

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Ο Αναστασιάδης μας οδηγεί σε διχοτόμηση

Είτε από ανικανότητα είτε συνειδητά ο κ. Αναστασιάδης μας οδηγεί ολοένα και πιο κοντά στην οριστική διχοτόμηση, αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού ξεκαθαρίζοντας πως οι εξελίξεις θα δείξουν ποιες είναι οι προθέσεις του Προέδρου με την αποδοχή της πρόσκλησης Ακιντζί για άτυπη πενταμερή. Μιλά για τη στάση της Ρωσίας που, όπως λέει, έχει μετακινηθεί από τη θέση της στο κυπριακό και ρίχνει ευθείες βολές στον υπ. Εξωτερικών ότι φέρεται να είχε συμμετοχή στη διαμόρφωση του νομοσχεδίου Μενέντεζ - Ρούμπιο όταν «μετέβαινε στην Αμερική κάθε λίγο». **Σελ. 8**

Ο ΤΖΕΦΡΕΪ ΠΑΪΑΤ ΣΤΗΝ «Κ»

Ενίσχυση αμυντικών σχέσεων με Ελλάδα

Την περαιτέρω ενίσχυση των αμυντικών σχέσεων Ελλάδας - ΗΠΑ προαναγγέλλει μέσω της «Κ» ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζέφρεϊ Πάιατ, κάνοντας λόγο για εκσυγχρονισμό της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας που διέπει την αμερικανική στρατιωτική παρουσία στην Ελλάδα. Δηλώνει, ενθουσιασμένος με την νέα κυβερνήση και εκφράζει την ελπίδα ότι θα αξιοποιηθούν οι υπάρχουσες επενδυτικές ευκαιρίες. **Σελ. 21**

MONACO TELECOM

Ετοιμάζεται για το 5G στην Κύπρο

Μία εβδομάδα μετά το λανσάρισμα του δικτύου 5G στο Μονακό, η Monaco Telecom βάζει μπροστά τις μηχανές για την κυπριακή αγορά. Ο Γενικός Διευθυντής της Martin Peronnet μιλά στην «Κ» για τα πλάνα της εταιρείας στην κυπριακή αγορά. Ωστόσο, το δίκτυο νέας γενιάς κρατά πίσω η διαδικασία αδειοδότησης για το φάσμα συχνοτήτων, ενώ συνδεδειγμένοι κρίκοι για την μετάβαση στην ψηφιακή εποχή μένουν ακόμα ανοικτοί. **Σελ. 16**

ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ

Οι επτά απειλές για τον τουρισμό

Ο Ιούλιος είναι ο χειρότερος μήνας για την Αγία Νάπα. Ηχορύπανση, loughing gas και ανεξέλεγκτη πώληση αλκοόλ είναι στα φάρτε τους. Μαζί και η ανεπαρκής αστυνόμευση που δεν διασφαλίζει ασφαλείς διακοπές διώχνουν τον ποιοτικό τουρισμό από την περιοχή. Ετοιμάζει πρόταση για την Βουλή ο δήμος. **Σελ. 17**

Δεν εντόπισε κάποιο κοίτασμα το Φατίχ

Από παρανόηση των Βρυξελλών η είδηση μαϊμού για «επιτυχή γεώτρηση», που κινητοποιεί Λευκωσία και Άγκυρα

Πανικό προκάλεσε στη Λευκωσία η είδηση της περασμένης Κυριακής, περί επιτυχούς γεώτρησης του πλωτού γεωτρήπανου Φατίχ στα ανοικτά της Πάφου διότι ήταν κεραυνός εν αιθρία, ενώ και η Άγκυρα συνελήφθη εξαπίνης αφού η πληροφόρηση των αρμοδίων

υπουργών περί του αντιθέτου συνηγορούσε. Χρειάστηκε λίγος χρόνος ώστε η Άγκυρα να εξακριβώσει ότι η δική της πληροφόρηση ήταν σωστή και πως το Φατίχ δεν έχει βρει φυσικό αέριο. Η παρανόηση, όπως και η διαρροή, προήλθε σύμφωνα με πηγές της «Κ»,

από τις Βρυξέλλες και λόγω λανθασμένων εκτιμήσεων ευρωπαίων εμπειρογνομόνων. Η Τουρκία διαμνύει πλέον διπλωματικά ότι δεν πρόκειται να σταματήσει το πρόγραμμα γεωτρήσεων της εκτός και αν το σταματήσει και η ε/κ πλευρά και πάει σε συνομιλίες για

λύση του Κυπριακού, του ενεργειακού περιλαμβανομένου. Η Άγκυρα συνεχίζει τις γεωτρήσεις βάσει γενικότερου στρατηγικού στόχου, που είναι η αυτονομία στην περιφέρεια της χώρας και η μη εξάρτησή της από τις ενεργειακές πηγές της Ρωσίας. **Σελ. 4**

Η διάρκεια και η βοή του σεισμού έσπειραν πανικό

Μεγάλη αναστάτωση εξαιτίας του μικρού εστιακού βάρους, που είχε ως αποτέλεσμα να γίνει ιδιαίτερα αισθητός, προκάλεσε ο σεισμός ισχύος 5,1 στην κλίμακα Ρίχτερ, που σημειώθηκε την Παρασκευή στις 14.13, τρία χιλιόμετρα από τη Μαγούλα της Δυτικής Αττικής. Η διάρκεια, η ένταση και η βοή που συνόδευσαν το χτύπημα, προκάλεσαν τον πανικό ακόμα και των πιο ψυχραιμών και πολύς κόσμος έσπευσε σε πάρκα και δασύλλια για προστασία από τον Εγκέλαδο. Δεν υπήρξαν αναφορές για θύματα ή τραυματισμούς, ενώ οι υλικές ζημιές ήταν περιορισμένες. **Σελ. 19**

Η νέα στρατηγική για την εκπαίδευση

Βασίζεται σε πέντε πυλώνες

Η αξιολόγηση των μαθητών και των εκπαιδευτικών αλλά και μέτρα για πρόληψη της βίας στα σχολεία περιλαμβάνονται στους πέντε πυλώνες, επί των οποίων βασίζεται η νέα στρατηγική του υπ. Παιδείας για βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. **Οικονομική σελ. 6**

Στα βαθιά εξαρχής η φρον ντερ Λάιεν

Δύσκολες οι μεταρρυθμίσεις

Τεράστιες οι προκλήσεις για την πρώτη γυναίκα πρόεδρο της Κομισιόν, η οποία πριν από την εκλογή της υποσχέθηκε πολλά καθώς η οριακή πλειοψηφία με την οποία εξελήνθ δείχνει ότι το Ευρωκοινοβούλιο είναι ρευστό, απρόβλεπτο και η δημιουργία πλειοψηφίας θα είναι δύσκολη. **Σελ. 22**

ΜΕΔ 250 εκατ. πωλεί η Τρ. Κυπρου

Με το project «velocity 2» που θα ανακοινωθεί τον Αύγουστο

Πακέτο Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων ύψους 200 - 250 εκατ. ευρώ, αναμένεται να πωλήσει η Τράπεζα Κύπρου. Το project θα έχει την ονομασία «velocity 2». Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι ανακοινώσεις αναμένεται να γίνουν εντός Αυγούστου. Η τράπεζα βρίσκεται ήδη σε συζητήσεις με επενδυτές προκειμένου

να πωληθεί το πακέτο που έχει ξεχωρίσει. Οι τιμές πώλησης θα είναι ικανοποιητικές για το προφίλ των δανείων αυτών. Οι αγοραστές που «φλερτάρουν» το πακέτο είναι πάλι η APS, αλλά και η Gordian, η εταιρεία που συστάθηκε από την Apollo Global Management και αγόρασε τα ΜΕΔ ύψους 2,7 δισ. **Οικονομική σελ. 5**

Με νέα δεδομένα ΔΗΣΥ - ΑΚΕΛ

Στέλνουν μηνύματα οι δύο μεγάλοι ενόψει του Κυπριακού

Οι τουρκικές προκλήσεις, η πρόταση Ακιντζί για συνδιαχείριση φυσικού αερίου και η άτυπη πενταμερής, σήμαναν συναγερμό για πρόκληση νέων δεδομένων στο Κυπριακό. Ο ΔΗΣΥ προσπαθεί να θυμίσει στον Πρόεδρο την κληριδική σχολή σκέψης από την οποία φαίνεται να απομακρύνθηκε αλλά και την κρισιμότητα των στιγμών.

Το ΑΚΕΛ, που διαφοροποιήθηκε σε διάφορα ζητήματα στη σύσκεψη αρχηγών, προχωρά με επιστολή στον Πρόεδρο στην οποία του παραθέτει εισηγήσεις για το πώς θα πρέπει να κινηθεί ούτως ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις ανησυχίες των Τ/κ και της Τουρκίας και τον προειδοποιεί για την κλεψύδρα που αδειάζει. **Σελ. 9-10**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η οργή μας

Ο κόσμος του Κυπριακού φτάνει ξανά στο χτένι, με προϋποθέσεις δυσχερέστερες από αυτές του 2017 καθώς το μεγάλο κεφάλαιο των υδρογονανθράκων της περιοχής μας, στο οποίο η Λευκωσία επεδίωξε να εμπλακεί, χωρίς να το συνδέει έστω και υποθετικά με τη διαδικασία λύσης, αποδείχθηκε πολύ μεγαλύτερο από το αναστήμα μας. Δυστυχώς, φαίνεται ότι δεν έχουμε ούτε την αναγκαία συγκρότηση για να διαχειριστούμε ορθά και το εγχείρημα των τριμερών διασκέψεων που κτίσαμε ως δίκτυο ενεργειακής ασφάλειας. Την ώρα τη δύσκολη η Λευκωσία εισπράττει ψηφίσματα αλλελεγγύης και η Άγκυρα κυρώσεις διαίτηns. Η ηγεσία μας, αφορμής δοθείns και ταυτίζοντας τα διαδραματιζόμενα με την επάρατη 45n επέτειο της τουρκικής εισβολής, οργίζεται διότι το διεθνές δίκαιο λησμονείται από τους ισχυρούς της γης όταν πρόκειται για την Κύπρο, λησμονώντας η ίδια ότι «Σκληρόν σοι προς κέντρα λακτίζειν».

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Όταν ο άνθρωπος πάτησε στη Σελήνη

Πριν από μισό αιώνα, τέτοιες ημέρες, πάνω από μισό δισεκατομμύριο άνθρωποι έγιναν μάρτυρες ενός κατορθώματος που έως τότε το θεωρούσαν μάλλον αδύνατον: είδαν από τις οθόνες των τηλεοράσεων δύο συνανθρώπους τους να περπατούν χοροπηδώντας στην επιφάνεια της Σελήνης. **Ζωή, σελ. 1-7**

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΡΚΟΛΗΣ

Γνωρίζοντας τους ποιητές μέσα από τις νότες

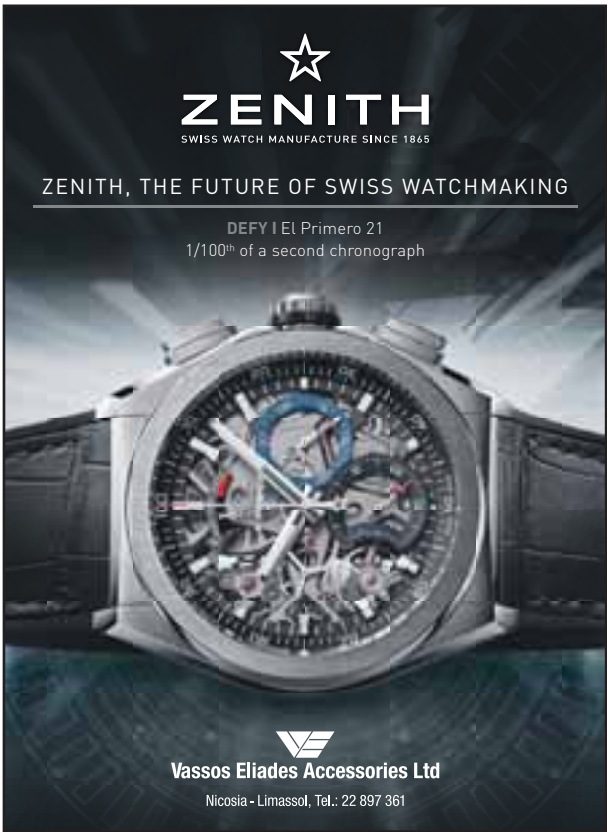
Ο συνθέτης και πιανίστας Στέφανος Κορκολής μαζί με την ερμηνεύτρια Σοφία Μανουσάκη έρχονται στην Κύπρο και μας ταξιδεύουν στον μαγικό κόσμο της μελοποιημένης ποίησης. Ο συνθέτης μίλησε στην «Κ» για τη συναυλία που θα δώσει σε Λάρνακα και Πάφο. **Ζωή, σελ. 8**

ΘΕΑΤΡΟ

Οι αντιθέσεις δείχνουν και τις ομοιότητες

Η νεόκοπη θεατρική ομάδα Belacqua φέτος συμμετέχει στο Διεθνές Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος με την ευριπίδεια τραγωδία «Βάκχες» σε σκηνοθεσία της Γιαπωνέζας Izumi Ashizawa. Για την παράσταση μας μίλησαν η Ιωάννα Κορδάτου, ο Γιώργος Κυριάκου και η Νίκη Δραγούμη. **Ζωή, σελ. 11**

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Περικυκλωμένοι 45 χρόνια μετά

Βιώνουμε το ένα Βατερλώ μετά το άλλο με την κυβέρνηση να ποιείται την νήσσαν και τον πολιτικό μικρομεγαλισμό να έχει εμφανώς επιπράσει την κρίση της. Διαφορετικά δεν εξηγείται πώς την ώρα που την Κύπρο έχουν κυριολεκτικά περικυκλώσει τουρκικά γεωτρήπανα και πολεμικά πλοία, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να ανακοινώνει ότι σε μια εβδομάδα θα απαντήσει στην επιστολή Ακιντζί (13/07/2019) για τα ενεργειακά. Μια χώρα που έχει συγκροτημένη πολιτική για τα πλέον κεφαλαιώδη εθνικά της ζητήματα, όπως είναι οι υδρογονάνθρακες για την ΚΔ, δεν μπορεί να χρειάζεται μια βδομάδα να αντιδράσει. Αν ήταν μια μεγάλη επιχείρηση, που το μέλλον της εξαρτάτο σημαντικά από μια ιδιαίτερα μεγάλη εμπορική πράξη, θα της έπαιρνε μια βδομάδα να απαντήσει; Ποιος όμως θα ζητήσει λόγο από τον Πρόεδρο από τη στιγμή που η λογοδοσία στη χώρα δεν ευδοκίμει, ούτε στην πολιτική ούτε καν στη δικαιοσύνη, ενώ η γεωστρατηγική συγκρότηση, όπως προκύπτει εμφανώς από τις εξελίξεις, είναι έννοια άγνωστη και σε τρία σχετικά υπουργεία, των εξωτερικών, της άμυνας και της ενέργειας. Για την επιστολή Ακιντζί (10/07/2019) για σύγκληση άτυπης διάσκεψης τύπου Κραν Μοντανά, ο κ. Αναστασιάδης δώλωσε μεν ικανοποίηση, έθεσε δε προϋποθέσεις αλλά απέφυγε την ουσία που όπως υπογραμμίζεται στην επιστολή είναι να ξεκαθαρίσει οριστικά ότι όλες οι πλευρές συμφωνούν στην ΔΔΟ. Τότε υπό τον γ.γ. θα πρέπει να ξεκινήσει μια διαδικασία διαπραγμάτευσης που θα βασίζεται σε ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης κατά τη διετία των περιπετειών ιδεών που είχε από το Κραν Μοντανά και εντεύθεν με όλο το διπλωματικό κόσμο, κάθε άλλο παρά επιχειρηματολόγους υπέρ της ΔΔΟ. Μάλιστα ξένη διπλωματική πηγή, μας είπε με αφορμή τις επιστολές Ακιντζί και τις αντιδράσεις της πλευράς μας, ότι τόσο τα ΗΕ όσο και οι άλλοι εμπλεκόμενοι έχουν μάθει να διαβάζουν πολύ καλά πίσω από τις γραμμές των ανακοινώσεων-δελτώσεων με τόσα χρόνια θητεία στο Κυπριακό. Κονιάς μας έχουν πάρει πρέρα. Παρόλα αυτά οι κυβερνώντες έφτασαν να κάνουν εξωτερικά πολιτικά βραχυβία και μόνο

για εσωτερική κατανάλωση. Προς επίρρωση τούτου, να σημειώσω ότι την περασμένη Τετάρτη στο συνέδριο του Economist, στο Λαγονήσι, ο υπουργός των Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης και ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτύρης, την ώρα που όλα τα κανάλια ξένα και μη νυχθημερόν δείχνουν το χάρτη της Κύπρου με τα τουρκικά πλοία κολλημένα στις ακτογραμμές μας, επέλεξαν ο μεν πρώτος να εξηγήσει στο υψηλό επιπέδου πολιτικού, οικονομικού και στρατιωτικού επιπέδου ακροατήριο πόσο σημαντική είναι για την ενεργειακή ασφάλεια η περιφερειακή συνεργασία που οικοδομείται από την Κύπρο με τις τριμερείς και ο δε δεύτερος να τονίσει τη σημαντικότητα της ανακάλυψης από την ExxonMobil φυσικού αερίου στα ανοικτά της Κύπρου, διότι «θα βοηθήσει να κατευθυνθούμε προς την δημιουργία ενεργειακού διαδρόμου είτε είσαι χώρα παραγωγής, είτε χώρα καταναλώσης, είτε χώρα διακομιδής». Τη στιγμή που όλοι είχαν τα βλέμματα στραμμένα πάνω μας, εμείς –ως ΚΔ- δεν είχαμε μια συγκροτημένη πρόταση να διατυπώσουμε... Πουλάμε σανό στους ιθαγενείς επιρρίπτοντας ευθύνες τους κακούς μας δαίμονες τους Εγγλέζους που δīs μας υπέδειξαν «τα διαφιλονικούμενα νερά» και οι Αμερικανοί που το επανέλαβαν. Από την άλλη, οι από αιώνων σύμμαχοί μας Ρώσοι είναι οργισμένοι με τη Λευκωσία, διότι τους έδωσε απροκάλυπτα, κοινώς τους πούλησε, στο αμερικανικό Κογκρέσο συμπράττοντας για το γνωστό Νομοσχέδιο Ρούμπιο-Μενέντεζ, υποθηκεύοντας μάλιστα και την ΚΔ, όπως παραδέχθηκε και ο ίδιος ο Πρόεδρος Αναστασιάδης. Τόσο καλά ενημερωμένοι είμαστε που θα φανταστείτε που μέχρι πριν τρεις μέρες δεν είχαμε την παραμικρή ένδειξη κατά πόσον το Φατίχ είχε εντοπίσει κοιτάσμα ανοικτά της Πάφου, όπως κυκλοφόρησε την περασμένη Κυριακή. Η εντελώς αδιανόητη έως και χύμα διαχείριση του Κυπριακού οδήγησε και τους υδρογονάνθρακες στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης, ενώ μας βρίσκεται 45 χρόνια από την τουρκική εισβολή ξανά περικυκλωμένοι από τουρκικά καράβια σε τέτοιο κατάντημα που μοιάζει να γράφτηκε για μας το σοφό αρχαιοελληνικό απόφθεγμα, «Των οικιών ημών εμπιπραμένων ημείς άδομεν».

paraschosa@kathimerini.com.cy

Η άτυπη πενταμερής, οι... άτυπες κυρώσεις, η Ρωσία και οι πρόσφυγες

Θέμα χρόνου είναι ο καθορισμός της συνάντησης Healthy - Μουσταφά. Φαίνεται πως και οι δύο έχουν πειστεί ότι δεν... πρόκειται να την αποφύγουν. Το ερώτημα είναι τι αποτέλεσμα θα έχει η συνάντηση, πώς θα καταλήξει και κατά πόσο θα δώσει ώθηση για θετικές εξελίξεις. Με την Τουρκία να απειλεί, να έχει περικυκλώσει την Κύπρο με πλοία και να διενεργεί γεωτρήσεις και το κατοχικό καθεστώς να επεμβαίνει στην Αμμόχωστο το κλίμα δεν είναι ό,τι καλύτερο για επανέναρξη συνομιλιών. Ή μήπως είναι;...

Αναλυτής που παρακολουθεί για χρόνια το Κυπριακό έλεγε προχθές σε πηγαδάκι στη Λευκωσία πως “οι κρίσεις, τεχνικές ή πραγματικές, προσφέρονται για επαναπροσέγγιση και διάλογο. Το θέμα είναι κατά πόσο η ισχυρή πλευρά θα εισέλθει στον διάλογο όχι μόνο από τη θέση ισχύος που βρίσκεται αλλά και με τα νέα “κεκτημένα” που της έχει προσφέρει η παράνομη δράση της”. Και έθεσε και ένα ενδιαφέρον ερώτημα: “Εάν επαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις, έστω και άτυπα με νέα πενταμερή, τι θα γίνει με τις ευρωπαϊκές κυρώσεις κατά της Τουρκίας;”

Συναγερμό προκάλεσε στο Υπουργείο Εξωτερικών η ρωσική θέση για τις ευρωπαϊκές κυρώσεις κατά της Τουρκίας. Αν και ως ένα βαθμό ήταν αναμενόμενες, αφού υπήρξαν επιχειρήματα που τις συνέδεσαν με τις κυρώσεις κατά της Ρωσίας για την Ουκρανία, η έντασή τους προκάλεσε δυσάρεστη έκπληξη. Όπως μαθαίνω ο Νίκος Χριστοδουλίδης έδωσε οδηγίες για χειρισμό του θέματος σε δύο άξονες ενώ αναμένεται να αναλάβει και ο ίδιος προσωπικά πρωτοβουλίες. Κάποιοι πάντως εξακολουθούν να συνδέουν την σκλήρυνση της ρωσικής στάσης απέναντι στην Κύπρο με το ταξίδι του Αντρου Κυπριανού στη Μόσχα και τη συνάντησή του με τον Λαβρόφ. Παρά το ότι ο ίδιος ο Αντρος είχε δηλώσει ότι υποτιμούμε τη ρωσική διπλωματία αν θεωρούμε ότι περίμενε τον ίδιο για να αντιδράσει, σε αρκετές συζητήσεις και αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καταγράφεται η ΑΚΕΛ/ικ αντίδραση κατά του νομοσχεδίου Μενέντεζ-Ρούμπιο και η επιχειρηματολογία για σύνδεση της Κύπρου στο άρμα ΗΠΑ-ΝΑΤΟ είναι που “ενίσχυσε” τη ρωσική στάση.

Αυτή την εβδομάδα αναμένεται η ανακοίνωση του ονόματος του νέου προέδρου του Δ.Σ. της ΑΗΚ. Μετά την παραίτηση της Έμι-

Βρε, βρε, σαν να μην πέρασε μια μέρα!

λυσ Γιολίτη στις 3 Ιουλίου η θέση χρεώνει και τα προβλήματα στην ΑΗΚ συσσωρεύονται. Πηγή μου από τον Λόφο αναφέρει πως ο Healthy φέρεται να δήλωσε στους συνεργάτες του πως μέχρι το επόμενο Υπουργικό Συμβούλιο θα πρέπει να ληφθεί η απόφαση για τον αντικαταστάτη. Οστόσο κανένας δεν γνωρίζει εάν έχει προσεγγιστεί κάποιο άτομο. Άλλες πληροφορίες έλεγαν πως “υπάρχει μια δυστοκία στην εξεύρεση του κατάλληλου προέδρου”.

Συζητήθηκε πολύ το πρόσφατο Tweet του Οδυσσέα-Τσακ Νόρις: “Στη Βρετανία η θέση (Γενικού Ελεγκτή) προκλήθηκε και οι υποψήφιοι πέρασαν από ψυχομετρικά τεστ (αριθμητικός και λογικός συλλογισμός, τεστ προσωπικότητας κλπ)”. Πολύ γνωστός Λευκωσιάτης που σχολίαζε το Tweet υπερθεμάτιζε: “Εδώ και τώρα να εφαρμοστεί η αγγλική μέθοδος στην Κύπρο. Και ψυχομετρικά τεστ και τεστ προσωπικότητας όχι μόνο για τον νέο Γενικό Ελεγκτή αλλά και τον υφιστάμενο και όλους τους άλλους αξιωματούχους”. “Πόσοι άραγε θα περνούσαν τα τεστ;” διερωτήθηκε.

Μεγάλη είναι η προσπάθεια που καταβάλλει ο Κωνσταντίνος Πετρίδης για αντιμετώπιση των προσφυγικών ροών προς την Κύπρο. Υπέβαλε μάλιστα και συγκεκριμένες, τεκμηριωμένες προτάσεις για χειρισμό του προβλήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο, χωρίς

όμως να πετύχει όσα έλπιζε, παρά το ότι τα επιχειρήματα του προκάλεσαν προβληματισμό. Ο υπουργός προσπαθεί να πείσει και στην Ευρώπη αλλά, δυστυχώς και στο εσωτερικό, ότι οι αυξημένες ροές προσφύγων στην Κύπρο, κυρίως από τα κατεχόμενα, αποτελούν μέρος ενορχηστρωμένου σχεδίου με συμμετοχή της Τουρκίας αλλά και του κατοχικού καθεστώτος. Τα στοιχεία φανερώνουν ότι το 60% των προσφύγων εισέρχονται στις ελεύθερες περιοχές από τα κατεχόμενα. Οι πρόσφυγες που φθάνουν στην Κύπρο έχουν υπερβεί κατά 600% τον μέσο ευρωπαϊκό όρο κατ’ αναλογία πληθυσμού στην ΕΕ.

Και μόνο αυτοί οι αριθμοί θα έπρεπε να προκαλούσαν ανησυχία και στο εσωτερικό που κάποιες πολιτικές δυνάμεις αφήνουν αδιάφορα, παραγνωρίζοντας την ανθρωπιστική κρίση που πλησιάζει. Το θέμα θα έπρεπε κανονικά να συζητηθεί και στο Συμβούλιο Αρχηγών για χάραξη κοινής πολιτικής, εάν και όταν συμφωνήσουν...

ΚΟΝΙΤΣ: Ποιος/ποια βουλευτής προειδοποίησε ότι θα επανέλθει δριμύτερος (ή δριμύτερη) στο θέμα των συμβούλων του Προεδρικού, των αμοιβών, των καθηκόντων και των συμβάσεών τους; Διημύνησε μάλιστα πως “δεν πρόκειται με τίποτα να αφήσω το θέμα να ξεχαστεί, ύστερα από τόσο αγώνα να αναδειχθεί”...

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

80 χρόνια πριν στην «Κ»

21. VII.1939

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Το Πρακτορείον Τρανζότσεαν μεταδίδει την κάτωθι περιλήψιν του λόγου τον οποίον εξέφώνησεν ο αρχηγός των στρατιωτικών δυνάμεων της Γερμανίας στρατηγός φον Μπράουνχιτς [...]: «Το έδαφος τούτο είναι παλαιόν ιστορικόν έδαφος και εννοώ να

είπω προς όλους σας επαναλαμβάνων και τονίζων ιδιαίτερος τους λόγους: “Παλαιόν γερμανικόν έδαφος”. Ο Χίντεμπουργκ εγνώριζε περί τίνος επρόκειτο όταν εδήλωσεν ότι επήγαινε να απελευθερώση πραγματικώς και απολύτως το παλαιόν προωσικόν έδαφος. Οι λόγοι εκείνοι του στρατάρχου Χίντεμπουργκ δεν αποτελούν μόνον συνθήμα διά το εις Τάννενμπεργκ ταξίδιον των αυριανών αξιωματικών του γερμανικού στρατού αλλά και απάντησιν εις εκείνους οι οποίοι προβάλλουν αφνιδίως όθην δικαιώματα επί του παλαιού και σεβαστού αυτού εδάφους το οποίον συνδέεται με την γερμανικήν ιστορίαν και την γερμανικήν φύσιν διά χιλιετούς παραδόσεως [...]. Αι αφνιδίως προβαλλόμεναι διεκδικήσεις αιταί αποτελούν πλάνην την οποίαν οι στρατιώται δεν αρέσκονται να αποχωρούν μόνον με λόγους. Δεν επιζητούν πόλεμον, άλλ’ ακόμη ολνότερον φοβούμεθα τον πόλεμον.” [φωτ.]

ΑΔΑΜ: Εις την Πινakoθήκην του Μπλάμμπουλ εξέτεθη τελευταίος ο «Αδάμ», έργον του μεγάλου Αγγλου γλύπτου Εποστάν. Το έργον ζυγίζει τρεις τόννους. Η είσοδος επετρόχτη αρχικώς αντί του ποσού των δύο σελληνίων, αργότερον όμως εμειώθη αυτή εις 1 σελλήνιον. [...]τον «Αδάμ» ηγόρασεν ο κ. Τσαρλς Στάνφορντ [...].

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Στην εμπειρία. Η ανακοίνωση του ΠΑΣΥΕΕ Αμμοχώστου είναι πάντως αυτό που λέμε η χαρά της στήλης: “Η τεράστια πλειοψηφία των επισκεπτών στις τουριστικές περιοχές, ζουν εξαιρετες εμπειρίες διακοπών και παρά τα σημαντικά περιθώρια βελτίωσης, βιώνουν την κυπριακή φιλοξενία σε ασφαλείς συνθήκες”. Προφανώς εμπνευστής της ανακοίνωσης του ΠΑΣΥΕΕ ένωθε την ανάγκη μετά τον βιασμό της Αγγλίδας τουρίστριας να τονίσει την λέξη “εμπειρία” και “ασφαλή” στην ανακοίνωση του. Ούτε η Durex δεν θα έβγαζε τέτοια ανακοίνωση.

2 Στους μάγκες. Δεν μας έφτανε η εικόνα της Κύπρου που έγινε πάλιν σμπαραλία από την είδηση βιασμού μιας γυναίκας από 12 Ισραηλινούς, κατέβηκαν οι φαμίλιες των εβραίων με τους δικηγόρους τους να σώσουν τα καλόπαιδα.

3 Στην police. Η αστυνομία με την καλύτερη στελέχωση στην Ευρώπη, δηλαδή 600 αστυνομικούς για κάθε εκατόν χιλιάδες κατοίκους, προφανώς και δεν έχει στελέχη για να περιπολούν στους δρόμους είτε στην Αγία Νάπα είτε στο κέντρο της Λευκωσίας εμπνέοντας

Βασιλικές οικογένειες πολλές, βασίλισσα μία.

το αίσθημα ασφάλειας. Άλλωστε, πού ξανακούστηκε να αφήσουν τα παιδιά μας τα γραφεία και τους θάμνους και να περπατούν άσκοπα στους ήλιους και τις βροχές.

4 Στην academy. Και αν γίνει κάτι μπροστά τους; Τι θα κάνουν οι κύπριοι τσαούσδες; Θα πρέπει να συλλάβουν; Αντε διαδικασίες τώρα. Θα πρέπει να ελέγξουν; Και ποιος θα τους προστατεύσει; Θα πρέπει να κυνηγήσουν; Με τέτοια κοιλιά από το οφτόν;

5 Στους νόμους. Η ΟΕΛΜΕΚ για πρώτη φορά στην ιστορία του συνδικαλισμού έβγαλε ανακοίνωση εναντίον προβεβλημένου στελέχους της, του κ. Ταλιαδωρου. Λέει συγκεκριμένα, διαμαρτυρόμενη για την ακόμη μια χρονιά ακλόνητη παραμονή του συνδικαλιστή στην Λευκωσία έτσι ώστε ο ιστορικός της δεξιάς παράταξης να συνεχίσει τους αγώνες του: “Η ΟΕΛΜΕΚ καλεί την ΕΕΥ να εφαρμόζει τις πρόνοιες της νομοθεσίας γενικά για τις μεταθέσεις, ώστε να αποφεύγονται ενέργειες που προκα-

λούν το περί δικαίου αίσθημα της εκπαιδευτικής κοινότητας.” Teza η ΕΕΥ.

6 Στους βαρβάρους. Και τι θα γίνουμε τώρα χωρίς το ορθόδοξο τόξο Αντροκ μου; Γαργάρα μας έκανε ο σύντροφος Πούτιν, και αντιτίθεται στα ισοπεδωτικά μέτρα εναντίον του Σουλτάνου που πέτυχε το ασπάλακτω θείο βρέφος της κυβέρνησης.

7 Στην βασίλισσα. Εκτίθεται στην Λεβέντσιο Πινakoθήκη λέει το αναγεννησιακό πορτραίτο της τελευταίας βασίλισσας της Κύπρου Αικατερίνης Κορνάρο. Εγώ θα έλεγα της τέως βασίλισσας. Γιατί οσοσούπω θα έχουμε νέα βασίλισσα και στην λεβέντσιο πριγκιπική πινακοθήκη. Εκεί να δεις πορτραίτα που θα ανακαλύψουν σε δικασία χρόνια.

8 Στους κανόνες. Ως γνωστό στις βασιλικές οικογένειες απαγορεύουν στα μέλη τους εξ αίματος και εξ αγχιστείας να έχουν και χειρίζονται τα ίδια λογαριασμούς στα social media. Κάτι ξέρουν κι αυτοί. Just saying.

9 Στην Ουρσουλα. Εχει επτά παιδιά τα οποία γέννησε η ίδια (sic) ήταν επτά χρόνια ΥΠΑΜ της Γερμανίας και βρέθηκε επτά φορές με τον Σάββα μας. Είναι να μην κάτσουν οι αριθμοί στη θέση τους.

10 Στην αυτοπεποίθηση. “Θα φύγω όποτε θέλω εγώ”, είπε ο Μακαριότατος. Και κατέρρευσε η μετοχή του FaceApp.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

FANEROMENI 19

ΙΟΥΝΙΟΣ / ΙΟΥΛΙΟΣ / ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ / ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Πολιτιστική μας
στέγη, ο ουρανός

Είσοδος Ελεύθερη

*Τα βράδια των εκδηλώσεων, τα μουσεία και οι εκθέσεις
του Πολιτιστικού θα είναι ανοικτά μέχρι τα μεσάνυχτα.*

Φανερωμένης 86-90, Παλιά Λευκωσία

www.boccf.org/ / [f: boccf](#) / [i: boccf](#)

T: +357 22 128 157

Πολιτιστικό Ίδρυμα
Τράπεζας Κύπρου

Τράπεζα Κύπρου

Η είδηση για το «κοίτασμα» στο Φατίχ ήταν μαϊμού

Η παρανόηση των Βρυξελλών για την «επιτυχία», ο παροξυσμός στα υπουργικά γραφεία και οι στόχοι της Άγκυρας

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν στις αρχές της βδομάδας δημοσιοποιήθηκε η είδηση περί επιτυχούς γεωτρήσης του πλωτού γεωτρήπανου Φατίχ στην κυπριακή ΑΟΖ πρώτα από τον ε/κ τύπο και στη συνέχεια «ενισχύθηκε» και από τ/κ ΜΜΕ, στη Λευκωσία άρχισαν να προβληματίζονται και να ανησυχούν αν αυτή η εξέλιξη θα δυσκολέψει ακόμα περισσότερο τα πράγματα γύρω από το Κυπριακό. Πανικός, όμως, προκλήθηκε και στην Άγκυρα με τον ένα Τούρκο αξιωματούχο μετά τον άλλο, να διερωτώνται για το τι ισχύει τελικά, αλλά και γιατί δεν προέβησαν οι ίδιοι στις σχετικές δηλώσεις για τα χαρμόσυνα ούτως ή άλλως νέα. Χρειάστηκε λίγος χρόνος ώστε να κοπασεί ο πανικός για τους μεν και η ανησυχία για τους άλλους, όταν η Άγκυρα αντιλήφθηκε πως η δική της πληροφόρηση ήταν σωστή και πως το Φατίχ δεν έχει βρει φυσικό αέριο μέχρι σήμερα.

Παρασκάνιο Βρυξελλών

Το πώς δημιουργήθηκε η όλη ένταση είναι ένα ζήτημα που συζητήθηκε εντόνως στα υπουργικά γραφεία στους διπλωματικούς διαδρόμους, από την Άγκυρα μέχρι τις Βρυξέλλες κι από κει στη Λευκωσία και που φυσικά έγινε μείζον ζήτημα στα δημοσιογραφικά ππαδάκια καθώς ήταν φανερό πως

κάποιο λάκκο είχε η φάβα. Πάντως επί του προκειμένου, ξένες διπλωματικές πηγές σημειώνουν πως σε αντίθεση με τα όσα έχουν γραφτεί, το Φατίχ δεν έχει βρει φυσικό αέριο μέχρι αυτή τη στιγμή, αν και συνεχίζει τις εργασίες του στα ανοικτά της Πάφου. Την ίδια ώρα και διπλωματικές πηγές από την Λευκωσία δεν επιβεβαιώνουν την ύπαρξη κοιτάσματος. Η παρανόηση, όπως χαρακτηρίστηκε, προήλθε σύμφωνα με πηγές της «Κ», από τις Βρυξέλλες και πιο συγκεκριμένα από λανθασμένες -όπως φαίνεται επί του παρόντος- εκτιμήσεις ευρωπαίων εμπειρογνομόνων. Όπως αναφέρουν ασφαλείς πηγές, η Ε.Ε. είχε λάβει τις εκτιμήσεις αρμόδιων εταιρειών για την κατάσταση που επικρατεί στην περιοχή που βρίσκεται το Φατίχ. Σε αυτές τις εκτιμήσεις καταγραφόταν ότι στην περιοχή ενδεχομένως να μην βρεθεί καθόλου κοιτάσμα ή αν βρεθεί να φτάνει μέχρι και τα 170 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα. Δηλαδή οι σχετικές ενδείξεις είναι από μηδέν μέχρι 170 δισ. κ.μ.

Η παρανόηση

Όπως σημειώνουν ξένες διπλωματικές πηγές, οι υπηρεσίες της Ε.Ε. φέρεται πως κατέγραψαν στην έκθεσή τους το μέγιστο ποσοστό των 170 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων. Έκθεση που διέρρευσε, όπως όλα δείχνουν, στον ε/κ Τύπο.

Τόσο στη Λευκωσία όσο και στην Άγκυρα επικράτησε αναστάτωση μετά την είδηση περί κοιτάσματος μαμούθ που εντοπίστηκε από το Φατίχ, με τους Τούρκους υπουργούς να διερωτώνται κατά πόσο ισχύει και για ποιο λόγο δεν το ανακοίνωσαν οι ίδιοι.

Η παρανόηση, όπως και η διαρροή, προήλθε σύμφωνα με πηγές της «Κ», από τις Βρυξέλλες και πιο συγκεκριμένα από λανθασμένες -όπως φαίνεται επί του παρόντος- εκτιμήσεις ευρωπαίων εμπειρογνομόνων.

Επί του παρόντος το Φατίχ δεν βρήκε κοιτάσμα, με την Άγκυρα να συνεχίζει τις γεωτρήσεις και να ανακοινώνει την έλευση τέταρτου πλοίου.

Βεβαίως το θέμα δεν έμεινε εκεί καθώς τ/κ ΜΜΕ, όπως η Kıbrıs Postası, βασίζομενη στο δημοσίευμα του «Φίλελευθέρου», έκανε λόγο για εξεύρεση κοιτάσματος σημειώνοντας μάλιστα ότι την είδηση διασταύρωσε με δική της διπλωματική πηγή.

Η είδηση προκάλεσε αναστάτωση, όπως λένε ξένες διπλωματικές πηγές, στους κύκλους της Άγκυρας με τους αρμόδιους υπουργούς να διερωτώνται για το τι συμβαίνει τελικώς και αν αληθεύει, κατά πόσο θα έπρεπε να ανακοινώσουν ένα τέτοιο θέμα οι ίδιοι κερδίζοντας αυτονομία και σχετικούς πολιτικούς πόντους. Ο όλος θόρυβος κόπασε όπως αναφέρουν οι ίδιες πηγές όταν οι υπουργοί και υπηκόοι Τούρκοι αξιωματούχοι, βάσει των δικών τους πληροφοριών, διαπίστωσαν πως η είδηση ήταν μαϊμού και ότι δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα χαρμόσυνα νέα για ανεύρεση κοιτάσματος υδρογονανθράκων από το Φατίχ.

Πάμε για νέο 2014

Το ερώτημα βεβαίως είναι πώς θα προχωρήσει η Άγκυρα γύρω από τα ενεργειακά. Ξένες διπλωματικές πηγές που ασχολούνται με τον ενεργειακό τομέα σημειώνουν πως η Τουρκία δεν πρόκειται να σταματήσει το πρόγραμμα γεωτρήσεων στην περιοχή της Κύπρου, εκτός κι αν σταματήσει και η ε/κ πλευρά το πρόγραμμά της και πάει σε συνομιλίες για λύση όπου και εκεί θα ρυθμιστεί το ζήτημα των υδρογονανθράκων. Καθόλου τυχαία και η ανακοίνωση έλευσης του τέταρτου πλοίου από τον υπουργό Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου.

Πολιτικοί κύκλοι, πάντως, βλέπουν πως η στάση της Άγκυρας θυμίζει κατά πολύ το τι διαμείφθηκε το 2014, με την έλευση Μπαρμπαρός, όταν ο πρόεδρος Αναστασιάδης αποχώρησε από το τραπέζι των συνομιλιών. Όπως σημειώνουν οι ίδιοι κύκλοι, παρασκηνιακά τότε, συμφωνήθηκε ώστε και το Μπαρμ-

παρός να σταματήσει να έρχεται αλλά και η ε/κ πλευρά να σταματήσει να τρυπά. «Αυτό ενδεχομένως να γίνει και τώρα» σημειώνεται στο ενδεχόμενο που ξεκινήσει μία διαπραγμάτευση που δεν θα πάρει για πολύ καιρό.

Θέλει αυτονομία η Τουρκία

Η ανακοίνωση του Μεβλούτ Τσαβούσογλου για έλευση τέταρτου πλοίου, του «Ορούτς Ρέις», στα νερά της Κύπρου την ίδια στιγμή που η Ε.Ε. εξήγγειλε μέτρα εναντίον της, επιδέχεται διαφόρων ερμηνειών. Κάποιοι θεωρούν ότι όντως όπως είπε ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, τα μέτρα δεν αγγίζουν την Άγκυρα.

Υπάρχουν όμως κι εκείνοι που υπογραμμίζουν πως το ότι η Τουρκία συνεχίζει τις γεωτρήσεις βασίζεται στο γενικότερο στρατηγικό της στόχο που είναι η αυτονομία στην περιφέρεια της χώρας και να μην εξαρτάται από τις ενεργειακές πηγές της Ρωσίας.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Απάντηση με δύο συν μία προτάσεις προς Τουρκία και Τ/κ

Χρειάζεται να ετοιμάσουμε επειγόντως δύο συν μία προτάσεις. Η πρώτη πρόταση θα απευθυνθεί από τη Κυπριακή Δημοκρατία προς την Τουρκία, με αντίγραφο σε μόνιμα μέλη Συμβουλίου Ασφαλείας ΟΗΕ, γ.γ. ΟΗΕ και πρόεδρο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Αυτή θα αφορά την οριοθέτηση των μεταξύ μας θαλασσίων ζωνών. Η δεύτερη θα αποσταλεί προς τον Τ/κ ηγέτη και τον γ.γ. του ΟΗΕ. Θα αφορά τις ανησυχίες των Τ/κ σε ό,τι αφορά το φυσικό αέριο στην προ της λύσης εποχή. Η τρίτη θα γίνει με δημόσια δήλωση του ΠτΔ.

Η πρώτη πρόταση θα επισημαίνει ότι με βάση τις συντεταγμένες που η ΚΔ και η Τουρκία κατέθεσαν στον ΟΗΕ προκύπτει μία επικαλυπτόμενη ζώνη δυτικά και βόρεια της Κύπρου. Θα προτείνεται ως θεραπεία η διαπραγμάτευση μεταξύ των δύο χωρών με στόχο την οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών μεταξύ των δύο χωρών.

Σε ό,τι αφορά τη θέση της Τουρκίας περί μη αναγνώρισης της ΚΔ θα αντιπροτείνεται η μεσολάβηση των ΗΠΑ ή άλλης κοινά αποδεκτής δύναμης στα πρότυπα της μεσολάβησης μεταξύ Ισραήλ και Λιβάνου για τις θαλάσσιες ζώνες όπου και εκεί ο Λίβανος δεν αναγνωρίζει το Ισραήλ. Μέχρις ότου γίνει εφικτή η κοινά αποδεκτή οριοθέτηση προτείνεται όπως οι δύο χώρες εφαρμόσουν μορατόριουμ ερευνών και γεωτρήσεων στην επικαλυπτόμενη ζώνη. Να σημειωθεί ότι αυτή είναι και η διεθνής πρακτική σύμφωνα και με το άρθρο 74 του Δικαίου της Θάλασσας. Την ιδέα αυτή είχε πρώτα παρουσιάσει η Βρετανία. Η δεύτερη πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα: Πρώτο ότι στα πλαίσια των καλών υπηρεσιών του γ.γ. του ΟΗΕ θα συγκροτηθεί τεχνική επιτροπή για το φυσικό αέριο στην οποία να συζητηθούν οι πριν από τη λύση ανησυχίες των Τ/κ. Δεύτερο οι δύο πλευρές θα

Μόνο μέσα από μία λύση win-win, μπορούν ΚΔ και Τουρκία να αποφύγουν το κόστος μίας παρατεταμένης, αδιέξοδης και δυνητικά επικίνδυνης κρίσης.

επαναβεβαιώσουν τις συγκλίσεις Ταλάτ-Χριστόφια για το φυσικό αέριο στα πλαίσια της λύσης. Τρίτο θα προτείνεται η συμμετοχή, χωρίς βέτο, των Τ/κ στο ταμείο υδρογο-

νανθράκων που δημιουργήθηκε από τη ΚΔ. Τέταρτο μέχρι και την επίλυση του Κυπριακού οι Τ/κ θα φροντίσουν έτσι ώστε η ΤΡΑΟ να αποφύγει την οποία ερευνητική

και γεωτρητική δραστηριότητα εντός της κυπριακής ΑΟΖ. Κατ'αντίστοιχο τρόπο η ΚΔ δεν θα προχωρήσει σε έκδοση νέων αδειοδοτήσεων σε περιοχές πέραν των υφισταμένων θαλασσίων τεμαχίων. Τέλος στην περίπτωση που οι δύο αυτές προτάσεις γίνουν αποδεκτές και εφαρμοστούν από τη Τουρκία και τους Τ/κ τότε η ΚΔ με δώλωση του ΠτΔ θα δεσμευτεί να στηρίξει ενεργά την ένταξη της Τουρκίας στην ενεργειακή εξίσωση της Ανατολικής Μεσογείου, περιλαμβανομένων και της συμμετοχής της στο αντίστοιχο Φόρουμ Φυσικού Αερίου. Δηλώσεις για το θέμα του Φόρουμ όπως η πρόσφατη του υπουργού Ενέργειας κ. Λακκοτρίπη είναι επιζήμιες και πλήττουν την διαπραγματευτική θέση της ΚΔ έναντι της Τουρκίας.

Με αυτό το είδος τις προτάσεις η ΚΔ θα μπορέσει να εξασφαλίσει την υποστήριξη σημαντικών διεθνών παικτών. Μόνο μέσα από

μία λύση win-win, ανάλογη με τη πιο άνω, μπορούν ΚΔ και Τουρκία να αποφύγουν το κόστος μίας παρατεταμένης, αδιέξοδης και δυνητικά επικίνδυνης κρίσης. Η ΚΔ, πέραν όμως από την πολιτική αυτή πρωτοβουλία, την αξιοποίηση της Ε.Ε. και τα νομικά μέτρα κατά εταιρειών που λαμβάνει, είναι απαραίτητο να κάνει και άλλα. Χρειάζεται η πολλαπλή ενίσχυση της άμυνάς μας για να αποτραπεί ο όποιος τουρκικός τυχοδιωκτισμός. Είναι απαραίτητος ο εκσυγχρονισμός του ενιαίου αμυντικού δόγματος στη βάση των προνοιών της συνθήκης της Λισσαβόνας περί αμοιβαίας συνδρομής και αρωγής. Τέλος υπάρχει ανάγκη για την επανεργοποίηση και αναβάθμιση του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου της ΚΔ.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος. Διετέλεσε Γραμματέα του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου της ΚΔ την περίοδο 2014-2018.

... κάνουν τις συναλλαγές τους με χρεωστικές κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας ή της πρώην Συνεργατικής.

Αυτό το καλοκαίρι, κάθε εβδομάδα για 8 εβδομάδες:

- **50 τυχεροί κερδίζουν από €200**
- **1 μεγάλος τυχερός κερδίζει €2500**

Διάρκεια διαγωνισμού: 08/07/19 έως 01/09/19
1 συναλλαγή = 1 συμμετοχή στην κλήρωση
Όροι και προϋποθέσεις στο www.hellenicbank.com/summerwin

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.

Ανησυχεί και την Αθήνα το «Ορούτς Ρέις»

Είναι το πλοίο που θα έστελλε η Άγκυρα στα νότια του Καστελόριζου ως επίδειξη διεκδικήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Οι τουρκικές αντιδράσεις μετά την επιβολή των, λίγων μιν, συμβολικών δε, ευρωπαϊκών μέτρων για την παραβίαση της κυριαρχίας Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ), έχουν πλέον ορατό χρονικό σημείο κλιμάκωσης. Πρόκειται για την περίοδο που ξεκινά από τις 15 Αυγούστου και έπειτα, όταν και

Στην Αθήνα είναι απολύτως σαφές ότι η Άγκυρα θα επιχειρήσει να πιέσει τη Λευκωσία σε βαθμό που πρακτικά δεν θα μπορεί να προχωρήσει σε καμία άλλη ερευνητική ή γεωτρητική δραστηριότητα εντός της ΑΟΖ.

λήγουν οι σεισμικές έρευνες που ήδη πραγματοποιεί το ερευνητικό πλοίο «Ορούτς Ρέις» στη Θάλασσα του Μαρμαρά. Το «τέταρτο πλοίο», όπως περιγράφεται δημόσια τις τελευταίες ημέρες από Τούρκους αξιωματούχους, έχει απασχολήσει και την Αθήνα επανειλημμένως, καθώς εκτιμάται ότι το «Ορούτς Ρέις» είναι το πλοίο που η Άγκυρα σχεδίαζε να στείλει για έρευνες εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας, στα νότια του Καστελλόριζου, με σκοπό να ολοκληρώσει - με την παρουσία του εκεί - το πακέτο της τουρκικής επιδείξεως διεκδικήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο.

Στην Αθήνα αυτό το ενδεχόμενο δεν έχει ακόμη αποκλειστεί, ίσως με τη μορφή ενός περιστατικού

Στην Αθήνα το ενδεχόμενο δεν έχει ακόμη αποκλειστεί, ίσως με τη μορφή ενός περιστατικού ανάλογου με εκείνο του Οκτωβρίου του 2018, όταν το «Μπαρμπαράς» έκανε έρευνες στα οικόπεδα 4 και 5 της κυπριακής ΑΟΖ και σε μια μικρότερη έκταση της ελληνικής ψαροκοινηπιδας.

ανάλογα με εκείνο του Οκτωβρίου του 2018, όταν το «Μπαρμπαρός» έκανε έρευνες στα οικόπεδα 4 και 5 της κυπριακής ΑΟΖ και σε μια μικρότερη έκταση της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Ωστόσο, εκτιμάται ότι ο τουρκικός σχεδιασμός έχει κατά κύριο λόγο ως στόχο την περαιτέρω αμφισβήτηση της κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην Αθήνα είναι απολύτως σαφές ότι η Άγκυρα θα επιχειρήσει να πείσει τη Λευκωσία σε βαθμό που πρακτικά δεν θα μπορεί να προχωρήσει σε καμία άλλη ερευνητική ή γεωτρητική δραστηριότητα εντός της ΑΟΖ. Η εργαλειοποίηση της ενέργειας από την Άγκυρα προέκυψε ανάλογα και από τις προτάσεις Ακιντζί για συνεκμετάλλευση.

ση, πρακτικά μεταφέροντας ακόμα μεγαλύτερη πίεση στη Λευκωσία.

Δίαυλος επικοινωνίας

Στα αιμώδεις διμερή ζητήματα είναι απολύτως σαφές ότι η Άγκυρα θα πιέσει και τη νέα κυβέρνηση για το ζήτημα των Τούρκων που ζουν στην Ελλάδα και σύμφωνα με την ανάνηψη της κυβέρνησης Ερντογάν ανήκουν στη συντριπτική πλειονότητά τους σε ομάδες που είχαν σχέση με τον μαφά Γκιουλέν, το περίβητο FETO. Σύμφωνα με ορισμένους υπολογισμούς, οι Τούρκοι ανεβάζουν αυτό τον αριθμό ακόμη και σε οκτώ χιλιάδες πρόσωπα, τα οποία ζουν στη συντριπτική πλειονότητά τους στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Πρό-

κειται για ένα θέμα που θα παραμείνει ψηλά στην ατζέντα της Άγκυρας, η οποία, ωστόσο, φαίνεται διατεθειμένη να διατηρήσει τους διαύλους επικοινωνίας που είχαν ανοίξει και με την προηγούμενη κυβέρνηση, όπως έγινε με τα Μέτρα Οικονομικών Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ). Ωστόσο, με δεδομένη την πολύ κλειστή δομή εξουσίας της Τουρκίας, όπου πρακτικά όλα εξαρτώνται από τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και μια ομάδα στενών συνεργατών στο Προεδρικό Παλάτι, είναι σαφές ότι οι διπλωματικοί ή στρατιωτικοί διαύλοι όχι ως χρήσιμοι και αν είναι για άδσο επικοινωνία, δεν μπορεί να υποκαταστήσουν την δυνατότητα της άμεσης επαφής με το προεδρικό περιβάλλον.

Ασπίδα προστασίας Πούτιν σε Ερντογάν

Πριν λίγες ημέρες ήλθε, αρχικά με λαθρομετανάστευση διατύπωση, στην επιφάνεια ένα περισσότερο που συνθέτει στο βράδυ της απόπειρας πραξικοπήματος στην Τουρκία. Σύμφωνα με πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα του European Council on Foreign Relations με αφορμή τα τρία χρόνια από την απόπειρα πραξικοπήματος κατά του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, εκείνο το βράδυ της 15ης Ιουλίου 2016, ο πρόεδρος της Ρωσίας Βλαντίμιρ Πούτιν τηλεφώνησε στον Τούρκο ομόλογό του και έθεσε στη διάθεσή του άνδρες των Ειδικών Δυνάμεων που βρίσκονταν σε κάποιο «κοντινό ελληνικό νησί». Η Ελλάδα και η Ρωσική Ομοσπονδία δεν έχουν κάποια διμερή συμφωνία συνεκπαίδευσης Ειδικών Δυνάμεων, οπότε η πληροφορία εξαρχής ακούστηκε με καχυποψία σε αρκετούς κύκλους στην Αθήνα, καθώς δεν θα μπορούσε να είναι σε καμία περίπτωση πραγματική.

Τα γεγονότα υποδεικνύουν ότι η πληροφορία περιείχε σημαντική κομμάτι της αλήθειας, όχι, βέβαια, εκείνου που εμπλέκει κάποιο «ελληνικό νησί». Πράγματι, για δύο βρόδια, εκείνο της απόπειρας πραξικοπήματος και το επόμενο, υπήρχαν ρωσικές δυνάμεις κοντά στην Μαμαριάδα, όπου ο κ. Ερντογάν παραθέριζε όταν οι πραξικοπηματίες αξιωματικοί έθισσαν σε λειτουργία το μηχανισμό ανατροπής του. Δεν βρίσκονταν, ωστόσο, σε κάποιο ελληνικό νησί, αλλά σε δύο πλοία του Ρωσικού Ναυτικού. Ένα

αρματαγωγό το οποίο επέστρεψε από τη Συρία και μια φρεγάτα που έπλεε προς την Ανατολική Μεσόγειο. Σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές τα δύο πολεμικά πλοία παρέμειναν στην περιοχή ανατολικά της Ρόδου και δυτικά του Καστελόριζου για δύο συνεχόμενα 24ωρα, προτού αποπλεύσουν ξανά το καθένα για τον προορισμό του. Οι στάσεις ρωσικών πλοίων στο Αιγαίο δεν είναι ασυνήθιστες, καθώς με βάση παλαιότερες συμφωνίες ανάμεσα στην Αθήνα και

Ρωσικά πλοία βρέθηκαν
για δύο νύχτες κοντά στη
Μαρμαρίδα μετά την από-
πειρα πραξικοπήματος

τη Μόσχα, υπάρχουν πέντε αγκυροβόλια τα οποία το ναυτικό της Ρωσικής Ομοσπονδίας μπορεί να χρησιμοποιεί.

Ιδιαίτερα κατά την προηγούμενη πενταετία, σημαντικής αναβάθμισης τις Ρωσικής παρουσίας στην Συρία. Ωστόσο, κανένα από αυτά δεν βρίσκεται στην περιοχή όπου τα δύο συγκεκριμένα πλοία έπλευσαν για περίπου 48 ώρες, το διάστημα 15-16 Ιουλίου 2016. Εκείνο που δεν είναι γνωστό είναι το μέγεθος των μονάδων που βρίσκονταν στα Ρωσικά πλοία και αν αποτελούνταν από τους περιώνυμους «Σπέ-τσαζ»...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΕΔΟΣ

Minthis,
το πρώτο γήπεδο γκολφ στην Κύπρο
με πιστοποιητικό αειφορίας GEO

ΗΜΕΡΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Αγία Νάπα 24/7
Ξενοδοχείο Adams Beach
19:00

#91 QS World University Rankings: EECA 2019 | Top Universities
Περιφέρεια Αναδυόμενης Ευρώπης και Κεντρικής Ασίας (EECA)

Ενημερώσου για όλα όσα μπορούν να διαμορφώσουν το μέλλον σου. Μάθε τι πραγματικά σημαίνει "THINK BIG".

- 100+ συμβατικά και εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών που ανταποκρίνονται στις σημερινές απαιτήσεις
- 8 διανομοεπαισθητικά μεταπτυχιακά σε συνεργασία με άλλα κορυφαία πανεπιστήμια
- 25 ερευνητικά κέντρα
- 5 QS Stars στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση
- Νο 1 στον κόσμο στην εκπαίδευση για Blockchain
- Ιατρική Σχολή σε συνεργασία με το St George's, University of London
- Αξέχαστη φοιτητική εμπειρία στην πιο δυναμικά αναπτυσσόμενη πανεπιστημιοποίηση
- Υπερσύγχρονες φοιτητικές εστίες, ίσως οι καλύτερες στην Ευρώπη

Μάθε επίσης ποιο επάγγελμα ταιριάζει στην προσωπικότητά σου, κάνοντας δωρεάν το «Άριστον» τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού που σου δίνει απαντήσεις με βάση προηγμένους κανόνες, αλγόριθμους και μαθηματικά μοντέλα.

Δηλώσεις συμμετοχής στο **22841528** ή στο **www.unic.ac.cy**

THINK BIG.

Τμήμα Εισδοχής Φοιτητών
Λεωφ. Μακεδονίτισσας 46, CY-2417, Τ.Θ. 24005, CY-1700, Λευκωσία
Τηλ.: +357 22841528, E-mail: admissions@unic.ac.cy

unic.ac.cy

UNIVERSITY of
NICOSIA

Ναρκοπέδιο η στρατηγική σχέση ΗΠΑ-Τουρκίας

Οι κυρώσεις αλλά και οι αντιδράσεις Ερντογάν πιθανόν να αλλάξουν το γεωστρατηγικό χάρτη της Αν. Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής

Ουάσιγκτον - Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Όταν την Τετάρτη το απόγευμα ο Λευκός Οίκος και το Πεντάγωνο ανακοίνωσαν τον «εκτοπισμό» της Τουρκίας από το πρόγραμμα των F-35, ουσιαστικά πρόσθεταν την «γαρντιούρα» σε μία «τούρτα» που είχε ετοιμαστεί εδώ και αρκετό καιρό. Από πέρυσι τον Αύγουστο, όταν για πρώτη φορά ο πρόεδρος Τραμπ υπέγραψε το νομοθέτημα που ενέκρινε το Κογκρέσο και έθετε ως όρο την μη μεταφορά των F-35 αν δεν αποφυλάκιζε τον πάστορα Άντριου Μπρόνσον και δεν ακύρωνε την αγορά των S-400, ήταν γνωστό ότι όσο η Τουρκία δεν συμμορφωνόταν και με τους δύο όρους, απαγορευόταν να παραλάβει τα αεροσκάφη. Ιδίως μάλιστα όταν υπήρχαν σε εξέλιξη κι άλλα νομοθετήματα, με ακόμη πιο αυστηρούς όρους, τα οποία μέχρι τα τέλη του έτους θα έχουν υπογραφεί από τον πρόεδρο Τραμπ. Αυτό που ουσιαστικά συνέβη την Τετάρτη ήταν η πλήρης διακοπή της σχέσης της Τουρκίας με το πρόγραμμα συμπαγωγής των αεροσκαφών F-35 και η απαγόρευση της πώλησής τους και με απόφαση της αμερικανικής κυβέρνησης.

Απομένει το «κερασάκι» της «τούρτας», που είναι οι κυρώσεις βάσει του νόμου CAATSA, που θα πρέπει κάποια στιγμή στο πολύ εγγύς μέλλον να επιβάλει στην Άγκυρα ο Αμερικανός πρόεδρος. Από την ισχύ των κυρώσεων αυτών, αλλά και από τις αντιδράσεις του Ταγίπ Ερντογάν, είναι πιθανόν να εξαρτηθούν όχι μόνο οι διμερείς σχέσεις ΗΠΑ – Τουρκίας, αλλά και ο γεωστρατηγικός χάρτης της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.

Αν και κανείς δεν αμφισβητεί την γεωστρατηγική σημασία της

Αυτό που ουσιαστικά συνέβη την Τετάρτη ήταν η πλήρης διακοπή της σχέσης της Τουρκίας με το πρόγραμμα συμπαγωγής των αεροσκαφών F-35 και η απαγόρευση της πώλησής τους και με απόφαση της αμερικανικής κυβέρνησης.

Τουρκίας για τη Δύση, φαίνεται ότι ο Ερντογάν υποτίμησε δύο παραμέτρους.

Πρώτον, τη σημασία που είχε για τους υπερσυντηρητικούς Ευαγγελιστές υποστηρικτές του προέδρου Τραμπ η φυλάκιση του Πάστορα Μπρόνσον.

Δεύτερον, την εμπλοκή του Κογκρέσου στη διαδικασία, το οποίο για δεύτερη φορά στην ιστορία (την προηγούμενη με το εμπάργκο του 1975 μετά την εισβολή) παρενέβη και ανάγκασε τον Πρόεδρο να λάβει σκληρή στάση.

Την ίδια στιγμή φαίνεται ότι υπερτίμησε τη σημασία της Τουρκίας, πιστεύοντας ότι θα καθόρωνε να εκβιάσει τις ΗΠΑ, όπως έκανε με επιτυχία στον πόλεμο στο Κουβέιτ το 1991 και στην εισβολή στο Ιράκ το 2003.

Ένα εξαιρετικό κύριο άρθρο του Πρακτορείου Μπλούμπεργκ (την Πέμπτη) σημειώνει: «Ο Ερντογάν φαίνεται να υπολόγιζε ότι, με την αμερικανική επιρροή να μειώνεται στη γειτονιά του, τα συμφέροντα ασφαλείας του εξυπηρετούνται καλύτερα από μια συμμαχία με τη Ρωσία. Και ότι ο Πρόεδρος Ντόναλντ Τράμπ θα του δώσει ελευθέρως για αλλαγή πλευράς. Φαίνεται

Ο Ερντογάν υποτίμησε τη σημασία που είχε για τους υπερσυντηρητικούς Ευαγγελιστές υποστηρικτές του Τραμπ η φυλάκιση του Πάστορα Μπρόνσον και την εμπλοκή του Κογκρέσου στη διαδικασία με τα F35. Ταυτόχρονα υπερτίμησε «εαυτόν», πιστεύοντας ότι θα καθόρωνε να εκβιάσει τις ΗΠΑ, όπως έκανε στον πόλεμο στο Κουβέιτ το 1991 και στην εισβολή στο Ιράκ το 2003.

επίσης να πίστεψε ότι η Δύση δεν «θα έχει το στομάχι» να του επιβάλει σημαντικές κυρώσεις. Τώρα πρέπει να αντιμετωπίσει τις συνέπειες».

Το άρθρο ακόμη μνημονεύει τις ευρωπαϊκές κυρώσεις σε βάρος της Τουρκίας για τις παραβιάσεις στην ΑΟΖ της Κύπρου, ζητώντας μάλιστα διευρυνσή τους, εκτιμώντας ότι «αυτό θα πρέπει να αποθαρρύνει τον περαιτέρω ναυτικό του τυχοδιωκτισμό». Όσο για την πολιτική των ΗΠΑ, θεωρεί καλό ξεκίνημα τις εξαγγελίες του προέδρου Τραμπ για τα F-35 υποστηρίζει μία κλιμάκωση κυρώσεων, με τελικό τον

πλήρη αποκλεισμό της Τουρκίας από το αμερικανικό χρηματοοικονομικό σύστημα. Όπως εξηγεί, «ο στόχος είναι να ξεκινήσουν με συκρατημένες κυρώσεις και να επιταχύνει τις τιμωρητικές ενέργειες, εκτός αν ο Ερντογάν επανεξετάσει τον λανθασμένο του υπολογισμό και με επαληθεύσιμα βήματα βάλει «στη ναφθαλίνη» τον ρωσικό εξοπλισμό. Αν αυτό αποτύχει, οι Η.Π.Α. και οι ευρωπαίοι σύμμαχοί τους θα πρέπει να έλθουν αντιμέτωποι με μια μεγαλύτερη ερώτηση: Μπορεί η Τουρκία να θεωρηθεί πλέον ως ένας αξιόπιστος σύμμαχος;»

Το ερώτημα του Μπλούμπεργκ είχε απαντηθεί εν μέρει το Νοέμβριο του 2018 από τον αναλυτή του Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, Στίβεν Κουκ: «Ενώ η Τουρκία παραμένει επίσημα σύμμαχος του ΝΑΤΟ, δεν είναι εταίρος των Ηνωμένων Πολιτειών», έγραψε στην ειδική έκθεση του Συμβουλίου με τίτλο «Ούτε φίλος ούτε εχθρός: το μέλλον των σχέσεων ΗΠΑ-Τουρκίας». Σε αντίθεση με τις προηγούμενες εποχές, η Ουάσινγκτον και η Άγκυρα δεν μοιράζονται πλέον σημαντικές απειλές ή συμφέροντα που τους δένουν μαζί».

Ούτε φίλος ούτε εχθρός, πια οι ΗΠΑ με την Τουρκία, όπως εκτιμάται σε έκθεση του Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής της Ουάσιγκτον, παρά τη φιλική σχέση Τραμπ-Ερντογάν.

Η πτώση της Τουρκίας από «αγαπημένο παιδί του Ομπάμα» σε πρώτη χώρα σύμμαχο στην οποία οι ΗΠΑ θα υποχρεωθούν να επιβάλουν κυρώσεις ως να ήταν εχθρός της Αμερικής, άρχισε να διαφαίνεται από τις αρχές της δεύτερης θητείας του Μπαράκ Ομπάμα, όταν άρχισε να αυξάνεται ο ρόλος του αντιπροέδρου Μπάιντεν στα θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας. Σε μία από τις συναντήσεις του με την ηγεσία της Ομογένειας, μετά την επίσκεψή του στην Κύπρο, ο Μπάιντεν μπροστά από έναν μεγάλο χάρτη που κάλυπτε τη νότια Ευρώπη, τη Μαύρη Θάλασσα, τον Καύκασο, την Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή, μίλησε για μια Τουρκία περικυκλωμένη από τη Ρωσία και το εξτρεμιστικό Ισλάμ, τις οποίες η μόνη επιλογή ήταν να λύσει τα ανοικτά προβλήματα με Ελλάδα και Κύπρο και να αφιερωθεί στην προστασία της από τους πραγματικούς κινδύνους και τα οφέλη που θα πρόσφεραν η Δύση και η αξιοποίηση των ενεργειακών πόρων. Τα ίδια μετέφερε αυτοπροσώπως στον Ταγίπ Ερντογάν προκαλώντας τις έντονες αντιδράσεις του. Τελικά, η Τουρκία προτίμησε να τα βρει με τη Μόσχα (που λίγο αργότερα της επέβαλε κυρώσεις λόγω της κατάρριψης του αεροσκάφους) και να τα χαλάσει με τη Δύση.

Χάθηκε για τη Δύση η Τουρκία, με νατοϊκές υποδομές τα πυρηνικά των ΗΠΑ;

Η εκλογή του Τραμπ και η άμεση εκδίωξη από τον στενό του κύκλο του συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας Μάικ Φλιν (αποδείχθηκε πληρωμένος λομπίστας της Τουρκίας) έκανε τα πράγματα χειρότερα για την Τουρκία. Η θητεία του υφυπουργού Τούεζ Μίτσελ στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ κι ο νέος καυγάς Ερντογάν – Νετανιάχου έθεσαν πλέον επί τάπητος το ερώτημα «αν η Τουρκία χάθηκε για τη Δύση». Τόσο ο Μίτσελ, όσο κι ο Νετανιάχου, δίνουν σ' αυτό καταφατική απάντηση. Ωστόσο, αυτό το ερώτημα ήταν ικανό να διευρύνει την μελέτη που είχε ξεκινήσει μετά την απόπειρα πραξικοπήματος, για αναζήτηση εναλλακτικών επιλογών στην περίπτωση που η Τουρκία ακύρωνε τη συμφωνία με τις ΗΠΑ για τη χρήση της Βάσης Ινσίρλικ. Αυτή τη στιγμή, εικάζεται ότι οι μελέτες για τις οικονομικές, πολιτικές και γεωστρατηγικές επιπτώσεις, έχουν ολοκληρωθεί.

Στην παράμετρο θα πρέπει να προστεθεί και η διευρυνση της συνεργασίας Ελλάδας – Κύπρου – Ισραήλ (και οι ανάλογες με Αίγυπτο και Ιορδανία), τις οποίες παρακολουθούν στενά οι ΗΠΑ. Ιδίως η πρώτη, χάρη στο νομοσχέδιο για την εταιρική σχέση στην Ανατολική Μεσόγειο, έχει μπει στην πολιτική ατζέντα της Ουάσιγκτον και πέραν του Κογκρέσου, μελετάται ενδε-

Η θητεία του υφυπουργού Τούεζ Μίτσελ στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ κι ο νέος καυγάς Ερντογάν – Νετανιάχου έθεσαν πλέον επί τάπητος το ερώτημα «αν η Τουρκία χάθηκε για τη Δύση». Τόσο ο Μίτσελ, όσο κι ο Νετανιάχου, δίνουν σ' αυτό καταφατική απάντηση.

λεχώς στα αρμόδια με την εθνική ασφάλεια υπουργεία των ΗΠΑ.

Οι καθοριστικές κινήσεις

Οι κινήσεις που θα ακολουθήσουν τις επόμενες μέρες από Άγκυρα και Ουάσιγκτον θα καθορίσουν εν πολλοίς το μέλλον των Αμερικανοτουρκικών σχέσεων, χωρίς να αποκλείονται τα χειρότερα σενάρια. Ιδίως όταν η Άγκυρα απειλεί με αναζήτηση ρωσικών μαχητικών ως εναλλακτική λύση και προειδοποιεί με αντίμετρα σε αμερικανικές κυρώσεις, τις οποίες πληροφορίες έφεραν να εξαγγέλλονται τη Δευτέρα.

Αργά την Πέμπτη και μετά από αλλαγή της αρχικής τοποθέτησης

Αν η Τουρκία απαντήσει σε «ήπιες μορφής» κυρώσεις, με μεγαλύτερη στρατηγική προσέγγιση προς τη Μόσχα και εμπλοκή του Ινσίρλικ, εκτιμάται ότι θα επισπευσθούν οι αμερικανικοί σχεδιασμοί για την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και ίσως δούμε να συμβαίνουν πράγματα που δεν μπορούσε κανείς να φανταστεί πριν από 4 χρόνια.

του Τραμπ, ο Αμερικανός πρόεδρος δήλωσε ότι ακόμη μελετά το θέμα των κυρώσεων. Η όλη στάση του, ακόμη από την συνάντηση κορυφής των G20 τον περασμένο μήνα, δείχνει πως δεν επιθυμεί να επιβάλει κυρώσεις. Ή, αν αναγκαστεί να το πράξει, αυτές να είναι ήπιες

μορφής κι αυτό γιατί πιστεύει πως λόγω της προσωπικής σχέσης που έχει αναπτύξει με τον Ταγίπ Ερντογάν, μπορεί να διασωθεί η σχέση με την Τουρκία, ιδίως όταν έχει συμφωνήσει με τον Τούρκο πρόεδρο για τριπλασιασμό των εμπορικών σχέσεων στα επόμενα δέκα

χρόνια. Με αυτή την προσέγγιση συμφωνεί ακόμη μία μερίδα των αναλυτών και διαμορφωτών της κοινής γνώμης στην Ουάσιγκτον, όπως για παράδειγμα η «Ουάσιγκτον Ποστ», που έγραφε την Πέμπτη σε κύριο άρθρο της: «Σαφώς, η Τουρκία δεν μπορεί να έχει και

τα F-35 και τους S-400 και ο κ. Ερντογάν πρέπει να το αποδεχθεί. Εάν ο κ. Ερντογάν επιμένει στην ανάπτυξη του S-400, θα χάσει τα αεροπλάνα. Αλλά ο κ. Τραμπ πρέπει να προσπαθήσει να αποφύγει μια ευρύτερη κατάρρευση με την Τουρκία. Μια σοβαρή κρίση θα μπορούσε να ωθήσει τον κ. Ερντογάν ακόμα περισσότερο στην αγκαλιά του Ρώσου Προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν, ο οποίος δεν θα ήθελε τίποτα καλύτερο. Η Τουρκία συνορεύει με τη Συρία και το Ιράκ και η συνεργασία της με τις Ηνωμένες Πολιτείες είναι ζωτικής σημασίας στην περιοχή. Φιλοξενεί εκτεταμένες υποδομές του ΝΑΤΟ, καθώς και πυρηνικά όπλα των ΗΠΑ. Αυτό είναι ένα πρόβλημα καρκίνου των οστών στα τελευταία στάδια της μετάστασης, αλλά πρέπει να αποφευχθεί μια ευρύτερη κρίση». Όμως, τι θα συμβεί αν η Τουρκία απαντήσει σε «ήπιες μορφής» κυρώσεις, με μεγαλύτερη στρατηγική προσέγγιση προς τη Μόσχα και εμπλοκή της βάσης του Ινσίρλικ;

Πολλοί αναλυτές εκτιμούν ότι πέραν της κλιμάκωσης των αμερικανικών κυρώσεων, θα επισπευσθούν οι αμερικανικοί σχεδιασμοί για την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και ίσως δούμε να συμβαίνουν πράγματα που δεν μπορούσε κανείς να φανταστεί πριν από 4 χρόνια.

MC MEDOCHEMIE

43 ΧΡΟΝΙΑ

φροντίδα για τον άνθρωπο και την υγεία

Τα ατού του Ακιντζι και οι τρεις κόκκινες γραμμές Αναστασιάδη

Ανάλυση της επιστολής του Τ/κ ηγέτη στον Αντόνιο Γκουτέρες

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

«**Ακόμη** και μια θετική τουρκοκυπριακή ψήφος στην κυβέρνηση δεν θεωρείται (από τους Ε/κ) υποχρεωτική για τη λήψη μιας απόφασης! Με άλλα λόγια, σε σημαντικά θέματα όπως οι υδρογονάνθρακες/φυσικοί πόροι και ο ομοσπονδιακός προϋπολογισμός, επικρατεί η άποψη ότι μια απόφαση που δεν εγκρίνει ούτε ένα τουρκοκυπριακό μέλος της κυβέρνησης μπορεί να ληφθεί με την απλή πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων μελών». Με αυτά τα λόγια πριν από λίγες ημέρες, ο ηγέτης της τ/κ κοινότητας εξωτερικεύσε την έντονη ενόχλησή του για την τροπή των εξελίξεων στο Κυπριακό. Απευθυνόμενος στον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, με επιστολή του στις 10 Ιουλίου, ο Μουσταφά Ακιντζι ξεκαθάρισε ότι το ζήτημα της πολιτικής ισότητας παραμένει όρος αδιαπραγμάτευτος στο Κυπριακό. Η τουρκοκυπριακή ηγεσία κατανόει την σοβαρότητα της όλης κατάστασης στο Κυπριακό την στιγμή που η ένταση στην κυπριακή ΑΟΖ κορυφώνεται. Το Κυπριακό παραμένει σε αδιέξοδο και προτού επέλθει εκτροχιασμός των εξελίξεων, ο κ. Ακιντζι προτείνει την άμεση επανέναρχη του διαλόγου. Ωστόσο, για να συμβεί αυτό ο ίδιος θέτει μια σημαντική προϋπόθεση. Το ξεκαθάρισμα των προθέσεων για την διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία

(ΔΔΟ), με βασική έμφαση στο επίμαχο ζήτημα της πολιτικής ισότητας. Στην επιστολή που έστειλε στον Γενικό Γραμματέα ο ηγέτης της τ/κ κοινότητας εστιάζει στο μεγάλο χάσμα που χωρίζει τις δυο πλευρές στο ζήτημα της πολιτικής ισότητας. Ο ίδιος πρόσφατα ζήτησε εξηγήσεις από την ε/κ ηγεσία, κυρίως για θέματα που θεωρούνται ζωτικής σημασίας και αφορούν την αρχή της

Για να ελεγχθεί η έκρυθμη κατάσταση, ο Τ/κ ηγέτης προτείνει έναν οδικό χάρτη, από δυο φάσεις κατά τις οποίες ο γ.γ. των ΗΕ καλείται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό-συντονιστικό ρόλο.

πολιτικής ισότητας και αποτελεσματικής συμμετοχής. Ωστόσο, η ε/κ πλευρά άφησε αναπάντητο αυτή του την έκκληση. «Εστιάζοντας σε αυτό το ζήτημα, για την εξακρίβωση των ζητημάτων που εκλαμβάνονται ως ζωτικής σημασίας για τους Τ/κ, απιύθυνα έκκληση στην ε/κ πλευρά και ζήτησα την καταβολή μιας λίστας με τα ζητήματα που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για αυτούς. Δυστυχώς η ε/κ πλευρά απέφυγε να ξεκαθαρίσει

τις απόψεις της σε αυτό το ζήτημα», υπογραμμίζει ο κ. Ακιντζι, προσθέτοντας ότι η ιδέα της αποκεντρωμένης ομοσπονδίας είχε ανέκαθεν θετικό αντίκτυπο στην τ/κ πλευρά. Ωστόσο, αυτή η ιδέα δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για να «θυσιαστεί» η πολιτική ισότητα των Τ/κ. Ο κ. Ακιντζι εντάσσει στα ζητήματα «κόκκινες γραμμές» και το ζήτημα της εκ περιτροπής προεδρίας. «Σε μια δικοινοτική ομοσπονδία δύο κοινοτήτων, είτε αποκεντρωμένη είτε όχι, με βάση την αρχή της πολιτικής ισότητας, όπως ορίζεται στα συναφή ψηφίσματα και αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, όπως 716 (1991) και 750 (1992), η ενεργός συμμετοχή των Τ/κ πρέπει να εξασφαλιστεί. Η εκ περιτροπής προεδρία είναι μια άλλη θεμελιώδης εκδήλωση αυτής της ενσωματωμένης παραμέτρου, όπως η εξοχήτητα σας έχει υποδείξει στο πλαίσιο που παρουσιάσατε. Ο Ελληνοκύπριος ηγέτης προτείνει τώρα κοινοβουλευτικό σύστημα με έναν εκ περιτροπής πρωθυπουργό και Αντιπρόεδρο της κυβέρνησης, με μόνιμο Ελληνοκύπριο Πρόεδρο και Τουρκοκύπριο Αντιπρόεδρο, σε αντίθεση με το πλαίσιο των έξι σημείων».

Η αποτυχία της Λούτ
Ο κ. Ακιντζι εντοπίζει την ουσία του σημερινού αδιεξόδου στο Κυπριακό, στην απόρριψη του τριπτύ-

Ο Μουσταφά Ακιντζι επιδιώκει να διευκρινιστεί σαφώς, στην άτυπη διάσκεψη, από την ε/κ πλευρά αν εξακολουθεί να επιδιώκει λύση ΔΔΟ. Στοχεύει σε μια πενταμερή με σαφές χρονοδιάγραμμα και διασφάλιση ότι στο τελικό δημοψήφισμα η συνέχιση του παρόντος στάτους κβο δεν θα είναι επιλογή.

κου πολιτική ισότητα-αποτελεσματική συμμετοχή-εκ περιτροπής προεδρία, δηλαδή τις κόκκινες γραμμές του Νίκου Αναστασιάδη. Ο ίδιος, στην επιστολή του προς τον γ.γ., προβάλλει την άποψη ότι η νέα διαμεσολάβηση του ΟΗΕ έχει αποτύχει εξαιτίας του χάσματος που χωρίζει τις δυο πλευρές σε αυτό το ζήτημα. Από την σκοπιά του κ. Ακιντζι η προσπάθεια της κ. Λούτ έχει οδηγηθεί σε αδιέξοδο, επειδή οι δυο πλευρές αδυνατούν να καταλήξουν σε συμβιβαστικές λύσεις σε βασικές πτυχές του Κυπριακού. Στην επιστολή του, αναφερόμενος στο έργο της κ. Λούτ και τις προσπάθειες της τώρα κοινοβουλευτικό σύστημα, ο κ. Ακιντζι έκανε ειδική αναφορά στο Κοινό Ανακοινωθέν του 2014 και στο Πλαίσιο της 30ης Ιουνίου 2017. Ο ίδιος ζητά σε μια νέα προσπάθεια να επιβεβαιωθεί η προσήλωση των δυο πλευρών στις αρχές αυτές.

Πρώτο βήμα
Μπορεί στο ζήτημα της πολιτικής ισότητας οι δυο πλευρές να μην βρίσκονται κοντά στην λύση, ωστόσο,

οι εξελίξεις κυλούν με γοργούς ρυθμούς τη στιγμή που στην κυπριακή ΑΟΖ η ένταση κορυφώνεται. Για να ελεγχθεί λοιπόν, η νέα έκρυθμη κατάσταση που προκύπτει, ο Τ/κ ηγέτης προτείνει έναν οδικό χάρτη, ο οποίος αποτελείται από δυο φάσεις. Και στις δυο αυτές φάσεις του σχεδίου ο γ.γ. καλείται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό-συντονιστικό ρόλο. Η Ε.Ε. καλείται επίσης, να υποστηρίξει την όλη διαδικασία. Σε πρώτη φάση, ο Μουσταφά Ακιντζι προτείνει την σύγκληση μιας άτυπης πενταμερούς διάσκεψης. Η διάσκεψη αυτή θα πραγματοποιηθεί με στόχο να ξεκαθαρίσει το τοπίο στο Κυπριακό, και να διαφανεί κατά πόσο όλες οι πλευρές συμφωνούν στο μοντέλο της ΔΔΟ. Και στη νέα διάσκεψη θα λάβουν μέρος οι δυο κοινότητες και οι τρεις εγγυήτριες δυνάμεις, ο ΟΗΕ ως συντονιστής και η Ε.Ε. υπό την ιδιότητα του παρατηρητή.

Δεύτερο βήμα
Σε περίπτωση που στην άτυπη διάσκεψη φανεί ότι όλες οι πλευρές συμφωνούν για την ΔΔΟ, τότε υπό

την καθοδήγηση του γ.γ. θα πρέπει να ξεκινήσει μια διαδικασία διαπραγμάτευσης που θα βασίζεται σε ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα και θα είναι επικεντρωμένη στην λύση. Παρά το γεγονός ότι ο Μουσταφά Ακιντζι δεν ανοίγει τα χαρτιά του για αυτή τη φάση του νέου σχεδίου, καλά ενημερωμένες τ/κ πηγές εξηγούν τα δύο βασικά σημεία του σκεπτικού του. Πρώτον: στοχεύει σε ένα ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα, με αυστηρούς όρους μέσα στο οποίο θα λάβουν χώρα οι εντατικές διαπραγματεύσεις, για όλες τις εναπομείναντες λεπτομέρειες. Δεύτερον: η τ/κ πλευρά στοχεύει σε ξεκαθάρισμα του τελικού status, ανεξαρτήτως κατάληξης ενός δημοψηφίσματος. Με άλλα λόγια, η τ/κ πλευρά δεν επιθυμεί να βρεθεί ενώπιον νέων δυσάρεστων για την ίδια εκπλήξεων, όπως το αποτέλεσμα του Σχεδίου Ανάν. Κατ' αυτό τον τρόπο, στόχευση του κ.Ακιντζι είναι να ανοίξει διάπλατα ο δρόμος της ένταξης της λεγόμενης «ΤΔΒΚ» στη διεθνή κοινότητα, ανεξάρτητα της οποιας έκβασης.

Aim for a better future.

ΓΕΝΙΚΟΣ/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ – ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Εκ μέρους πελάτη μας, Επιστημονικού Επαγγελματικού Συλλόγου, επιθυμούμε να προσλάβουμε έμπειρο άτομο με δυναμική προσωπικότητα, για τη θέση του/της Γενικού/ής Διευθυντή/τριας με βάση τη Λευκωσία.

Η ΘΕΣΗ

Ο/η επιτυχών/ούσα υποψήφιος/ια θα είναι υπεύθυνος/η για τη συνολική ευθύνη και την εύρυθμη διοικητική λειτουργία του Συλλόγου. Πιο συγκεκριμένα, οι βασικές υπευθυνότητες του ατόμου που θα προσληφθεί θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Συντονισμό όλων των διοικητικών, οικονομικών και νομικών θεμάτων που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Συλλόγου, συμπεριλαμβανομένων της κατάρτισης στρατηγικού επιχειρησιακού πλάνου και της ετοιμσίας των σχετικών προϋπολογισμών
- Αντιπροσωπείωση του Συλλόγου στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αλλά και σε διάφορους κρατικούς φορείς στην Κύπρο ή/και το εξωτερικό καθώς και αποτελεσματική διαχείριση των σχέσεων του Συλλόγου με τα μέλη του
- Ολική ευθύνη για θέματα ανθρώπινου δυναμικού του Συλλόγου
- Συνολική ευθύνη για τη διοργάνωση των συνεδριάσεων και εκδηλώσεων του Συλλόγου καθώς και παρουσία στις συνεδριάσεις του Συλλόγου με σκοπό την καταγραφή και κοινοποίηση των πρακτικών στα μέλη του Συλλόγου
- Διασφάλιση της υλοποίησης των αποφάσεων, όπως απορρέουν από τις συνεδριάσεις του Συλλόγου ή/και των σχετικών επιτροπών
- Διασφάλιση τήρησης των εσωτερικών διαδικασιών, κανονισμών και πρότυπων λειτουργιών του Συλλόγου

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ

- Πανεπιστημιακός τίτλος στα Οικονομικά, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων ή σε συναφή κλάδο
- Μεταπτυχιακός τίτλος MBA θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν
- Εργασιακή εμπειρία τουλάχιστον (δέκα) 10 ετών σε διοικητική θέση ευθύνης
- Εξάριτες διαπροσωπικές ικανότητες
- Επαγγελματική κρίση καθώς και προσήλωση στο αποτέλεσμα
- Προγραμματισμός και ικανότητα για αποτελεσματική διαχείριση πολλαπλών εργασιών
- Άριστη γνώση της Ελληνικής και της Αγγλικής γλώσσας, σε γραπτό και προφορικό λόγο
- Άριστη γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών και πληροφορικών συστημάτων (MS Office)

ΑΠΟΛΑΒΕΣ

Θα προσφερθεί ανταγωνιστικό πακέτο απολαβών στον επιτυχόντα υποψήφιο/α, σύμφωνα με τα προσόντα και την εμπειρία του/της.

ΑΙΤΗΣΕΙΣ

Όλες οι αιτήσεις θα τυχουν αυστηρής εμπιστευτικότητας. Οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας της Deloitte <https://www.cydeloittecareers.com/>, επιλέγοντας τη θέση “ΓΕΝΙΚΟΣ/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ” ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο cyheadofHR@deloitte.com το αργότερο μέχρι τη **Δευτέρα 29 Ιουλίου 2019**, αναφέροντας τον αντίστοιχο τίτλο θέσης εργασίας.

HUMAN CAPITAL SERVICES | CONSULTING

24 Spyrou Kyprianou Avenue, CY 1075, Nicosia, Telephone: +352 22 360 300, E-mail: cyheadofHR@deloitte.com , www.cydeloittecareers.com

TOYOTA

Dickran Ouzounian & Co. Ltd., distributors for TOYOTA & LEXUS in Cyprus, enjoying a leading position in the automotive industry, seeks to recruit a high-calibre professional for the position of Service Manager to be based in Nicosia. The Service Manager will be leading the growing national Service Department during an exciting period of transformation as we move from an automobile company to a mobility company with vehicle electrification, connected services, automated driving artificial intelligence and shared mobility in the near horizon.

VACANCY
Service Manager

The Service Manager who will be reporting to the Managing Director will be expected to:

- Plan, organise, and direct the Toyota & Lexus Service operations of the company operating through its national workshop network and service administration team.
- Consistently exceed customer expectations and provide first class service to all internal and external customers.
- Ensure the highest quality and fix-it-right first time is achieved in all workshops.
- Ensure the achievement of the revenue and profit targets of the service department by satisfying and retaining Toyota/Lexus customers.
- Promote excellent customer and public relations in order to enhance the trust and image of the company.

Requirements:

- University Degree in Automotive/Mechanical/Plant Engineering. Post-graduate business degree will be an added advantage.
- Minimum 6 years management experience in Automotive industry or related industry, preferably in Engineering or Aftersales operations or Customer service.
- Excellent knowledge and passion for Automotive technology and emerging technological and business trends. Technical automotive skills will be considered an advantage.
- Strong financial and human resources management, business acumen, and problem-solving skills.
- Provide effective leadership to enhance communication, teamwork, engagement and to nurture, coach and develop team members to attain high motivation and performance.
- Strong customer service orientation and a high level of professional integrity and business ethics.
- Resilience, agility and strong work ethics in a dynamic and quickly evolving technological environment.
- Ability to demonstrate enthusiasm, determination, and high levels of personal and organisational achievement.
- Contribute to a culture of continuous improvement.
- Strong communication and interpersonal skills.
- Plan and organize time, activity levels and resources to achieve targets.
- Excellent command of the Greek and English languages, both verbal and written.

Remuneration:

An attractive remuneration package, including benefits, will be offered to the successful candidate, commensurate to qualifications and experience.

Applications:

Interested applicants should forward their Curriculum Vitae along with a cover letter to recruitment@toyota-cyprus.com no later than **26 August 2019**, quoting the job title “Service Manager”.

TOYOTA

LEXUS

www.toyota.com.cy | www.lexus.com.cy

Ο ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Ο Αναστασιάδης μας οδηγεί στην οριστική διχοτόμηση

Ο Πρόεδρος το κάνει είτε από ανικανότητα είτε συνειδητά λέει ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, ενώ σχολιάζει τα περί άτυπης πενταμερούς

Συνέντευξη στη
MARINA ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Είτε από ανικανότητα είτε συνειδητά ο κ. Αναστασιάδης μας οδηγεί ολοένα και πιο κοντά στην οριστική διχοτόμηση, αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού ξεκαθαρίζοντας πως οι εξελίξεις θα δείξουν ποιες είναι οι προθέσεις του Προέδρου με την αποδοχή της πρόσκλησης Ακιντζί για άτυπη πενταμερή. «Είναι αυτονόητο ότι αν, ο μη γένοιτο, η προσπάθεια αποτύχει, τα πράγματα θα είναι κάτι περισσότερο από δύσκολα και κρίσιμα», ανέφερε χαρακτηριστικά. Μιλά για τη στάση της Ρωσίας που, όπως λέει, έχει μετακινηθεί από τη θέση της στο Κυπριακό και ρίχνει ευθείες βολές στον υπουργό Εξωτερικών ότι φέρεται να είχε συμμετοχή στη διαμόρφωση του νομοσχεδίου Μενέντεζ- Ρούμπιο όταν «μετέβαινε στην Αμερική κάθε λίγο». «Μάλιστα ο ΔΗΣΥ έφερε ψήφισμα στη Βουλή για να χαιρετήσει η Βουλή το νομοσχέδιο Μενέντεζ και όταν αντιδράσαμε έντονα το παρασιώπησαν. Γι' αυτό να μη μας λένε σήμερα ότι διαφωνούν τάχα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου», αναφέρει χαρακτηριστικά.

«Κίνηση τακτικής ή αναδίπλωση του Προέδρου η αποδοχή της πρόσκλησης Ακιντζί για άτυπη πενταμερή;

«Αυτό θα το δείξουν οι εξελίξεις. Αν όντως εννοεί όσα λέει ο κ. Αναστασιάδης, τότε θα πρέπει να μπει σε αυτή τη διαδικασία καλά προετοιμασμένος, με στόχο να προχωρήσει μέχρι τέλους στη βάση του πλαισίου Γκουτέρες, να φτάσουμε δηλαδή σε λύση αρχών, νοούμενο ότι και η τουρκοκυπριακή πλευρά και η Τουρκία θα αρθρύν στο ύψος των περιστάσεων. Είναι αυτονόητο ότι αν, ω μη γένοιτο, η προσπάθεια αποτύχει, τα πράγματα θα είναι κάτι περισσότερο από δύσκολα και κρίσιμα.

«Με δεδομένη και την ένταση της τουρκικής προκλητικότητας, για ποιο λόγο να επιστρέψουμε στο τραπέζι των συνομιλιών;

«Θα πρέπει πρώτα να πείσουμε και τον γ.γ. του ΟΗΕ αλλά και άλλους σημαντικούς παράγοντες στη διεθνή πολιτική σκηνή ότι έχουμε πραγματικά την πολιτική βούληση να συζητήσουμε και να καταλήξουμε μέσω ενός εντατικού διαλόγου σε μία συμφωνία στο πλαίσιο του γ.γ. του ΟΗΕ, με την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα υπάρξει και η αναγκαία ανταπόκριση και από άλλες πλευρές. Και αναφέρουμε κυρίως στην Τουρκία και στην τ/κ ηγεσία. Με δεδομένο αυτό θα υπάρξει αναβαθμισμένο ενδιαφέρον και κινητικότητα. Αυτή η κινητικότητα είτε θα υποχρεώσει την Τουρκία

Η Ρωσία έχει μετακινηθεί από τη θέση που είχε μέχρι σήμερα στο Κυπριακό. Και αυτό μας ανησυχεί και μας προβληματίζει, λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Άντρος Κυπριανού.

να βρει κάποιο τρόπο να τερματίσει έστω προσωρινά τις προσκλήσεις στην ΑΟΖ, είτε θα μείνει εκτεθειμένη έναντι της διεθνούς κοινότητας.

«Δεν πρέπει να θέσουμε θέμα για την έκθεση Γκουτέρες και τα περί αναγνώρισης, αλλά και ζητήμα προθέσεων απέναντι στον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών;

«Περιμένα ότι θα φτάναμε στο σημείο, όπου από την αρχική θέση ότι ο Αντόνιο Γκουτέρες είναι σοφός, έμπειρος, ικανός και αντικειμενικός, να κατηγορείται σήμερα από κάποιους στην Κύπρο. Βεβαίως, δεν μας ικανοποιούν οι τοποθετήσεις του. Αναμέναμε να ήταν πιο ξεκάθαρες. Πρέπει όμως να μας προβληματίσει γιατί ο γ.γ. του ΟΗΕ τοποθετείται με τον συγκεκριμένο τρόπο.

«Όπως θα πρέπει να μας προβληματίσει, γιατί είναι χλιαρή η αντίδραση όλων όσοι μας υποστηρίζουν σε διάφορα ζητήματα. Για παράδειγμα η Ρωσία, μια χώρα που πάντοτε μας στήριζε σε αυτά τα ζητήματα, παρουσιάζεται σήμερα διαφοροποιημένη. Όσες εξηγήσεις κι αν δίνει η Ρωσία σε ό, τι αφορά τη στάση για τις κυρώσεις σε βάρος της Τουρκίας, παραμένει γεγονός ότι η Ρωσία έχει μετακινηθεί από τη θέση που είχε μέχρι σήμερα στο

Κυπριακό. Και αυτό μας ανησυχεί και μας προβληματίζει.

«Ως ΑΚΕΛ, έχετε διαχρονικά καλές σχέσεις με τη Ρωσία. Πού οφείλεται αυτή η μετακίνηση;

«Οι μεγάλες χώρες αναμφίβολα καθοδηγούνται σε μεγάλο βαθμό από το πώς εξυπηρετούνται τα μεγάλα συμφέροντα. Όλες, είτε είναι Ρωσία είτε είναι ΗΠΑ, συνυπολογίζουν το πώς εξυπηρετούνται καλύτερα τα συμφέροντά τους όταν αποφασίζουν για διεθνή ζητήματα. Εδώ και καιρό η κυβέρνηση Αναστασιάδη και ιδιαίτερα ο υπουργός Εξωτερικών θριαμβολογούσαν γιατί είχε διμερείς επαφές με τις ΗΠΑ, συζητώντας το θέμα άρσης εμπάργκο στην πώληση όπλων και έντονες συζητήσεις με τους Αμερικανούς. Το αποτέλεσμα ήταν το νομοσχέδιο Ρούμπιο- Μενέντεζ, που στην ουσία λέει πως η Κυπριακή Δημοκρατία, η Ελλάδα και το Ισραήλ είναι οι χώρες που θα συνεργαστούν οι ΗΠΑ στην περιοχή μας για να απομακρύνουν την κακή ρωσική επιρροή. Εσείς, αν ήσασταν Ρωσία, δεν θα είχατε ενοχληθεί από τις θέσεις αυτές;

«Συνεπώς είναι αυτός ο λόγος της ρήξης των δύο χωρών;

«Δε μπορεί να πω ότι υπήρξε ρήξη. Όμως υπολογίστε πως είναι μία

χώρα που παρείχε πολιτική και οικονομική στήριξη στην Κύπρο σε μία κρίσιμη περίοδο και διαπιστώνει ότι η Κύπρος δέχεται να συμμετάσχει σε μία συνεργασία, που στοχεύει να την απομακρύνει από την περιοχή γιατί είναι κακή επιρροή. Εσείς πώς θα νιώθατε;

«Τι στόχο έχει η αποστολή επιστολής σας προς τον κ. Αναστασιάδη;

«Πρέπει να έχουμε αντιπρόταση και η αντιπρόταση πρέπει να κινείται προς δύο κατευθύνσεις. Ότι δηλαδή είμαστε έτοιμοι για ουσιαστική επανέναρξη διαπραγματεύσεων με στόχο εντατικές συνομιλίες να καταλήξουμε το συντομότερο δυνατόν σε συμφωνία στο πλαίσιο για να ανοίξει το πλαίσιο, να λύσουμε και τα υπόλοιπα ζητήματα στο Κυπριακό και δεύτερο να καταθέτει σκέψεις για το πώς μπορούμε να καθορυσαστούν οι ανησυχίες των Τ/κ και της Τουρκίας στα ζητήματα του φυσικού αερίου και οι δικαιολογημένες αλλά και οι αδικαιολόγητες.

«Συμφωνείτε με την άτυπη πενταμερή που προτείνει ο Ακιντζί;

«Εξαρτάται τι θα συζητηθεί σε αυτή την πενταμερή. Αν θα πάμε για να γίνει ένα ξεκαθάρισμα αρχών με την πρόθεση να επαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις από εκεί που

“

Όταν φύγαμε από το Κραν Μοντανά και ξεκίνησα να εκφράζω κάποιες ανησυχίες, όλοι μου έλεγαν πως είμαι πράκτορας των Τούρκων και ότι εξυπηρετώ τουρκικά συμφέροντα. Με την πάροδο του χρόνου είναι πιο καθαρά τα πράγματα.

“

Γιατί έπρεπε να συμφωνήσω με τη δική τους άποψη (στη σύσκεψη αρχηγών); Για χάρη της ενότητας και συμφωνήσουμε όλοι. Όμως ποιας ενότητας; Προς την καταστροφή;

μείναμε στο Κραν Μοντανά και στη βάση του πλαισίου του γ.γ. και με στόχο να συζητήσουμε λύση στο πλαίσιο Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας τότε εμείς θεωρούμε ότι ίσως να είναι ο τρόπος να ξεκλειδωθεί η όλη διαδικασία. Αν όμως θα πάμε για να συζητηθεί κάτι άλλο, οι λεγόμενες νέες ιδέες ή λύση δύο κρατών, αυτό θα είναι καταστροφικό.

«Με δεδομένο ότι έχετε αναφέρει πως ο Νίκος Αναστασιάδης κινδυνεύει να γίνει ο Πρόεδρος της διχοτόμησης, πώς τον εμπίστευτε να γυρίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και να διαχειριστεί πλαίσιο λύσης;

«Αν και εφόσον επαναρχίσουν διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό και καταλήξουν σε μία συμφωνία οι δύο ηγέτες, εμείς θα κρίνουμε το περιεχόμενό της. Ακόμα και τότε που στηρίζαμε την διαδικασία ξεκαθαρίσαμε ότι δεν δίναμε λευκή επιταγή στον κ. Αναστασιάδη. Ότι εμείς θα κρίνουμε την κατάληξη από το περιεχόμενό της. Αν δηλαδή ικανοποιεί εμάς και όχι τι θα πει ο κ. Αναστασιάδης και ο κ. Ακιντζί. Αυτό λοιπόν θα πράξουμε και σήμερα. Έχουμε επιφυλάξεις για τις προθέσεις του κ. Αναστασιάδη γιατί δεν είναι μόνο οι ξένοι διπλωμάτες, είναι πάρα πολλοί εδώ στην

Κύπρο που λένε ότι ο κ. Αναστασιάδης τους εκμυστηρεύτηκε με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ότι πρέπει να συζητήσουμε λύση δύο κρατών ως την εφικτή λύση στο Κυπριακό. Είτε από ανικανότητα είτε συνειδητά, ο κ. Αναστασιάδης μας φέρνει ολοένα και πιο κοντά στην οριστική διχοτόμηση. Δεν με ενδιαφέρει γιατί γίνεται αυτό, αλλά το αποτέλεσμα. Αν πάμε στη διχοτόμηση ο ίδιος θα έχει τεράστιες ευθύνες.

«Στη σύσκεψη αρχηγών ήσασταν ο μόνος με τις περισσότερες ενστάσεις στο κοινό ανακοινωθέν...

«Το ΑΚΕΛ επέμενε ότι η απάντησή μας στον κ. Ακιντζί δεν θα έπρεπε να περιορίζεται σε ένα «όχι». Οι υπόλοιποι θεωρούσαν ότι έπρεπε να απαντήσουμε απλά και μόνο ότι η πρόταση είναι απαράδεκτη. Γιατί έπρεπε να συμφωνήσω με τη δική τους άποψη; Για χάρη της ενότητας και συμφωνήσουμε όλοι. Όμως ποιας ενότητας; Προς την καταστροφή. Αν θεωρώ ότι η προσέγγιση κάποιου οδηγεί προς την καταστροφή θα αποφασίζει εκείνος και θα μου λέει ότι για να μη χαλάσουμε την ενότητα θα πρέπει να συμφωνήσεις μαζί μου; Για να υπάρξει ενότητα θα πρέπει να υπάρξει συναντιψήνη στρατηγικού στόχου. Κοινός στόχος. Τους είπα στη σύσκεψη αρχηγών ότι οι πέντε από τους οκτώ δεν συμφωνείτε με την διζωνική δικονομική ομοσπονδία. Πρέπει να υπάρχει μία συνεννόηση μεταξύ μας. Όχι να αποφασίζω εγώ κι εσείς να με στήριζετε. Δεν είναι έτσι που κτιζεται η ενότητα και ο στοιχειώδης αλληλοσεβασμός. Ως εκ τούτου, οι ενστάσεις του ΑΚΕΛ ξεκινούσαν από αυτή την αφετηρία.

«Είναι μόνο του το ΑΚΕΛ προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση;

«Να δούμε πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα. Στη σύσκεψη των αρχηγών στις τοποθετήσεις τους και άλλοι αρχηγοί είχαν τοποθετηθεί σε μία κατεύθυνση παρόμοια με τη δική μου. Ανεξάρτητα με το πόσο έντονα ή όχι είχαν εμπλακεί στη συζήτηση για το κοινό ανακοινωθέν, στην τοποθέτησή τους κι άλλοι είχαν παρόμοια θέση.

«Θεωρείτε πως δικαιώνεστε από τις εξελίξεις;

«Ο χρόνος θα δείξει ποιος έχει δίκαιο. Όταν φύγαμε από το Κραν Μοντανά και ξεκίνησα να εκφράζω κάποιες ανησυχίες και αμφιβολίες για το τι έγινε, όλοι μου έλεγαν πως είμαι πράκτορας των Τούρκων και ότι εξυπηρετώ τουρκικά συμφέροντα. Με την πάροδο του χρόνου είναι πιο καθαρά τα πράγματα. Και σε ό, τι αφορά την ΑΟΖ εξελίχθηκαν όπως τα είχαμε προβλέψει και στο θέμα της ΟΥΝΦΙΚΥΠΙ ο χρόνος θα δείξει πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση.

Η στάση της Ρωσίας και ο ρόλος του υπ. Εξωτερικών Ν. Χριστοδουλίδη

«Σας απογοήτευσε η στάση της Ρωσίας;

«Μας λυπεί και μας ανησυχεί δεδομένου ότι υπήρχε ένα στήριγμα στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Αν φανεί στην εξέλιξη των πραγμάτων ότι αυτό το στήριγμα θα το χάσουμε για οποιοδήποτε λόγο, νομίζω ότι πρέπει να προβληματίσει την κυβέρνηση Αναστασιάδη. Και πρέπει να σκεφτεί διπλά και τριπλά πώς φέρεται όχι μόνο στα ζητήματα ουσίας, αλλά και επικοινωνίας. Ο υπουργός Εξωτερικών, για παράδειγμα, μετέβαινε στην Αμερική κάθε λίγο. Μας έλεγε ότι συζητά μαζί τους και είναι σε πολύ καλό δρόμο για να αρθεί το εμπάργκο στην πώληση όπλων. Ως συνέπεια είχαμε το συγκεκριμένο νομοσχέ-

διο. Από ποιου το μυαλό δεν περνά ότι ήταν με τη συμμετοχή του υπουργού Εξωτερικών που διαμορφώθηκε το εν λόγω νομοσχέδιο;

«Περνά δηλαδή από το δικό σας μυαλό ότι ευθύνεται ο υπουργός Εξωτερικών...

«Λογικά ο καθένας μπορεί να καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα. Να μη ξεχνούμε και ότι η πρώτη αντίδραση του ΔΗΣΥ και της κυβέρνησης ήταν να θριαμβολογήσουν με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Μάλιστα, ο ΔΗΣΥ έφερε ψήφισμα στη Βουλή για να χαιρετήσει η Βουλή το νομοσχέδιο Μενέντεζ και όταν αντιδράσαμε έντονα το παρασιώπησαν. Γι' αυτό να μη μας λένε σήμερα ότι διαφω-

νούν τάχα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

«Είχατε αναφέρει πως τα μέτρα της Ε.Ε. κατά της Τουρκίας είναι κατώτερα των περιστάσεων. Δεδομένης και της στάσης των άλλων χωρών δεν προκύπτει πως η Ε.Ε. είναι ο μόνος μας σύμμαχος;

«Ένα είναι να λέμε εκ των υστέρων ότι αυτό είναι το καλύτερο που πετύχαμε και άλλο το τι λέγαμε μέχρι να καταλήξουμε στα συγκεκριμένα μέτρα. Σας θυμίζω τις δηλώσεις περί θωράκισης της ΑΟΖ. Πληχυσίοι τίτλοι, πρωτοσέλιδα ότι θωρακίστηκε η ΑΟΖ. Δεν ήταν βεβαίως δηλώσεις του υπουργού Εξωτερικών αλλά από πού αντλούσαν

ενημέρωση οι δημοσιογράφοι; Ποια ήταν οι πηγές των εν λόγω τοποθετήσεων; Νομίζω ότι ο καθένας μπορεί να καταλήξει σε συμπεράσματα. Ο υπουργός Εξωτερικών είπε δημοσίως ότι έχουμε δημιουργήσει επαρκείς μηχανισμούς καταστολής και δεν μπορεί η Τουρκία να μας προκαλέσει προβλήματα στην ΑΟΖ. Όταν η Τουρκία ξεκίνησε τις γεωτρήσεις τα άλλαξε και είπε πως αυτό που είπε είναι ότι δεν μπορούσε να ενοικιάσει πλοία για γεωτρήσεις. Αστεία πράγματα, όπως αντιλαμβάναστε. Όταν πρωτοξεκίνησε το θέμα και ο κ. Αναστασιάδης αλλά και ο κ. Χριστοδουλίδης είπαν ότι θα επιχειρήσουν σοβαρές κυρώσεις στην Τουρκία που θα την υποχρέωναν όπως κα-

ταλαβαίνω εγώ να τερματίσει τις προκλήσεις. Φτάσαμε λοιπόν σήμερα στην υιοθέτηση κάποιων μέτρων που από όλους κρίνονται κατώτερα των περιστάσεων. Τώρα μας λένε ότι η Ε.Ε. έπρεπε να έχει κάποιες εφεδρείες, αν προκαλέσει ξανά η Τουρκία, να επιβάλει επιπρόσθετες κυρώσεις. Να έχει δηλαδή αποθηκευμένες κάποιες κυρώσεις που να μπορεί να τις επιβάλει όταν η Τουρκία προκαλέσει περισσότερο. Εγώ εκτιμώ τη στήριξη της Ε.Ε. στο διακηρυκτικό επίπεδο και την ευχαριστούμε για τη στήριξη που μας παρείχε. Ποιο όμως ήταν το αποτέλεσμα των μέτρων δεδομένου πως τα μέτρα κρίνονται από την αποτελεσματικότητά τους; Το αποτέλεσμα ήταν

να έρθει το 4ο πλοίο της Τουρκίας στην περιοχή. Πού είναι η εφεδρεία που αφήσαμε στο περιθώριο όπως λέγαμε για να την χρησιμοποιήσουμε όταν ξαναπροκαλέσει η Τουρκία;

«Ίσως να πρέπει να μελετήσουμε τη σκέψη επανέναρξης των συνομιλιών χωρίς την υποσημείωση περί τερματισμού των τουρκικών προκλήσεων;

«Η Τουρκία έχει υποχρέωση -αν εννοεί ότι θέλει να συμβάλει στις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού- να βοηθήσει προς την κατεύθυνση των εκτόνωσης της κατάστασης. Δε μπορούμε να ξαναπάμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων κάτω από την όποια απειλή. Αυτό είναι ξεκάθαρο.

Από το τσουνάμι Αβέρωφ σε αυτό του Λόφου

Η αποδοχή της άτυπης πενταμερούς από τον Πρόεδρο έβγαλε το κυβερνών κόμμα από την αμνηχανία του τελευταίου διαστήματος

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν τον περασμένο Φθινόπωρο ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου έκανε λόγο για εθνικό τσουνάμι που βρίσκεται προ των πυλών και διαμύνηε πως ο ίδιος δεν θα κάτσει με σταυρωμένα χέρια, η τοποθέτησή του έτυχε διαφόρων ερμηνειών για τη σχέση που επικρατεί μεταξύ Λόφου και Πινδάρου. Δεν ήταν μόνο το κατά πόσο υπήρχε προσωπική σύγκρουση Αναστασιάδη-Αβέρωφ, αλλά κατά πόσο υπήρχε θέμα διαφορετικών πλέον προσεγγίσεων στο Κυπριακό που ανάγκασε τον πρόεδρο της κυβέρνησας παράταξης να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου, με αποδέκτη της σειρήνας προφανώς τον Πρόεδρο. Από τις τότε πύρινες δηλώσεις μέχρι σήμερα μεσολάβησαν βεβαίως πολλά. Οι τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, με την έλευση του Πορθπητή, το Γιανυζ και την ανακοίνωση έλευσης τρίτου πλοίου, η έκθεση του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών που δεν εκθέτει την Τουρκία, η πρόταση Ακιντζί για συνδιαχείριση του φυσικού αερίου και η πρόσφατη συμφωνία Αναστασιάδη - Ακιντζί για άτυπη πενταμερή έδειξαν πως είναι έτος πλήρες εξελίξεων, αλλά και σφοδρών επικρίσεων από μερίδα της κοινωνίας για τους χειρισμούς του Νίκου Αναστασιάδη που όπως λέγεται οδήγησαν σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη καμπή. Το ερώτημα είναι ποια θα είναι η στάση του ΔΗΣΥ στη νέα εποχή που εισέρχεται το Κυπριακό. Ήδη στελέχη εκφράζουν ανοικτά διάφορες εκτιμήσεις για το τι έπρεπε να γίνει και τι θα πρέπει να γίνει από δω και πέρα, στέλνοντας μήνυμα προς τον Νίκο Αναστασιάδη. Ζήτημα τίθεται και κατά πόσο το κυβερνών κόμμα θα επιχειρήσει να ισορροπήσει εντέχνως μεταξύ των θέσεων που εκφράζει ο Πρόεδρος και της κληριδικής σχολής και να βγει αλώβητος. Επί του παρόντος ο Πρόεδρος πάντως δεν έχει τοποθετηθεί.

Καμία σχοινοβασία;

«Ο Συναγερμός δεν σχοινοβατεί στο Κυπριακό» διαμήνυσε στην «Κ» ανώτατο στέλεχος του ΔΗΣΥ,

όταν κλήθηκε να τοποθετηθεί για το πώς θα ισορροπήσει μεταξύ των μετά Κραν Μοντανά εποχή θέσεων του Προέδρου στο Κυπριακό και της κληριδικής σχολής. Ξεκαθάρισε πως ο ΔΗΣΥ δεν μετακινήθηκε ούτε ένα γράμμα από τις θέσεις αρχής που έχει στο Κυπριακό και παραμένει προσπλωμένος στο πλαίσιο λύσης διζωνικής δικαιονομικής ομοσπονδίας. Καθόλου τυχαία δεν θεωρείται και η κίνηση του Συναγερμικού Προέδρου να υπογραμμίσει βγαίνοντας από τη σύσκεψη αρχηγών ότι στόχος είναι μια συνολική λύση του Κυπριακού. «Η θέση του ΔΗΣΥ είναι μία και ξεκάθαρη:

Μπροστά στα νέα δεδομένα και την αμνηχανία που προηγήθηκε στο κυβερνητικό στρατόπεδο, πολλά είναι τα στελέχη που στέλνουν μηνύματα στο Προεδρικό για το πώς θα πρέπει να κινηθεί στην κρισιμότητα των στιγμών.

Η επανέναρξη και η συνέχιση τώρα των συνομιλιών από εκεί που μείναμε, στο πλαίσιο της ΔΔΟ και στις παραμέτρους Γκουτέρες όπως κατατέθηκαν στο Κραν Μοντανά», ανέφερε ο Αβέρωφ Νεοφύτου στέλνοντας για πολλούς μήνυμα και προς τους Συναγερμικούς που ανησυχούν για την έκβαση των πραγμάτων και προς τον Πρόεδρο για το τι θα στηρίξει ο ΔΗΣΥ.

Οι κληριδικοί

Πέραν όμως της Πινδάρου, υπάρχουν και στελέχη που επισημαίνουν πως αν διαγραφεί η σκοτεινή προεκλογική περίοδος των ευρωεκλογών που έκανε ζημιά και στο κόμμα και στην κοινωνία ευρύτερα, ο ΔΗΣΥ παραμένει προσπλωμένος στην κληριδική σχολή σκέψης. Το ερώτημα όπως λένε είναι πού στέκει ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ποιος είναι οι προθέσεις του. Παραμένει επικεντρωμένος στην ανάγκη επίλυσης του Κυπριακού

Ο **Αβέρωφ** έστειλε το μήνυμα προσήλωσης σε διζωνική δικαιονομική ομοσπονδία και επανέναρξη των συνομιλιών από εκεί που έμειναν στο Κραν Μοντανά.

Σήμανε Συναγερμός και στην κυβέρνηση

Ο **Πρόεδρος** Αναστασιάδης δεν έχει τοποθετηθεί επί του παρόντος, ωστόσο η τοποθέτηση κυβερνητικών στελεχών που μιλούν για επιστροφή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων χωρίς όρους και προϋποθέσεις από εκεί που σταμάτησαν στο Κραν Μοντανά θεωρείται αναδίπλωση μπροστά στα νέα δεδομένα. Καθόλου τυχαία και η κίνηση του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Χριστοδουλίδη, που κατηγορείται από συναγερμικούς και όχι μόνο κύκλους ως το πρόσωπο πίσω από την σκληρήνση του Προέδρου, σε συνέντευξή του στην «Κ» να επαναλάβει πολλάκις την προσήλωσή του σε λύση διζωνικής δικαιονομικής ομοσπονδίας.

ή μπροστά στις εξελίξεις θα υπεισέρθει σε ένα παιχνίδι τακτικισμού; Καθόλου τυχαίες και οι εκτιμήσεις μελών του εκτελεστικού γραφείου του ΔΗΣΥ πριν από τη σύσκεψη αρχηγών ότι πλέον τίθεται θέμα αξιοπιστίας από την πλευρά μας.

Σε δηλητηριασμένο κλίμα

Ήδη με την κινητοποίηση που επικρατεί στο Κυπριακό μετά και την αποδοχή της άτυπης πενταμερούς πολλά είναι τα στελέχη που έσπευσαν και να εκφέρουν άποψη για το πώς θα πρέπει να κινηθεί η κυβέρνηση αλλά και να διαφοροποιηθούν. Στην Πινδάρου υπογραμμίζουν την κρισιμότητα των στιγμών με ανώτατες πηγές να εκτιμούν πως τα πράγματα πλέον δεν είναι εύκολα και πως το κλίμα δεν είναι εύκολο και πως το κλίμα θεωρείται από κομματικές πηγές πως η κρισιμότητα των στιγμών δεν συγχωρεί ούτε λάθη αλλά ούτε τακτικισμούς που ροκανίζουν τον χρόνο.

Το μήνυμα των παλιών

Σε αυτό το πλαίσιο ο Αλέκος Μαρκίδης έστειλε το μήνυμα πως η υποσημείωση που βάζει η κυβέρνηση περι επανέναρξης των συνομιλιών «νοούμενου ότι θα σταματήσει η Τουρκία τις προκλήσεις» θεωρείται μια πραγματοποιήσιμος στόχος καθώς κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να γίνει. Ο ίδιος, που σύμφωνα με τον Αβέρωφ Νεοφύτου θεωρείται εκπρόσωπος της κληριδικής σχολής, σημειώνει πως ενώ διαπραγματευθήκαμε επανειλημμένα παρά την κατοχή μεγάλου μέρους του εδάφους μας, θεωρούμε αδιανόητη την επανάληψη της διαπραγμάτευσης λόγω παραβίασεως της ΑΟΖ και διερωτάται ποια είναι η διαφορά. Ο Ιωάννης Κασουλίδης σε τοποθέτησή του στο «Σίγμα» κάλεσε τον Πρόεδρο, να απορρίψει μεν την πρόταση Ακιντζί αλλά παράλληλα να καταθέσει αντιπροτάσεις για να έρθει και η Τουρκία και η τ/κ πλευρά στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Με ιδέες

Όμως και άλλα στελέχη φρόντισαν να στείλουν το δικό τους μή-

νυμα στην κυβέρνηση. Ο πρώην υπουργός Υγείας Γιώργος Παμπορίδης, αν και επεσήμανε πως η πρόταση Ακιντζί «προϋποθέτει αυτοδιάλυση της ΚΔ και de facto αναγνώριση κρατικής κυριαρχίας στο Ψευδοκράτος», κάλεσε την κυβέρνηση να μην την απορρίψει αλλά να την αποδεχτεί ως βάση για σύσταση Συμβουλευτικού Σώματος στο Υπουργείο Ενέργειας προς άρση κάθε παρανομίας στην κυπριακή ΑΟΖ. Φρόντισε βεβαίως να ψέξει τους χειρισμούς που γίνονται από τον υπουργό Εξωτερικών κρίνοντας τα μέτρα της Ε.Ε. κατά της Τουρκίας κατώτερα των περιστάσεων.

Θέση πήρε και ο διευθυντής του Ινστιτούτου Μελετών Γλαύκος Κληρίδης, Μιχάλης Σοφοκλέους, που συμφώνησε με την απόρριψη της πρότασης Ακιντζί αλλά κάλεσε την κυβέρνηση να κάνει κάποιο είδους αντιπροτάσεις που θα απαντούν στις ανησυχίες των Τ/κ όπως τον διορισμό Τ/κ στο ταμείο υδρογονανθράκων που ψηφίστηκε από τη Βουλή. Υπενθυμίζεται πως όταν το 2018, ο Τ/κ ηγέτης κάλεσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να επιστρέψει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων βάσει του πλαισίου Γκουτέρες, ο κ. Σοφοκλέους διαχώρισε τη θέση του από την στάση του Προέδρου να βάλει όρους και προϋποθέσεις προτού καθίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Και σχέδιο β΄

Υπάρχουν βεβαίως και στελέχη στον ΔΗΣΥ που στηρίζουν τις ενέργειες του Προέδρου Αναστασιάδη. Ενδεικτικά η στάση του βουλευτή Λεμεσού Αντρέα Κυπριανού που θεωρεί επικίνδυνες τις θέσεις του ΑΚΕΛ περί αντιμετώπισης των ανησυχιών των Τ/κ και της Τουρκίας. Ο πρώην βουλευτής Ανδρέας Θεμιστοκλέους εξέφρασε μέσω ανάρτησής του στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης την αντίθεση του με την άτυπη πενταμερή, ενώ σε άλλη ανάρτηση κάλεσε όλους εκείνους «που ποτέ δεν ήμασταν οπαδοί της όποιας λύσης έχουμε καθήκον να σταθούμε δίπλα στον Νίκο Αναστασιάδη και τα πολιτικά κόμματα έχουν χρέος να προετοιμαστούν καλά για να εκπονηθεί ΣΧΕΔΙΟ Β».

Ολα έτοιμα για την εκλογή νέου Μητροπολίτη Κιτίου

Δικαίωμα ψήφου έχουν 44.000 Λαρνακείς κατά τον Διευθυντή του Ελεγκτικού Τμήματος της Εκκλησίας της Κύπρου

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ**

Σε διαδικασία αντιστροφής μέτρησης βρίσκεται η εκλογική διαδικασία προς ανάδειξη νέου Μητροπολίτη Κιτίου. Ο έχων το γενικό οργανωτικό πρόσταγμα προετοιμασίας και διεξαγωγής των εκλογών Ιωάννης Χαριλάου, Διευθυντής του Ελεγκτικού Τμήματος της Εκκλησίας της Κύπρου, σε συνέντευξή του στην «Κ», παραθέτει αναλυτικά το έργο που έχει επιτελεσθεί για τις εκλογές της ερχόμενης Κυριακής.

-Τι προετοιμασίες έχουν γίνει για την εκλογή του νέου Μητροπολίτη Κιτίου;

-Αμέσως μετά την παραίτηση του πρώην Μητροπολίτη Κιτίου κ. Χρυσόστομου, ανέλαβε Τοποτηρητής της Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομος Β'. Εντός των χρονικών πλαισίων που αναφέρει ο Καταστατικός Χάρτης, ο Τοποτηρητής προέβη σε όλες τις αναγκαίες και επιβαλλόμενες ενέργειες, μεταξύ των οποίων, απέστειλε σχετική εγκύκλιο σε όλο το Χριστιανισμό Πλήρωμα της Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου, καθώς επίσης κάλεσε και όλους τους ιερείς της Μητροπόλεως Κιτίου και έδωσε σχετικές οδηγίες και νουθεσίες. Ετοιμάσαμε τους καταλόγους και δώσαμε χρονικό περιθώριο να ελέγξει ο κάθε ενδιαφερόμενος κατά πόσον συμπεριλαμβάνεται στους καταλόγους και γενικά, δεχθήκαμε ενστάσεις και ο Τοποτηρητής αποφάνθηκε επί των ενστάσεων αυτών.

-Οι εκλογικοί κατάλογοι έχουν ετοιμασθεί;

-Οι εκλογικοί κατάλογοι είναι έτοιμοι ενώ έγιναν και εξακολουθούν να γίνονται όλες οι απαραίτητες εργασίες και διαδικασίες δημιουργίας εκλογικών κέντρων, στελέχωσης των εκλογικών Κέντρων, ετοιμάσαμε βιβλιάριο οδηγίων προς τους έχοντας εργασία στις εκλογές, συνεργαστήκαμε με τις αρμόδιες αρχές του κράτους, ετοιμάσαμε όλο το απαραίτητο υλικό για την ημέρα των εκλογών, κάναμε συσκέψεις και δόθηκαν σχετικές οδηγίες, ετοιμάσαμε λογισμικό πρόγραμμα για την καταγραφή των αποτελεσμάτων, ετοιμάσαμε ειδικό πρόγραμμα ούτως ώστε οποιοσδήποτε μέσω της επίσημης ιστοσελίδας της Εκκλησίας της Κύπρου, churchofcyprus.org.cy να μπορεί να πληροφορηθεί πού ψηφίζει, απλά αναγράφοντας την ταυτότητά του και την ημερομηνία γέννησής του.

-Δικαίωμα ψήφου στις εκλογές για την Ιερά Μητρόπολη Κιτίου ποιοι έχουν;

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του Τοποτηρητή, δικαίωμα ψήφου έχουν όλοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, πλην των προσφύγων, που είναι ηλικίας άνω των 18 ετών, και είναι κάτοικοι της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Κιτίου και διαμένοντα μόνιμα σε αυτήν τουλάχιστο για ένα έτος. Δικαίωμα ψήφου έχουν 44.003 ψηφοφόροι.

-Πόσα εκλογικά κέντρα θα λειτουργήσουν και πού;

-Θα υπάρχουν 58 εκλογικά κέντρα σε 35 διαφορετικές τοποθεσίες

Το αποτέλεσμα της εκλογικής διαδικασίας της ερχόμενης Κυριακής θα είναι γνωστό μέχρι τις 9 το βράδυ σύμφωνα με τον Ιωάννη Χαριλάου.

που είναι 35 Ιεροί Ναοί της Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου. Υπάρχουν Ιεροί Ναοί όπου θα λειτουργήσουν περισσότερα από ένα εκλογικά κέντρα, για αυτό και τα εκλογικά κέντρα είναι 58. Προβήκαμε σε αυτή τη διαδικασία επειδή θα πρέπει το κάθε εκλογικό κέντρο να μην έχει υπερβολικά μεγάλο αριθμό ψηφοφόρων, ούτως ώστε εάν υπάρξει σοβαρό ενδιαφέρον, να μην υπάρχουν προβλήματα στην εκλογική διαδικασία.

-Θα υπάρχουν «ψηφοδέλτια», ή όσοι ψηφίζουν, θα γράφουν την επιλογή τους σε ένα χαρτί;

-Βεβαίως και θα υπάρχουν ψηφοδέλτια. Το ψηφοδέλτιο είναι μεγάλο και τυπωμένο σε χαρτί ασφαλείας και επιπλέον, φέρει σφραγίδα σταμπωτή. Ανοίγοντάς το, ο ψηφοφόρος δικαιούται να γράψει το όνομα εκείνου που ψηφίζει στο εσωτερικό μέρος του ψηφοδελτίου, σε όποιο σημείο θέλει. Όπου και να γράψει το όνομα εκείνου που ψηφίζει, το ψηφοδέλτιο είναι έγ-

Θα υπάρχουν 58 εκλογικά κέντρα σε 35 διαφορετικές τοποθεσίες, που είναι 35 Ιεροί Ναοί της Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου. Υπάρχουν Ιεροί Ναοί όπου θα λειτουργήσουν περισσότερα από ένα εκλογικά κέντρα.

κυρο. Άκυρα ψηφοδέλτια θεωρούνται ψηφοδέλτια τα οποία θα περιέχουν οποιοδήποτε στοιχείο που θα αποκαλύπτει την ταυτότητα του εκλογέα, ή ψηφοδέλτια τα οποία θα αναγράφουν οποιοδήποτε σύνθημα ή ύμνο, ή ψηφοδέλτια τα οποία θα έχουν σημειωμένα περισσότερα από ένα πρόσωπα. Επίσης, άκυρο ψηφοδέλτιο θα θεωρείται και ψηφοδέλτιο το οποίο θα αναγράφει στοιχεία τα οποία δεν θα μπορούν να προσδιορίζουν πρό-

σωπο, π.χ. δύο αρχικά γράμματα. **-Πώς θα ψηφίσουν άτομα που για οποιοδήποτε λόγο δεν μπορούν να γράψουν ή να ασκήσουν το δικαίωμά τους να ψηφίσουν;** -Σε τέτοιες περιπτώσεις, που κάποιος δηλαδή, δεν μπορεί να ψηφίσει διότι για παράδειγμα, δεν ξέρει να γράψει, δικαιούται να υποδείξει ένα άτομο για να τον συνοδεύσει στο θάλαμο ψηφοφορίας και να ψηφίσει στη θέση του αυτό που θα του υποδείξει. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος δεν ζητήσει συγκεκριμένο άτομο, τότε θα ψηφίζει ο Προεδρεύων σύμφωνα με την επιθυμία του ψηφοφόρου, με τη συνοδεία ενός βοηθού του εκλογικού κέντρου.

-Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων πότε υπολογίζεται ότι θα γίνει;

-Η δική μας εργασία είναι να διεξαγάγουμε τεχνοκρατικά τις εκλογές, πάντοτε υπό την εποπτεία και καθοδήγηση του Τοποτηρητή. Πιστεύουμε ότι το αργότερο μέχρι τις 9μ.μ. θα έχουμε το αποτέλεσμα, το οποίο θα δώσουμε στον Τοποτηρητή. Ο Τοποτηρητής θα δώσει ανάλογες οδηγίες για ανακοινώσεις.

-Ο καταρτισμός του τριπρόσωπου πού γίνεται; -Σύμφωνα με προκαθορισμένα χρονικά περιθώρια, μπορεί κάποιος να υποβάλει ένσταση. Αμέσως μετά, θα συνέλθει η Ιερά Σύνοδος για να μελετήσει τις ενστάσεις που τυχόν θα υποβληθούν και θα εγκρίνουν το τριπρόσωπο, τους τρεις, δηλαδή, που θα πρωτεύσουν και θα διεκδικήσουν το Θρόνο, σύμφωνα και με την επιθυμία των ψηφοφόρων. Η

Ιερά Σύνοδος θα συνέλθει για να ψηφίσει και να εκλέξει τον ένα που θα είναι ο νέος Μητροπολίτης Κιτίου. Οι σχετικές ημερομηνίες θα ανακοινωθούν από τον Τοποτηρητή. **-Με ποιες υπηρεσίες του κράτους έχετε συνεργασία για το θέμα των εκλογών;** -Πρωτίστως, θέλω να αναφέρω ότι από την αρχή, είμαστε σε επαφή με την Επιτροπή Προσωπικών Δεδομένων και όποιες ενέργειες κάνουμε, είναι μετά από προηγούμενη συνεννόηση μαζί της. Παράλληλα, έχουμε πλήρη συνεργασία και επικοινωνία, όταν χρειάζεται, με την Υπηρεσία Εκλογών του Κράτους, με το Κυβερνητικό Τυπογραφείο, όπου ετοιμάσαμε τα ψηφοδέλτια και άλλο υλικό, με την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακος από όπου θα δανειστούμε τις κάλπες και τους θαλάμους ψηφοφορίας, και με το Αρχηγείο της Αστυνομίας.

-Θα υπάρχει αστυνόμευση έξω από το κάθε εκλογικό κέντρο;

-Θεωρήσαμε ως υποχρέωση και καθήκον μας να ενημερώσουμε την Αστυνομία για τις ενέργειές μας. Για αυτό το λόγο, στείλαμε επιστολές και είμαστε σε επικοινωνία με την Αστυνομία και την ενημερώσαμε για το πότε θα διεξαχθούν οι εκλογές, ποια εκλογικά κέντρα θα λειτουργήσουν, ποιοι είναι οι πρόεδροι κ.ά. Η Αστυνομία γνωρίζει καλύτερα από όλους μας τι πρέπει να κάνει. Εμείς απλώς τους ενημερώσαμε και είμαστε πάντοτε έτοιμοι να συνεργασθούμε μαζί της σε ό,τι μας υποδείξει. Από ότι αντιλαμβάνομαι, η Αστυνομία θα καλύψει τις εκλογές με περιπολίες.

Εβαλε υποσημειώσεις στο «όχι» ο Άντρος

Παρουσιάζει μέσω επιστολής τα κίνητρα που θα πρέπει να δοθούν στους τουρκοκύπριους και στην Τουρκία για το φυσικό αέριο

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν την περασμένη Τρίτη, η πολιτική ηγεσία του τόπου μαζεύτηκε στη Λεμεσό για να συζητήσει το πώς θα απορρίψει την πρόταση του Μουσταφά Ακιντζί για συνδιαχείριση του φυσικού αερίου, τα πράγματα δεν ήταν τόσο απλά όσο διαφάνηκαν με το πέρας της συσκευής. Η κυβέρνηση, όπως αναφέρουν αρμόδιες πηγές, είχε από την αρχή ως στόχο να απορρίψει αφενός την πρόταση Ακιντζί και αφετέρου να βγει απόλυτη ομοφωνία από τη συσκεψη αρχηγών, σε σημείο που να μη χρειαστεί να κάνει ο κάθε αρχηγός τις δικές του διαφοροποιήμενες τοποθετήσεις στο τέλος.

Κατά τη διάρκεια συγγραφής του κοινού ανακοινωθέντος, υπήρξαν ενστάσεις και διαφωνίες από την πλευρά του γ.γ. του ΑΚΕΛ, ο οποίος διαφωνούσε με την στείρα απόρριψη της πρότασης, χωρίς υποσημείωση. Επέμενε ότι δεν αρκεί ένα απλό «όχι» στην κρίσιμη φάση που βρίσκεται η χώρα, αλλά υποσημείωση που να απαντήσει τις ανησυχίες Τ/κ και Τουρκίας. Κίνηση που έβρισκε αντίθετη την πλειοψηφία των κομμάτων τα οποία θεωρούσαν πως κάτι τέτοιο θα «ανοίξει την όρεξη των Τ/κ». Επέμενε στην συμπερίληψη του πλαισίου Γκιοιτέρες και τέλος στη λύση στο πλαίσιο διζωνικής κοινοτικής ομοσπονδίας, ζητήματα για τα οποία διαφωνούσαν κόμματα του ενδιάμεσου χώρου. Αυτή η διαφωνία, οδήγησε τον Άντρο Κυπριανού στο να διαμνύσει πως θα απέχει από το ανακοινωθέν και θα βγει με δική του ανακοίνωση. Η δήλωση αυτή προκάλεσε την κινητοποίηση του Αβέρωφ Νεοφύτου, ο οποίος φέρεται να επέμεινε στο να βρεθεί η χρυσή τομή στο κοινό ανακοινωθέν ούτως ώστε να υπάρξει από τη μία ομοφωνία, αλλά παράλληλα να δοθεί η ευκαιρία στο κάθε κόμμα να θέσει τις δικές του θέσεις για το τι πρέπει να γίνει την επόμενη μέρα. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο, ο Άντρος Κυπριανού είπε πως δεν αρκεί ένα απλό «όχι» στην πρόταση Ακιντζί και απέστειλε την Πέμπτη που πέρασε στο Προεδρικό τις δικές του προτάσεις για το τι θα ήταν ορθό να συμπεριλάβει στην επιστολή του ο Νίκος Αναστασιάδης ούτως ώστε

Μετά τη λύση, η ομοσπονδιακή Κύπρος και η Τουρκία να αρχίσουν συνομιλίες για σύναψη αμοιβαία επωφελούς συμφωνίας για μεταφορά φυσικού αερίου προς την Τουρκία με αγωγό είτε για δική της χρήση είτε για μεταφορά προς άλλους προορισμούς, προτείνει ως κίνητρο στην επιστολή του το ΑΚΕΛ.

να απαντήσει τις ανησυχίες και των Τ/κ και της Τουρκίας για τα θέματα του φυσικού αερίου, χωρίς να ξεπερνά τις κόκκινες γραμμές της ε/κ πλευράς.

Στην επιστολή του ο γ.γ. του ΑΚΕΛ δεν παραλείπει να εκφράσει τη διαφωνία του με την πρόταση Ακιντζί σημειώνοντας πως αποσυνδέει το ζήτημα του φυσικού αερίου από τις προσπάθειες για λύση του Κυπριακού. «Αποσκοπεύει», όπως αναφέρεται στην επιστολή, «στην ‘επίλυση’ του ζητήματος των υδρογονανθράκων χωρίς να διαφαίνεται στον ορίζοντα οποιαδήποτε προοπτική για λύση».

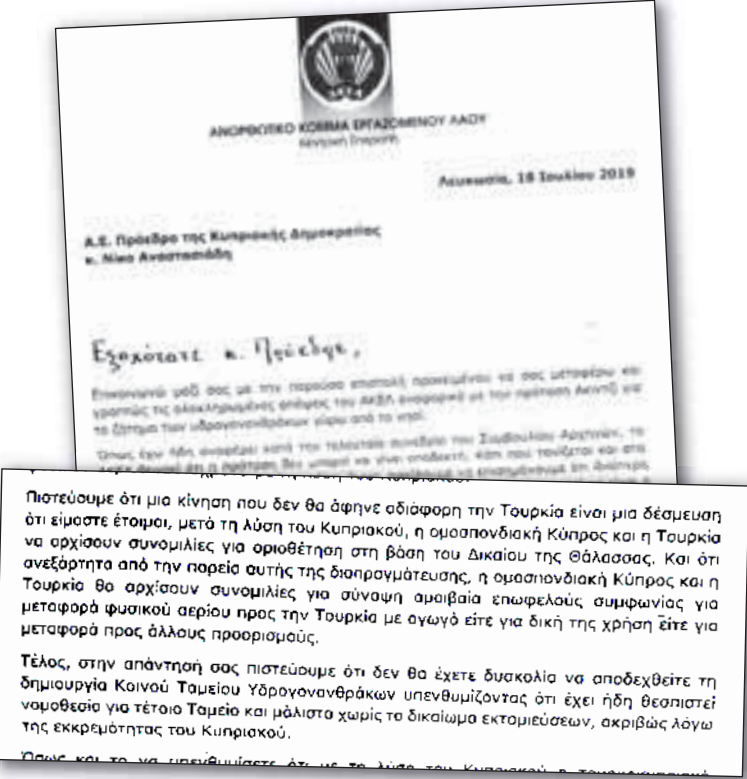
Στρατηγική συναντίληψη

Προτείνει παράλληλα στον Πρόεδρο κίνητρα που θα πρέπει να δοθούν στην άλλη πλευρά. «Θα μπορούσατε να διακηρύξετε ότι αν επιτευχθεί η στρατηγική συναντίληψη, κάτι που στην πράξη θα καταστήσει αναπόδραστη τη συνολική λύση, τότε μπορεί να συζητηθεί το ζήτημα της εμπλοκής των Τ/κ στα θέματα του φυσικού αερίου». Όπως σημειώνεται αυτό θα απαντήσει στο αίτημα των Τ/κ για συνδιαχείριση ανεξάρτητα από τη λύση, ενώ όπως καταγράφεται «δεν εξουδετερώνει την καταλυτική επίδραση του εν λόγω ζητήματος στην προσπάθεια για λύση».

Θέτει και ζήτημα επαναβεβαίωσης των συγκλίσεων Χριστόφια-Ταλάτ οι οποίες επαναβεβαιώθηκαν

Ο Άντρος Κυπριανού ετοίμασε αντιπροτάσεις αλλά διαμήνυσε σε όσους επικρίνουν το ΑΚΕΛ για σύμ-πλευση με τον Ενδιάμεσο λόγω του κοινού ανακοινωθέντος, ότι το κόμμα του δεν θα λέει ναι σε όλα.

από τους Αναστασιάδη-Ακιντζί, για τις θαλάσσιες ζώνες, τους φυσικούς πόρους και τον διαμοιρασμό των ομοσπονδιακών εσόδων. «Αυτές», όπως σημειώνεται στην επιστολή του κ. Κυπριανού, «θα επιλύσουν το ζήτημα του φυσικού αερίου ταυτόχρονα με τη λύση του Κυπριακού».

Αγωγός προς Τουρκία

Τίθεται βεβαίως και θέμα αγωγού προς την Τουρκία. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ προτείνει να καταγραφεί η δέσμευση ετοιμότητας της ε/κ πλευράς ότι μετά τη λύση του Κυπριακού «η ομοσπονδιακή Κύπρος και η Τουρκία να αρχίσουν συνομιλίες για οριοθέτηση στη βάση του Δικαιού της Θάλασσας. Και ότι ανεξάρτητα από την πορεία αυτής διαπραγματεύσεως η ομοσπονδιακή Κύπρος και η Τουρκία θα αρχίσουν συνομιλίες για σύναψη αμοιβαία επωφελούς συμφωνίας για μεταφορά φυσικού αερίου προς την Τουρκία με αγωγό είτε για δική της χρήση είτε για μεταφορά προς άλλους προορισμούς». Ζητά από τον Πρόεδρο να επαναλάβει

την αποδοχή του στη δημιουργία Κοινού Ταμείου Υδρογονανθράκων υπενθυμίζοντας ότι έχει θεσπιστεί νομοθεσία για τέτοιο ταμείο χωρίς το δικαίωμα εκταμιεύσεων λόγω της εκκρεμότητας του Κυπριακού. Ο κ. Κυπριανού καλεί τον Νίκο Αναστασιάδη να υπενθυμίσει μέσω της επιστολής του ότι με τη λύση του Κυπριακού η τ/κ κοινότητα θα έχει λόγο στα θέματα υδρογονανθράκων λόγω της αποτελεσματικής συμμετοχής της στα όργανα και στις αποφάσεις της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

Μέσω της επιστολής το ΑΚΕΛ καλεί τον Πρόεδρο να επαναβεβαιώσει την σύγκλιση για μία θετική ψήφο στο Υπουργικό Συμβούλιο «και όχι εμμονή στη συρρικνώση της περιλαμβανόμενων μάλιστα των θεμάτων που αφορούν στους υδρογονάνθρακες». Προτείνει στον Πρόεδρο να επιβεβαιώσει τη σύγκλιση ότι τα θέματα των υδρογονανθράκων θα περιλαμβάνονται σε εκείνα που θα απαιτούνται ειδικές πλειοψηφίες στη Γερουσία.

Χωρίς λύση δεν θα υπάρξει σταθερότητα

Επείγει η επιστροφή στις διαπραγματεύσεις για συζήτηση όλων των θεμάτων - Η μπάλα είναι στην πλευρά του κ. Αναστασιάδη

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η ιστορία της Κύπρου μας δείχνει ξεκάθαρα ποια είναι η δομή της λύσης και ότι δεν θα υπάρξει σταθερότητα στο νησί δίχως λύση, τονίζει ο Ασίμ Ακάνσοϊ, Αρμοχωστιανός πολιτικός και κορυφαίο στέλεχος της τουρκοκυπριακής Αριστεράς, ένθερμος υποστηρικτής της διζωνικής, δικαιοδικής λύσης. Επισημαίνει ότι η συνολική διευθέτηση του Κυπριακού είναι ένα ζήτημα που επείγει και στο οποίο θα πρέπει να εστιάσουν άμεσα οι δυο πλευρές. Η τελική λύση είναι το μοναδικό εργαλείο που έχουν οι δυο κοινότητες για να ελέγξουν την ένταση στο Κυπριακό.

Ο Ασίμ Ακάνσοϊ τάσσεται εναντίον της σκληρής ρητορικής και από τις δύο πλευρές στο θέμα του φυσικού αερίου και προειδοποιεί ότι είναι δυνατό να οδηγήσει σε μεγαλύτερη αντιπαράθεση.

Είναι απαράδεκτο, αναφέρει, το γεγονός ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά συνεχίζει τις δραστηριότητες φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο, αγνοώντας την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Ο κ. Αναστασιάδης μπορεί να φτάσει σε μια ολοκληρωμένη λύση μόνο λαμβάνοντας υπόψη του τον τουρκοκύπριο γνέτη και τις προτάσεις του. Όσο δεν πράττει κάτι τέτοιο και δημιουργεί ένα μέτωπο κατά της Τουρκίας με διάφορες περιφερειακές συμμαχίες, η ένταση ανα-

Οσο αποδυναμώνονται οι αξίες του συνεταιρισμού, αποδυναμώνεται η κουλτούρα της συμβίωσης. Αυτή η εξέλιξη έχει ως αποτέλεσμα την εντατικοποίηση του διαμελισμού.

πόφευκτα θα κορυφωθεί. Επιπλέον, εκείνοι που αγνοούν το γεγονός ότι η συνολική λύση μπορεί να επιλυθεί μόνο με βάση τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών συμβάλλουν στην διαιώνιση του status quo με παρόμοιο τρόπο.

Αναφερόμενος στις κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης εναντίον της Τουρκίας για τις προκλήσεις στην ΑΟΖ, ο τουρκοκύπριος πολιτικός διατύπωσε την άποψη ότι η ΕΕ δεν τηρεί ορθή στάση στο Κυπριακό. Και πρόσθεσε:

«Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν περιλαμβάνει την εκπροσώπηση των τουρκοκυπρίων. Δεν πιστεύω ότι οι αξιολογήσεις, οι οποίες αγνοούν τις απόψεις και τις προσδοκίες της κοινωνίας και τις αποφάσεις του τουρκοκύπριου γνέτη, είναι νόμιμες. Η ΕΕ δεν πρέπει να τοποθετείται για την Κύπρο μονάχα με τον άξονα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όσο κινείται σε αυτόν τον άξονα δεν θα μπορέσει να λάβει ενεργό ρόλο στην διαδικασία της

Ο Ασίμ Ακάνσοϊ διαπίσνωε την εκτίμηση ότι βραχυπρόθεσμα δεν υπάρχουν περιθώρια για διέξοδο από την κρίση στο ζήτημα του φυσικού αερίου και τονίζει ότι σε μια τόσο ανέλεγκτη κατάσταση, η μοναδική λύση είναι η επιστροφή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

συνολικής λύσης του Κυπριακού και θα χάσει την εμπιστευτικότητά της στην μελλοντική πορεία του νησιού. Προσεγγίζω ως γεωγραφική την στάση των αξιωματούχων της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι

παραγνωρίζουν στην Ε.Ε. τον ρόλο των τ/κ αξιωματούχων. Σε μια τέτοιου είδους συνάρτηση οι Τ/κ δεν έχουν άλλη επιλογή παρά να χαράξουν μια κοινή πορεία με την Τουρκία.»

Πρώτα λύση και μετά το Βαρώσι

Η συνολική λύση είναι πιο επείγουσα από το Βαρώσι τονίζει ο Ασίμ Ακάνσοϊ. Προσθέτει ότι το Βαρώσι είναι μια πόλη-φάντασμα. Μια νεκρή πόλη. Και προσθέτει: «Ξέρετε πώς αισθάνεται ένα άτομο καθώς ζει δίπλα σε έναν νεκρό; Θα ήταν καλή απόφαση να ανοίξει η πόλη τόσο για πολιτικούς όσο και για ανθρωπιστικούς λόγους. Αλλά δεν νομίζω ότι το

άνοιγμα του Βαρωσιού είναι πιο δύσκολο από την επίλυση του Κυπριακού. Σε τελική ανάλυση, το Βαρώσι μπορεί να ανοίξει υπό διοίκηση του ΟΗΕ, υπό τον όρο ότι θα επιστραφεί στους ιδιοκτήτες του, χωρίς να παραβιαστούν οι συνολικές παράμετροι λύσης. Για μένα, η συνολική λύση είναι οπωσδήποτε πιο επείγουσα και πιο σημαντική από το Βαρώσι».

Ο Ασίμ Ακάνσοϊ διατυπώνει την εκτίμηση ότι βραχυπρόθεσμα δεν υπάρχουν περιθώρια για διέξοδο από την κρίση στο ζήτημα του φυσικού αερίου και τονίζει ότι σε μια τόσο ανέλεγκτη κατάσταση, η μοναδική λύση είναι η επιστροφή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. «Σε αυτό το ζήτημα, αναφέρει, η μπάλα είναι στην πλευρά του κ. Αναστασιάδη. Και αυτό διότι ο κ. Ακιντζί έχει ξεκαθαρίσει την στάση του για την διαδικασία των διαπραγματεύσεων. Ο γνέτης χρειάζεται θάρρος και ηγετικές ικανότητες. Πρέπει να δημιουργηθεί μια νέα διαδικασία επίλυσης με έναν τεμαχικό σταθμό. Αν δεν επιστρέψουμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων η ένταση θα συνεχιστεί.»

Κληθείς να σχολιάσει τη θέση που διατύπωσε την περ. εβδομάδα

ο Κουντρέτ Όζερσαϊ, μιλώντας στην εφημερίδα μας, ότι πλέον στην Κύπρο θα συζητηθούν εναλλακτικά μοντέλα λύσης ο κύριος Ακάνσοϊ ανέφερε:«Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι παραδοσιακά οι Τ/κ επιθυμούν ένα κράτος, το οποίο θα διοικούν οι ίδιοι. Ωστόσο, οι ένθερμοι υποστηρικτές αυτής της άποψης γνωρίζουν πολύ καλά ότι κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό. Και αυτό διότι η πολιτική δεν διεξάγεται με βάση τις επιθυμίες, αλλά το εφικτό. Το βασικό ζήτημα είναι η αποδυνάμωση των αξιών του συνεταιρισμού. Αποδυναμώνεται η κουλτούρα της συμβίωσης. Αυτή η εξέλιξη έχει ως αποτέλεσμα την εντατικοποίηση του διαμελισμού. Προσωπικά δεν πιστεύω ότι είναι εφικτή η συζήτηση ενός εναλλακτικού μοντέλου στο υφιστάμενο διεθνές σκηνικό.

Πρώτο στην ατζέντα της Τουρκίας το Κουρδικό

Το σχέδιο για νέα εισβολή στο βόρειο τμήμα της Συρίας και οι προεκτάσεις στο Κυπριακό

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Σε ζήτημα ύψιστης προτεραιότητας για την τουρκική διπλωματία ανάγεται για άλλη μια φορά το Κουρδικό με την προσοχή των Τούρκων αξιωματούχων και διπλωματών να είναι στραμμένη στις εξελίξεις που διαδραματίζονται στο βόρειο τμήμα της Συρίας και του Ιράκ. Σε αυτό το πλαίσιο, τουρκικές πηγές τονίζουν στην «Κ» ότι η τουρκική πλευρά εντάσσει σε ένα ενιαίο πλαίσιο

Συγκεκριμένοι παράγοντες όπως οι σχέσεις με Ρωσία και ΗΠΑ, η εύθραυστη οικονομία αλλά και οι δυσκολίες στο πολιτικό τοπίο της Αγκυρας θα κρίνουν αν θα πετύχει το όλο εγχείρημα.

όλες τις τελευταίες, κρίσιμες εξελίξεις που σημειώνονται στο βόρειο τμήμα της Συρίας και του Ιράκ. «Δεν είναι δυνατόν να αναλύσουμε διεξοδικά την επίθεση που δέχθηκε το προσωπικό του τουρκικού προξενείου στο Βόρειο Ιράκ δίχως να λάβουμε υπόψη μας τις εξελίξεις σε όλα τα άλλα μέτωπα», σημειώνουν οι ίδιες πηγές. Μέσα από τη στενή συνεργασία της Άγκυρας με τη Μόσχα και τις

επαφές που έχει με την Ουάσινγκτον η τουρκική πλευρά σχεδιάζει νέα εισβολή στο βόρειο τμήμα της Συρίας. Στόχος της είναι η δημιουργία μίας ασφαλισμένης ζώνης που θα απλώνεται κατά μήκος των συνόρων Τουρκίας—Συρίας. Στην πρώτη φάση του σχεδίου, ο Στρατός της Ελεύθερης Συρίας και οι σύμμαχοι της Τουρκίας θα επιχειρήσουν να συνεργαστούν με αραβικές φυλές της περιοχής για να απομακρύνουν τους Κούρδους αντάρτες από το κέντρο των σημαντικών αστικών κέντρων.

Στη συνέχεια, η Τουρκία θα δημιουργήσει διοικήσεις-δορυφόρους στις «απελευθερωμένες» περιοχές. Ο έλεγχος αυτών των περιοχών θα περάσει από τους Κούρδους στα χέρια ισλαμιστών μαχητών και συνεργατών της Τουρκίας. Στην τρίτη φάση, η Τουρκία θα ξεκινήσει την ανοικοδόμηση της «απελευθερωμένης» ζώνης. Με τουρκικό κεφάλαιο και την υποστήριξη της Άγκυρας, στο βόρειο τμήμα της Συρίας στόχος θα είναι να δημιουργηθούν νέα αστικά κέντρα, στα οποία θα εγκατασταθούν εκατομμύρια Σύριοι πρόσφυγες. Με αυτόν τον τρόπο, η τουρκική πλευρά θεωρεί πως θα επιλύσει και το προσφυγικό ζήτημα που θεωρείται ότι πλέον απειλεί την σταθερότητα και την κοινωνική ειρήνη στο εσωτερικό της Τουρκίας.

Οι παράγοντες

Το κατά πόσο θα πετύχει το όλο εγχείρημα θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες οι οποίοι και θα κρίνουν

Στην Άγκυρα υποστηρίζουν πως η Τουρκία στοχεύει παράλληλα και στην εξουδετέρωση των «εστίων της τρομοκρατίας» στο βόρειο τμήμα του Ιράκ.

Με προέκταση στην Κύπρο

Με ποιον τρόπο όμως τα προαναφερόμενα σχέδια της Τουρκίας σχετίζονται με τις εξελίξεις που τρέχουν σε άλλα μέτωπα, όπως στην Ανατολική Μεσόγειο; Πηγές της «Κ» επισημαίνουν πως ο απώτερος στόχος της Τουρκίας είναι ο τερματισμός της τρομοκρατίας σε Συρία και Ιράκ. Όπως λέγεται, κάτι τέτοιο θα επιτευχθεί με στρατό, οικονομικές και διπλωματικές συμμαχίες οι οποίες θα προκύψουν στο πεδίο των μαχών. Για παράδειγμα στη Συρία με τις αραβικές φυλές και στο ευρύτερο πεδίο της διπλωματίας. Όπως λέγεται η Τουρκία θα διαπραγματευτεί με την Δύση την κατοχύρωση των τουρκικών συμφερόντων στο ζήτημα της τρομοκρατίας με κάποια ανταλλάγματα που δεν αποκλείεται να είναι από το φυσικό αέριο στην ανατολική μεσόγειο μέχρι και τις σχέσεις με τη Ρωσία. «Αν τελικά δεν λάβει η Τουρκία αυτό που επιθυμεί στο Κουρδικό ζήτημα τότε θα επιστρατευτούν μοχλοί πίεσης σε όλα τα άλλα πεδία» αναφέρουν οι έμπειροι αναλυτές.

τελικώς την έκβαση των γεγονότων. Πρώτα και κύρια η Τουρκία καλείται να συντονίσει τα βήματα της με Ρωσία και ΗΠΑ, καθώς Τουρκία και Ρωσία διατηρούν προφανώς άριστη συνεργασία τα τελευταία χρόνια, ωστόσο το μεγάλο αγκάθι που ακούει

στο όνομα Ιντλίπ απειλεί συνεχώς το καλό κλίμα στις σχέσεις των δύο χωρών. Όμως δεν είναι μόνο η Ρωσία το θέμα, καθώς ούτε η συγκατάθεση των ΗΠΑ είναι δεδομένη σε ένα τέτοιο εγχείρημα νέας τουρκικής εισβολής. Πέραν όμως των συμμαχιών

που μπορεί να διαμορφωθούν αναλόγως, ζήτημα είναι και το οικονομικό σκέλος της εξίσωσης, καθώς το κονδύλι ενός τέτοιου εγχειρήματος είναι μεγάλο, σε μία ιδιαίτερα εύθραυστη οικονομική περίοδο για τη χώρα. Τέλος, σε μία περίοδο σημαντικών εξελίξεων στο τουρκικό πολιτικό πεδίο, οι στρατιωτικές περιπτώσεις στη Συρία που ενδεχομένως να κρύβουν απώλειες υλικές και κυρίως ανθρώπινες, είναι το τελευταίο ζήτημα που θα θέλει να αντιμετωπίσει η Άγκυρα.

Το πλάνο για το βόρειο Ιράκ

Η Άγκυρα δρομολογεί παράλληλα κινήσεις στο βόρειο τμήμα του Ιράκ. Τις τελευταίες εβδομάδες, οι τουρκικές δυνάμεις έχουν περάσει σε μια μεγάλη περιοχή του Αυτόνομου Κουρδιστάν και πλήττουν θέσεις των Κούρδων ανταρτών. Το κουρδικό κίνημα που έχει ήδη υποστεί μεγάλες απώλειες περνά σε αντεπίθεση βάλλοντας κατά τουρκικών στόχων με κάθε νέα ευ-

καιρία που προκύπτει. Στην Άγκυρα υποστηρίζουν πως παράλληλα με το «καθάρισμα» της βόρειας Συρίας, η Τουρκία στοχεύει στην εξουδετέρωση των «εστίων της τρομοκρατίας» και στο βόρειο τμήμα του Ιράκ. Πρώτος στόχος είναι οι βάσεις των «τρομοκρατών» ενώ στην συνέχεια θα ακολουθήσει επιχείρηση στο Όρος Σιντζάρ. Όλα αυτά τα βήματα συντονίζονται βεβαίως με το Αυτόνομο Κουρδιστάν.

Σύμφωνα με Τούρκους αναλυτές και κουρδικές πηγές εκτιμάται πως ο απώτερος στόχος της Άγκυρας είναι η δημιουργία μιας ελεγχόμενης ζώνης κατά μήκος των συνόρων της Τουρκίας με την Συρία και το Ιράκ. Διοικητικά και σχηματικά αυτές οι περιοχές θα είναι αυτόνομες. Ωστόσο, σε πρακτικό επίπεδο, θα αποτελούν προτεκτοράτο της Τουρκίας, όπως άλλωστε σήμερα συμβαίνει στο βόρειο τμήμα της Κύπρου.

• **Ο Ιανός απουσιάζει εκτάκτως.**

Ραντεβού (πριν από) τον Σεπτέμβριο

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ**

Το φετινό καλοκαίρι οι διακοπές θα είναι πραγματικές – το ελπίζω, τουλάχιστον. Το ελπίζω, νιώθοντας κιόλας τις τύψεις που συνοδεύουν (και οφείλουν πάντα να συνοδεύουν) κάθε ριπή αισιοδοξίας, που ακόμη και αν είναι δικαιολογημένη δεν παύει να είναι περιττή. Θυμίζω μόνο το μπουρίνι που σάρωσε τη Χαλκιδική και πήρε μαζί του τις ζωές επτά ανθρώπων, αλλά και τον σεισμό της Αθήνας προχθές – περισσότερες εξηγήσεις δεν χρειάζονται. (Καταχρηστικώς ονομάζω τον σεισμό «της Αθήνας». Αλλά πώς να τον πεις, «ο σεισμός της Μαγούλας»; Τον γελοιοποιείς και μπορεί να παρεξηγηθεί ο Εγκέλαδος. Δεν θα το διακινδύνευα...).

Οι δύο αυτές, μικρής ισχύος, κρίσεις είχαν και την καλή πλευρά τους. (Σκληρό να το λες, όταν έχουν χαθεί άνθρωποι, αλλά η ζωή αυτή είναι, δεν είναι άλλη). Λειτουργήσαν σαν ηλεκτρικές εκκενώσεις στο σώμα της κυβέρνησης, για να θυμίσουν στα μέλη της πόσο επικίνδυνο πράγμα είναι η καλοκαιρινή χαλάρωση (η περιβόητη «ραστώνη», στη δημοσιογραφική κοινή) όταν ο ΣΥΡΙΖΑ έχει αφήσει τις κρατικές δομές στην αθλία κατάσταση που γνωρίζουμε. Επίσης, όμως, τα γεγονότα αυτά έπεσαν τόσο κοντά σε όσα τερατώδη ζήσαμε τα τελευταία τέσσερα χρόνια, ώστε η διαχείρισή τους εκ μέρους της κυβέρνησης να δικαιολογεί μια ελεγχόμενη αισιοδοξία. (Η δεύτερη μεγαλύτερη ξεφτίλα στη ζωή, εκτός από το να σε πατήσει αυτοκίνητο και να ζήσεις, είναι να σε προδώσει η αισιοδοξία σου. Οπότε, το χαλινόρι είναι απαραίτητο).

Φαντασθείτε μόνο να είχε κερδίσει τις εκλογές ο ΣΥΡΙΖΑ και να ήταν

ΣΚΙΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

πρωθυπουργός ο «έχω συνθηθεί να χάνω στις δημοσκοπήσεις, αλλά να κερδίζω στις εκλογές». Οπωσδήποτε κάποιος από αυτούς θα έβγαине να πει, ευθέως ή πλαγίως, ότι οι επτά της Χαλκιδικής δεν μετράνε μπροστά στους 102 του Ματιού. Τους θεωρώ, μάλιστα, ικανούς να υπαινίσσονταν κιόλας ότι οι νεκροί ήσαν τουρίστες, λες και αυτό θα μπορούσε να έχει ποτέ σημασία ή «ταξικό πρόσημο», όπως θα έλεγαν οι ίδιοι. Ο δε πρωθυπουργός του σενναρίου αυτού, μεθυσμένος από την επιτυχία του, θα είχε υποκύψει στις ασφυκτικές πιέσεις της συνερ-

γάτιδός του και θα ξεκουραζόταν στη θαλαμνή του. Με τη νέα κυβέρνηση, το κράτος –το κράτος που άφησε ο ΣΥΡΙΖΑ– λειτουργήσε ικανοποιητικά. Εκαναν το αυτονόητο. Ναι, αλλά έπειτα από ολόκληρο PhD που αποκτήσαμε στον παραλογισμό, το αυτονόητο είναι ικανοποιητικό. (Το έχουν πάρει τόσο ζεστά, ώστε ορισμένοι στον ελεύθερο χρόνο τους, όταν έχουν, κυνηγούν κατσαρίδες! Προφανώς, για να μένουν σε αγωνιστική φόρμα...).

Υποθέτω, ωστόσο, ότι οι κυβερνητικοί δεν θα περάσουν ένα «αξέχα-

στο καλοκαίρι». Αλλά δεν πειράζει, αυτή είναι η δουλειά τους: γι' αυτό τους βάλαμε εκεί. Η έννοια της δημιουργίας ασφάλειας, εξάλλου, δεν περιορίζεται στη λειτουργία της Αστυνομίας, περιλαμβάνει και την αίσθηση ότι, τουλάχιστον, το τιμόνι δεν το χειρίζονται οι ανεργημένοι χαβαλέδες των καφενείων. Δεν φτάνει, αλλά δεν είναι και λίγο, έπειτα από όσα περάσαμε. Και, πάντως, ποτέ δεν λυπάμαι τους κυβερνώντες, ακόμη και αν ορισμένοι είναι φίλοι μου – με την κανονική έννοια, όχι την επαγγελματική. Μεταξύ της δόξας και των διακοπών,

εκείνοι διάλεξαν τη δόξα (ή την ξεφτίλα – ποτέ δεν ξέρεις), ενώ, όπως και αναριθμούν άλλοι, διαλέξαμε τις διακοπές! Αυτό είναι το deal.

Ενόψει διακοπών, λοιπόν, και μέχρι να τα ξαναπούμε μετά τον Δεκαπενταύγουστο (όχι αμέσως – έπειτα από μερικές μέρες, ας πούμε δέκα...) έχω να σας συστήσω βιβλία για το καλοκαίρι. Εφτιαξα έναν κατάλογο, τον οποίο σταδιακά συρρικνωσα σε δύο βιβλία: ένα στα ελληνικά και ένα στα ξένα, το καθένα τους, όμως, τούβλο των 1.000 σελίδων. Και τα δύο αφορούν την πολι-

τική και σχετίζονται, λιγότερο ή περισσότερο, με την κατάστασή μας. Το αυτοβιογραφικό βιβλίο του Απόστολου Δοξιάδη «Ερασιτέχνης επαναστάτης» είναι η καλύτερη ανατομία, που γνωρίζω εγώ, του μύθου του ΚΚΕ εσ. – του τελευταίου μύθου της Μεταπολίτευσης, που τον πληρώσαμε με 4,5 χρόνια ΣΥΡΙΖΑ. Η ιστορία που αφηγείται ο συγγραφέας είναι πολυεπίπεδη: είναι και μια διασκεδαστική περιγραφή της αστικής καθημερινότητας στην Αθήνα της εποχής 1960-1975, είναι όμως και μια ιστορία ενθλιπτικής, που εκτυλίσσεται σε δύο επίπεδα, στο πολιτικό και στη σχέση του συγγραφέα με τον πατέρα του. Ο όγκος τρομάζει, αλλά η εμπειρία της ανάγνωσης σε αποζημιώνει.

Το δεύτερο είναι της Αμερικανίδας ιστορικού Ντόρις Κερνς Γκούντγουιν και λέγεται «Team of rivals». Είναι η ιστορία της διακυβέρνησης Λίνκολν, στα χρόνια του αμερικανικού εμφυλίου, μέσα από την οποία προβάλλει η πολιτική ευφυΐα του 16ου προέδρου των ΗΠΑ. Για το συγκεκριμένο αντικείμενο, έχουν γραφεί χιλιάδες βιβλία, όμως η μοναδικότητα της βιογραφίας που έγραψε η Γκούντγουιν είναι ότι αναλύει την τεχνική αυτής της πολιτικής ευφυΐας, που ήταν ο δημιουργικός συμβιβασμός, στην υπηρεσία ενός ανώτερου σκοπού – κάτι που ακούγεται απλό, αλλά δεν είναι καθόλου. Η σχέση του βιβλίου με τα δικά μας είναι πολύ έμμεση. Συμβαίνει αυτό να είναι το τελευταίο βιβλίο που ο Κυριάκος Μητσοτάκης διάβασε (που σημαίνει μελέτησε) και ευχαριστήθηκε, προτού γίνει πρόεδρος της Ν.Δ.

kassimatis@kathimerini.gr

ΑΡΘΡΟ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

Η δημιουργία που σε κάνει να σκέφτεσαι

Ζούμε σε μια εποχή όπου δεχόμαστε κάθε στιγμή μια πλημμυρίδα από πληροφορίες, όπου η πληροφορία ρέει άφθονη από παντού και είναι προσβάσιμη ανά πάσα στιγμή, κυριολεκτικά με το πάτημα ενός κουμπιού.

Και όμως, με μια πιο εις βάθος ματιά, αντιλαμβανόμαστε ότι η ουσιαστική γνώση και οι πληροφορίες που θα ψυχαγωγήσουν εν γένει, με την αρχαία έννοια του όρου, δηλαδή της αγωγής της ψυχής, που θα εμψυχήσουν αληθινή Παιδεία για τα ουσιαστικά ζητήματα που αφορούν τις ζωές μας και της κοινωνίας, ελλείπουν.

Ατελείωτη ροή και overload/υπερφόρτωσης άχρηστων πληροφοριών και γεγονότων τα οποία δεν προσφέρουν τίποτα στην ψυχαγωγία και λόγω του ότι είναι τόσες πολλές αυτές οι πληροφορίες, ο άνθρωπος εκτός του ότι δεν μπορεί να τις αφομοιώσει, δεν μπορεί επίσης και να τις φιλτράρει μέσα από την ελλείπουσα κριτική σκέψη, που είναι ο μόνος δρόμος ανεύρεσης της αλήθειας και της ουσίας.

Σε έναν ωκεανό πληροφοριών, από τις οποίες ένα τεράστιο ποσοστό είναι σκουπίδια που δεν προσφέρουν τίποτα, ή απλά προπαγάνδα, ή απλά ψέματα και click-bait, το σημαντικότερο είναι να έχεις να αποδελτιώνεις το τι είναι σημαντικό και τι όχι.

Για να αλλάξεις μια κοινωνία ο μόνος τρόπος είναι να αλλάξει ο τρόπος σκέψης, ο τρόπος που μαθαίνουμε στα παιδιά μας να σκέφτονται, ή μάλλον ο τρόπος για να μάθουμε στα παιδιά μας να σκέφτονται μόνο τους.

Αυτό καθίσταται ακόμα πιο δύσκολο, σε μια κοινωνία με υστερικούς υπερπροστατευτικούς ως συνήθως γονείς, που θέλουν να κάνουν τα παιδιά τους εξαρτημένα τους, κόβοντάς τους τα φτερά που θέλουν τα ίδια να φτιάξουν και όχι αυτά που νομίζουν ότι θέλουν οι γονείς τους.

Ο χειρότερος εχθρός του ανθρώπου είναι ο εαυτός του, γιατί είναι αυτός που δεν τον αφήνει να ξεκολλήσει από τα τετριμμένα και τα εύκολα, ιδίως όταν έχει μάθει στην γονική βολή.

Η υπέρβαση του εαυτού ως εκ τούτου, έχει να κάνει πρώτα και κύρια με την υπέρβαση των ανούσιων ζητημάτων στην ζωή και αυτό μπορεί να καταστεί δυνατόν μόνο μέσω της Παιδείας.

Η Παιδεία και η ενασχόληση με ιδέες και τα αιώνια ερωτήματα για την ζωή, το θάνατο, το νόημα και το τι «πρέπει» να γίνει στην ζωή μας και την κοινωνία ευρύτερα είναι το ύψιστο αγαθό και προφανώς και απαιτεί ανθρώπους με βάθος και ήθος.

Για να αλλάξεις κάτι σε μια κοινωνία το πρώτο που θα πρέπει να αλλάξεις είναι ο τρόπος που θέλεις τους ανθρώπους να σκέφτονται, ανθρώπους που να σκέφτονται μόνοι τους.

Τι θέλουμε να μάθουν τα παιδιά μας; Θέλουμε τα παιδιά μας να γνωρίζουν στεγνές γνώσεις; Θέλουμε τα παιδιά μας απλά να καταπούν στοιχεία για πολέμους και ημερομηνίες;

Είναι άραγε αυτός ο λόγος που μαθαίνουμε Ιστορία; Ιστορία μαθαίνουμε για να γνωρίζουμε τι κατακτήθηκε ως αξιοπρεπή διαβίωση των ανθρώπων και της κοινωνίας που ζουν ως σύνολο και ως Πολιτεία, ώστε εμείς σήμερα να τα επεκτείνουμε ή τουλάχιστον να μην τα χάνουμε.

Πώς διαμορφώνεται το πρόγραμμα Παιδείας είναι το πιο σημαντικό σε μια κοινωνία και είναι ο μοναδικός τρόπος να αλλάξεις πραγματικά μια κοινωνία από την βάση και όχι άνωθεν.

Απλά κάποιοι πρέπει να αναλάβουν τις πρωτοβουλίες, να αναλάβουν την πολιτική βούληση τέτοιας αλλαγής ουσίας, πλοηγώντας ανάμεσα στα πολύ δύσκολα κύματα και μονοπάτια των συμφερόντων και των σφαιρών επιρροής κάθε είδους, είτε είναι τα οικονομικά συμφέροντα είτε ακόμη ξεπερνώντας τα ιδεολογικά κολλήματα και στερεότυπα.

Ο εκπαιδευτικός/παιδαγωγός όλων των βαθμίδων, θα πρέπει να καταστεί ο διαύλος εμφύσησης αληθινής ουσιαστικής γνώσης στα παιδιά μας, που θα τους προετοιμάσει για την ζωή, έχοντας ως προμετωπίδα ότι ο μόνος τρόπος για να αλλάξει μια κοινωνία είναι να μαθαίνουμε στα παιδιά μας να σκέφτονται μόνο τους ως ανεξάρτητοι αυτόβουλοι άνθρωποι!

Ο κ. Μιχάλης Παρασκευάς είναι δικηγόρος.

Επισκέπτες συμμετέχουν στην έκθεση «Τα χρώματα της Φρίντα» στην Πλατεία Συντάγματος, στην Πόλη του Μεξικού. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 112 χρόνων από τη γέννηση της Μεξικανής καλλιτέχνιδας Φρίντα Κάλο.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Μεταξύ αφέλειας και συναισθηματισμού

Όταν τον περασμένο Μάρτιο πραγματοποιείτο, μεταξύ Βενιαμίν Νετανιάχου, Αλέξη Τσίπρα και Νίκου Αναστασιάδη η τριμερής στην Ιερουσαλήμ, το Προεδρικό μιλούσε για την ιστορικότητα των στιγμών

που θα ενίσχυαν κατά πολύ τον ρόλο της Κύπρου στην περιοχή. Και αυτό καθόλου τυχαία, όπως μας ενημέρωναν, καθώς στη συνάντηση όχι μόνο παρευρέθηκε ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Mike Pompeo, αλλά συνομίλησε κιόλας για λίγα λεπτά με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Κάποιοι ενθουσιωδώς έσπευσαν να μιλήσουν για τετραμερή, κάποιοι άλλοι είχαν ένα μικρό déjá vu με το προεκλογικό ντελίριο του Αναστασιάδη το 2013 και ταρακουνήθηκαν. Εκείνο τον προεκλογικό που καλωσόριζε τους φίλους του τους Ευρωπαίους χριστιανοδημοκράτες στη Λεμεσό και που αποτελούσε -επικοινωνιακά- εξέγερση ότι η Ευρώπη θα στηρίξει την οικονομία της Κύπρου νοουμένου ότι εκλεγεί ο Νίκος Αναστασιάδης. Όμως, όλα αυτά δεν ήχησαν κόκκινο συναγερμό. Αντιθέτως, κάναμε λόγο για μία σημαντική συμμαχία που θα θωράκιζε την ασφάλεια της νοτιοανατολικής Μεσογείου και θα έστελνε ηχηρό μήνυμα στην Τουρκία. «Είμαστε ευτυχείς», έλεγε ο Πρόεδρος ενισχύοντας το όλο κλίμα ευφορίας «που ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών, κ. Mike Pompeo, μας ενώνει σήμερα. Η παρουσία του είναι μια απτή απόδειξη ότι οι τρεις χώρες μας αποτελούν αξιόπιστους εταίρους των ΗΠΑ, ιδιαίτερα στους τομείς της ενέργειας και της ασφάλειας, και μια σταθερή σταθερότητα στην Ανατολική Μεσόγειο» έλεγε χαρακτηριστικά λίγο μετά τις κοινές φωτογραφήσεις, τα χαμόγελα επιτυχίας και τις θερμές χειραψίες.

Ένα όμως είναι να αναλύσουμε αντικειμενικά την αξία των τριμερών -γιατί έχουν και ουσία και σημασία- και άλλο να αισθεροβατούμε. Με έναν πολιτικό σχεδιασμό –as mas επιτραπεί ο όρος- υπακαλιστικό και βασισμένο αποκλειστικά στην εικόνα και στον ευσεβοποθισμό. Ενδεικτικό ότι χρειάστηκε να περάσει ένας περίπου μήνας από την ιστορική εκείνη φωτογράφιση της τριμερούς που θα κλείδωνε την ασφάλεια στην περιοχή και θα έστελνε αυστηρά μηνύματα στην Τουρκία για να δημοσιοποιηθεί η έλευση του «Πορθήτη» στην κυπριακή ΑΟΖ. Κίνηση που όχι μόνο γκρίζαρε τα χαμόγελα εκείνης της φωτογραφίας αλλά γκρέμισε σαν χάρτινο πύργο όλες εκείνες τις διαβεβαιώσεις που προηγήθηκαν ότι η Τουρκία δε μπορεί να προχωρήσει σε γεωτρήσεις. Ακολούθησε βεβαίως το «Yanuz» και

ενόσω η κυβέρνηση υποσχόταν μέτρα που θα πονέσουν την Τουρκία από την Ε.Ε, η Άγκυρα μάλλον δεν ταράχτηκε. Αντίθετα, ετοιμάζεται να στείλει κι άλλο πλοίο στην νοτιοανατολική Μεσόγειο. Σε αυτό ακριβώς το κλίμα, επιλέξαμε να μην ακούσουμε τη μετακίνηση της Ε.Ε. από την τοποθέτηση της Μογκέρνι για κυπριακή ΑΟΖ, σε νοτιοανατολική Μεσόγειο. Παραβλέψαμε και τις αναφορές των φίλων Αμερικανών και Βρετανών για διαφιλονικούμενη περιοχή. Όμως και το Ισραήλ, του φίλου μας Νετανιάχου, αρκέστηκε στο να καταδικάσει τις ενέργειες μέσω tweet του εκπροσώπου τύπου του υπουργείου Εξωτερικών.

Μόνο με τη στάση της Ρωσίας πέσαμε από τα σύννεφα, όταν επέλεξε να διαφωνήσει δημοσίως με τα μέτρα της Ε.Ε. κατά της Τουρκίας. Όσο εμείς στέλναμε τον Σαρρή στη Ρωσία να παρακαλά υποτιθέεται για δάνειο και όσο αγοράζαμε το παραμύθι για το ξανθό γένος που θα σταθεί με ρωσικά πολεμικά απέναντι στα τουρκικά πλοία πολλά είχαν μεσολαβήσει που παρακάμψαμε από τη φίλη χώρα. Δεν ήταν μόνο η συμφωνία Ρωσίας- Τουρκίας για τον πυρηνικό σταθμό στο Άκουγιου. Ούτε οι συμφωνίες για S400 και Su-35. Λέμε για την τοποθέτηση Πούτιν περί οικοδόμησης των σχέσεων και «στα δύο τμήματα της Κύπρου» συμπεριλαμβανομένου του «του τουρκικού τμήματος» που το κατάπαμε αμάσπητο. Για τα διαφιλονικούμενα κοιτάσματα μας που έλεγε ο Μεντβέντεφ, τα οποία κάναμε προφανώς γαργάρα γιατί δεν μας βόλευαν. Και που με αυτό τον τρόπο επιτρέψαμε σε έναν Ρώσο πρόεδρο να εκφεύγει κατά πολύ των διπλωματικών θεσμίων και να κουνά το δάκτυλο σε πολιτικούς αρχηγούς.

Τα παραβλέψαμε ασυνείδητα ή επειδή αυτό δεν εξυπηρετούσε το αφήγημα που έκτισε όλο αυτό το δόγμα η κυβέρνηση για εσωτερική κατανάλωση; Το σίγουρο είναι πως με την ίδια ορόση που όλο αυτό το δόγμα κτίσαμε το αφήγημα του μεγαλοϊδεατισμού, αύριο μπορεί να μιλούμε για τα ξένα συμφέροντα που πολεμούν τα δικά μας. Αρνούμενοι να δούμε πως οι μεγάλες χώρες καθοδηγούνται από τα δικά τους συμφέροντα. Συμφέροντα που ίσως στην κατάλληλη χρονική συγκυρία να συγκλίνουν με τα δικά μας και να τα αξιοποιήσουμε υπέρ μας. Χωρίς όμως υπερβολές, συναισθηματικές εξάρσεις και κυρίως μακριά από παραμύθια για εσωτερική κατανάλωση.

economidoum@kathimerini.com.cy

ΒΟΛΕΣ / Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΙΣ

Το ξανθό γένος

«Ακόμη τούτη η άνοιξη, ραγίδες, ραγίδες, όσο να 'ρθει ο Μόσκοβος να φέρει το σε-φέρι...» (εκστρατευτικό σώμα). Το παραμύθι με τους ομόδοξους Ρώσους, «το ξανθό γένος», το οποίος θα απελευθερώσει τον ελληνισμό, πρώτα από τους Μωαμεθανούς

και αργότερα από τους Τούρκους, ξεκίνησε από την εποχή της Τουρκοκρατίας και ακόμη συνεχίζει να καίδεύει τα αυτιά των Ελλήνων. Τελευταίο επεισόδιο στο σίριαλ του “ξανθού γένους”, η αντίθεση της Μόσχας, να μην αλλά, στα μέτρα τα οποία εξήγγειλε η Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά της Τουρκίας, μετά την εισβολή στα θαλάσσια ικώπεδα της Κύπρου. Την ίδια ώρα η Ρωσία, συνεχίζει την προμήθεια της Άγκυρας, με το λεγόμενο «υπερόπλο» των S-400 και οικοδομεί πυρηνικούς σταθμούς, ακόμη και σε σεισμογενείς περιοχές της Τουρκίας.

Η Ρωσία είναι σοβαρή χώρα, έχει δομές εξουσίας, διαθέτει επιστήμονες και το κυριότερο προχωρά με την λογική και όχι με το συναίσθημα. Τα συμφέροντα της χώρας, είναι εδώ και δέκα αιώνες, πάνω από κάθε ανθρώπινη ζωή ή μικροσυμφέροντα ομάδων ανθρώπων, γι’ αυτό κανένα έθνος, δεν πρόρεσε να κατακτήσει την ακανή χώρα, εδώ και χίλια χρόνια.

Αυτή την περίοδο τα συμφέροντα της Μόσχας, εξυπηρετούνται πολύ καλύτερα με την Τουρκία, αφού μπορεί να πωλεί οπικά συστήματα και μηχανήματα υψηλής τεχνολογίας και να αγοράζει φρούτα, λαχανικά και άλλα προϊόντα, τα οποία οι ευρωπαίοι εταίροι μας, απαγόρευσαν τις εξαγωγές στην Ρωσία. Ακόμη σίγουρα η Μόσχα δεν θα θέλει να εξορκιστούν οι υδρογονάνθρακες από την Ανατολική Μεσόγειο, αφού σήμερα κατέχει ουσιαστικά το μονοπώλιο πώλησης φυσικού αερίου στην Ευρώπη. Και το κυριότερο, η Ρωσία εισέρχεται νικηφόρα, προς το παρόν, στα εδάφη του δυτικού στρατοπέδου, της βορειοατλαντικής συμμαχίας και εγκαθιστά δικά της οπικά συστήματα, στην δεύτερη μεγαλύτερη στρατιωτική δύναμη του ΝΑΤΟ.

Το βαθύ κράτος των κυπρίων, μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης, πλούτισε από τα κλεμμένα πλούτη της σοβιετικής αυτοκρατορίας. Ακόμη και σήμερα πολλοί είναι οι έχοντες και κατέχοντες, οι οποίοι απολαμβάνουν είτε έμμεσα, είτε άμεσα από τα πλούτη των ρώσων μετναστών στο νησί.

Αλλά η φυσική δικαιοσύνη, η θεία δίκη, έφερε την οικονομική καταστροφή του νησιού, το κούρεμα των καταθέσεων, με το επικείμενο των «αγαπημένων» μας εταίρων, ότι οι ρώσοι ολιγάρχες ξέπλεναν τα χρήματα τους στις κυπριακές Τράπεζες. Δραματικές περιγραφές πρωταγωνιστών και δημιουργώσεων, από το περίφημο Γιούρογκρουπ του 2013, στο οποίο να σημειωθεί, ότι δεν τηρούνται πρακτικά, φανέρωσαν το δράμα του πάντα ευκολόπιστου και πάντα προδομένου κυπριακού λαού.

Η Εκκλησία της Κύπρου απολαμβάνει και αυτή, μέρος του ρωσικού ύποπτου πλούτου, παρόλο το γεγονός ότι Ιεράρχες επιμένουν ότι τα χρήματα προέρχονται από νόμιμες εργασίες και από καθαρά χρήματα. Ο Μητροπολίτης Ταμασσού Ησαΐας, επιμένει ότι προηγήθηκε έρευνα, πριν κάνει δεκτή την εισφορά του ρώσου ευεργέτη και την ανέγερση στο χώρο της Μητρόπολης του περικαλλούς, ρωσικού τύπου ναού. Πάντων των Ρώσων Αγίων και του Αποστόλου Αντρέα. Ξεκαθαρίζει ότι η συντήρηση και η λειτουργία του ναού, είναι ευθύνη, άρα και δαπάνη της Μητρόπολης. Νομικά μπορεί να έχει απόλυτο δικίο.

Ωστόσο ο τελικός κριτής της «καθαρότητας» της ευεργεσίας θα φανερωθεί στο διάβα του χρόνου, από την θεία δίκη, όπως κρίθηκαν οι κατά καιρούς κύπριοι ευεργέτες, πολλοί από τους οποίους δεν είχαν και την καλύτερη τύχη. Πάντως αξίζει να σημειωθεί ότι σήμερα στο χώρο της Μητρόπολης Ταμασσού, βρίσκουν πνευματικό καταφύγιο, χιλιάδες ρώσοι, οι οποίοι εξομολογούνται, συμμετέχουν στα Μυστήρια της Εκκλησίας και παρακολουθούν κατηχητικά μαθήματα στη δική τους γλώσσα. Ιδιαίτέρως σημαντικό είναι και το γεγονός, ότι Ρώσοι διανοούμενοι και θεολόγοι, αναζητούν και βρίσκουν στο ταπεινό νησί μας, την αυθεντική παράδοση της Ορθοδοξίας και ανθρώπους οι οποίοι μυρίζουν λιβάνι και αναδίνουν αγιότητα.

Πέρα από όλα αυτά, αν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, «πληρωθούν οι γραφές» και οι προφητείες γίνουν πραγματικότητα, ο Θεός μόνο ξέρει.

kaparisp@yahoο.gr

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Καλά να πάθουν;

Μια οικογένεια πηγαίνει για μπάνιο, μια συνηθισμένη Παρασκευή. Εκείνος είναι 48 χρονών, η σύζυγος του 40 και τα τρία τους παιδιά, 18, 13 και 12. Ανυποψίαστοι, όπως

ο κάθε άνθρωπος μπροστά στο πεπρωμένο, πώς αυτή η οικογενειακή καλοκαιριτική τους έξοδος θα είναι και το τέλος της ζωής τους. Τα κύματα τους παρσέρνουν, προσπαθεί να σώσει ο ένας τον άλλο, προσπαθούν όσοι βρίσκονται εκείνη την ώρα στην παραλία να βοηθήσουν, παλεύουν να κρατηθούν στην ζωή, να τους κρατήσουν στην ζωή, δεν τα καταφέρνουν. Τα τέσσερα από τα πέντε μέλη αυτής της οικογένειας πνίγονται.

Το πέμπτο μέλος, ένα 12χρονο αγόρι, διασώζεται και καλείται να έρθει αντιμέτωπο με την απώλεια όλης του της οικογένειας. Μια ιστορία τραγική που δεν χρει-

άζεται ειδικές ευαισθησίες για να την αισθανθεί κανείς ως τέτοια.

Η είδηση δημοσιεύτηκε σε όλα τα ΜΜΕ. Και βέβαια κυκλοφόρησε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με όλα τα συνεπακόλουθα. Και είναι αυτά τα συνεπακόλουθα τα οποία με κάνουν σήμερα να αφιερώνω την στήλη σ’ αυτό το θλιβερό γεγονός. Το συμβάν έγινε στην κατεχόμενη Καραπασία. Και προφανώς η οικογένεια ήταν τουρκικής καταγωγής. “Επικοινωνήστε με τον τουρκοκύπριο!” έγραφε κάποιος σαν την μοναδική απορία που του προκαλούσε η είδηση. “Και ποια σημασία έχει ο διαχωρισμός;” ρώτησε ένας άλλος νοήμων. “Αν είναι έπικοινωνήστε με τον πάθουν”, συνέχισε ο πρώτος. Καλά να πάθουν; Δηλαδή τι ακριβώς σημαίνει αυτό; Ένας άνθρωπος με την γυναίκα του και τα παιδιά του πηγαίνει για μπάνιο και πεθαίνουν όλοι, εκτός από τον 12χρονο γιο τους που διασώζεται την τελευταία στιγμή;

Τι πάει να πει καλά να πάθουν; Πόσο αρωστημένο μπορεί να είναι ένα μυαλό για να εκστομίσει και μάλιστα δημόσια αυτή την “καταδίκη” ελαφρά τη καρδία; Και μαζί του να συμφωνούν διάφοροι άλλοι που θεωρούν ότι η συγκεκριμένη οικογένεια “καλώς είχε αυτή την τραγική μοίρα”. Πώς είναι δυνατόν να σου προκαλεί αισθήματα ικανοποίησης ο θάνατος μιας ολόκληρης οικογένειας που το μόνο που ήθελε να κάνει ήταν ένα καλοκαιρινό μπάνιο μια συνηθισμένη Παρασκευή; Και πώς είναι δυνατόν αυτή την “ικανοποίηση” σου να θεωρείς ότι δικαιούσαι να την αναρτήσεις σε δημόσια θέα;

Ενδεχομένως κάποιοι να υποστηρίξετε γιατί ασχολούμαι με κάποια συμπλεγματικά μυαλά τα οποία υπάρχουν σε κάθε κοινωνία και τα οποία δεν αντικατοπτρίζουν τις απόψεις και την ανθρωπιά της πλειοψηφίας. Το πρόβλημα ωστόσο είναι ότι αυτά τα

σχόλια δεν ήταν ακριβώς μεμονωμένα. Σε κάθε ανάρτηση η οποία αφορούσε σ’ αυτή την είδηση υπήρχαν τέτοια αποτρώπια σχόλια τα οποία αποτελούσαν και το έναυσμα για διαδικτυακές συζητήσεις με “θέμα” το κατά πόσο “άξιζε” σ’ αυτή την οικογένεια “να πάθει ό,τι έπαθε”. Κάποια μάλιστα έγραφε πως “πολλά καλά, μερικοί Τούρκοι λιγότεροι”. Και κάποιοι άλλοι πολύ χειρότερα. Ακόμα ωστόσο κι αν δεχτώ ότι πρόκειται για μεμονωμένα σχόλια, και πάλι δεν αναιρείται η ουσία.

Και η ουσία είναι πως ακόμα και ένας να φτάνει σ’ αυτό το σημείο να θεωρεί ότι το ξεκλήρισμα μιας οικογένειας είναι αποτέλεσμα μιας “θείας δίκης” ή ότι αυτή η οικογένεια έπρεπε να “τιμωρηθεί” προκειμένου να υπάρξει “ισορροπία” στην αδικία, τότε έχουμε αποτύχει σαν κοινωνία και σαν παιδεία. Διότι η ύπαρξη αυτών των παθογενειών όσο μεμονωμένες κι αν

είναι-πράγμα το οποίο δεν γνωρίζουμε επακριβώς- οφείλεται σε μια σωρεία συμπλεγμάτων για τα οποία ευθύνονται όσοι πολύ σκόπημα και θβελημένα επιδιώκουν να τις καλλιεργούν και να τις προτάσσουν ως ενδείξεις πατριωτισμού. Αυτοί που εδώ και χρόνια καπηλεύονται το εθνικό πρόβλημα προκειμένου να χτίζουν καριέρες παρερμνεύοντας μεθοδικά την έννοια του πατριωτισμού προς εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων.

Το πρόβλημα δεν είναι τόσο επιφανειακό όσο φαίνεται και δεν εξαντλείται στην δικαιολογία ότι πρόκειται για μεμονωμένα περιστατικά. Και είναι καιρός να μην προσπερνούμε αυτού του είδους τα περιστατικά αλλά να ψάχνουμε κάθε φορά που τα συναντούμε μπροστά μας ποια είναι πραγματικά η ρίζα του κακού.

elenixenou11@gmail.com

Το «δημόσιο» συμφέρον

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Η χώρα μπορεί πραγματικά να πετάξει. Η ελληνική οικονομία έφτασε στο ναδίρ και έχει περιθώρια να ανέβει θεαματικά. Ανθρώπινο «ταλέντο» έχουμε απεριόριστο, σε όλους τους τομείς. Και για πρώτη φορά έπειτα από καιρό έχουμε μια κυβέρνηση που καταλαβαίνει από επιχειρηματικότητα και θέλει να κινηθεί δυναμικά στον τομέα των επενδύσεων. Ο μεγάλος εκχθός θα είναι το ελληνικό Δημόσιο και τα συμφέροντα που οχυρώνονται πίσω του για να μας κρατούν στάσιμους και την ελληνική οικονομία κλειστή. Όπως πάντα. Οι αντιπαλοί είναι η πολυνομία, η γραφειοκρατία

Αφού δεν δούλεψαν τα μνημόνια και ο... αριστερός τρόπος διαχείρισης, πρέπει να δοκιμάσουμε έναν άλλο δρόμο. Δεν έχουμε περιθώρια

και ο καρεκλοκένταυρος υπάλληλος που λέει «όχι» σε όλα, επικαλούμενος το «δημόσιο συμφέρον». Δεν είναι εύκολα εμπόδια αυτά. Η τρόικα προσπάθησε να τα αντιμετωπίσει μέσα από τα μνημόνια. Κατάφερε να επιτευχθεί πρόοδος σε μερικούς τομείς, αλλά απέτυχε οικτρά σε άλλους. Βρήκε απέναντί της πολιτικούς που ψήφιζαν τις σχετικές αλλαγές και μετά τις υπονόμειναν για να προστατεύσουν κάποια συμφέροντα και συντεχνίες. Η κυβέρνηση Τσίπρα προσπάθησε να ξεκολλήσει κάποιες μεγάλες επενδύσεις και να τακτοποιήσει εκκρεμότητες. Είναι όμως

εντυπωσιακό το γεγονός ότι αν και –θεωρητικά– είχε με το μέρος της ένα μεγάλο κομμάτι των μηχανισμών του Δημοσίου, δεν τα κατάφερε σε κρίσιμες περιπτώσεις. Ξεκόλλησε κάποια πράγματα λειτουργώντας με έναν ημιερωπαϊκό τρόπο, που βασιζόταν στο μικρομάντζμεντ και στο «νταραβέρι». Στις περισσότερες περιπτώσεις βούλιαξε όμως στο τέλμα της αδιαφορίας, των ιδεολογικών αγκυλώσεων και της πλήρους ανεπάρκειας ορισμένων στελεχών της. Η νέα κυβέρνηση θέλει μερικές γρήγορες νίκες για να αλλάξει το κλίμα και να πεισθούν οι ξένοι επενδυτές να ρισκάρουν τα κεφάλαιά τους εδώ. Θα χρειασθούν πείσμα, πολλή μικροδιαχείριση από τον ίδιο τον πρωθυπουργό και από πίσω κάποιος ή κάποιιοι που να ξέρουν νομικά, αλλά ταυτόχρονα να καταλαβαίνουν πότε η επίκληση του δημοσίου συμφέροντος είναι ελκυστική και πότε άλλοθι για αδράνεια ή, ακόμη χειρότερα, μοχλός πίεσης κάποιων συμφερόντων που δεν θέλουν να μεγαλώσει η πίτα. Α, και βέβαια, αυτοί οι αποφασιζόμενοι άνθρωποι θα είναι καλό να ξέρουν τι γίνεται στα «έγκατα» του ελληνικού κράτους...

Δύσκολη η αποστολή, αλλά αφού δεν δούλεψαν τα μνημόνια και ο... αριστερός τρόπος διαχείρισης, πρέπει να δοκιμάσουμε έναν άλλο δρόμο. Δεν έχουμε περιθώρια αποτυχίας. Αλλιώς, θα καταλήξουμε στο βαλκάνιο μοιρολατρικό: «Ελα μωρέ, έτσι ήμασταν πάντοτε. Από τον Καποδίστρια προσπαθούμε να φτιάξουμε κράτος και δεν μπορούμε». Ωραία δικαιολογία για όσους θέλουν να συντηρούν την παλιά φαύλη Ελλάδα για να κάνουν τη δουλειά τους...

Αναγκαίες προσαρμογές

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΔΗ**

Η τοποθέτηση του αναπληρωτού υπ. Εξωτερικών κ. Μιλτιάδη Βαρβιτσιώτη, πως «τα πολιτικά προβλήματα που έχουμε μεταξύ μας [Ελλάδα και Βόρεια Μακεδονία] αντιμετωπίστηκαν σε σημαντικό βαθμό από τη συμφωνία των Πρεσπών, και αυτό μας αφνίει χώρα να κάνουμε περισσότερα στην οικονομία», σκανδάλισε ορισμένους στη Νέα Δημοκρατία. Εκ παραλλήλου ο ΣΥΡΙΖΑ προσπάθησε να αξιοποιήσει την «παρέκκλιση», στο πλαίσιο της αντιπολιτευτικής πολιτικής, που θα ακολουθήσει. Αναμενόμενες αμφοτέρως οι αντιδράσεις.

Αυτό, όμως, που απλούστατα συνέβη είναι ότι ο κ. Βαρβιτσιώτης κατέβηκε από το «προεκλογικό

επιταγής κινήθηκε και ο κ. Αλέξης Τσίπρας, ως πρωθυπουργός, που κάθε άλλο παρά διετάρaxε τις σχέσεις μας με τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ. Και όταν επιχείρησε «ανατροπή» του προγράμματος παραμονής της χώρας στη Ζώνη του Ευρώ, μεταμείλητ – έπειτα από ένα εξάμηνο– και ολοκλήρωσε το νέο πρόγραμμα, που είχε εγκρίνει με την ψήφο της και η Ν.Δ. τον Σεπτέμβριο του 2015.

Παρεμπιπτόντως ο κ. Ντόναλντ Τραμπ είναι ο μόνος πολιτικός που αναδειχθείς σε πρόεδρο των ΗΠΑ έθεσε αμέσως σε εφαρμογή τις προεκλογικές εξαγγελίες και έστρεψε εναντίον του το αμερικανικό κατεστημένο και πλείστους από τους συμμάχους των Αμερικανών στην Ευρώπη.

Επανερχόμενοι στα καθ' ημάς, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης επισκέφθηκε την περασμένη Τετάρτη το υπουργείο Εθνικής Αμύνης και διατύπωσε ένα κρίσιμο ερώτημα: «Τι σε κρατάει τη νύχτα ξάγρυπνο, κ. Αρχηγέ;». Μα ασφαλώς –εικάζουμε– ότι είπε ο πρώην υπουργός Αμύνης Ευάγγελος Αποστολάκης πως εάν ο μη γένοίτο κάτι συμβεί με την Τουρκία «θα είμαστε μόνοι».

Ο υπουργός Εξωτερικών της νέας κυβέρνησης κ. Νίκος Δένδιας μετέβη εσπευσμένα στην Ουάσινγκτον και ζήτησε «καθαρή γραμμή επικοινωνίας» σε περίπτωση κρίσεως με την Αγκυρα. Αλλά η απάντηση που πήρε ήταν πως «θα μας απαντήσουν σχετικώς».

Εως ότου, όμως, και εάν ποτέ συμβεί αυτό, θα ήταν σκόπιμο να ληφθεί υπόψη ότι η χλιαρά αντίδραση των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ στην εγκατάσταση των ρωσικών συστημάτων S-400 στην Τουρκία δεν ήταν η αναμενόμενη από τους «στρατηγικούς νόες», που προεξοφλούσαν την απομόνωση της Αγκυρας.

Ισως θα ήταν σκόπιμο να κατεβούμε πλέον από τις υψιπετείς εξέδρες των επί χάρτου «στρατηγικών σχεδιασμών», στην πραγματικότητα, όπως αυτή υφίσταται και όχι στη βάση των επιθυμιών μας, τόσο στο Κυπριακό όσο και στα ελληνοτουρκικά.

Είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς πού το πάει ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, εάν πιστεύει ότι οι ρήξεις με τις ΗΠΑ και με την Ε.Ε. θα βγουν σε καλό για την Τουρκία. Αυτό τον καθιστά εξαιρετικά απρόβλεπτο και επικίνδυνο: όταν ο ίδιος δεν γνωρίζει πού οδηγεί τη χώρα του, ουδείς μπορεί να προβλέψει το αποτέλεσμα των χειρισμών του. Εδώ και δεκαετίες η στρατηγική της Αγκυρας (ως συμμάχου των ΗΠΑ και μέλους του ΝΑΤΟ) ήταν να δηλώνει αυτόνομη πορεία και να εκμεταλλεύεται τη γεωστρατηγική θέση, την αναδυόμενη οικονομία και τη στρατιωτική της ισχύ ώστε να αποσπά από τους συμμάχους όσα οφέλη ζητούσε. Τώρα, όμως, οδηγείται σε απανωτά αδιέξοδα λόγω αποτυχημένων τακτικισμών και απειμπολεί τα «προνόμια» του δύσκολου αλλά τελικά συνεννοήσιμου συμμάχου. Ο Ερντογάν, έχοντας συγκεντρώσει όλες τις εξουσίες στο πρόσωπό του, γνωρίζει ότι θα χρεωθεί όποιες αποτυχίες και γι' αυτό ρίχνει ολοένα πιο επικίνδυνες ζαριές, για να ξεχαστεί η προηγούμενη απο-

τυχημένη κίνηση, για να μη γίνει ακόμη η αποτίμηση των πράξεών του. Ενώ η χώρα του απομονώνεται από τις ΗΠΑ και την Ε.Ε., οι εσωτερικοί του αντιπαλοί τον προκαλούν σε ακόμη πιο ριψοκίνδυνες κινήσεις. Όσο η Τουρκία τηρούσε τον κανόνα να προστατεύει τα συμφέροντά της και να επιδιώκει τη διεύρυνση της σφαίρας επιρροής της, ήταν μεν δύσκολος γείτονας, αλλά δεν ωθούσε τα πράγματα στα άκρα ώστε να προκαλέσει ρήξη που δεν ήταν σίγουρο ότι θα την ωφελούσε. Όμως, η απόφαση του Ερντογάν να αγοράσει σύστημα αεράμυνας S-400 από τη Ρωσία, παρότι έμοιαζε αρχικώς με μπλόφα, επέφερε τη ρήξη με την Ουάσινγκτον, αρχικώς με την αποβολή της Τουρκίας από το πρόγραμμα κατασκευής και αγοράς των μαχητικών F-35. Η έλευση τμημάτων του πυραυλικού συστήματος στην Τουρκία πριν από λίγες ημέρες παρουσιάστηκε ως προπομπός, χωρίς τους ίδιους τους πυραύλους, αλλά αυτό αρκούσε για τους Αμερικανούς να τιμωρήσουν τους Τούρκους. Τώρα και ο αρχηγός της αντιπολίτευσης στηρίζει την αγορά S-400. Όσο αυτή η κατάσταση τραβήξει τόσο πιο δύ-

σκολο θα είναι για τον Ερντογάν να κάνει πίσω. Οι Ρώσοι έπνευσαν να προσφέρουν το δικό τους νέο μαχητικό αεροσκάφος στην Τουρκία. Εάν ο Ερντογάν προχωρήσει στην αγορά του, για να «δείξει» στις ΗΠΑ ότι δεν πτοείται από τις κυρώσεις τους, η ρήξη θα μονιμοποιηθεί και το ΝΑΤΟ θα έχει υπονομευθεί, προς όφελος της Ρωσίας.

Ενώ η Αγκυρα χάνει την επιρροή της στην Ουάσινγκτον, δεν την αντισταθμίζει με αύξηση επιρροής στη Μόσχα: η αγκαλιά με τη Ρωσία είναι εξ ολοκλήρου με τους όρους του Βλαντιμίρ Πούτιν. Η Ρωσία δίνει άδεια στην Τουρκία να δράσει στη βορειοδυτική Συρία, ενώ ρωσικά αεροσκάφη συνδράμουν στις επιθέσεις του συριακού στρατού εναντίον συμμάχων των Τούρκων. Στο ζήτημα της Συρίας, οι σχέσεις Τουρκίας - ΗΠΑ βρίσκονται στην κόψη του ξυραφιού. Ενδεχόμενη ρήξη μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν θα βρει την Αγκυρα μαζί με τη Μόσχα να υποστηρίζουν την Τεχεράνη, με όποιο αντίκτυπο στην Ουάσινγκτον.

Η σκέψη Τουρκίας - Ρωσίας στην Ανατολική Μεσόγειο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Κύπρο

και την Ελλάδα. Την Πέμπτη, ημέρα που ο νέος υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Νίκος Δένδιας βρισκόταν στην Ουάσινγκτον, το ρωσικό υπουργείο Εξωτερικών καταδίκασε τις κυρώσεις που επέβαλε η Ε.Ε. στην Τουρκία για την παραβίαση της κυπριακής ΑΟΖ. Οι δηλώσεις ήταν γενικού χαρακτήρα και έμοιαζαν με συμβολική στήριξη του Ερντογάν. Αλλά και αυτό έχει τη σημασία του, την ώρα που οι ΗΠΑ στηρίζουν τη σύσφιγξη σχέσεων Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ (όπως δείχνει και το νομοσχέδιο Μενέντεζ, κ.ά.). Και ενώ ο Ερντογάν συνεχώς αυξάνει την πίεση στην Κύπρο, η τουρκική αντιπολίτευση τον προκαλεί, κατηγορώντας τον ότι αγνοεί τουρκικά συμφέροντα στο Αιγαίο.

Με έναν απρόβλεπτο γηένη στην Αγκυρα, ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα, ενώ αμφισβητείται η πολιτική του παντοδυναμία, με μια ανεργιάστητη εξωτερική πολιτική, με την παρουσία μεγάλων δυνάμεων, φυσικό είναι όσοι παρακολουθούν να ζαλίζονται. Όσο τα προβλήματα του Ερντογάν μεγαλώνουν, όμως, τόσο πιο επικίνδυνος γίνεται.

ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΑΛΚΙΝΟΟΥ ΠΕΤΡΟΥΝΗ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ: ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΙΟΥ

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Για τη σχέση του κράτους με τον πολίτη

Δεν ξέρω αν υπάρχει άλλη κρατική οντότητα στον πλανήτη, συλλογικότητα με οργανωμένο δημόσιο βίο και διεθνή αναγνώριση, που να εξυπηρετεί ανάγκες πολιτών κλείνοντας «ραντεβού» με τους πολίτες υπαίθριο, σε σταυροδρόμι συνοικιακό μεγαλούπολης. Όχι σε γραφείο ή προαύλιο γραφείων, όχι σε πάρκο, γήπεδο, σχολείο. Όχι. Στη δισταύρωση των οδών Στρατηγού Μακρυγιάννη και Ομήρου, στο Μοσχάτο. Παρασκευή 5 Ιουλίου, τρεις το μεσημέρι και θερμοκρασία 39° υπό σκιάν.

Δεκαεπτά πολίτες, άνω των 74 ετών (κάποιοι σαφώς άνω των 80), έχουν κληθεί στο «ραντεβού» την ίδια ώρα, στη συγκεκριμένη δισταύρωση, προκειμένου το κράτος να τους αναγγείλει ή ότι την άδεια οδήγησης ιδιωτικού αυτοκινήτου. Οι κεκλημένοι δεν γνωρίζουν σε ποια από τις τέσσερις γωνίες της δισταύρωσης να περιμένουν τους εξεταστές και πώς να τους αναγγείλουν. Μόνο τρεις από τους δεκαεπτά είχαν την πρόνοια να κουβαλάνε ένα μπουκάλι νερό. Οι υπόλοιποι μάλλον υπέθεταν ότι το ραντεβού ορίστηκε στο συγκεκριμένο σταυροδρόμι, επειδή εκεί υπάρχει έστω ένα καφενείο. Αλλά το κράτος προτίμησε μια δισταύρωση χωρίς καφενείο. Ισως για να μην «καλομαθαίνουν» οι υπήκοοι.

Η θερμοκρασία ντάλα (τουρκική λέξη, που σημαίνει ακριβώς) στους 39° και απόλυτη άπνοια. Στις 3.20 κάποια ελάχιστη συνάθροιση δημιουργείται στη μία από τις τέσσερις

γωνίες – κατέφθασε ο πρώτος εξεταστής. Σπεύδουν και οι υπόλοιποι υποψήφιοι (θερμοπληξίας ή) ελέγχου της ικανότητας για οδήγηση, προκειμένου να κορυφωθεί επιτέλους, «δρόμα το ελεεινό». Ας σημειωθεί ότι η ικανότητα αυτή έχει ελεγχθεί (προτού φτάσουν στην επίδειξη της) από πέντε γιατρούς: παθολόγο, ορθοπαιχτρό, ΩΡΛ, ψυχίατρο, ορθοπεδικό. Και οι πέντε έχουν βεβαιώσει ότι ακόμα λειτουργούν στους ηλικιωμένους (ή και υπερηλικείς) οι ικανότητες και τα αντανakλαστικά της ευθύνης για οδήγηση αυτοκινήτου. Βέβαια, είναι γνωστό και λογαριάζεται αυτονόητο ότι η ιατρική «εξέταση» είναι περίπου εθιμοτυπική: Το κράτος έχει ορίσει την αμοιβή του γιατρού για κάθε εξέταση στα 10 ευρώ, εξευτελιζοντας αδιόστακτα και τον γιατρό και το λειτουργημά του. Η άμυνα του γιατρού είναι ότι απλώς «κόβει με το μάτι» τον υποψήφιο, ίσως και να τον ρωτήσει αν παίρνει φάρμακα. Εισπράττει την αμοιβή του και υπογράφει τη βεβαίωση σε δευτερόλεπτα.

Οι δεκαεπτά υποψήφιοι, στη δισταύρωση Ομήρου και Μακρυγιάννη, στο Μοσχάτο, έχουν σπαταλήσει άπιστευτο χρόνο κυνηγώντας επί μίνης στα τηλέφωνα τα ραντεβού με τους γιατρούς και τις υποχρεωτικές γνωματεύσεις τους. Έχουν ξεροσταλιάσει στις ουρές των «Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών» προκειμένου να πληροφορηθούν τις προϋποθέσεις «ανανέωσης της άδειας» που κάθε τόσο κάποια υπουργική

απόφαση τις αλλάζει. Τα τελευταία δύο χρόνια περίπου, το υπουργείο Συγκοινωνιών δεν είχε αποφασίσει, αν οι ηλικιωμένοι θα περνούν ή όχι από εξετάσεις οδήγησης και ώσπου να αποφασίσει, χορηγούσε στους «ενδιαφερόμενους» προσωρινές (τρίμηνες) άδειες.

Η απόκτηση αυτής της τρίμηνης άδειας ήταν ένας άλλος εφιάλτης απεριγραπτος, γεύση κόλασης: Ένα ή και δύο, ίσως και τρία πρωινά στην «ουρά», για να φτάσεις στην ποθητή θυρίδα. «Ουρά», στις λεγόμενες Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, σημαίνει: όχι απλώς ανυπόφορη, εξοντωτική ορθοστασία, αλλά και αδιάκοπους διαπληκτισμούς, τσιρίδες, βωμολοχίες, εξόφθαλμοις αδικία (οι αετονύκηδες των «Σχολών οδήγησης» καταλύουν αναδίδοντας κάθε αρχή προτεραιότητας, για να εξυπηρετήσουν χυροσοπληρωμένα πακέτα αιτήσεων).

Αυτό το φορτίο εμπειριών κουβαλούσαν οι δεκαεπτά, στις 5 Ιουλίου, στο Μοσχάτο, Μακρυγιάννη και Ομήρου, 3.30 το καταμεσήμερο, με θερμοκρασία 39°. Ο εξεταστής μπήκε στο αυτοκίνητο του πρώτου στη λίστα πολιτών. Ζήτησε αμέσως να ελέγξει «τα χαρτιά»: Αστυνομική ταυτότητα του οδηγού, άδεια κυκλοφορίας του οχήματος, δελτίο τεχνικού ελέγχου, ασφαλιστήριο συμβόλαιο, απόδειξη πληρωμής τελών κυκλοφορίας. Ελεψε η κάρτα καυσαερίων. «Σας απορρίπτω», ετυμολόγησε ο εξεταστής, «την έχω», σπάρaxε απεγνωσμένος ο πολίτης

ψάχνοντας το χαρτολάσι. «Να ξαναβρεις σε δεκαπέντε μέρες», επελάμβανε τον σταδιόμο του ο εξεταστής. Στη λογική επένδυσε ο δύσμοιρος υπερηλικας: «Μα, τη δική μου ικανότητα οδήγησης ελέγχετε ή τις εξατμίσεις του οχήματος;».

Παρεμβαίνει αλτρουιστικά ο συμπτωματικά διερχόμενος δεύτερος εξεταστής: «Τι τον βασανίζει τον γέρο, ρε; Πατεράδες μας είναι όλοι αυτοί, μπορεί να τα τινάξει αν τον ξαναφάρεις για εξέταση, 45 λέει το θερμόμετρο. Πάρε τον Διευθυντή, ρε κιότη!». Ο άλλος εκνευρισμένος βγαίνει από την τρέπη το κινητό. Καλεί, παίρνει αμέσως έγκριση να παραβλέψει την κάρτα καυσαερίων. Είναι φανερά αμήχανος. Δίνει εντολή στο θύμα του να ξεκινήσει. Μετά το πρώτο σταυροδρόμι τον σταματάει: «Σας κόβω. Στο σταυροδρόμι δεν κοντοσσεκόμαστε απλώς, μετράμε: χίλια ένα, χίλια δύο, χίλια τρία, και ύστερα ξανα ξεκινάμε». Ο εξεταζόμενος ήταν ήρεμος, εκπληκτικά ήρεμος. «Ακούστε, κύριε, είπε στον εξεταστή. Ημουν σαράντα χρόνια δικαστικός, χιλιάδων ανθρώπων οι πράξεις κρίθηκαν από μένα, σωστά ή και λαθεμένα. Σας βεβαιώνω ότι ποτέ κανείς δεν με ταπεινώσε και δεν με εξευτέλισε, όπως εσείς σήμερα. Σας παρακαλώ κατεβείτε από το αμάξι μου». Καταθέτω το περιστατικό σαν ρεαλιστικό καλώς όρισμα σε μια κυβέρνηση που για τη σχέση του κράτους με τον πολίτη νομίζει ότι είπε πολλά, αλλά δεν έχει πει ακόμα τίποτα.

Τσουνάμι είναι, θα περάσει

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Οχι αγαπντέ Μουσταφά, ευχαριστούμε αλλά δεν θα πάρουμε. Hayir Μουσταφά εφέντπ αλλά η πρότασή σου δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή.

Ομόφωνα το συμβούλιο αρχηγών, εν τη σοφία του, απέρριψε την πρόταση Ακιντζί. Τα ενεργειακά δεν τα συζητούμε πριν την λύση του Κυπριακού. Για αυτό και το σκεπτικό της απόφασης είναι ότι τυχόν αποδοχή της πρότασης για συζήτηση αποπροσανατολίζει από τον εθνικό στόχο, δηλαδή την λύση του Κυπριακού. Σίγουρα η πρόταση περιείχε απαράδεκτες πρόνοιες. Τέτοιες που η απόρριψη ήταν μονόδρομος. Δεν μπορεί κανείς να επικρίνει την πλευρά μας γιατί την απέρριψε. Το πρόβλημα δεν είναι το πώς διαχειριζόμαστε τώρα την κατάσταση. Άλλωστε, σε περιπτώσεις νεκροψίας οι επικρίσεις είναι πάντα ανεδαφικές. Το ολέθριο λάθος έγκειται στο ότι δεν υποβάλαμε εμείς πρώτοι πρόταση για συμμετοχή των Τ/Κ στα ενεργειακά. Ακριβώς, όπως έκανε ο Γλαύκος Κληρίδης το 1998 με τις ενταξιακές διαδικασίες.

Στα ΟΧΙ διαχρονικά μια χαρά τα πήμε. Στο επόμενο βήμα είναι που πάντα έχουμε δυσκολίες. Το μεγάλο ερώτημα παραμένει αναπάντητο. Μετά το ΟΧΙ τι; Το πώς προχωράμε πάρα πέρα είναι που θα θέλαμε να ακούσουμε.

Άμεση επανέναρξη των συνομιλιών μας είχαν. Μπορεί το κουτόκορτο να κατάντησε εθνικό φαγητό αλλά κάπως θα πρέπει να κρατούνται και τα προσχήματα. Να μας το σερβίρουν με συνοδευτικά και γαρντιούρες για να μην μας έρχεται πολύ βαρετό. Αφού η προϋπόθεσή μας είναι να φύγουν πρώτα τα γεωτρήπανα. Όρος απαράβατος. Το πώς όμως φεύγουν κανέναν δεν ασχολήθηκε εκτός από τα γνωστά ακαταλαβίστικα για νέες στρατηγικές και κόστος στην Τουρκία.

Μήπως θα φύγουν με τα δυσβάστακτα μέτρα της Ε.Ε; Μήπως θα φύγουν γιατί θα τους εκδώσουμε και άλλα εντάλματα και λαπόρτα;

Όλα αυτά τα κουραφέξαλα που μας σερβίρανε τόσο καιρό αποδεικνύονται γελοιοότητες που αμολούσε ο κάθε πολιτικάντης για να εξυπηρετήσει προσωπικές του φιλοδοξίες. Όλα αυτά τα περί θωράκισης της ΑΟΖ, τα περί πυλώνα σταθερότητας και παροχέα ασφαλείας αποδεικνύονται ανέκδοτα, καλόγιστα και πρωτότυπα, για να είμαστε δίκαιοι.

Και αντί να ακούσουμε ένα συγγνώμη από τους αρχιτέκτονες της εξωτερικής μας πολιτικής για τις λανθασμένες τους

εκτιμήσεις, υιοθετούν την αρχή «Η καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση». Αντί να πουν ένα μεγάλο και εύλικρινές Μέα Κούλπα, με διάφορους τακτικισμούς, προχωράνε σε νέα κόλπα.

Από το ότι έχει δει το φως της δημοσιότητας, οι ηγέτες του ΑΚΕΛ και του ΔΗΣΥ ήσαν οι μόνοι που ασχολήθηκαν με την επόμενη μέρα. Ένα απλό ΟΧΙ δεν είναι αρκετό, δώλωσαν. Δεν έμειναν μόνο στο σωστό σκεπτικό περί αποπροσανατολισμού από τον εθνικό στόχο αλλά προχώρησαν και στον καθορισμό του στόχου αυτού, δηλαδή λύση Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας. Δυστυχώς, όμως δεν είναι αυτοί που χειρίζονται το εθνικό θέμα. Ιδίως στο κυβερνών κόμμα φαίνεται οι θέσεις αυτές να είναι πλέον προσωπικές του Αβέρωφ Νεοφύτου και μιας μερίδας του ΔΗΣΥ.

Αλήθεια, αγαπντέ πρόεδρε του ΔΗΣΥ, πότε άκουσες τα τελευταία δυο χρόνια τον ΠτΔ να μιλά για ΔΔΟ; Σίγουρα θα δυσκολεύεσαι να θυμηθείς. Πολύ πιο εύκολα όμως θα θυμηθείς τις πάμπολλες δηλώσεις περί προβληματισμού για εναλλακτικές μορφές λύσης, για εμμონές και σχέδια Β και Γ.

Από τις δηλώσεις των πολιτικών αρχηγών διεφάνη και μια άλλη συναίνεση. Όλοι συμφωνούν ότι οι στιγμές είναι δύσκολες. Κάποιοι μάλιστα μίλησαν για ιστορικές στιγμές. Άλλωστε όλοι μιλούν για δεύτερη και τρίτη εισβολή.

Βέβαια όλα αυτά δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία. Ο Ανδρέας Μαυρογιάννης μίλησε εδώ και αρκετό καιρό για τον κίνδυνο τέλους του Κυπριακού. Ό δε άλλος «κινδυνολόγος» μίλησε για τσουνάμι δυσάρεστων και δραματικών εξελίξεων.

Αυτά ακριβώς βιώνουμε. Το τέλος του Κυπριακού, όπως τουλάχιστον το γνωρίζαμε τα τελευταία 50 χρόνια, και τις δραματικές εξελίξεις για τις οποίες μιλούσε ο Αβέρωφ Νεοφύτου.

Το τσουνάμι δυστυχώς είναι σε πλήρη εξέλιξη. Δεν είναι συνηθισμένη μπόρα που σύντομα θα εξασθενήσει. Είναι ακραίο καιρικό φαινόμενο που σίγουρα και αυτό κάποτε θα περάσει και θα ξεθυμάνει. Το θέμα είναι τι θα αφήσει πίσω του.

Τσουνάμι ήταν, πολύ πιο έντονο βέβαια, και η τουρκική εισβολή του 1974. Τσουνάμι ήταν και πέρασε. Άφησε πίσω του όμως μια μισή πατρίδα σκαλωμένη για 45 χρόνια τώρα και την άλλη μισή με ζοφερό, αβέβαιο και δυσοίωνο μέλλον.

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδωρού είναι ειδικός προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Τρεις αρκούδες παίζουν σε μια περιφραγμένη πισίνα στο Κέντρο Διάσωσης Αρκούδων του Βιετνάμ, στο εθνικό πάρκο Ταμ Ντάο. Αυτή τη στιγμή το Κέντρο φιλοξενεί 184 αρκούδες.

Από το Κραν Μοντανά στην Ταϊβάν...

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Στις 15 Ιουλίου ο Μ. Ακιντζί «προτείνει όπως η λήψη αποφάσεων σχετικά με το φυσικό αέριο, είναι με συναίνεση, οι δύο κοινότητες να εκπροσωπούνται ισότιμα σε μια επιτροπή υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, και με τη συμμετοχή της Ε.Ε. ως παρατηρητή».

Στις 16 Ιουλίου η συνάντηση των αρχηγών των ε/κ κομμάτων, υπό τον Ν. Αναστασιάδη, τοποθετείται αρνητικά στην πιο πάνω πρόταση.

Στις 17 Ιουλίου ο Μ. Ακιντζί «ζητά άτυπη πενταμερής συνάντηση για να εκλείψει το θολό τοπίο που προκλήθηκε από τις δηλώσεις του Ε/κ ηγέτη, αφού έδινε διαφορετικά μηνύματα για τη βάση της λύσης σε διαφορετικούς συνομιλητές, σε διαφορετικούς χώρους και χρόνους. Πρέπει να ξεκαθαρίσει εάν όλοι συμφωνούν σε μια λύση διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας στη βάση της πολιτικής ισότητας». Γι' αυτό καλεί τον γ.γ. του ΟΗΕ «να συγκαλέσει πενταμερής άτυπη συνάντηση υπό την αιγίδα του ΟΗΕ για να επιβεβαιωθεί εάν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν τον ίδιο στόχο, και με εκπροσώπηση και της Ε.Ε., όπως έγινε στο παρελθόν». Στις 18 Ιουλίου ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Π. Προδρόμου δήλωσε ότι «ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ο κ. Μ. Ακιντζί επισημαίνει τη σύγκληση άτυπης διασκέψεως στο πρότυπο του Κραν Μοντανά». Τα πιο πάνω δείχνουν τα προφανή: το Κυπριακό, με τη μορφή που εξελίχθηκε για δεκαετίες, εισέρχεται στην τελευταία του φάση. Κανείς δεν θέλει να χρεωθεί αδιέξοδο, αν αυτό έχει την

επίσημη βούλα του ΟΗΕ. Όλοι γνωρίζουν ότι η παρούσα κατάσταση πραγμάτων δεν θα συνεχιστεί με την ίδια μορφή και το 2020. Κάτι θα αλλάξει. Τα μέρη κάνουν τις κινήσεις τους ανάλογα με τις επιδιώξεις τους.

Ο Ν. Αναστασιάδης επιθυμεί τώρα συνομιλίες και «πενταμερή», από εκεί που έμειναν στο Κραν Μοντανά, αλλά τηρεί επαμφοτερίζουσα στάση σχετικά με το «παίδι» του Κραν Μοντανά, το Πλαίσιο Γκουτέρες. Επιπρόσθετα, τίθεται το ερώτημα: αν θέλει να τις συνεχίσει, γιατί τις διέκοψε; Αν θέλει τώρα συνομιλίες, τότε τι ακριβώς έκανε τα τελευταία δύο χρόνια;

Ο Μ. Ακιντζί, στην επιστολή του στον γ.γ. του ΟΗΕ, σχετικά με τη βάση της λύσης παραπέμπει στο κοινό ανακοινωθέν Έρογλου-Αναστασιάδη και στο πλαίσιο Γκουτέρες. Παρά τις διαφορετικές προσεγγίσεις που υπάρχουν ανάμεσα στον Μ. Ακιντζί και τον Μ. Τσαβούσογλου, η Άγκυρα στηρίξε την πρότασή για το φυσικό αέριο, καθώς και εκείνη για την «πενταμερή». Οι δύο πλευρές στην Κύπρο, αν και τσόνονται υπέρ μιας πενταμερούς, δεν συμφωνούν στο «διά ταύτα». Η πρόταση Ακιντζί αφορά μια διαδικασία η οποία θα επιχειρήσει να ξεκαθαρίσει το σκηνικό στη βάση «είτε επίλυση, είτε αναγνωρισμένο αδιέξοδο». Η πρόταση που παρουσίασε ο Π. Προδρόμου έχει διαφορετική ανάγνωση- «σύγκλησης μιας άτυπης, διαδικαστικής φύσεως, συνόδου με σύνθεση όπως στο Κραν Μοντανά, με την ελπίδα ότι μια τέτοια άτυπη σύνοδος, κατάλληλα προετοιμασμένη, θα οδηγήσει σε επανέναρξη ουσιαστικών

συνομιλιών». Αυτή είναι η ουσία του εν εξελίξει παιχνιδιού: η τ/κ πλευρά ζητά συνομιλίες για να ξεκαθαρίσει το σκηνικό, η δε ε/κ, για να αρχίσουν συνομιλίες, όπως παλιά, χωρίς να προσέχει τις προϋποθέσεις που θέτει εδώ και καιρό ο γ.γ. του ΟΗΕ, όπως συνομιλίες ορισμένου χρόνου, συνομιλίες με την «αίσθηση του επείγοντος».

Οι συντελεστές που παραμένουν μάχιμοι στην υπόθεση της επίλυσης του Κυπριακού λιγοστεύουν επικίνδυνα. Δυστυχώς, ο Ν. Αναστασιάδης πέταξε δύο παραγωγικά χρόνια στον αέρα. Ο Γόρδιος Δεσμός έχει τη δική του «κόψη». Πώς;

1. Με επανάλληψη των συνομιλιών με αφετηρία τον Σεπτέμβριο μετάβαση στη Νέα Υόρκη προσθέτει.

2. Με ενεργοποίηση ομάδας που μπορεί να τρέξει τη διαδικασία με επάρκεια, όπως ο Α. Μαρκίδης, ο Α. Πιρίσις, ο Μ. Αττάλιδης, ο Θ. Θεοφίλου.

3. Με εντατικές συνομιλίες διάρκειας 3-4 μηνών με βάση το πολύ αξιόπιστο «πλαίσιο Γκουτέρες».

4. Με ένταξη του ζητήματος του φυσικού αερίου μέσα στο συνολικό πλαίσιο των συνομιλιών Αναστασιάδη-Ακιντζί, έτσι ώστε σύμβουλοι των δύο ηγετών επί του θέματος, θα κάνουν τις σχετικές ενημερώσεις στην παρουσία τους. Ο Χ. Έλληνας, για παράδειγμα, θα μπορούσε να κάνει εξαιρετική δουλειά.

5. Με επαναβεβαίωση της σύγκλησης Χριστόφια-Ταλάτ για το ΦΑ. Τα έσοδα στην ομοσπονδιακή τράπεζα, κατανομή τους στη βάση του 80% για την ε/κ πολιτεία και 20% στην τ/κ.

6. Με τήρηση των προϋποθέ-

σεων που έχει θέσει ο γ.γ. Α. Γκουτέρες. Χωρίς την υλοποίησή τους, είναι αμφίβολο κατά πόσο ο γ.γ. θα δεχθεί να ηγηθεί μιας ακόμα συνόδου χωρίς προοπτική.

Οι συνομιλίες χρειάζεται να είναι απολύτως επικεντρωμένες στην επίλυση με βάση το πλαίσιο του γ.γ. Κανείς στο διεθνές πεδίο, δεν σπντρίζει λύση «δύο κρατών». Ο γ.γ. του ΟΗΕ επανέλαβε πως το ΣΑ επιμένει σε λύση με βάση τα δικά του ψηφίσματα, ενώ η Ε.Ε. δεν αποδέχεται καμία αλλαγή στην Συνθήκη Προσχώρησης του 2003 -ένταξη όλων της επικράτειας, με αναστολή εφαρμογής του κεκτημένου στις περιοχές που δεν βρίσκονται υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης. Άλλωστε, δεν υπάρχει εσωτερικός μηχανισμός αναθεώρησής της, γιατί, εκτός των άλλων, αφορά δέκα κράτη, ήδη, μέλη της ΕΕ.

Η τραγωδία των κοινών έχει περιεχόμενο. Πρώτο, οι «μάχιμοι» πρόσφυγες του 1974 ένας ένας φεύγουν. Δεύτερο, τα θέματα σε κάθε διαπραγματευτικό φάκελο έχουν συζητηθεί δεκάδες φορές. Τρίτο, μένει μόνο η πολιτική θέληση για να οριστικοποιηθεί το πακέτο μιας συμφωνίας. Αν αποτύχει και αυτή η διαδικασία, αν δεν συγκροτηθεί συμφωνία για ομοσπονδιακή λύση, τότε θα έχουμε μια πορεία που θα οδηγήσει τα επόμενα χρόνια σε λύσεις τύπου Ταϊβάν. Ήδη ο γ.γ. του ΟΗΕ στην έκθεσή του στο ΣΑ του ΟΗΕ πριν μια εβδομάδα, άνοιξε το πεδίο της αναγνώρισης της τ/κ διοίκησης στην κατεχόμενη Κύπρο, κάτι που ισοδυναμεί με σταδιακή διολίσθηση σε λύση τύπου Ταϊβάν...

www.larkoslarkou.org.cy

Η κατοχή και το χρέος μας

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ**

Συμληρώνονται αυτές τις μέρες 45 χρόνια από την αποφράδα μέρα της τουρκικής εισβολής. Η πραξικοπηματική ανατροπή του προέδρου Μακαρίου από τη χούντα των Αθηνών και τους συνεργάτες της στην Κύπρο έδωσε μοναδική ευκαιρία στην Τουρκία να εισβάλει με το πρόσχημα της αποκατάστασης της συνταγματικής τάξης και την προστασία της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Εάν δεν επήρχετο και πάλιν η κατάρα της δικτορίας, του εθνικού διχασμού και της προδοσίας η Κύπρος σήμερα θα ήταν ένα δεύτερο ελληνικό κράτος σε όλη την επικράτειά της.

Στόχος της Άγκυρας είναι μια λύση του Κυπριακού που να υποκαθιστά την Κυπριακή Δημοκρατία με ένα τρικέφαλο κρατικό μόρφωμα το οποίο κατ' ουσία θα καταστεί τουρκικό προτεκτοράτο. Γι' αυτό ατέρμονοι κύκλοι διακοινοτικών συνομιλιών υπό την αιγίδα του ΟΗΕ μετά το 1974 δεν απέδωσαν

τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Και παρά τη συνεχή μετατόπιση των ελληνοκυπριακών θέσεων προς τις τουρκικές το χάσμα εξακολουθεί να υφίσταται. Τυχόν υλοποίηση του διαπραγματευτικού κεκτημένου θα οδηγήσει σε σαφή επιδείνωση του status quo ή στην κατάρρευση του νέου κρατικού μορφώματος. Εν ολίγοις η πολιτική αυτή, η οποία έχει κριθεί εκ του αποτελέσματος, θα πρέπει να επαναξιολογηθεί.

Άλλο είναι η συμπιλιώση και ο έντιμος συμβιβασμός και άλλο η συνθηκολόγηση και η παράδοση. Η Κύπρος είναι μια μικρή χώρα και οι αντιξοότητες τεράστιες. Δεν έχουμε όμως το δικαίωμα να υποκύψουμε. Για την εθνική και φυσική επιβίωση του Κυπριακού Ελληνισμού, ως ελάχιστος φόρος τιμής στους ηρωικούς νεκρούς που έπεσαν υπέρ ελευθερίας αλλά και ως ύψιστο χρέος για τις γενιές που έρχονται, θα πρέπει να προασπίσουμε την Κυπριακή Δημοκρατία. Και να

αγωνισθούμε για την ολοκλήρωση της ανεξαρτησίας της.

Σαράντα πέντε χρόνια μετά ο Κυπριακός Ελληνισμός εξακολουθεί να βιώνει τις τραγικές συνέπειες του εγκλήματος του 1974. Και το μέλλον παραμένει αβέβαιο. Πέραν τούτου, στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, υφίσταται σήμερα ένα τρικυμώδες τοπίο. Η Ε.Ε., στην οποία είχαμε εναποθέσει πολλές ελπίδες, αντιμετωπίζει πολύ διάσπατες προκλήσεις, ενώ παράλληλα δεν είναι ακόμα μια ολοκληρωμένη γεωπολιτική οντότητα. Η Τουρκία συνεχίζει απροκάλυπτα όχι μόνο να κατέχει το βόρειο τμήμα της Κύπρου αλλά ταυτόχρονα και να μην αναγνωρίζει δικαίωμα ύπαρξης στην Κυπριακή Δημοκρατία. Δεν είναι υπερβολή να λεχθεί επίσης ότι η Τουρκία διεξάγει ένα υβριδικό πόλεμο εις βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη σημερινή συγκυρία συνεχίζει τον εποι-

κισμό, την ισλαμοποίηση των κατεχόμενων εδαφών και διοικετεί προς τις ελεύθερες περιοχές παράνομους μετανάστες από τρίτες χώρες. Ταυτόχρονα, αμφισβητεί έμπρακτα τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Αποκλειστική Οικονομική της Ζώνη.

Σε σχέση με την πρόταση του Τουρκοκυπρίου ηγέτη Μ. Ακιντζί για συνδιαχείριση των ενεργειακών πόρων υπογραμμίζω ότι η δική μας πλευρά θα πρέπει να τοποθετηθεί ολοκληρωμένα και τεκμηριωμένα. Μπορούμε να υποδείξουμε ότι το δικαίωμα της τουρκοκυπριακής κοινότητας να έχει λόγο στο ζήτημα αυτό απορρέει από το Σύνταγμα του 1960. Όμως αυτό δεν μπορεί να εφαρμόζεται αποσπασματικά. Τα δικαιώματα συνδεύονται και από υποχρεώσεις. Στα ίδια πλαίσια είναι σημαντικό να συζητηθεί η οριοθέτηση της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας με αυτή της Τουρκίας.

Πέραν του εθνικού ζητήματος, η Κύπρος βρίσκεται στη δίνη μιας πολιτικο-κοινωνικο-οικονομικής κρίσης αλλά και βαθιάς αξιακής κρίσης - μια κρίση η οποία, μεταξύ άλλων, οδηγεί τους ανθρώπους στον άκρατο ατομικισμό και στην έλλειψη διάθεσης κοινών αγώνων για την επίτευξη συλλογικών στόχων. Έτσι δεν πρέπει να μας εκπλήττει το γεγονός ότι οι πολίτες αυτής της χώρας αισθάνονται απαξίωση για την πολιτική ενώ έχει μειωθεί και η εμπιστοσύνη προς το κράτος.

Τα δεδομένα είναι δύσκολα και το ανισοζύγιο δυνάμεων παραμένει και σήμερα τεράστιο. Οι κίνδυνοι δεν προέρχονται μόνο από τις δυνάμεις που απειλούν την ανεξαρτησία, κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά και από τον κακό μας εαυτό. Υπάρχουν όμως τα εργαλεία πολιτικής για να εξέλθουμε από τα αδιέξοδα. Είναι καθοριστικής σημασίας η επιστράτευση του ψυχι-

κού σθένους αλλά και τις γνώσεις στην προσπάθεια πρόωθησης αποτελεσματικής και αξιοπρεπούς διακυβέρνησης. Με αυτό το σκεπτικό θεωρώ ότι αποτελεί υπέρτατο καθήκον μας να πορευτούμε με εντιμότητα, συλλογικότητα, σεμνότητα, υπομονή, αποφασιστικότητα, αλληλοσεβασμό, αξιοπρέπεια, αυτοπεποίθηση, αλληλεγγύη, δικαιοσύνη και με πίστη στην τελική δικαίωση. Μόνο έτσι είναι δυνατό να έλθουν καλύτερες μέρες και να εορτάσουμε την ολοκλήρωση της ανεξαρτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Απαραίτητη, αν και όχι επαρκής προϋπόθεση για την ευόδωση των στόχων μας, είναι η διαφύλαξη της ελευθέρης Κύπρου ως κόρη οφθαλμού.

Ο Καθηγητής Ανδρέας Θεοφάνους είναι Πρόεδρος του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων καθώς και του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Αρσινόης Νεκτάριος: Δεσπότης με ανθρώπινο πρόσωπο

Του **ΧΑΡΗ ΜΑΣΟΥΡΑ**

Τ**ο ουσιαστικό** δεσπότης, από το ρήμα δεσπόζω, σημαίνει αυτός που επιβάλλεται και κυριαρχεί σ’ ένα χώρο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο Αρσινόης Νεκτάριος δηλαδή, διά τις πυγμής και μόνο, κυριαρχεί στους ιερείς, στο προσωπικό και χριστεπώνυμο ποίμνιο της πόλης και επαρχίας Λάρνακας! Ο Κρίτων Γεωργιάδης (Κριτωνής), όταν γνώρισε τον Νεκτάριο σχολίασε: φτάνει που του «φύσπσε» ο μακαριστός πατέρας του, Ανδρέας Σπύρου (Σπυρής), ο οποίος πηγαίνοερχόταν με το ποδήλατο στη δουλειά και το καφενείο, παρόλο που ήταν Τμηματάρχης Πιστώσεων της Τράπεζας Κύπρου. Ο Σπυρής υπήρξε η προσωποποίηση της δικαιοσύνης, της σεμνότητας, αλλά και της αυστηρότητας, όταν αυτή χρειαζόταν. Αυτό το ανθρώπινο πρόσωπο περιλούζει και τον Αρσινόης Νεκτάριο.

Δείγμα της ταπεινωσης και σεμνότητας του Αρσινόης Νεκταρίου αποτελεί και το γεγονός ότι, ενώ ως αντιπρόσωπος του Τοποτηρητή του μητροπολιτικού θώκου της περιφέρειας Κιτίου, μπορούσε να διαμένει στη Μπτρόπολη, προτίμησε να αποσύρεται στο κελί της Μονής Μαυροβουνίου για να ‘ναι πλησίον του γέροντα Συμεών, που τον γαλούχασε παιδίδθεν, από τότε που μακαρίστηκε η προσφιλής μητέρα του.

Ο Θεοφιλέστατος Αρσινόης Νεκτάριος, γέννημα και θρέμμα της Λάρνακας, είναι αντεξοσιαστικός και ουδείς μπορεί να ελπίζει ότι είναι δεδομένος στα κατεστημένα, θρησκευτικά και οικονομικά. Όσοι εξακολουθούν να παραπληροφορούν, ξέρουν πως ψεύδονται, γιατί ο χωρεπίσκοπος Αρσινόης δεν προσκυνά κανενός είδους εξουσία. Απλώς ως ιεράρχης σέβεται και θα σέβεται τη συνοδική ιεραρχία όταν ορθοτομεί λόγο αληθείας.

Εν τω μεταξύ, το επιτελείο του πανσοιολογίστατου Ευμένιου κατήγγειλε ότι ιερέας το προππλάκισε και δεν το άφησε να μοιράσει φυλλάδιο υπέρ του εκλεκτού του. Τέτοιες ενέργειες είναι καταδικαστέες και δεν ταριάζουν στο εκκλησιαστικό ήθος και στα δημοκρατικά ιδεώδη

του Θεοφιλέστατου Αρσινόης Νεκτάριου. Το επιτελείο, όμως, που προέβη στην κατηγορία, καλό είναι να διερωτηθεί τους λόγους που και οι τρεις Ιερές Μονές της εκκλησιαστικής περιφέρειας Κιτίου, καθώς και 57 από τους 61 κληρικούς, προκρίνουν ως νέο Μητροπολίτη Κιτίου τον Επίσκοπο Αρσινόης, Νεκτάριο. Να διερωτηθούν, επίσης, οι τρεις κυρίες, αν ήταν φρόνιμο να μοιράζουν υλικό υπέρ του πατρός Ευμένιου στον περιβόλο της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, ενώ στον ναό τελείτο μνημόσυνο υπέρ των πεσόντων για τη Δημοκρατία και προίστατο ο γέροντας Αρσινόης Νεκτάριος; Αναφέρομαι σε προσωπική μαρτυρία που έλαβε χώρα την Κυριακή 14 Ιουλίου. Τόσο ο Ευμένιος όσο και ο Νεκτάριος είναι εκλεκτοί πατέρες. Υπάρχει, όμως, μια ειδοποιός διαφορά μεταξύ των δύο. Ο Αρσινόης Νεκτάριος είναι το πρόσωπο που αφουγκράζεται τα μηνύματα των καιρών, είναι απλός και περισσότερο προσιτός στον απλό άνθρωπο. Δεν τον διακρίνει ιχνος εγωισμού, ούτε ακούεις λόγο επικριτικό για το εκκλησιαστικό του ήθος και ηθική. Οι αντιπάλοι του λένε ότι, από τη στιγμή που είναι ο εκλεκτός του νυν μητροπολίτη, ως να πρόκειται οι κομματικοί ηγέτες να μην προσητοιμάζουν τον διάδοχό τους, σημαίνει υποβάθμιση του λαού. Εν μέρει η άποψη αυτή είναι ορθή, αλλά έτσι κι αλλιώς η τελική εκλογή Μητροπολίτη γίνεται από την Ιερά Σύνοδο και ο εκλελεγγμένος, από τους δεκαέξι συνοδικούς, χρειάζεται την ψήφο των εννέα. Το ότι ο Αρσινόης Νεκτάριος θα είναι ο νέος Μητροπολίτης, το λέει ο λαός της εκκλησιαστικής περιφέρειας Κιτίου, οι ιερείς, ο τέως Μητροπολίτης Κιτίου και η Ιερά Σύνοδος. Ας μην οδηγούν, λοιπόν, κάποια επιτελεία σε ένταση και όξυνση την εκλογή νέου Μητροπολίτη. Οφείλει ο πατέρας Ευμένιος να επέμβει, ώστε ο τοπικός πατριωτισμός να μην εξελιχθεί σε αρρωστημένο εθνικισμό.

Ο κ. Χάρης Μασούρας είναι φιλόλογος πρώην Διευθυντής Σχολείων Μ.Ε.

Η λύση δεν θα έρθει με την άρνηση!

Του **ΜΑΡΙΝΟΥ ΦΡ. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ**

Σ**το δύσκολο** σημείο του Κυπριακού που οδηγηθήκαμε, οφείλουμε να σταθούμε και να αναλογιστούμε τις προκλήσεις και τις προοπτικές που έχουμε προκειμένου να ενεργήσουμε υπεύθυνα και συλλογικά για να διεκδικήσουμε το μέλλον που μας αξίζει! Να μη φοβηθούμε τις σκιές του παρελθόντος. Να τολμήσουμε να σπάσουμε την αδράνεια με τολμηρές πρωτοβουλίες προκειμένου να οδηγηθούμε στην λύση του κυπριακού προβλήματος. Η λύση άργησε. Και αναπόφευκτα τούτο επιφέρει πραγματικούς κινδύνους και δεδομένα επί του εδάφους. Άνθρωποι με αναμνήσεις και μνήμη φεύγουν. Η καχυποψία ανάμεσα σε Ε/Κ και Τ/Κ εδραϊώνεται. Τα κατεχόμενα εξισλαμίζονται. Τα ψηφίσματα και οι δηλώσεις αλληλεγγύης έχουν, βέβαια, την αξία τους καθώς μπορούν να αποτελέσουν –σε κάποιο βαθμό- διαπραγματευτικά όπλα. Η ιστορία έδειξε, όμως, πως από μόνο τους δεν οδηγούν σε άμεσα πρακτικά αποτελέσματα. Οι πολιτικοί μας συνηθίζουν κάθε χρόνο τέτοιες μέρες να επαναλαμβάνουν τα ίδια εύπλα συνθήματα. Συνθήματα που σε κάποιες άλλες εποχές είχαν την σημασία και τον ρόλο τους. Πατριωτικό μας καθήκον, όμως, είναι να μη μείνουμε στα λόγια. Ο δρόμος προς την λύση προϋποθέτει έργα! Πρωτοβουλίες! Επαγρύπνηση! Και επειδή «ό,τι είναι αληθινό είναι και πατριωτικό» θα πρέπει να μιλήσουμε με αλήθειες!

Και αλήθεια είναι πως η λύση δεν θα έρθει με την άρνηση. Η λύση θα έρθει με τον διάλογο. Και ο διάλογος προϋποθέτει διάθεση (από όλα τα μέρη) για συμβιβασμό.

Ο Μαρίνος Φρ. Κλεάνθους, είναι Εκπρόσωπος Τύπου Δημοκρατικής Παράταξης.

Τι πρέπει να κάνει (επιτέλους) ο κ. Αναστασιάδης

Του **ΑΡΙΣΤΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΥ**

Ε**κτός από μια** υπαρκτή (θλιβερή) μερίδα Κυπρίων που βολεύονται με το δικοτομικό στάτους κβό ως τη «δεύτερη καλύτερη λύση», ο κάθε λογικά σκεπτόμενος άνθρωπος αντιλαμβάνεται ότι η δικοτόμηση δεν είναι στατική αλλά εξελίσσεται προς το χειρότερο καθιστώντας την επίτευξη λύσης δυσκολότερη. Συνολικά, 45 χρόνια από το διπλό έγκλημα του 1974 είναι σχεδόν μισός αιώνας. Είναι δύο γενεές Κυπρίων που φεύγουν με τον καμπό της επιστροφής και τις επίτευχς ειρήνης και άλλες δύο που έρχονται χωρίς βιώματα ειρηνικής συνύπαρξης Ελλανοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων και δη σε μια περιρρέουσα εθνικισμού και μισαλλοδοξίας.

Ποτέ προηγουμένως δεν υπήρξε τόσο οριακή ή και κομβική η κατάσταση στο Κυπριακό. Μετά το διπλό ναυάγιο στη Γενεύη και στο Κραν Μοντανά μέσα στο 2017, οι σκοπιμότητες αλλά και η παθητική ενατένιση των (μη) εξελίξεων αποτέλεσε το κύριο χαρακτηριστικό της διαχείρισης του Κυπριακού από τον κ. Αναστασιάδη. Σε τέτοιο βαθμό που η αυτόδηλη ευθύνη της τουρκικής πλευράς, όχι μόνο να μην αναγνωρίζεται, αλλά –ως αποτέλεσμα των παράνομων ενεργειών της στην ΑΟΖ και στις θαλάσσιες ζώνες της Κυπριακής Δημοκρα-

τίας- να εισπράττουμε από στοιχειώδεις, μέχρι κλιαρές, ως αρνητικές προς την Κύπρο αντιδράσεις από τη διεθνή κοινότητα και τήρηση ίσων αποστάσεων από τον ΟΗΕ.

Την ίδια ώρα, οι παράνομες γεωτρήσεις της Τουρκίας έχουν αποδείξει τη γύμνια της «προληπτικής πολιτικής» της κυβέρνησης Αναστασιάδη – Συναγερμού, αφού οι κυβερνώντες διατυμπανίζουν ότι τάχατες μέσω συμμαχιών είχαν θωρακίσει πολιτικά και όχι μόνο την ΑΟΖ της Δημοκρατίας. Ενν, η πρόσφατη πρόταση Ακκιντζί, είναι προφανές ότι βρήκε τον κ. Αναστασιάδη ανέτοιμο να την χειριστεί εξ ου πέρασαν τρεις μέρες πριν η κυβέρνηση αρθρώσει λόγο.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον βρισκόμαστε ως Κοινότητα ενώπων σοβαρών προκλήσεων και αποφάσεων. Περιβάλλον το οποίο ουδόλως συγκρίνεται με τις ευνοϊκές συνθήκες του 2011 οπότεν ανάλογη πρόταση από τον Έρουργου απορρίφθηκε από τον αείμνηστο Δημήτρη Χριστόφια, αφού η σημαντικότεατη σύγκλιση για τους φυσικούς πόρους ως ομοσπονδιακή αρμοδιότητα, για την κατανόηη εσόδων και τη δέσμευση στην επίλυση διαφορών με βάση το Δίκαιο της Θάλασσας, όντως θωράκιζε τους χειρισμούς μας, ενώ μέσα από τις

ευρύτερες συγκλίσεις Χριστόφια – Ταλάτ και την στοχοπροσήλωσή μας στην υπόθεση της λύσης ασκείτο πίεση αποκλειστικά στην τουρκική πλευρά. Αναλύοντας λοιπόν ως ΑΚΕΛ όλα τα δεδομένα, έχουμε καταθέσει στον Πρόεδρο Αναστασιάδη αλλά και δημόσια τις θέσεις μας, υπογραμμίζοντας τα εξής:

Πρώτο, ένα ξερό «όχι» στην πρόταση Ακκιντζί θα ήταν μεγάλο λάθος. Χρειάζεται ανάλυση, επεξήγηση, και πειστική αντιπρόταση.

Δεύτερο, με αφορμή τη συζήτηση για ένα άτυπη διάσκεψη με σύνηθεση Κραν Μοντανά, εκτιμούμε ότι αυτή μπορεί να ανοίξει το δρόμο για την επανέναρξη συνομιλιών. Όμως χρειάζεται πραγματική επαναβεβαίωση της ετοιμότητας του κ. Αναστασιάδη να εμπλακεί σε διάλογο, από εκεί που διακόπηκε στο Κραν Μοντανά, υιοθετώντας το Πλαίσιο Γκουτέρεζ, το άτυπο έγγραφο για εφαρμογή της λύσης και ασφαλώς τις συγκλίσεις, χωρίς αστερίσκους και υποσημειώσεις που θα συνιστούν και πάλι υπεκφυγή αντί μιας ξεκάθαρης πολιτικής δέσμευσης. Όπως δυστυχώς έπραξε μονομερώς με τη μυστική επιστολή που απέστειλε τον Ιούνιο στον γ.γ. του ΟΗΕ. Ανάλογη δέσμευση θα πρέπει να υπάρξει ασφαλώς και από την τουρκική πλευρά.

Τρίτο, το επικίνδυνο διαπρα-

Η νέα «Τσερίου»: Θα ενώνει κοινότητα και ανθρώπους

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

Η ανάληψη της οδού Τσερίου, ένα από τα πλέον πολυσυζητημένα ζητήματα για τον Δήμο μας, απασχόλησε για τρεις σχεδόν δεκαετίες την κοινή γνώμη, με τις συζητήσεις και αντιδράσεις από διάφορα εμπλεκόμενα μέρη να κορυφώνονται την τελευταία τριετία περίπου. Η μελέτη για τον προτεινόμενο νέο σχεδιασμό της οδού Τσερίου, η οποία ετοιμάστηκε από τον διεθνούς φήμης οίκο Markides Associates και παρουσιάστηκε στο ευρύ κοινό, δικαίωσε τον αγώνα όλων όσοι πίστεψαν και επέμεναν ότι η οδός “Τσερίου” δεν είναι απλά μια διόδος αυτοκινητών, αλλά η βασική αρτηρία μίας εκ των σημαντικότερων κοινοτήτων του Δήμου μας, της οποίας οφείλουμε να διαφυλάξουμε τον τοπικό χαρακτήρα, προωθώντας παράλληλα την εμπορική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητά της.

Προσωπικά θεωρώ, ότι η μακρόχρονη ιστορία της ανάπτυξης της οδού Τσερίου είναι μία πραγματική μελέτη περίπτωσης, ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα για τον

τόπο μας, που αποδεικνύει τη σημασία της αμφισβήτησης διαχρονικών και πάγιων αντιλήψεων, αλλά κυρίως της προσφοράς της δυνατότητας να ακουστούν οι φωνές όλων των εμπλεκόμενων μερών, προκειμένου να εξευρεθεί η καλύτερη δυνατή λύση. Γιατί αυτό ακριβώς ισχύει: ο νέος, πρωτοποριακός - για τα δεδομένα της Κύπρου - σχεδιασμός της οδού Τσερίου, ανατρέπει παλαιότερες, στερεοτυπικές θεωρήσεις για τον οδικό σχεδιασμό, αναδεικνύοντας τη σημασία της διατήρησης του τοπικού χαρακτήρα της περιοχής και το κυριότερο, διατηρώντας στο επίκεντρο τον άνθρωπο και όχι το αυτοκίνητο.

Ειδικότερα, όπως ζητήθηκε, και σύμφωνα και με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ο νέος σχεδιασμός δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για πεζούς και οδηγούς, που να στηρίζεται στις αρχές της βιώσιμης κινητικότητας. Συγκεκριμένα, προνοούνται πλατιά πεζοδρόμια, 280 περίπου χώροι στάθμευσης, καθώς

και 20 διαβάσεις για πεζούς, ενώ ενσωματώνονται ταυτόχρονα ενονοίες που να παρέχουν τις απαραίτητες διευκολύνσεις στα άτομα με κινητικά προβλήματα. Ο νέος αυτός σχεδιασμός προωθεί τις χαμηλότερες ταχύτητες οχημάτων και περιορίζει τον μέχρι σήμερα δεσποζόντα ρόλο του αυτοκινήτου, δίνοντας προτεραιότητα στον άνθρωπο και τις καθημερινές του ανάγκες. Παράλληλα, προνοείται η ευρεία δεντροφύτευση εκατέρωθεν της οδού και η δημιουργία μικρών χώρων συνάθροισης. Πρωτοποριακή προσέγγιση αποτελεί, όμως, η κεντρική ιδέα σχεδιασμού του νέου δρόμου: η μείωση του κυκλοφοριακού φόρτου δεν θα πρέπει να είναι η βασική προτεραιότητα στον σχεδιασμό της οδού Τσερίου. Αντιθέτως, προτεραιότητα θα πρέπει να είναι το κτίσιμο ενός δρόμου, που θα δημιουργεί το κατάλληλο περιβάλλον – από κάθε άποψη - για την ευημερία, την κοινωνική και εμπορική άνθηση της περιοχής και γενικότερα, την καλύτερη ποιότητα ζωής. Ως Δήμαρχος Στροβόλου θα ήθελα να εκ-

φράσω τις θερμές ευχαριστίες μου στην ομάδα των μελετητών της εταιρείας Markides Associates, που αφουγκράστηκαν τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και οραματιζόμενοι έναν “ζωντανό” δρόμο, παρέδωσαν μία πρωτοποριακή μελέτη για τον σχεδιασμό της οδού Τσερίου, που πραγματικά σέβεται τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Ζητήσαμε έναν ζωντανό δρόμο, για ανθρώπους και όχι μόνο για αυτοκίνητα, χωρίς βέβαια να παραγνωρίζεται η χρήση του αυτοκινήτου. Δεν συμβιβαστήκαμε και δεν δεχτήκαμε να θυσιάσουμε τον ιδιαίτερο τοπικό χαρακτήρα της Τσερίου, στον βωμό της επικράτησης του αυτοκινήτου και των μεγάλων ταχυτήτων.

Η Τσερίου θα πρέπει να είναι ο δρόμος που ενώνει την κοινότητα και τους ανθρώπους και ΟΧΙ να τους χωρίζει. Αυτή ακριβώς την ταυτότητα θέλουμε να αποκτήσει η Τσερίου. Και πιστεύω ότι η νέα μελέτη το έχει επιτύχει.

Ο κ. Ανδρέας Παπαχαράλαμπος είναι Δήμαρχος Στροβόλου.

Η αυθεντικότητα του Άουσβιτς

Του **ΑΝΤΡΟΥ Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ**

Η πιο συγκλονιστική εικόνα με την οποία έρχονται αντιμέτωπα τα παιδιά, όταν επισκέπτονται το στρατόπεδο συγκεντρώσεως του Άουσβιτς, είναι οι τούφες των μαλλιών των κρατούμενων. Στο Μουσείο του Άουσβιτς, σύμφωνα με στοιχεία του γερμανικού περιοδικού Spiegel, διατηρούνται και συντηρούνται από τους ειδικούς 3.800 βαλίτσες, 5.000 οδοντόβουρτσες, 110.000 παπούτσια, βουνά από ανθρώπινα μαλλιά, πλαστικά πόδια και χέρια, γυαλιά και άλλα προσωπικά αντικείμενα των φυλακισμένων και δολοφονημένων από τις θηριωδίες των Ναζί. Οι συντηρητές των προσωπικών αντικειμένων είναι αρκετά προσεκτικοί όταν τα φροντίζουν, αφού πρέπει να διατηρηθεί η γνησιότητα τους, καθώς ο επισκέπτης θέλει να θυμηθεί τα θύματα του ολοκαυτώματος, σαν να συνέβηκε χθες. Ας θυμηθούμε εδώ ότι σύμφωνα με υπολογισμούς 1,1 εκατομμύριο άνθρωποι οδηγνήθηκαν στον βασανιστικό θάνατο, στους θαλάμους αερίων του Άουσβιτς – Μπερκενάου.

Εβδομήντα τέσσερα χρόνια μετά την απελευθέρωση των τελευταίων κρατουμένων, οι κτηριακές εγκαταστάσεις βρίσκονται σήμερα σε

άσχημη κατάσταση. Οι αίθουσες των 300 υψιστάμενων υποδομών, οι δυο χιλιόμετρων γραμές του τρένου και τα 11 χιλιόμετρα δρόμου, τα οποία βρίσκονται σε μια έκταση 191 εκταρίων γης χρήζουν καθημερινής συντήρησης. Το 14 χιλιόμετρων αγκυρωτό συρματοπλέγμα πρέπει επίσης να παραμείνει ή να φαίνεται γνήσιο για τους επισκέπτες. Ό,τι δεν μπορεί να συντηρηθεί, τότε αντικαθίσταται και φαίνεται αυθεντικό, όπως π.χ. ξύλινες πινακίδες και η επιγραφή «Arbeit macht frei» (μτφρ.: η εργασία απελευθερώνει) στον είσοδο του στρατοπέδου (η αυθεντική πινακίδα κλάπηκε το 2009 μετά από εντολές ενός Σουηδού Νεοναζί). Τα κτήρια, όπου υπέφεραν οι κρατούμενοι, προσελκύουν σήμερα εκατομμύρια τουρίστες και χρησιμοποιούνται για εκθέσεις ζωγραφικής επιζωογράφων. Τα τελευταία 20 χρόνια παρατηρείται μάλιστα τρομερή αύξηση των επισκεπτών στο Άουσβιτς που φτάνουν τα 2,2 εκατομμύρια τον χρόνο. Αυτό οφείλεται στη διατήρηση της αυθεντικότητας του στρατοπέδου, «to preserve authenticity», όπως περφόρμα ενημερώνουν τους επισκέπτες οι ξεναγοί και οι συντηρητές. Οι 328 ξεναγοί γνωρίζουν άλλωστε πολύ

καλά το έργο τους, αφού φθάνοντας στις αίθουσες με τα προσωπικά αντικείμενα συνήθως δε μιλούν, γιατί γνωρίζουν ότι κάποιος θα κλάψει μπροστά από τη βιτρίνα των εκθεμάτων. Τα μαλλιά, όπως εξηγούν οι ξεναγοί, χρησιμοποιούνταν τότε για την κλωστοϋφαντουργία και τη βιομηχανία χαλιών. Το στρατόπεδο του Άουσβιτς (Oswiecim στα πολωνικά) ανήκει από το 1979 στα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Οι τουρίστες επιβιβάζονται μάθουν την ιστορία του Άουσβιτς. Αρκετοί επισκέπτες έχουν χαρακτηρίσει το Άουσβιτς ως τόπο για «dark tourism», όπως ακριβώς χαρακτηρίσαν αντίστοιχα το σημείο Ground Zero και το Τσερνομπίλ, έφθσον εκεί μπορεί κανείς να αποδιάσει, να κλάψει, να συγκινηθεί, να εξοργιστεί και να ανατριχιάσει, βλέποντας φωτογραφίες νεαρών φυλακισμένων που στα 30 τους χρόνια περίπου ζύγιζαν μόλις 25 κιλά. «Το Άουσβιτς δεν είναι για όλους, ιδιαίτερα γι’ αυτούς που δεν έχουν γερά νεύρα» λέει μια ξεναγός, βασιζόμενη στην εμπειρία της με τους επισκέπτες. Παρόλα αυτά Γερμανοί μαθητές επισκέπτονται το Άουσβιτς, όπως αναφέρει το γερμανικό περιοδικό ZEIT MAGAZIN, μαζί με

τους δασκάλους τους και μόνο τότε καταλαμβάνουν το λάθος τους, όταν σχηματίζουν τον αγκυλωτό σταυρό στα θρανία τους. Μόνο έτσι κατανοούν την ευθύνη που φέρουν οι συμπατριώτες τους Ναζί για τον θάνατο εκατομμυρίων αθώων ανθρώπων με τον πιο βίαναυσο τρόπο. Ειδικότερα όταν η ξενάγηση φτάνει κάπου στο τέλος της, εκεί όπου πέφτει σκοτάδι και σιωπή, στους θαλάμους αερίων, όταν οι επισκέπτες ψηλαφίζουν τους τοίχους, για να νιώσουν αφενός τις σπές που διοχέτευαν το αέριο Zyklon Β στους πνεύμονες των κρατούμενων, αφετέρου τις πληγές στις ψυχές των μελλοθάνατων, les και με αυτόν τον τρόπο οι πληγές αυτές θα επουλωθούν. Οι σπές βέβαια στους τοίχους των θαλάμων αερίων παραμένουν ανοικτές, όπως και οι πληγές από το Ολοκαύτωμα. Εκεί η χαρά του ζεστού ντους χάνεται στις φωνές απόγνωψς και στα βογγατά των κρατουμένων. Εκεί όμως είναι που ξεκινά πραγματικά το θέμα του Ολοκαυτώματος, αφού όποιος αρχίζει να ασχολείται με τα εγκλήματα των Ναζί, δύσκολα τελειώνει μαζί τους.

Ο κ. Αντρος Καραγιάννης είναι Δήμαρχος Δερύνειας.

Ψηλά ο πήχης για την κυπριακή αγορά

Τα πλάνα της Monaco Telecom για το 5G και το fiber to the home στην Κύπρο - Συνέντευξη του Γ.Δ. της εταιρείας Martin Peronnet

Συνέντευξη στην
ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Μια εβδομάδα μετά το λανσάρισμα του δικτύου 5G στο Μονακό, ο Γενικός Διευθυντής της Monaco Telecom, Martin Peronnet, επισκέφθηκε την Κύπρο, αφού η χώρα αποτελεί το επόμενο μεγάλο στοιχείο για την εταιρεία. Ένα χρόνο μετά την επένδυση ύψους 260 εκατομμυρίων ευρώ για την εξαγορά της MTN, ήδη η εταιρεία έχει μετονομαστεί σε eric και βάζει μπρος για την εφαρμογή του δικτύου νέας γενιάς 5G. Αξιολογώντας παράλληλα τις ανάγκες που προκύπτουν για την χρήση διαδικτύου στο σπίτι, προσανατολίζεται και στο δικό της δίκτυο fiber to the home. Πέραν του ανταγωνιστικού πεδίου στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, η εταιρεία έχει να αντιμετωπίσει προκλήσεις τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου. Στην σκιά των εξελίξεων με την Huawei, στενός συνεργάτης της εταιρείας, ο κ. Peronnet υπογραμμίζει ότι γίνονται όλες οι ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια στην παροχή υπηρεσιών δεδομένων διαδικτύου στις αγορές που δραστηριοποιείται η εταιρεία.

- Ποιος ο λόγος της επίσκεψής σας στην Κύπρο;
- Εργαζόμαστε σε πολλά projects και βρίσκομαι στην Κύπρο προκειμένου να λάβω μέρος στη διαδικασία. Έπρεπε να πάρουμε κάποιες πολύ σημαντικές αποφάσεις σε θέματα που σχετίζονται με τα συστή-

Κάνουμε ό,τι μπορούμε για να διασφαλίσουμε συνέχιση των υπηρεσιών μας. Δεν έχω αμφιβολίες για την δυνατότητα παροχής των υπηρεσιών που θέλουμε να παρέχουμε στην Κύπρο.

ματα πληροφορικής και είμαι εδώ για να συνδράμω στη διαδικασία.

- Ήδη έχετε προχωρήσει με το δίκτυο 5G στο Μονακό. Ποια είναι τα πλάνα σας τόσο στην Κύπρο, αλλά γενικότερα και στην Ευρώπη;
- Όντως, την προηγούμενη εβδομάδα προχωρήσαμε με το δίκτυο 5G στο Μονακό. Είναι η πρώτη φορά που εφαρμόζεται το 5G σε μια ολόκληρη χώρα και αυτή η λεπτομέρεια κάνει τη διαφορά. Ήδη το Μονακό έχει ξεκινήσει τις δοκιμές στα αυτόνομα αυτοκίνητα, μια από τις μεγαλύτερες εφαρμογές που περιλαμβάνονται στο δίκτυο νέας γενιάς. Ωστόσο, οι πρώτες δοκιμές γίνονται χρησιμοποιώντας το δίκτυο 4G, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητες εφαρμογής. Χάρη στο νέο 5G δίκτυο, θα έχουμε την ευκαιρία να αυξήσουμε τις δυνατότητες. Επίσης, επικεντρωνόμαστε

Στη σκιά των εξελίξεων με την Huawei, ο κ. Peronnet υπογραμμίζει ότι γίνονται όλες οι ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί συνέχεια στην παροχή υπηρεσιών δεδομένων διαδικτύου στις αγορές που δραστηριοποιείται η εταιρεία.

στην πυροσβεστική υπηρεσία, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα των πυροσβεστών σε συνθήκες ατυχήματος, συνδέοντας τα drones με κάμερες 5G. Τα drones θα πορευούνται των πυροσβεστικών οχημάτων και θα μπορούν να εντοπίσουν τη σκηνή του ατυχήματος και τα όποια θύματα. Αφού δώσουν πληροφορίες, με την άφιξη των πυροσβεστικών οχημάτων στη σκηνή, οι ενέργειες θα είναι πιο άμεσες και αποτελεσματικές. Μέσω των εφαρμογών, δίνουμε τη δυνατότητα επικοινωνίας των πυροσβεστών και των ασθενοφόρων με το νοσοκομείο πριν την άφιξη των τραυματιών ώστε να ξεκινά έγκαιρα η προετοιμασία για υποδοχή των περιστατικών. Όπως αντιλαμβάνεστε, το δίκτυο 5G αλλάζει όλες αυτές τις διαδικασίες.

- Εκτός από το δικό σας κομμάτι, θεωρείτε ότι υπάρχουν οι υπο-

δομές για την έλευση του δικτύου 5G;

- Το ερώτημα αυτό δεν αφορά μόνο το παρόν αλλά και το εγγύς μέλλον. Το 5G είναι έτοιμο, η τεχνολογία είναι έτοιμη, ωστόσο υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί αφού ολόκληρο το σύστημα και οι συνδετικοί κρίκοι για την εφαρμογή αυτής της τεχνολογίας δεν είναι ακόμα έτοιμοι. Εκτιμώ ότι αυτό θα χρειαστεί 3-4 χρόνια ακόμα.

- Ποιος ο ρόλος των κυβερνήσεων σε αυτή τη διαδικασία;

- Θεωρώ ότι το 5G, σε συνδυασμό με την τεχνητή νοημοσύνη, είναι μια τεράστια τεχνολογική επανάσταση, η οποία όχι μόνο θα αλλάξει την καθημερινότητα των πολιτών, αλλά θα έχει σημαντική επίδραση στην οικονομία, στις επιχειρήσεις και στις χώρες. Έτσι είναι αναγκαίο να ετοιμαστεί όλο το οικοσύστημα. Ένα μεγάλο μέρος αυτού του οι-

κοσυστήματος είναι οι κυβερνήσεις των κρατών. Το 5G αποτελεί ευκαιρία για τις κυβερνήσεις. Η κυβέρνηση έχει διπλό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο: Του πελάτη και του παρόχου. Σε πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου και της Γαλλίας, δεν υπάρχει αυτό το πλαίσιο ακόμα.

- Πώς θα προχωρήσετε λοιπόν στην Κύπρο;

- Ήδη έχουμε προχωρήσει σε μεγάλες επενδύσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας του δικτύου. Ξαν Όμιλος, αγαπάμε την τεχνολογία και θεωρούμε ότι κάνει τη διαφορά το να είμαστε καλοί σε αυτό που κάνουμε, γιατί ο συνδυασμός αυτών των δύο σημαίνει ότι είμαστε σε θέση να βρίσκουμε τις καλύτερες λύσεις και να τις εφαρμόζουμε καλύτερα στον τομέα των δραστηριοτήτων μας. Πρέπει να πω ότι είναι πολύ διαφορετική η

Γιατί επιλέξαμε την κυπριακή αγορά

- Ποιος ήταν ο λόγος που επιλέξατε την κυπριακή αγορά και την MTN -νυν Eric- για το επόμενο σας άνοιγμα;
- Λόγω του μεγέθους της αγοράς. Είναι πολύ διαφορετικό να δουλεύεις σε μεγάλη αγορά. Στην μικρή αγορά πρέπει να επικεντρωθείς στην κοινωνία για να είσαι κοντά στον κόσμο, να τους ξέρεις, διότι όλοι γνωρίζονται μεταξύ τους με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Η Κύπρος είναι πολύ μεγαλύτερη από το Μονακό αλλά ακόμα και έτσι έχει αρκετά κοινά στοιχεία. Για παράδειγμα, τόσο το Μονακό όσο και η Κύ-

προς είναι high-end αγοράς στην ΕΕ. Επίσης, πιστεύουμε ότι η διοίκηση και το προσωπικό της Eric διαθέτει εξαιρετικές ικανότητες με πολύ δυναμισμό και έτοιμο να προσδεύσει ακόμη περισσότερο. Σημαντικό ρόλο στην απόφασή μας είχε το γεγονός ότι υπήρχαν παρόμοιοι στόχοι και στις δύο ομάδες και projects. Το great value της MTN τώρα έγινε great network, great value για το νέο μας brand και αυτός είναι ο στόχος μας: Να ταυτίσουμε την eric με την ποιότητα, την καινοτομία και φυσικά την οικονομία.

Θα χρειαστούν 3-4 χρόνια πριν από την καθολική εφαρμογή του δικτύου 5G μέχρι να ολοκληρωθούν οι συνδετικοί κρίκοι για την εφαρμογή της τεχνολογίας.

αγορά της κινητής τηλεφωνίας στην Κύπρο απ' ότι στο Μονακό. Η τοπογραφία τόσο στο Μονακό όσο και στην Κύπρο είναι πολύ συγκεκριμένη. Για παράδειγμα, στην Κύπρο υπήρχε η ανάγκη για ενίσχυση της κάλυψης του δικτύου σε αγροτικές περιοχές, ενίσχυσης της ποιότητας των φωνητικών υπηρεσιών και της ποιότητας των δεδομένων. Ήδη ολοκληρώσαμε το κομμάτι των φωνητικών υπηρεσιών και τώρα εργαζόμαστε για τις υπηρεσίες δεδομένων. Βλέπουμε ότι υπάρχει ολόένα και περισσότερο ενδιαφέρον για χρήση δεδομένων στην Κύπρο και θεωρούμε ότι σε αυτόν τον τομέα θα μπορούσαμε να κάνουμε τη διαφορά.

- Με ποιο τρόπο;

- Μέσα από την επένδυσή μας στο δίκτυο ύψους 40 εκατομμυρίων ευρώ. Από την στιγμή που το κοινό χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο δεδομένα, αυτό σημαίνει ότι υπάρχει ανάγκη για νέο δίκτυο, νέα χωρητικότητα, αυξημένες ταχύτητες κ.ο.κ.

- Αναφερθήκατε σε κάποιους περιορισμούς στην εφαρμογή του νέου δικτύου. Ποιοι είναι αυτοί; Είναι η Huawei ένας από αυτούς;

- Η Huawei είναι πάροχος στο Μονακό και στην Κύπρο. Στο Μονακό μάλιστα συνεργαζόμαστε με την Huawei από το 2012. Είναι μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες στον κόσμο, και ο νούμερο ένα πάροχος δικτύου στον κόσμο. Ως εκ τούτου, είναι πολύ πιο προστά από τον ανταγωνισμό σε πολλά επίπεδα. Είμαστε πολύ ευτυχείς που συνεργαζόμαστε μαζί τους. Προς το παρόν, η Huawei βρίσκεται

τώρα εν μέσω της μεγάλης εμπορικής κρίσης μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Κίνας. Η δική μας προτεραιότητα είναι να διασφαλίσουμε τη σταθερότητα στις υπηρεσίες των πελατών μας. Έτσι, συνεργαζόμαστε με την Huawei με τον καλύτερο δυνατό τρόπο προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι δεν θα υπάρξει οποιοδήποτε πρόβλημα στους πελάτες μας.

- Πώς όμως διασφαλίζεται αυτή η συνέχεια στις υπηρεσίες; Τι γίνεται σε περίπτωση που κάτι πάει λάθος; Υπάρχει εναλλακτικό πλάνο δράσης;

- Ναι, υπάρχει και εργαζόμαστε προς αυτή την κατεύθυνση. Δεν μπορούμε να αποτύχουμε απέναντι στους πελάτες μας. Έτσι κάνουμε ό, τι μπορούμε για να διασφαλίσουμε συνέχιση των υπηρεσιών μας. Δεν έχω αμφιβολίες για την δυνατότητα παροχής των υπηρεσιών που θέλουμε να παρέχουμε στην Κύπρο. Σε καμία περίπτωση.

- Πότε θα λανσάρετε το 5G στην Κύπρο;

- Δεν είναι μάλλον ακόμα η κατάλληλη στιγμή για να μιλήσουμε για ακριβή ημερομηνία λανσαρίσματος. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η αδειοδότηση για το φάσμα συχνοτήτων δεν έχει ολοκληρωθεί. Μέχρι να γίνει αυτό, δεν μπορούμε να το αξιοποιήσουμε. Σε πιλοτικό επίπεδο όμως, είμαστε έτοιμοι αφού ήδη το εφαρμόσαμε στο Μονακό και έχουμε αρκετή εμπειρία στο θέμα.

Έχοντας εργαστεί στο 5G τα τελευταία δύο χρόνια, ξέρουμε ότι είναι ένα πολυσύνθετο δίκτυο για να τεθεί σε εφαρμογή. Αλλά πλέον έχουμε την τεχνογνωσία και έτσι είναι πολύ εύκολο να την μοιραστούμε με τους συναδέλφους μας στην Κύπρο. Μάλιστα, κάποιοι βρέθηκαν στο Μονακό όταν ανακοινώσαμε την εφαρμογή του 5G. Έχουμε το προβάδισμα, ξέρουμε πως να το κάνουμε, οπότε είναι θέμα αδειοδότησεων, και προγραμματισμού η εφαρμογή του δικτύου. Αλλά σίγουρα θα είμαστε ένας από τους μεγαλύτερους παίκτες στο δίκτυο 5G στην Κύπρο.

Θέλουμε να ενισχύσουμε την παρουσία μας στο δίκτυο οπτικών ινών

- Ποιος είναι ο στόχος σας για την κυπριακή αγορά;
- Ο πρώτος στόχος είναι να πετύχουμε. Είναι μεγάλη ευθύνη να πιάς σε μια νέα αγορά και να αποφασίσεις ότι θέλεις να επενδύσεις και να παρέχεις τις καλύτερες υπηρεσίες. Αυτός είναι και ο λόγος που είμαστε εδώ συχνά: Για να ακούσουμε τον κόσμο, να αφουγκραστούμε και να διασφαλίσουμε ότι οι αποφάσεις μας ταιριάζουν με τις ανάγκες της συγκεκριμένης αγοράς μιας και δίνουμε μεγάλη βαρύτητα σε αυτή την αγορά. Θέλουμε να επιτύχουμε στην κινητή τηλεφωνία. Η eric είναι τώρα το νούμερο ένα brand στο νεανικό κοινό και στο κοινό στις αστικές περιοχές. Και αυτό είναι ευθύνη, αφού χρειάζεται να δείξουμε σε όλους αυτούς που εμπιστεύονται αυτό το brand ότι σωστά το πράττουν, και να επικεντρωθούμε στην ποιότητα των πα-

Η απόδοση και το κόστος του διαδικτύου έχει περιθώρια βελτίωσης στην Κύπρο, γι' αυτό και η εταιρεία προσανατολίζεται σε επενδύσεις στο δικό της δίκτυο fiber to the home.

ρεχόμενων υπηρεσιών μας. Ακολουθώντας θέλουμε να ενισχύσουμε την παρουσία μας στο σταθερό δίκτυο και στο δίκτυο οπτικών ινών, μιας και είναι σημαντικό οι συνδρομητές να εμπιστεύονται τον ίδιο πάροχο και για το ίντερνετ στο σπίτι αλλά και για την κινητή τηλεφωνία τους. Θεωρούμε ότι η απόδοση και το κόστος του διαδικτύου έχει περιθώρια βελτίωσης. Είπαμε ότι θέλουμε να επενδύσουμε στο fiber to

Αναμένουν να ολοκληρωθεί η αδειοδότηση για το φάσμα συχνοτήτων ώστε να αξιοποιηθεί και στην Κύπρο το δίκτυο 5G.

the home, στο δικό μας δίκτυο και καταβάλλουμε μεγάλες προσπάθειες για να το πετύχουμε.

Τουρισμός και άλλες αγορές
- Δεδομένου ότι οι αριθμοί των τουριστικών αφίξεων είναι σε υψηλά επίπεδα, μπορεί να υπολογιστεί ως ξεχωριστή αγορά; Έχετε πλάνα προς αυτή την κατεύθυνση;

- Εδώ προκύπτουν δύο ερωτήματα. Το πρώτο είναι τεχνικής φύσεως. Όσο πιο δυνατό δίκτυο έχεις, τόσο πιο πολλούς τουρίστες μπορείς να προσελκύσεις. Βάσει των αριθμών μας, βλέπουμε ότι το δίκτυο μας είναι καλύτερο και αυτό είναι καλό σημάδι ότι μπορούμε να κερδίσουμε αυτή την αγορά. Το δεύτερο ερώτημα είναι εμπορικής φύσεως. Επικεντρωνόμαστε αρκετά στη διατήρηση των καλών σχέσεων της eric με όλους τους παρόχους στον κόσμο,

ώστε να διασφαλίσουμε ότι όταν οι τουρίστες επισκέπτονται την Κύπρο, να έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν το δικό μας δίκτυο.

- Μιλήσαμε ήδη για την Κύπρο και για το Μονακό. Πέραν των δύο αυτών αγορών, υπάρχουν άλλα πλάνα για δραστηριοποίησή σας σε κάποια άλλη χώρα στην Ευρώπη;

- Όπως είπα πήραμε μια μεγάλη απόφαση για την εταιρεία - να κατoύμε πγέτς στην κυπριακή αγορά. Πριν προχωρήσουμε σε οποιοδήποτε άλλο βήμα θα πρέπει να διασφαλίσουμε ότι μπορούμε να το πετύχουμε και εκεί να στρέψουμε όλη μας την προσοχή. Αν πετύχουμε και είμαστε στο σωστό δρόμο, τότε θα δούμε αν υπάρχει κάποια άλλη γεωγραφική περιοχή στην οποία μπορούσε να εφαρμοστεί η τεχνογνωσία της εταιρείας μας.

Οι επτά αγιάτρευτες πληγές της Αγίας Νάπας

Παρά την προσπάθεια για αναβάθμιση, η απουσία νομοθετικής ρύθμισης κρατά την περιοχή δέσμη σε αμαρτίες του παρελθόντος

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η καταγγελία από 19χρονη Βρετανίδα για ομαδικό βιασμό της από 12 νεαρούς από το Ισραήλ πέραν της σοβαρότητας του ίδιου του θέματος, αποτέλεσε το έναυσμα ώστε να επανέλθουν στην επιφάνεια ζητήματα τα οποία απειλούν την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος της περιοχής, αλλά και ευρύτερα την ποιότητα ζωής στην Αγία Νάπα. Επτά τα ανοικτά μέτωπα, ή καλύτερα πληγές οι οποίες τραυματίζουν κάθε καλοκαιρι την εικόνα του κατεχοχάν τουριστικού θέρετρου της Κύπρου. Εγκληματικότητα, Laughing gas, ελαιομασάζ, αστυνόμευση, νυχτοπαιχνίδια, κατάχρηση και ανεξέλεγκτη πώληση αλκοόλ, αμελής οδήγηση, βραχυκυκλώνουν την όποια προσπάθεια καταβάλλεται τα τελευταία χρόνια από τις τοπικές αρχές για ανάδειξη της Αγίας Νάπας ως ποιητικού τουριστικού προορισμού. Υπάρχουν μαρτυρίες ότι ιδιωτικές κλινικές και το γενικό νοσοκομείο της Αμμοχώστου, καλούνται να περιθάλψουν τραυματίες οι οποίοι έχουν κτυπηθεί με σιδερολοτούς, ενώ σχεδόν καθημερινές είναι οι συλλήψεις για πώληση του ιδιότυπου ναρκωτικού laughing gas. Τουρίστες οδηγού διαφεύγουν την ψαλίδα του νόμου για αμελή οδήγηση, αφού δεν υπάρχουν οι μηχανισμοί που να τους υποχρεώνουν να πληρώνουν τα εξώδικα πρόστιμα της τροχαίας, ενώ υπεραγορές, καταστήματα σουβενίρ και περίπτερα μπορούν να πωλούν 24 ώρες το 24ωρο αλκοόλ χωρίς κανένα περιορισμό. Την ίδια ώρα ο δήμαρχος Αγίας Νάπας δέχεται καθημερινά μηνύματα αγανάκτησης από τουρίστες, οι οποίοι διαμαρτύρονται για το επίπεδο τουρισμού και τις νυχτοπαιχνίς στην περιοχή. Αναφέρουμε ενδεικτικά περιεχόμενο

Το τουριστικό προφίλ της Αγίας Νάπας αλλάζει σταδιακά, ωστόσο ο Ιούλης παραμένει πληγής. Δεν πρόκειται να αφιρουμε μια μικρή μερίδα νεαρών να χαλάσουν την εικόνα μας, διαμνύει ο δήμαρχος Αγίας Νάπας.

Ρύθμιση της ανεξέλεγκτης πώλησης αλκοόλ και του ναρκωτικού laughing gas ζητά ο δήμαρχος.

από μια τέτοια επιστολή οικογένειας τουριστών από την Ουκρανία. «Είμαστε συγκλονισμένοι από τα επίπεδα νυχτοπαιχνίς κατά την διάρκεια της νύκτας. Αέριο γέλιου, υπερβολικός θόρυβος, πολύ χαμηλό επίπεδο τουρισμού για εμάς. Με την πάροδο του χρόνου θα έχετε όλο και λιγότερους τουρίστες με το δικό μας προφίλ. Εμείς σίγουρα δεν θα ξαναέρθουμε».

Γιατί τον Ιούλιο

Κάθε Ιούλιος είναι χειρότερος από τον περσινό όσον αφορά την

ποιότητα του τουρισμού της Αγίας Νάπας. Ούτε ο τερματισμός του προγράμματος 18-30 από την Thomas Cook που θεωρείται ότι ήταν η αιτία της αλγεινής εικόνας που παρουσίαζε σε αρκετές περιπτώσεις η περιοχή, έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα αναβάθμισης του τουρισμού. Νεαροί με εξάλλες διαθέσεις συνεχίζουν να επισκέπτονται την χώρα, κυρίως τον Ιούλιο μέχρι τις 10 Αυγούστου, και έτσι κάθε χρόνο ο δήμος και οι τοπικοί φορείς καλούνται να διαχειριστούν συχνά περιστατικά διαχείρισης κρίσεως στην φήμη της περιοχής. Το θέμα είναι ότι δεν υπάρχουν οι μηχανισμοί και οι νομοθετικές δι- κλίδες ώστε ακόμα και αυτή η διασκέδαση να μην είναι ανεξέλεγκτη και εις βάρος δημοτών αλλά και τουριστών.

Το θέμα της νυχτοπαιχνίς ήταν

θέμα έντονων συζητήσεων στην επιτροπή Εσωτερικών, πριν την λήξη της κοινοβουλευτικής περιόδου με τους βουλευτές να εντοπίζουν αυ- ναμία εφαρμογής του νόμου του 2016 για τις άδειες εκπομπής ήχου και έτσι αποφάσισαν να μην αντι- μεταποτίσουν το πρόβλημα γι' αυτό το καλοκαίρι. Ο δήμαρχος Αγίας Νάπας Γιάννης Καρούσος μίλησε στην «Κ» και έκανε λόγο για μικρο- κομμητικές σκοπιμότητες, και οι- κονομικά συμφέροντα που δεν επέ- τρεψαν τελικά την ρύθμιση του θέ- ματος της νυχτοπαιχνίς. Η κατά- σταση όπως εξελίσσεται ευνοεί επί του παρόντος μόνο τα ξενοδοχεία τα οποία προσφέρουν πακέτα all inclusive, αφού οι τουρίστες επι- λέγουν να μείνουν εφόσον μπορούν μέσα στο ξενοδοχείο και να απο- φύγουν να έρθουν αντιμέτωποι με το άλλο πρόσωπο της Αγίας Νάπας.

Πέντε εκατ. διανυκτερεύσεις

Η Αγία Νάπα είναι ίσως το δημοφιλέστερο τουριστικό θέρε- τρο στην Κύπρο, με 40 χιλιά- δες κλίνες που απορροφά γύ- ρω στις 700-750 χιλιάδες αφι- ξείς σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με στοιχεία του δήμου, πέντε εκατομμύρια διανυκτερεύσεις γίνονται τον χρόνο στην Αγία Νάπα, αριθμός που αποτελεί το 30% των συνολικών διανυ- κτερεύσεων της Κύπρου. Μά- λιστα από μόνη της η Αγία Νά- πα έχει περισσότερες διανυ- κτερεύσεις από ολόκληρη την επαρχία Πάφου. Οι βασικότε- ρες αγορές είναι η Βρετανία, η Ρωσία και η Σουηδία.

χίσει να παραπαίει στον βωμό των αναγκών μερικών χιλιάδων τουρι- στών με τον δήμαρχο να συνεχίζει να κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για νομοθετική ρύθμιση του θέμα- τος τον Σεπτέμβριο. Από την πλευρά του ο δήμος έχει επιστρατεύσει τα δικά του μέσα και εκεί και όπου μπορεί επεμβαίνει προσπαθώντας να ρυθμίσει περιστατικά τα οποία άπτονται των δικών του αρμοδιο- τήτων και καθηκόντων.

Μάχη δύο κόσμων

Για μάχη μεταξύ δύο κόσμων κάνει λόγο ο κ. Καρούσος. Από την μια είναι αυτοί που θέλουν ανα- βαθμισμένο τουρισμό, και οι αλε- ξιπτωτιστές που τους αρκεί να δου- λεύουν μόνο δύο μήνες τον χρόνο. Είναι οι ίδιοι οι οποίοι παραπλάνη- σαν, κατά την έκφραση του δημά- ρχου, τα κόμματα και δεν προχώρη- σαν στην ρύθμιση του προβλήματος της νυχτοπαιχνίς. Ο κ. Καρούσος κάνει λόγο για ψευδοθρησικά και οι- κονομικά συμφέροντα τα οποία δεν επιτρέπουν την ρύθμιση της κα- τάστασης, με αποτέλεσμα να την πληρώσει τελικά το δημόσιο συμ- φέρον.

Περδός ή Συλλούρνης

Ο δήμαρχος της Αγίας Νάπας ρί- χνει το μπαλάκι στον υφυπουργό Τουρισμού και στον πρόεδρο της Βουλής, με την ελπίδα ότι θα λει- τουργήσουν ως πυροσβέστες μεταξύ των αντικρουόμενων συμφερόντων και θα μπορέσουν να γεφυρώσουν τις όποιες διαφορές ώστε να επέλθει συμφωνία στα εκκρεμούντα θέματα που πλάττουν την εικόνα της πε- ριοχής αλλά και ολόκληρης της Κύ- πρου. Από την πλευρά του ο δήμος ετοιμάζει πρόταση η οποία θα κα- τατεθεί το επόμενο διάστημα στους βουλευτές.

«Σημείο αναφοράς» το πρώτο ακαδημαϊκό πρόγραμμα Οδοντιατρικής στην Κύπρο

Συνέντευξη με τον Καθηγητή Αθανάσιο Ε. Αθανασίου, Εκτελεστικό Κοσμήτορα του Τμήματος Οδοντιατρικής της Ιατρικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ από την παρουσία υψηλού επιπέδου παροχής οδοντιατρικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα σε μια χώρα, η παρουσία ενός πανεπιστημιακού προγράμματος οδοντιατρικής εκπαίδευσης αναβαθμίζει το επίπεδο Οδοντιατρικής. Ο Εκτελεστικός Κοσμήτορας του Τμήματος Οδον- τιατρικής της Ιατρικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, Καθηγητής Ορθοδοντικής Αθανάσιος Αθανασίου αναφέρει ότι η παρουσία ικανού αριθμού επιστημονικού διδακτικού προ- σωπικού όλων των γνωστικών αντικειμένων και ειδικοτήτων της συγκεκριμένης επιστήμης, σε τεχνολογικά άριστες εργαστηριακές και κλινικές εγκαταστάσεις όπως αυτές του Ευρωπαϊκού Πα- νεπιστημίου Κύπρου, δημιουργεί συνθήκες (α) ποιοτικής εκπαίδευσης των οδοντιάτρων, (β) υπο- στήριξης των ήδη παρεχομένων οδοντιατρικών υπηρεσιών στην κοινωνία, (γ) δημιουργίας ερευ-

2ο έτος σπουδών) από 19 χώρες.

Αναλύοντας την φιλοσοφία του προγράμματος ο καθηγητής Αθανασίου τονίζει ότι προσφέρεται ένα σύγχρονο περιεχόμενο σπουδών 5ετούς διάρκειας στην Αγγλική («όπου οι μη-Ελληνόφωνοι φοιτητές μας παρακολουθούν και μαθήματα Ελ- ληνικής γλώσσας για την επικοινωνία τους με τους ασθενείς στα μεγαλύτερα έτη») βασισμένο στα αντίστοιχα προγράμματα της Δυτικής Ευρώπης και Βορείου Αμερικής.

«Στόχος μας», συνεχίζει, «είναι όπως οι από- φοιτοί μας αποκτήσουν τις γνώσεις και δεξιότητες του σύγχρονου οδοντιάτρου. Έχοντας ως τελικό στόχο της οδοντιατρικής εκπαίδευσης την παροχή από τον απόφοιτο του προγράμματός μας υπη- ρεσιών υψηλού επιπέδου, ιδιαίτερα έμφαση δίδεται στην ασφάλεια του ασθενή και στην προ- στασία των ιστών του στοματογεννητικού συστήματος του κατά την πραγματοποίηση κάθε μίας οδον- τιατρικής πράξης από την πληθώρα τέτοιων που προσφέρει η Σύγχρονη Οδοντιατρική».

Αν το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου φι- λοδοξούσε να καταστεί ένα πρωτοποριακό κέντρο υγείας για την Κύπρο, τότε έχει ξεπεράσει τον εαυτό του, και μάλιστα σε ένα πολύ σύντομο χρονικό διάστημα θα αποτελέσει πόλο έλξης για την ευρύτερη νοτιο-ανατολική Μεσόγειο στους τομείς της ιατρικής εκπαίδευσης.

«Γνωρίζοντας πολύ καλά τις Οδοντιατρικές Σχολές της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής θεωρώ ότι η Οδοντιατρική Σχολή έχει όλες τις προϋποθέσεις να διακριθεί στο εγγύς μέλλον για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της παρεχόμενης εκπαίδευσης» αναφέρει ο καθηγητής Αθανασίου. «Εάν στην ύπαρξη των τεχνολογικά προηγμένων εργαστη- ριακών και κλινικών εγκαταστάσεων και του και- νοτόμου 5ετούς προγράμματος σπουδών προ- σμετρηθεί η διδασκαλία όλων των απαραίτητων οδοντιατρικών και ιατρικών γνωστικών αντικει- μένων και ειδικοτήτων από προσωπικό με μεγάλη εμπειρία και διεθνή αναγνώριση, το πρόγραμμα Οδοντιατρικής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου μπορεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς.»

Το Πρόγραμμα Οδοντιατρικής τοποθετεί στον χάρτη της Οδοντιατρικής Εκπαίδευσης της Ευ- ρωπαϊκής Ένωσης την Κύπρο και προσφέρει την δυνατότητα επιλογής για σπουδές Οδοντιατρικής στην Αγγλική σε φοιτητές από όλο τον κόσμο γνωρίζοντας ότι το πτυχίο τους θα τύχει αυτόματης αναγνώρισης σε 32 Ευρωπαϊκές χώρες (ΕΕ και Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών).

Η συνεργασία του Καθηγητή Αθανασίου με το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου ξεκίνησε από το 2011 με την ιδιότητα ως Καθηγητή Οδον-

τιατρικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θε- σsalονίκης όταν προσκλήθηκε να συμβάλει στον σχεδιασμό του πρώτου Προγράμματος Οδοντια- τρικής στην Κύπρο. Με την συμβολή και άλλων συναδέλφων καθηγητών υπέβαλε το 2012 στο πανεπιστήμιο τις προτάσεις για το πρόγραμμα σπουδών, τις εργαστηριακές και κλινικές υποδομές και το διδακτικό και τεχνικό προσωπικό που απαιτεί μία σύγχρονη Οδοντιατρική Σχολή. «Έτσι όταν πραγματοποιήθηκε η έναρξη του προγράμ- ματος τον Σεπτέμβριο 2017 υπήρχε ήδη σημαντική προεργασία και εγώ ήμουν ήδη οικείος με τις διάφορες θεσμικές και τεχνικές πτυχές της λει- τουργίας του σημαντικού αυτού εγχειρήματος. Όμως οι εργασιακές μου υποχρεώσεις σε άλλο εκπαιδευτικό ίδρυμα δεν μου επέτρεψαν την άμεση συμμετοχή στο νέο αυτό πρόγραμμα σπουδών.»

Ο Αθανάσιος Αθανασίου αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, πραγματοποιήσε σπουδές ειδικότητας στην Ορ- θοδοντική στο Πανεπιστήμιο Temple, Φιλαδέλφειας, ΗΠΑ, όπου απέκτησε και το δίπλωμα Master of Science in Dentistry, και είναι Διδάκτωρ Οδον- τιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Πριν αναλάβει Εκτελεστικός Κοσμήτορας και Καθηγητής Ορθοδοντικής στο Τμήμα Οδοντιατρικής της Ιατρικής Σχολής διέτελεσε Καθηγητής Ορ- θοδοντικής, Διευθυντής του Εργαστηρίου Ορ- θοδοντικής και Πρόεδρος της Οδοντιατρικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ- salονίκης και ακολούθως Κοσμήτορας και Κα- θηγητής Ορθοδοντικής του Mohammed Bin Rashid University of Medicine and Health Sciences στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Υπηρέτησε επίσης στο παρελθόν ως Διευθυντής του Μεταπτυχιακού

Προγράμματος Ορθοδοντικής στο Πανεπιστήμιο Aarhus στη Δανία.

Το πρόγραμμα Bachelor of Dental Surgery (BDS) έχει διάρκεια 5 χρόνια, η γλώσσα διδασκαλίας είναι η αγγλική και περιλαμβάνει 5000 ώρες θεω- ρητικής και πρακτικής άσκησης. Το πτυχίο ανα- γνωρίζεται διεθνώς αφού πληροί τις προδιαγραφές για την άσκηση της οδοντιατρικής (General Dental Practitioner) σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΕ.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το πρόγραμμα συνο- δεύεται από την λειτουργία Ιδιόκτητης Οδοντια- τρικής Κλινικής για την άμεση και απροσκοπτη συνδεδεμένης θεωρητικής εκπαίδευσης των φοι- τητών με τη πρακτική άσκηση. Οι εγκαταστάσεις διαθέτουν προσομοιωτές ασθενών οι οποίοι είναι εξοπλισμένοι με αμέτρητα σενάρια ασθενειών και συμπεριφέρονται όπως ο ανθρώπινος οργα- νισμός, προσφέροντας εξάσκηση στην «επαυ- ξημένη πραγματικότητα» («augmented reality»).

Το κάθε εργαστήριο απευθύνεται αποκλειστικά σε 20 σπουδαστές και αυτό για να διασφαλιστεί η ποιότητα της διδασκαλίας, έτσι, σε τελική ανάλυση, ο κάθε φοιτητής έχει τον δικό του ασθενή.

Σύμφωνα με τον καθηγητή Αθανασίου, η πρω- τοτυπία του προγράμματος του Ευρωπαϊκού Πα- νεπιστημίου Κύπρου είναι ότι ενώ είναι διεθνής πρακτική τα προγράμματα Οδοντιατρικής στα πρώτα δύο έτη σπουδών να περιλαμβάνουν κυρίως μαθήματα των ιατροβιολογικών επιστημών, ιδιαίτερα προσάθεται έχει καταβληθεί όπως οι φοιτητές μας έχουν μαθησιακές δραστηριότητες σε βασικά οδοντιατρικά αντικείμενα από νωρίς ώστε το 5ετές πρόγραμμα σπουδών να προσφέρει μία ολιστική εκπαίδευση της επιστήμης που σπου- δάζουν αλλά και να αποκτηθούν με προκλινικές εργαστηριακές ασκήσεις οι κλινικές δεξιότητες που θα απαιτηθούν στα μεγαλύτερα έτη για την θεραπεία των ασθενών.

«Ενα πολύ σημαντικό στοιχείο», καταλήγει ο καθηγητής Αθανασίου, είναι «η αξιοποίηση σε θέσεις διδακτικού προσωπικού του προγράμματος αρκετών Κυπρίων συναδέλφων, με εξαιρετικές μεταπτυχιακές σπουδές σε Ευρώπη και Αμερική». Η συμμετοχή τους, συνεχίζει «ενδυνάμυνει την σύνδεση του προγράμματος με την Κυπριακή Οδοντιατρική Κοινότητα, τους προσφέρει την δυνατότητα για έρευνα και ακαδημαϊκή ανέλιξη και τους συνδέει με την διεθνή οδοντιατρική ακαδημαϊκή οικογένεια λαμβάνοντας υπόψη ότι η σχολή μας είναι ήδη μέλος της Association of Dental Education in Europe».

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα <http://www.euc.ac.cy>

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

νπικών δράσεων και (δ) κατάρτισης προγραμμάτων πρόληψης για την βελτίωση της στοματικής υγείας του πληθυσμού.

Όσο εντυπωσιακές κι' αν είναι – και πράγματι είναι – οι εγκαταστάσεις του Τμήματος Οδοντιατρικής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου με τα τελευταίου τύπου ηλεκτρονικά μέσα διδασκαλίας και τον υπερσύγχρονο οδοντιατρικό εξοπλισμό, εκείνο που εντυπωσιάζει περισσότερο τον επι- σκέπτη είναι να ακούει τις συνομιλίες των φοιτητών που εξέρχονται στα αιθούσων μετά από μάθημα. Διαπιστώνει κανείς ότι οι φοιτητές προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα χωρών με τις συζητήσεις να διεξάγονται στα γερμανικά, αραβικά, εβραϊκά, αγγλικά και κάποια ελληνικά. Ο Καθηγητής Αθα- νασίου αναφέρει χαρακτηριστικά ότι το Πρόγραμμα Οδοντιατρικής δυνάμει ήδη το δεύτερο έτος και έχει περισσότερους από 80 φοιτητές (στο 1ο και

Πώς λειτούργησε η Πολιτική Άμυνα το '74 στο Βαρώσι

Τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου είχε εκπονηθεί ακόμα και σχέδιο επιστροφής του πληθυσμού στην κατεχόμενη πια πόλη

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΦΡΑΝΤΖΗ**

Η Πολιτική Άμυνα είναι Τμήμα του Υπουργείου Εσωτερικών και απολαμβάνει προστασίας από το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο. Κύρια αποστολή της είναι η προστασία του πληθυσμού. Έχει την ευθύνη να λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών που μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους για τη ζωή και την ευημερία των πολιτών ή, ακόμα, εκτεταμένες καταστροφές στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους. Επιπρόσθετα, η Πολιτική Άμυνα έχει την ευθύνη της προστασίας των πολιτών σε περιόδους ένοπλων συρράξεων. Η Πολιτική Άμυνα λαμβάνει μέρος σε κινητοποιήσεις, όπως εκκένωση κατοικημένων περιοχών, άντληση νερών από πλημμυρισμένα υποστατικά, κατάσβεση πυρκαγιών, ανεύρεση ελλειπόντων προσώπων, διάσωση ατόμων σε ερεΐπια, διαχείριση μαζικής μετακίνησης πληθυσμού και άλλες παρόμοιες.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Πολιτική Άμυνα δεν μπορούσε να απουσιάσει από τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση των συνεπειών από την τουρκική εισβολή του 1974. Οργανώθηκε έγκαιρα, κινητοποιήσε τις οργανωμένες σε τμήματα δυνάμεις της, όπως Πρότες Βοήθειες/Τραυματιοφορείς, Διάσωση, Μέριμνα, Συνοικιοφυλακή και Επικοινωνίες, σύμφωνα με τα σχέδια που υπήρχαν, ανταποκρινόμενη στα καθήκοντα που της ανέθεσε η πολιτεία. Σε όλη την Κύπρο κατέβαλε κάθε προσπάθεια για να στηρίξει τον πληθυσμό στις τραγικές εκείνες μέρες. Ειδικότερα αναφορά μπορεί να γίνει στην τότε δράση της για την πιθανότητα επιστροφής στην πόλη της Αμμοχώ-

Στην Αμμόχωστο, η Πολιτική Άμυνα επέδειξε πλήρη ετοιμότητα μόλις εκδηλώθηκε η τουρκική εισβολή. Τα μέλη της ήταν στις θέσεις τους με καθορισμένη από πριν διαδικασία ανάληψης υπηρεσίας.

του. Μια πόλη με ιδιαιτερότητες, μια πόλη που δέχθηκε το βομβαρδισμό της τουρκικής αεροπορίας, κτίρια και υποδομές κατέπεσαν και οι κάτοικοί της εξαναγκάστηκαν τελικώς να εγκαταλείψουν τις εστίες τους.

Η εκδήλωση της εισβολής

Στην Αμμόχωστο, η Πολιτική Άμυνα επέδειξε πλήρη ετοιμότητα μόλις εκδηλώθηκε η τουρκική εισβολή. Τα μέλη της ήταν στις θέσεις τους με καθορισμένη από πριν διαδικασία ανάληψης υπηρεσίας. Έτσι πρώτα ήχησαν οι σειρήνες για να ενημερώσουν τον πληθυσμό για ενδεχόμενο κίνδυνο βομβαρδισμού, για να προλάβει να μπει σε χαρακώματα ή σε υπόγεια πολυκατοικιών.

Ταυτόχρονα, οργανώθηκε Κέντρο Ελέγχου Επιχειρήσεων, και κατ' αυτόν τον τρόπο τα Τμήματα Τραυματιοφορέων, Πυρόσβεσης, Διάσωσης, Μέριμνας και Συνοικιοφυλακής ενήργησαν σύμφωνα με τις οδηγίες του Τμήματος Διοίκησης και Συντονισμού. Κάτω από πολύ αντίξοες συνθήκες, τα μέλη της Πολιτικής Άμυνας εργάστηκαν πάνω σε 24ωρη βάση, προσφέροντας κάθε δυνατή υπηρεσία στους πολίτες.

Η ηγεσία της Πολιτικής Άμυνας ανέλαβε πρωτοβουλίες, συνεργάστηκε με την Αστυνομία, την Πυροσβεστική, την Επαρχειακή Διοίκηση, τις Δημοτικές αρχές και το Τμήμα Υδατοπρομήθειας της πόλης. Ταυτόχρονα, κάτω από τη δική της ευθύνη προχώρησε η επίταξη οχημάτων, φούρνων και καταστημάτων τροφίμων. Το Τμήμα Τραυματιοφορέων, στήριξε το έργο που επιτελείτο στο Νοσοκομείο της πόλης, ενώ οι Συνοικιοφύλακες περιπολούσαν για να ελέγχουν αν ετρείτο η απόφαση για συσκότιση στη διάρκεια της νύκτας, ενώ ενημέρωναν και παρεμπόδιζαν τον πληθυσμό, ώστε να μην πλησιάζει σημεία που ενδεχομένως να υπήρχαν βλήματα, και ενημέρωναν την Αστυνομία. Εξαιτίας του βομβαρ-

Εξαιτίας του βομβαρδισμού της πόλης από αεροπλάνα της τουρκικής αεροπορίας, σημειώθηκε κατάρρευση κτιρίων από πυρκαγιές που ακολούθησαν.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1974, διαμορφώθηκε «σχέδιον με σκοπόν την κατά τον καλύτερο δυνατόν τρόπον οργάνωσιν της επιστροφής του πληθυσμού εις τας εστίας του, άνευ κινδύνου επεισοδίων, προστριβών, κλοπών, λεπλασιών κλπ».

δισμού της πόλης από αεροπλάνα της τουρκικής αεροπορίας, σημειώθηκε κατάρρευση κτιρίων από πυρκαγιές που ακολούθησαν. Τα Τμήματα Πυρόσβεσης και Διάσω-

σης, συνέδραμαν το έργο της Πυροσβεστικής και του Δήμου για την κατάσβεσή τους, καθώς και τη διάσωση ζωών. Το Τμήμα Μέριμνας είχε την ευθύνη της τροφοδοσίας των μελών της Πολιτικής Άμυνας που βρίσκονταν σε υπηρεσία.

Και για την επιστροφή

Στη συνέχεια, η Πολιτική Άμυνα είχε ανοικτές τις κεραίες της απέναντι σε μια ενδεχόμενη απόφαση της πολιτικής ηγεσίας για επιστροφή της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της. Με σχετικό έγγραφο προς την ηγεσία της Πολιτικής Άμυνας, τέθηκε το θέμα της προετοιμασίας σε αυτό το ενδεχόμενο.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1974, διαμορφώθηκε «σχέδιον με σκοπόν την κατά τον καλύτερο δυνατόν τρόπον οργάνωσιν της επιστροφής του πληθυσμού εις τας εστίας του, άνευ κινδύνου επεισοδίων, προστριβών, κλοπών, λεπλασιών κλπ». Αναφέρω ένα παράδειγμα του τρόπου της προετοιμασίας: «Μέλη της ΠΙΑ θα εισέλθουν εις την πόλιν. Μετ' αυτών, θα πρέπει να ευρίσκονται: α) μικρή ιατροφαρμακευτική μονάδα, β. Συνεργείον ασύρματης

επικοινωνίας, γ) μονάδα μέριμνας για την τροφοδοσία. Ταυτόχρονα, συνεργεία, με συμμετοχή μελών της ΠΙΑ, «θα περιέλθουν ολόκληρον την πόλιν και θα καταγράψουν τα καταστήματα και αποθήκας αι οποίαι είναι ανοικταί.

Όταν η διαδικασία της καταγραφής συμπληρωθεί, και όλοι οι ιδιοκτήτες τους επιστρέψουν, και αναλάβουν την ευθύνη των περιουσιών τους, θα εισέλθωμεν εις το δεύτερον στάδιον...»

Δυστυχώς το σχέδιο για την επιστροφή της πόλης έμεινε στα χαρτιά, καθώς οι πολιτικές εξελίξεις δεν δικαιώσαν τις προσδοκίες των κατοίκων της πόλης. Η Πολιτική Άμυνα σε κάθε περίπτωση οφείλει να έχει σχέδια, να έχει εισηγήσεις, να είναι παρούσα δίπλα από τον πολίτη στην κατάλληλη ώρα. Με τα μόνιμα Στελέχη της, τους Εθελοντές και τους Υπόχρεους, με την κατάλληλη άσκηση και προετοιμασία, αναβαθμίζουμε τον τομέα της πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα.

Ο κ. Ανδρέας Φραντζής είναι Διοικητής της Πολιτικής Άμυνας.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / Του ΑΝΤΗ ΡΟΔΙΤΗ

Η ευθύνη της ελληνικής ιστορικής επιστήμης

Στο βιβλίο του Άκρως Απόρρητο – Ειδικού Χειρισμού, Λιβάνης 2008, σ. 84, ο Χρήστος Γ. Ζαχαράκης, πρώην πρέσβης της Ελλάδας στη Λευκωσία, γράφει ότι από το 1959 ο Μεντέρές είχε πει στον Καραμανλή ότι ήξερε πως η Ένωση ήταν αναπόφευκτη αλλά προσπαθούσε να κάνει ό,τι μπορεί για τα συμφέροντα της πατρίδας του. Η διερεύνηση των λόγων για την κατάνηξη του αγώνα της ΕΟΚΑ στις Συμφωνίες της Ζυρίχης, δηλαδή στην κυπριακή «ανεξαρτησία», χάνει κάθε ενδιαφέρον πλην εκείνου της ακαδημαϊκής, ιστορικής έρευνας, μπροστά στο μέγα γεγονός της ντε φάκτο Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα διά της συγκρότησης της ελληνικής Μεραρχίας και της Εθνικής Φρουράς στην Κύπρο, το 1964.

Όπως μαρτυρά ο Νικόλαος Κουτσουκάλης (συνέντευξη στην Εστία 9, 10 και 11 Ιανουαρίου 2016), ιδιαίτερος γραμματέας του τότε υπουργού Άμυνας της Ελλάδας Πέτρου Γαρουφαλιά, η έλευση στην Κύπρο της ελληνικής μεραρχίας πραγματοποιήθηκε σε συνεννόηση με τις κεφαλές του ΝΑΤΟ, τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας von Hassel και τον υπουργό Άμυνας των ΗΠΑ, Robert McNamara. Αντίσταση εναντίον της Ένωσης εκείνη την εποχή ασκούσε το ΑΚΕΛ με συμπαραστάτη τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο με κύριο, κοινό και κουτοπόνηρο σύνθημα το «Ένωσις ναι, ΝΑΤΟ όχι», το οποίο μόνο αφελείς μπορούσαν να πι-

στέψουν και μόνο υπερόπτες και ψευδοπατριώτες μπορούσαν να υιοθετήσουν. Οκτώβρη του 1964 έλεγε ακριβώς αυτό ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στον κατάπληκτο Αναστάσιον Πεπονή: Και βέβαια θέλουμε την Ένωση, όμως να μην ανήκουμε στο ΝΑΤΟ!! (Αναστάσιον Πεπονή Τα γεγονότα και τα πρόσφα, Λιβάνης 2002, σελίδα 89).

Με την Ελλάδα στρατιωτικά κυρίαρχη στην Κύπρο, άρχισαν στη Γενεύη, στις 9 Ιουλίου 1964, συνομιλίες μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας με μεσολαβητή τον πρώην Υπ. Εξ. των ΗΠΑ και ένα των κορυφαίων της αμερικανικής διπλωματίας, τον Ντιν Άτσεσον, με θέμα την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα με αντάλλαγμα κάποιες εδαφικές παραχωρήσεις στην Τουρκία.

Την μαρτυρία του δημοσιογράφου του Observer, πρώην γραμματέα του βασιλιά Κων/νου, Philip Dean ή Γεράσιμου Τσιγάντες, αργότερα γερουσιαστή των Φιλελευθέρων στον Καναδά (διορίστηκε από τον Τσουντώ), ότι κατά συμβουλή του Ρόμπερτ Κέννεντυ εργοδότησε τον Ντιν Άτσεσον την Άνοιξη του 1964 ως Νομικό Σύμβουλο της Ελλάδας, δεν δείχνει κανείς νεοέλλην ιστορικός επιστήμων διάθεση να διερευνήσει.

Την μαρτυρία δίνει ο ίδιος ο Τσιγάντες (Philip Dean) στο βιβλίο του I should have died, Atheneum, New York 1977, σελίδες 110-111. Εκεί περιγράφει, ανάμεσα σε άλλα, την αποστολή που του ανέθεσε ο Γεώργιος Παπανδρέου (τον οποίο συμβούλευσε ο πρίγκιπας Φίλιππος

της Αγγλίας) να εργοδοτήσει στις ΗΠΑ έναν κατάλληλο άνθρωπο (τον Ντιν Άτσεσον τελικά) που θα μπορούσε να μιλήσει στον Πρόεδρο Λύντον Τζόνσον υπέρ των ελληνικών συμφερόντων.

Στις 9 Ιουλίου 1964, διορισμένος από τον Τζόνσον ο Άτσεσον, πρότεινε στους Τούρκους εκείνο που δεν μπορούσε να τους δώσει, αλλά που θα τους οδηγούσε σε τέτοια αδιαλλαξία ώστε στο τέλος να μπορούσε να γίνει η Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα άνευ ουδεμιάς εδαφικής παραχωρήσεως στην

Τουρκία. Αφού η Ελλάδα (Δημήτριος Νικολαρέζης) απέρριψε, ως ανεμνετο, κατηγορηματικά εκείνη την πρώτη «πρόταση» Άτσεσον, προτείνοντας η ίδια άλλα, ο Άτσεσον επανήλθε εξοργίζοντας στο απροχώρητο τους Τούρκους προτείνοντας τους τώρα βάση μόνο 5% εδάφους της Κύπρου με ενοίκιο για... 50 χρόνια!

Εννοείται ότι εδώ δεν περιγράφονται στις λεπτομέρειές τους όλες οι συζητήσεις αλλά αναφέρονται μόνο οι επικεφαλίδες.

Η ουσία βρίσκεται στο γεγονός

ότι στις 19 Αυγούστου 1964 ο βασιλιάς της Ελλάδας Κων/νος, ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου, ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης Παναγιώτης Κανελλόπουλος, οι υπουργοί Άμυνας και Εξωτερικών, Γαρουφαλιάς και Κωστόπουλος, αφού συνόψισαν την κατάσταση σχετικά με τις αμερικανικές και τουρκικές θέσεις, το ισοζύγιο δυνάμεων κ.ά., αποφάσισαν ότι εκείνη ήταν η στιγμή που μπορούσε να πραγματοποιηθεί η Ένωση Κύπρου-Ελλάδος. Ήταν η τελευταία φορά που όλη η Ελλάδα, με όλες της τις δυνάμεις αποφάσιζε να διεκδικήσει δυναμικά τα εθνικά δίκαια και την ελευθερία της Κύπρου.

Την επομένη το πρωί, 20 Αυγούστου 1964, ο Πέτρος Γαρουφαλιάς βρισκόταν στη Λευκωσία και μετέφερε την πρόταση στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, παρόντων του υπουργού Άμυνας της Κύπρου Πολύκαρπου Γιωρκάτζη, του υπουργού Εξωτερικών Σπύρου Κυπριανού κ.ά. Ακολούθησε γενικός ενθουσιασμός, πλην του Αρχιεπισκόπου, ο οποίος απέρριψε την πρόταση την επομένη 21 Αυγούστου 1964 κι εξαπέστειλε πίσω άπρακτο τον Γαρουφαλιά γυρίζοντας την πλάτη στην Ελλάδα.

Η δικαιολογία του Μακαρίου, όπως την αποκάλυψε επίσημα ο ίδιος στον Κρανιδιώτη (ανεπίσημα την διέδιδε ο ίδιος μαζί με το ΑΚΕΛ όπου μπορούσαν) ήταν ότι επρόκειτο για «συμπαιγνία» Ελλάδας-ΗΠΑ για επιβολή της δικτοσύνης (Νίκου Κρανιδιώτη, Ανοχώρωτη

Πολιτεία, Εστία 1985, Πρώτος τόμος, σ. 228).

Ο Αρχιεπίσκοπος και Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κατηγορούσε τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας Γεώργιο Παπανδρέου, τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης Παναγιώτη Κανελλόπουλο, τον Ελληνικό Στρατό, συλλήβην όλη την Ελλάδα, ότι συνωμοτούσε με τους Αμερικανούς σε βάρος της Κύπρου!

Η εκδοχή αυτή, ότι ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος «αντιστάθηκε» σε μια ελληνοαμερικανική «συνωμοσία» σε βάρος της Κύπρου παραμένει εδραιωμένη και αδιερεύνητη από την ελληνική ιστορική επιστήμη μέχρι σήμερα.

Μέσα σε τέτοιες συνθήκες ανάμιξης του ψέματος και της αλήθειας, του μύθου με την πραγματικότητα, που μόνο προσωπικά και κομματικά συμφέροντα υπηρετούν, αναμένεται να ορθοποδήσει ξανά ο ελληνισμός και με αυτογνωσία, φιλοπατρία και εντιμότητα να αντιμετωπίσει με επιτυχία τον ογκούμενο εις βάρος του ισλαμικό νέο-οθωμανισμό. Ας βγει πρώτη μπροστά, με σοβαρότητα και ευθύνη η ιστορική επιστήμη, να φωτίσει τεκμηριωμένα τα γεγονότα και να μας απαλλάξει από τις φαντασιώσεις «αντίστασης» και τους απατεώνες που τις καλλιέργησαν σε βάρος της συνοχής του έθνους, υπέρ μόνο του δικού τους, ατομικού συμφέροντος.

Ο κ. Άντης Ροδίτης είναι ερευνητής, συγγραφέας και λογοτέχνης.

Αναστάτωση από τα 5,1 Ρίχτερ στην Αττική

Το μεσημέρι της Παρασκευής, τρία χιλιόμετρα από τη Μαγούλα της Δυτικής Αττικής – Δεν υπήρξαν αναφορές για θύματα

Των **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**
και **ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ**

Αναστάτωση εξαιτίας του μικρού εστιακού βάθους, που είχε ως αποτέλεσμα να γίνει ιδιαίτερα αισθητός, προκάλεσε ο σεισμός ισχύος 5,1 στην κλίμακα Ρίχτερ, που σημειώθηκε την Παρασκευή στις 14.13, 3 χιλιόμετρα από τη Μαγούλα της Δυτικής Αττικής. Ωστόσο, δεν υπήρξαν αναφορές για θύματα ή τραυματισμούς, ενώ οι υλικές ζημιές ήταν περιορισμένες.

Οι σεισμολόγοι από την πρώτη στιγμή παρακολουθούσαν στενά τη μετασεισμική ακολουθία. «Είναι πολύ νωρίς για να αποφανθούμε αν είναι ο κύριος σεισμός», εξήγησε στην «Κ» ο Γεράσιμος Παπαδόπουλος, διευθυντής του Κέντρου Ερευνών του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, μιλώντας λίγο μετά τον σεισμό,

του οποίου το εστιακό βάθος εκτιμήσε στα «12-15 χιλιόμετρα». Ο κ. Παπαδόπουλος ανέφερε, μάλιστα, ότι «δεν είναι σαφές» πότε θα ξερουμε: «Αυτό εξαρτάται από τη φύση, είναι πέρα από τον έλεγχό μας».

Σύμφωνα με τον σεισμολόγο του Εθνικού Αστεροσκοπείου, υπάρχουν πολλά κριτήρια που πρέπει να συνυπολογιστούν ώστε οι επιστήμονες να κρίνουν αν η σεισμική δραστηριότητα μετά τη δόνηση που σημειώθηκε στη Μαγούλα συντείνει στο συμπέρασμα ότι αυτός ήταν ο κύριος σεισμός. «Τα βασικά κριτήρια αφορούν το πώς κατανέμονται χρονικά οι μετασεισμοί και το πώς εξελίσσεται η ισχύς τους. Αν αραιώνει η συχνότητα τους και μειώνεται η ένταση, αυτό θα μας δείξει ότι ο σεισμός ήταν όντως ο “μεγάλος”». Αλλά για να κριθεί αυτό θα χρειαστούν 50, 60 ή περισσότεροι μετασεισμοί» (ενώ μιλάμε γίνεται αισθητός ο έκτος).

Ο κ. Παπαδόπουλος, στην πρώτη επικοινωνία που είχε μαζί του η «Κ», ήταν επίσης επιφυλακτικός για το αν το επίκεντρο του σεισμού ήταν το ίδιο με τον μεγάλο σεισμό 5,9 Ρίχτερ του Σεπτεμβρίου του 1999 – «μπορεί να πρόκειται για δεύτερη, ανεξάρτητη σεισμική πηγή», είπε. Αργότερα, χθες το απόγευμα, η εκτίμησή του ήταν ότι «πι-

Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας ζητεί από τους πολίτες να ενημερώνονται από τις επίσημες ιστοσελίδες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την εξέλιξη της κατάστασης.

θανώς πρόκειται για το ίδιο ρήγμα». Τέλος, σε ερώτηση για τη σχέση του σεισμού με τα ρήγματα του Κορινθιακού Κόλπου, ο διευθυντής του Κέντρου Ερευνών του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου της Αθήνας ήταν καθοριστικός. Σεισμοί αυτής της ισχύος, εξηγούσε, «δεν είναι αρκετά δυνατοί για να διεγείρουν παρακείμενα ρήγματα».

Δύο ώρες μετά τον σεισμό συνεδρίασε το Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας για προληπτικούς λόγους. Σε αυτό συμμετείχαν ο νέος γενικός γραμματέας Πολιτικής Προστασίας Νίκος Χαρδαλιάς, η απερχόμενη περιφερειάρχης Αττικής Ρένα Δούρου, ο πρόεδρος του ΟΑΣΠ, καθηγητής Γεωλογίας Ευθύμης Λέκκας και ο νέος αρχηγός της ΕΛ.ΑΣ. Μιχάλης Καραμαλάκνης. Σε αυξημένη ετοιμότητα τέθηκαν το ΕΚΑΒ και όλες οι υγειονομικές μονάδες του Λεκανοπεδίου.

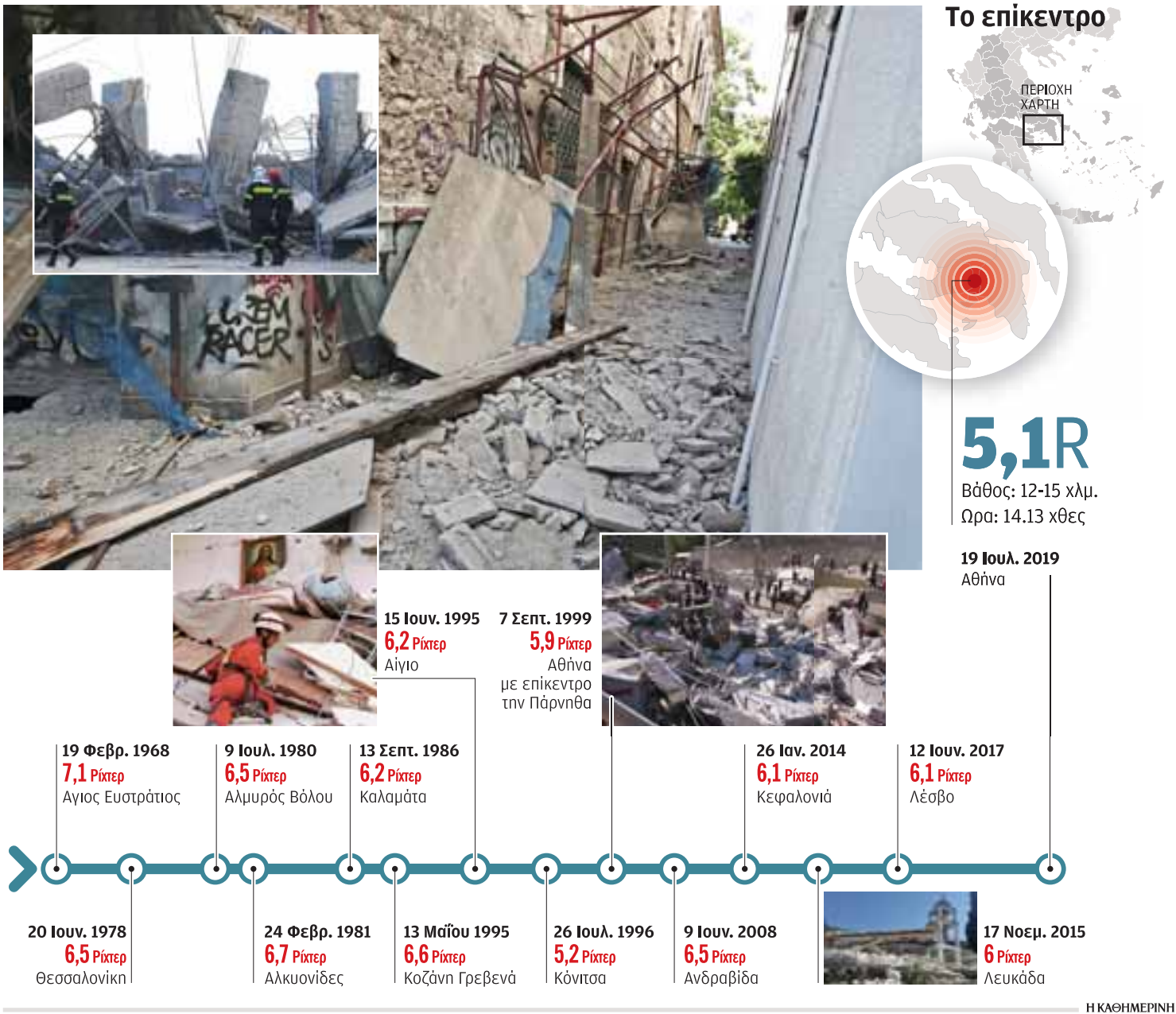
Το υπουργείο Υγείας και το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας παρακολουθούσαν από κοντά από την πρώτη στιγμή την κρίση προκειμένου να θέσουν σε εφημερία, εάν και εφόσον χρειαστεί, και άλλα νοσοκομεία. Σαφείς οδηγίες δόθηκαν στις διοικήσεις όλων των υγειονομικών σχηματισμών της Αττικής να ελέγξουν τις κτιριακές εγκαταστάσεις για το ενδεχόμενο ζημιών από τον σεισμό (δεν εντοπίστηκε κάτι). Σημειώνεται ότι έχουν τεθεί σε επιφυλακή όλα τα νοσοκομεία της Αττικής, ενώ οι νοσηλεύόμενοι στο Δαφνί μεταφέρθηκαν προληπτικά στον προαύλιο χώρο του ιδρύματος και επέστρεψαν.

«Δεν σημειώθηκαν σοβαρά προβλήματα σε βασικές υποδομές ούτε υπήρξαν σοβαροί τραυματισμοί», ανακοίνωσε η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας. Ωστόσο, οι υπηρεσίες του υπουργείου Υποδο-

μών, σε συνεργασία με τους δήμους, δρομολογούν τον μετασεισμικό έλεγχο των κτιρίων έτσι ώστε να αξιολογηθούν τυχόν ζημιές αλλά και να εξεταστεί η στατικότητά τους. Στο πλαίσιο αυτό παρακαλούνται οι πολίτες οι οποίοι έχουν εντοπίσει οποιοδήποτε πρόβλημα στις κατοικίες τους ή σε άλλο κτίριο να απευθύνουν τα σχετικά αιτήματα στους οικείους δήμους.

Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας ζητεί από τους πολίτες να είναι ψυχραιμοί και να ενημερώνονται από τις επίσημες ιστοσελίδες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την εξέλιξη της κατάστασης. Χθες, ένα ελικόπτερο super puma και ένα συντονιστικό ελικόπτερο πραγματοποίησαν πτήσεις- περιπολίες πάνω από τη Δυτική Αττική προκειμένου να εντοπίσουν προβλήματα και να αναφέρουν τυχόν ζημιές στην περιοχή.

Μεγάλοι σεισμοί στην Ελλάδα

Μικρές υλικές ζημιές στην πρωτεύουσα

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Περιορισμένες υλικές ζημιές, χωρίς σοβαρούς τραυματισμούς, άφησε πίσω του ο σεισμός των 5,1 Ρίχτερ στην Αττική. Μια παλιά κατοικία στη Δραπετσώνα και ένα ακατοίκητο σπίτι στα Πετράλωνα κατέρρευσαν, σύμφωνα με ανακοίνωση του κυβερνητικού εκπροσώπου Στέλιου Πέτσα, χωρίς να κινδυνεύσει κάποιος διερχόμενος πολίτης. Ζημιές καταγράφηκαν σε προσόψεις κτιρίων στο Αιγάλεω, στον Πειραιά και στο Μοναστηράκι.

Ο παλιός ταινιοδρόμος των λιπασμάτων στο λιμάνι του Πειραιά κοντά στην πύλη Ε1, μια παλιά κατασκευή που είχε χαρακτηριστεί διατηρητέα, κατέρρευσε χωρίς να επιρραζεί όμως την τουριστική κίνηση και τα δρομολόγια των πλοίων. Δυνάμεις της ΕΜΑΚ με ειδικά εκπαιδευμένο σκύλο ερευνήσαν τα συντρίμια και βεβαιώθηκαν ότι δεν υπήρχε εγκλωβισμένος άνθρωπος.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία δέχθηκε πάνω από 30 κλήσεις πολιτών για απεγκλωβισμούς από ανελκυστήρες και περισσότερες από 60 κλήσεις για αφαίρεση αντικειμένων

Σε εγρήγορση δυνάμεις της ΕΜΑΚ και Πυροσβεστική – Δεν υπήρξαν φθορές σε ιστορικά μνημεία της πόλης.

(σοβάδες, σπασμένες τζαμαρίες και μάρμαρα) από μπαλκόνια και εισόδους σπιτιών και προσόψεις καταστημάτων και για καταγραφή ζημιών. Σύμφωνα με το υπουργείο Πολιτισμού δεν υπήρξαν ζημιές σε ιστορικά μνημεία της πόλης, με εξαίρεση στο κέντρο της Αθήνας όπου λύγισε ο σταυρός στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Σύμφωνα με ενημέρωση της Εφόρου Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής κάποιες ζημιές υπήρξαν στη Μονή Δαφνίου, όπου κατακρημνίστηκε το ανατολικό τμήμα του βόρειου εξωτερικού περιβόλου. Πάντως, μηχανικοί της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Εργων πραγματοποιούσαν χθες αυτοψίες στα κτίρια που στεγάζονται υπηρεσίες του ΥΠΠΟ για την καταγραφή τυχόν ζημιών.

Κανένα κτιριακό ή λειτουργικό πρόβλημα δεν διαπιστώθηκε στα νοσοκομεία της Αττικής. Λίγοι πολίτες, είτε με δικά τους μέσα είτε με το ΕΚΑΒ, μετέβησαν σε νοσοκομεία για τις πρώτες βοήθειες, ενώ μία έγκυος και ένας ανήλικος με μικροτραυματισμούς θα νοσηλεύονταν προληπτικά.

Μετά την εκδήλωση του σεισμού δόθηκε εντολή να εκκενωθούν όλα τα δημόσια κτίρια. Ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχάλης Χρυσοχοΐδης βρέθηκε στο Κέντρο Επιχειρήσεων της Πυροσβεστικής. Ένα ελικόπτερο super puma και ένα ακόμη συντονιστικό ελικόπτερο περιπολούσαν πάνω από τη Δυτική Αττική για να αναφέρουν τυχόν υλικές ζημιές, ενώ δυνάμεις της Πυροσβεστικής και της Αστυνομίας μετέβησαν στην ίδια περιοχή.

Η Πυροσβεστική τέθηκε σε γενική επιφυλακή και στις περιπολίες της έλαβαν μέρος 150 οχήματα, 350 πυροσβέστες και 80 επιχειρησιακοί αξιωματικοί. Με εντολή του αρχηγού της Πυροσβεστικής ενεργοποιήθηκαν το Συμβούλιο Διαχείρισης Κρίσεων με διευρυμένη σύνθεση, καθώς και η προβλεπόμενη υποστηρικτική ομάδα Διαχείρισης Συμβάντων.

Σε πάρκα, αλσύλλια και Ι.Χ. λόγω Εγκέλαδου

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

Τις προετοιμασίες της Παρασκευής των Αθηναίων ενόψει του Σαββατοκύριακου ήρθε να διαταράξει ένας φωταγώγιμος των «ξύπνησε» στους κατοίκους του Λεκανοπεδίου Αττικής μνήμες από τους δύο προηγούμενους μεγάλους σεισμούς το 1981 και το 1999. Η διάρκεια, η ένταση και η βοή, που συνόδευσε το χτύπημα του Εγκέλαδου λίγο μετά τις δύο το μεσημέρι, προκάλεσαν τον πανικό ακόμα και των πιο ψυχραιμων. Κτίρια «ταλαντεύονταν», βιβλία έπεφταν από βιβλιοθήκες, ντουλάπες άνοιγαν διάπλατα, σοβάδες εκσφενδονίζονταν, ενώ κραυγές αγωνίας αντηχούσαν στους φωταγώγους των πολυκατοικιών. Απαξ και η γη έπαψε να τρέμει, εκατοντάδες άνθρωποι βρισκόταν ήδη στους δρόμους, ενώ άμεσα δόθηκε άνωθεν εντολή εκκένωσης όλων των δημόσιων κτιρίων και πολλών ιδιωτικών. Σε μικρότερη ένταση βίωσαν το φαινόμενο μόνον όσοι τη δεδομένη στιγμή ήταν πεζή ή εν κινήσει σε Ι.Χ.

Οι πολίτες συγκεντρώθηκαν σε πάρκα και αλσύλλια, άλλοι βρήκαν προσωρινό καταφύγιο στα αυτοκίνητά τους, προσπαθώντας να

Η διάρκεια, η ένταση και η βοή που συνόδευσαν το χτύπημα, λίγο μετά τις δύο το μεσημέρι, προκάλεσαν τον πανικό ακόμα και των πιο ψυχραιμων.

πρημψουν, κάτι μάλλον ακατόρθωτο, καθώς ο ένας μετασεισμός διαδεχόταν τον άλλο για την επόμενη μιάμιση ώρα. Ο καθένας με ένα κινητό στο χέρι αναζητούσε εναγωνίως να ακούσει τους δικούς του για να βεβαιωθεί ότι είναι σώοι, όμως οι τηλεπικοινωνίες είχαν διακοπεί. Όταν εκδηλώθηκε ο σεισμός καταγράφηκαν 20.000 κλήσεις ανά δευτερόλεπτο, περισσότερες απ' όσες την Πρωτοχρονιά. Αντιστοιχος «συνωστισμός» κλήσεων είχε σημειωθεί αμέσως μετά τον σεισμό του 1999, εποχή κατά την οποία το κινητό είχε αρχίσει να μπαίνει δειλά στη ζωή μας. Όμως, η τεχνολογία του είχε είκοσι χρόνια που μεσολάβησαν έχει εξελιχθεί: τα δίκτυα διαθέτουν μεγαλύτερη χωρητικότητα, εξ ου και ξεπέρασαν ταχύτερα τις δυσλειτουργίες, ενώ

το δίκτυο σταθερής παρέμεινε αλώβητο. Και βέβαια, η «επανάσταση» προέκυψε από το Ιντερνετ: όσοι βρίσκονταν εντός εμβέλειας δικτύων Wi-Fi αξιοποίησαν το WhatsApp και το Viber, τερματίζοντας έτσι γρηγορότερα την αγωνία τους. Πάντως, παρά τα «παταράγουδα» τα πρώτα τριάντα λεπτά μετά τον σεισμό, οι τρεις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας διατήρησαν ακεραίες τις υποδομές τους.

Δυσκολίες αντιμετώπισαν και όσοι έσπευσαν στα αυτοκίνητά τους, αφού μεγάλο μοτίβιόδρισμα προκλήθηκε στο κέντρο της Αθήνας με πολλά φανάρια να έχουν βγει εκτός λειτουργίας. Στην Κηφισιά, μάλιστα, στο ρεύμα καθόδου, σημειώθηκε καραμπόλα με τρία οχήματα, επιδεινώνοντας έτι περαιτέρω την κίνηση και την επικρατούσα ένταση.

Η ατμόσφαιρα, πάντως, είχε άρωμα δεκαετίας '80, όπως νοσταλγικά παρατήρησαν οι μεγαλύτεροι – οικογενειακές μετέτρεπαν τα αυτοκίνητά τους σε προσωρινά καταλύματα παρακολουθώντας με προσοχή το δελτίο ειδήσεων στο ραδιόφωνο, άγνωστοι γίνονταν φίλοι καθώς μοιράζονταν το ίδιο παγκάκι και την ίδια αγωνία για τον επόμενο μετασεισμό...

Το πρώτο επιτελείο του νέου Μαξίμου

Αποτελείται από παλαιούς και νεότερους συνεργάτες του πρωθυπουργού, καθώς και από πρόσωπα-έκπληξη

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Κάποτε ο Θεόδωρος Πάγκαλος είχε πει ότι άλλοι είναι οι άνθρωποι που σε φέρνουν στην εξουσία και άλλοι αυτοί που σε κρατούν. Το μοντέλο που έχει επιλέξει για το πρώτο στενό επιτελείο του ο πρωθυπουργός φαίνεται να είναι μια σύνθεση των δύο: στον πρωινό καφέ του νέου Μεγάρου Μαξίμου μετέχουν πρόσωπα που βρίσκονται δίπλα του από την εποχή της εσωκομματικής κάλπης για την ηγεσία της Ν.Δ., άνθρωποι που εντάχθηκαν σταδιακά στο επιτελείο του στην Πειραιώς, καθώς και νεοεισερχόμενοι που φαίνεται να εξυπηρετούν το σχέδιο του πρωθυπουργού για «καταιγίδα» κατά το πρώτο εξάμηνο διακυβέρνησης.

Η ανθρωπογεωγραφία του Μαξίμου αυτή τη στιγμή είναι αρκετά διαφορετική από αυτήν του τρίτου ορόφου της Πειραιώς μέχρι και το βράδυ των εκλογών. Για όσους γνωρίζουν τον κ. Μητσοτάκη, ακόμη και τα πρόσωπα-έκπληξη δεν αποτέλεσαν... έκπληξη, υπό την έννοια ότι είναι γνωστό ότι ο πρωθυπουργός και ως πρόεδρος της Ν.Δ. βρισκόταν σε επαφή με έναν ευρύ κύκλο συνομιλητών, εκτός του στενού κομματικού επιτελείου. Με κάποια από αυτά τα πρόσωπα μάλιστα, ο κ. Μητσοτάκης φέρεται να συνομι-

Η ομάδα του πρωινού καφέ συνεδριάζει καθημερινά στις 8 το πρωί υπό τον κ. Μητσοτάκη.

λούσε ήδη από τις πρώτες ημέρες εκλογής του στην ηγεσία της Ν.Δ. Τα βασικά πρόσωπα, ωστόσο, δεν έχουν αλλάξει. Όπως ο Γρηγόρης Δημητριάδης, ο 39χρονος δικηγόρος και εξ απορρήτων του κ. Μητσοτάκη στον τρίτο όροφο της Πειραιώς, που ανέλαβε διευθυντής του πρωθυπουργικού γραφείου. Μετριοπαθής κεντροδεξιός, ο κ. Δημητριάδης έχει φέρει εις πέρας δύσκολες ειδικές αποστολές μέχρι σήμερα, τόσο με βουλευτές και στελέχη της Ν.Δ. όσο και με ανοίγματα σε πρόσωπα εκτός των κομματικών τειχών. Είναι ακόμη ο άνθρωπος που είχε αναλάβει, μήνες πριν, το κνήγι και την αξιολόγηση ανθρώπων για τη στελέωση των κυβερνητικών θέσεων, σε απευθείας επαφή πάντα με τον κ. Μητσοτάκη.

Κομβικό ρόλο στον συντονισμό του κυβερνητικού έργου, στις νομοτεχνικές διαδικασίες και στη σύνδεση μεταξύ υπουργικού συμβουλίου και Βουλής έχει ο υπουργός Επικρατείας Γιώργος Γεραπετρίτης. Ο καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στη Νομική Σχολή Αθηνών, με εμπειρία στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης επί κυβερνήσεως Γιώργου Παπανδρέου, είναι συνομιλητής του κ. Μητσοτάκη εδώ και καιρό. Τον Οκτώβριο του 2017 είχε αναλάβει επικεφαλής της 12μελούς ομάδας συμβούλων του κ. Μητσοτάκη, σηματοδοτώντας το τότε κύμα διευρυνσης της Ν.Δ. προς το Κέντρο.

Πρόσωπο με κομβικό ρόλο στο νέο μοντέλο διακυβέρνησης που είναι αποφασισμένος να εφαρμόσει ο πρωθυπουργός είναι ο υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ Ακης Σκέρτσος. Ο μέχρι πρότινος γενικός διευθυντής του ΣΕΒ, που έχει και την ευθύνη της παρακολούθησης του έργου των υπουργείων –και του πληροφοριακού συστήματος «Μαζί» που θα το υποστηρίξει–, έχει θπτεύσει ως επικεφαλής στα γραφεία του πρωθυπουργού Παναγιώτη Πικραμμένου, του ΥΠΟΙΚ Γιάννη Στουρνάρα και βρίσκεται σε επαφή με τον πρωθυπουργό εδώ και πολύ καιρό, καθώς, ενώ σπάνια ήταν τα περάσματά του από το Μοσχάτο, η τοποθέτησή του σε αυτή τη θέση ήταν γνωστή εδώ και καιρό στους παρισκούντες την Ιερουσαλήμ.

Στενός συνεργάτης του πρωθυπουργού που συμμετέχει στον πρωινό καφέ, και έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη του κ. Μητσοτάκη, είναι ο νέος κυβερνητικός εκπρόσωπος

1ος ΟΡΟΦΟΣ

- 1

Στέλιος Πέτσας
Κυβερνητικός εκπρόσωπος

- 2

Ακης Σκέρτσος
Υπουργός παρά τω πρωθυπουργώ

- 3

Γιώργος Γεραπετρίτης
Υπουργός Επικρατείας

- 4

Δημήτρης Μητρόπουλος
Σύμβουλος στρατηγικής και ευρωπαϊκών θεμάτων

ΙΣΟΓΕΙΟ

- 5

Γρηγόρης Δημητριάδης
Διευθυντής πρωθυπουργικού γραφείου

- 5

Κυριάκος Μητσοτάκης

ΥΠΟΓΕΙΟ

- 6

Κύρα Κάπη
Υπεύθυνη επικοινωνίας πρωθυπουργού

- 7

Θανάσης Νέζης
Στενός συνεργάτης του πρωθυπουργού

- 8

Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου

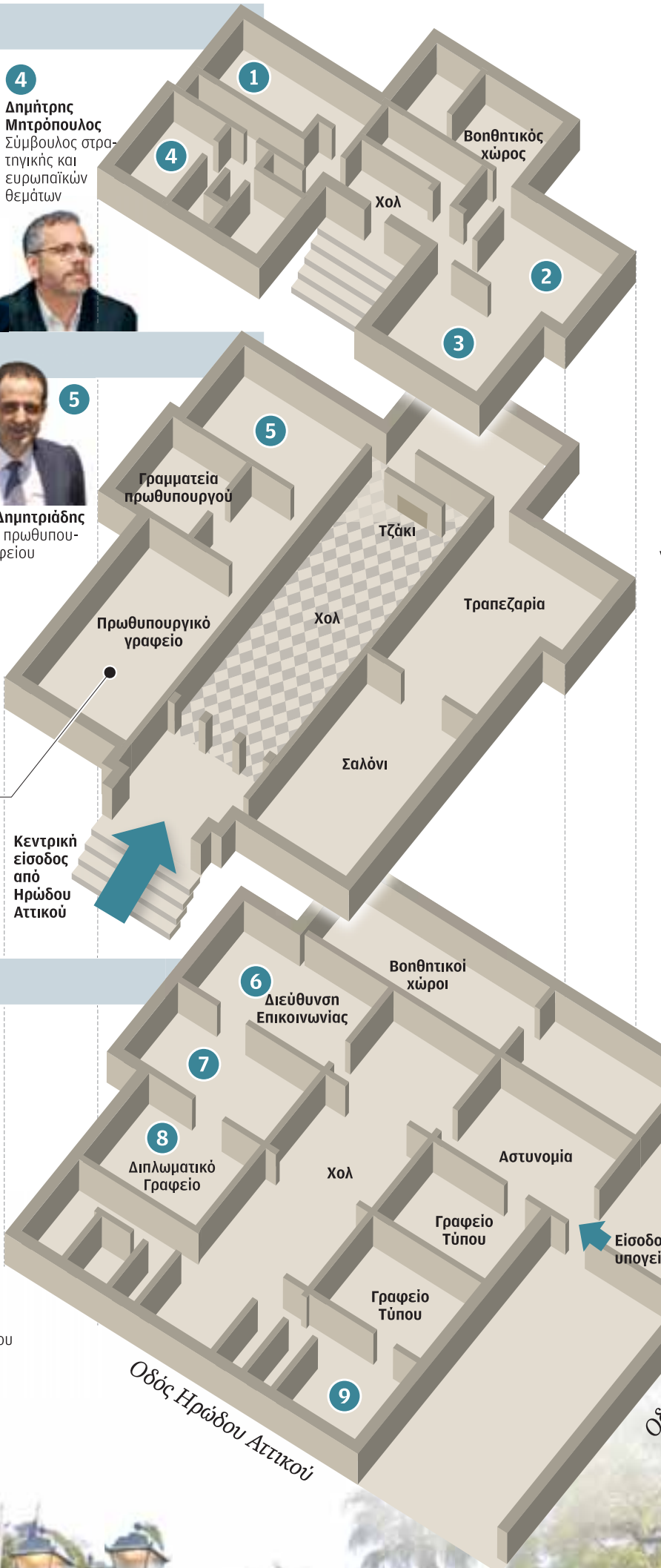

- 9

Κωνσταντίνος Ζούλας
Διευθυντής γραφείου Τύπου πρωθυπουργού

Όλοι οι άνθρωποι του προέδρου

Το πρωθυπουργικό γραφείο με την ξύλινη επένδυση

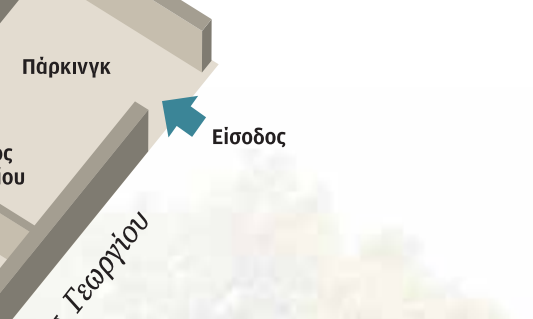
Το γνωστό χολ με το τζάκι μπροστά από το οποίο γίνονται πάντα οι δηλώσεις του εκάστοτε πρωθυπουργού

Το σαλόνι του Μαξίμου με πιάνο με ουρά

Η τραπεζαρία για τα επίσημα γεύματα

Ο νέος γαλάζιος ζωγραφικός πίνακας του Γ. Αδαμάκου στο πρωθυπουργικό γραφείο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στέλιος Πέτσας. Αρχικά σύμβουλος για τα δημοσιονομικά, ο κ. Πέτσας κέρδισε την εμπιστοσύνη του κ. Μητσοτάκη με την εργατικότητα και το μετριοπαθές προφίλ του, ανέλαβε τον συντονισμό της ομάδας συμβούλων του προέδρου της Ν.Δ. και εντέλει τη διεύθυνση του γραφείου του στην Πειραιώς. Στον πρωινό καφέ μετέχει, όπως αναμενόταν, ο Κωνσταντίνος Ζούλας, ο οποίος έκανε τη μετάβαση από διευθυντής του γραφείου Τύπου της Ν.Δ. σε αυτήν του διευθυντή του γραφείου Τύπου του πρωθυπουργού.

Τουλάχιστον για την ώρα, καθώς «ακούγεται» η αξιοποίησή του στην ΕΡΤ ή σε κάποια άλλη θέση. Ο κ. Ζούλας έχει αναπτύξει καλή χημεία με τον κ. Μητσοτάκη και ανήκει στο στενό επιτελείο από τον Οκτώβριο του 2017. Εκπλήξη αποτέλεσε η προσθήκη του Δημήτρη Μητρόπουλου, ο οποίος ανέλαβε χρέη συμβούλου στρατηγικής και ευρωπαϊκών θεμάτων. Ο δημοσιογράφος και πρώην διευθυντής των «Νέων» είναι από τα πρόσωπα που διατηρούσαν ανοικτό δίαυλο με τον κ. Μη-

τσοτάκη τα τελευταία δύο χρόνια, κάτω από το ραντάρ του συστήματος της Πειραιώς. Τελευταία, αλλά όχι λιγότερο σημαντική, καθώς είναι και η μόνη γυναίκα στον πρωινό καφέ –από την τρίτη ημέρα ανάληψης καθηκόντων της νέας κυβέρνησης–, είναι η Κύρα Κάπη. Ανθρώπος χαμηλών τόνων και εμπιστοσύνης του κ. Μητσοτάκη εδώ και αρκετά χρόνια, η κ. Κάπη ως αναπληρώτρια διευθύντρια του γραφείου Τύπου της Ν.Δ. ήταν η «σκιά» του προέδρου όπου υπήρχαν περιοδείες, κάμερες και

δημόσιες εμφανίσεις. Πλέον, είναι διευθύντρια επικοινωνίας του πρωθυπουργού και έχει την πλήρη ευθύνη για την εικόνα του κ. Μητσοτάκη. Το επιτελείο του πρωθυπουργού δεν εξαντλείται βέβαια στην ομάδα του πρωινού καφέ που συνεδριάζει στις 8 το πρωί, καθώς υπάρχουν και αφανείς συνεργάτες που έχουν αναλάβει ο καθένας την αποστολή του. Ένας εξ αυτών είναι ο Θανάσης Νέζης, στενός συνεργάτης του κ. Μητσοτάκη στα κομματικά. Καθήκοντα έχει αναλάβει

και η διευθύντρια του διπλωματικού γραφείου του πρωθυπουργού, πρέσβης Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου, η οποία μόλις επέστρεψε από το Κόσοβο, όπου ήταν επικεφαλής της Υπηρεσίας της Ε.Ε. Τέλος, οι αφανείς ήρωες, οι άνθρωποι που δουλεύουν για το γραφείο Τύπου και τα επικοινωνιακά: ο αναπληρωτής διευθυντής Αργύρης Παπαστάθης, οι νεότεροι Πρόδρομος Πύρρος και Βασίλης Καραμπτσόπουλος, ο υπεύθυνος για τα ψηφιακά μέσα του πρωθυπουργού Ερρίκ Παρκς κ.ά.

Θέλουμε στενότερη αμυντική συνεργασία

Ο πρόσβης των ΗΠΑ Τζέφρεϊ Πάιατ μιλάει στην «Κ» για τις σχέσεις με την Ελλάδα και τις ισορροπίες στην περιοχή

Συνέντευξη στον **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟ**

Ενίσχυση της ελληνοαμερικανικής αμυντικής συνεργασίας προαναγγέλλει μέσω της «Κ» ο πρόσβης των ΗΠΑ Τζέφρεϊ Πάιατ, τονίζοντας ότι ήδη συζητείται η αλλαγή της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας που διέπει, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία της Σούδας. Ο κ. Πάιατ κάνει σαφές ότι οι ΗΠΑ θα επιθυμούσαν να αξιοποιήσουν και άλλες στρατιωτικές εγκαταστάσεις. Δηλώνει ενθουσιασμένος με τη νέα κυβέρνηση και τονίζει ότι ανοίγονται ευκαιρίες στους τομείς των επενδύσεων.

— **Ποια η προοπτική των ελληνοαμερικανικών σχέσεων με τη νέα κυβέρνηση;**

— Είχαμε μια πολύ καλή και δυνατή σχέση κατά την περίοδο τη κυβέρνησης Τσίπρα. Και νομίζω ότι πρέπει να πιστώσουμε στην προηγούμενη διοίκηση την πρόοδο που είχαμε, για παράδειγμα στη συνεργασία στους τομείς ασφάλειας και άμυνας. Τώρα έχουμε μια καθαρή δέσμευση από τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη και την ομάδα του να προχωρήσουμε ακόμα πιο γρήγορα. Στο συνέδριο του Economist αυτή την εβδομάδα έμεινα εντυπωσιασμένος από το επίπεδο της συνέχειας, ιδιαίτερα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. Ο ρυθμός της αμυντικής συνεργασίας μας είναι ο υψηλότερος δεκαετιών. Πρόκειται για την πολύ στενή εταιρική σχέση στη βάση της Σούδας, τις σημαντικές επιχειρήσεις των ΜQ-9 στη Λάρισα, τις στρατιωτικές ασκήσεις μας, τις μετακινήσεις μέσω Αλεξανδρούπολης και Θεσσαλονίκης, την παρουσία στο Στεφανοβίκειο. Έχουμε δεσμευθεί σε διμερές επίπεδο αυτή η παρουσία να γίνει ακόμα μεγαλύτερη και πιο ουσιαστική για την επόμενη χρονιά.

Ελεγα πάντα ότι ο τομέας με τη μεγαλύτερη δυναμική ανάπτυξης είναι η ήδη ισχυρή σχέση μας σε εμπόριο και επενδύσεις. Είναι προφανώς ύψιστη προτεραιότητα για τον κ. Μητσοτάκη και την ομάδα του. Το κατάλαβα πολύ καθαρά στις συναντήσεις μου με τους υπουργούς Αδωνι Γεωργιάδη, Κωστή Χατζηδάκη, Κυριάκο Πιερρακάκη που είναι οι τρεις παίκτες-κλειδιά για την οικονομία, την ενέργεια και την ψηφιακή τεχνολογία. Είναι και οι τρεις πολύ στενοί φίλοι και έχω δουλέψει αρκετά μαζί τους τα προηγούμενα τρία χρόνια και τώρα είναι σε θέσεις που πραγματικά μπορούν να υλοποιήσουν πράγματα. Την προηγούμενη εβδομάδα είχα τηλεφω-

“

Δεν υπάρχουν άλλοι σύμμαχοι στο NATO που να είναι τόσο ισχυρά ευθυγραμμισμένοι όσο η Ελλάδα και οι ΗΠΑ στο ζήτημα της Τουρκίας — και οι δύο μας πιστεύουμε ότι πρέπει να παραμείνει στη Δύση.

Ολοι λένε ότι επιθυμούν να κάνουν την Ελλάδα έναν από τους πιο ελκυστικούς επενδυτικούς προορισμούς και οι ΗΠΑ θα είναι ο ισχυρότερος δυνατός σύμμαχος.

Εστίασή μας ως ΗΠΑ είναι πώς θα στηρίξουμε τη Βόρεια Μακεδονία να γίνει ένα ισχυρό και αποτελεσματικό μέλος του NATO.

νική επικοινωνία με τον υπουργό Εμπορίου Γουίλμπουρ Ρος, στον οποίο και περιέγραφα ορισμένες από τις ευκαιρίες που βλέπω με αυτή την κυβέρνηση. Οπότε νομίζω ότι βρισκόμαστε στην ιδανική θέση να πάρουμε μια ήδη πολύ καλή ελληνοαμερικανική σχέση και να την αναβαθμίσουμε στο επόμενο επίπεδο. Είμαστε τυχεροί διότι χτίσαμε ένα θεσμικό πλαίσιο για να το κάνουμε αυτό. Το πιο σημαντικό είναι ο στρατηγικός διάλογος. Αυτό δεν πρόκειται να αλλάξει, τουλάχιστον ως προς τους βασικούς πυλώνες συνεργασίας.

NTIME NEWS / IMANAE BARNALE

«Συμφωνήσαμε (στον στρατηγικό διάλογο) ότι χρειάζεται να εκσυγχρονίσουμε σε πολιτικό επίπεδο τη Συμφωνία Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας. Τώρα οι ειδικοί εργάζονται για τις διατυπώσεις» λέει ο κ. Πάιατ.

Πιστεύω στο δυναμικό της χώρας

— **Επίκειται περαιτέρω ανάπτυξη στον τομέα της Παιδείας;**
— Δεν θα μπορούσα να είμαι πιο ενθουσιασμένος με τη Νίκη Κεραμέως ως υπουργό Παιδείας. Έχουμε περάσει χρόνια μιλώντας γι’ αυτά τα θέματα και τώρα πρέπει να κάνουμε τα λόγια μας πράξη. Στις ΗΠΑ διαπίστωσα μεγάλη επιθυμία και για την εκπαιδευτική συνεργασία. Γνωρίζω ότι ο κ. Μητσοτάκης ενδιαφέρεται γι’ αυτόν τον τομέα. Και ως κάποιος με πτυχία από το Χάρβαρντ και το Στάνφορντ, δεν χρειάζεται να πειστεί για την αξία των εκπαιδευτικών συνεργειών με τις ΗΠΑ. Πάντα πίστευα στο ανθρώπινο κεφάλαιο αυτής της χώρας. Το μικρό ατύχημα που είχα ενίσχυσε αυτή την πεποίθηση. Είναι ένα ερώτημα πώς ξεκλειδώνεται αυτό το δυναμικό. Μπορούμε να είμαστε ο καλύτερος δυνατός εταίρος. Δεν μπορεί να φέρω το Στάνφορντ, το NYU ή το Πανεπιστήμιο της Βιρτζίνια, διότι κανείς από αυτούς δεν εργάζεται για μένα ή την κυβέρνηση μου, είναι όλα ιδιωτικά ή τοπικά, πολιτειακά ιδρύματα. Αλλά ανυπομονώ να εργαστώ με την κ. Κεραμέως, την οποία μετρώ ως φίλη, για να στηρίξω σε αυτή την κατεύθυνση.

Είμαι φυσικά χαρούμενος που ένα από τα πρώτα ταξίδια του Νίκου Δένδια ως υπουργού Εξωτερικών ήταν στην Ουάσινγκτον. Είχε ουσιαστικές συζητήσεις με τον υπουργό Εξωτερικών Μάικ Πμπέο και τον Σύμβουλο Εθνικής Ασφαλείας Τζον Μπόλτον. Βασικό κομμάτι αυτών των συζητήσεων ήταν τα επόμενα βήματα στον στρατηγικό διάλογο. Ενα χρόνο πριν, δεν υπήρχε αυτό το πλαίσιο. Είμαι πολύ χαρούμενος διότι αυτό που κάνουμε τώρα είναι συνδυασμός αρκετών χρόνων δουλειάς και φέρνει αξία τόσο στην

ελληνική κυβέρνηση όσο και στη δική μου. Νομίζω ότι θα κάνουμε σημαντικά πράγματα τις επόμενες εβδομάδες αλλά και μήνες.
— **Έχετε κάτι πιο συγκεκριμένο για τις επενδύσεις;**
— Αυτό πραγματικά εξαρτάται από την κυβέρνηση και τις προτεραιότητές της. Ως τώρα όποια προτεραιότητα έχω ακούσει από τους οικονομικούς υπουργούς ταιριάζει τέλεια με εκείνες που και εγώ έχω ταυτοποιήσει. Ημουν στην Ουάσιγκτον τον Ιούνιο και μετά στη Νέα Υόρκη και δρομολογούσα τη συνεργασία μας με μια νέα κυβερ-

νηση. Συναντήθηκα με επενδυτές στη Νέα Υόρκη και είδα ενθουσιασμό για τις ευκαιρίες στον τομέα της ενέργειας. Το «success story» που δεν έχει ποτέ περιγραφεί είναι εκείνο των startups. Είμαι πολύ χαρούμενος που ο φίλος μου Κυριάκος Πιερρακάκης είναι δεσμευμένος να συνεχίσει το έργο που ξεκίνησε στο υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, να αναβαθμίσει τις startups.

Ενας από τους ανθρώπους που είδα στον Λευκό Οίκο τον περασμένο Ιούνιο ήταν ο Μάικλ Κράτσιος, τον οποίο θα θυμάστε από τη ΔΕΘ. Ο Μάικλ είναι τώρα επικεφαλής του γραφείου του προέδρου για την Πολιτική Επιστήμης και Τεχνολογίας, αλλά προέρχεται από τη Σίλικον Βάλεϊ. Είναι ήδη σε επαφή με τον υπουργό Πιερρακάκη. Αναμένουμε επίσκεψή του τις επόμενες λίγες εβδομάδες και θα τη χρησιμοποιήσουμε ως ευκαιρία να συνεχίσουμε να χτίζουμε γέφυρες ανάμεσα στην ελληνική κυβέρνηση και στους τομείς τεχνολογίας και startups στις ΗΠΑ. Πιστεύω ότι στον τομέα της ενέργειας, προφανώς, τα θέματα πάνε πολύ καλά. Ενα από τα τελευταία πράγματα που κάναμε με την προηγούμενη κυβέρνηση ήταν η υπογραφή για τις έρευνες με την ExxonMobil, την TOTAL και τη ΕΛΠΙΕ στην Κρήτη. Το συζητήσα

ήδη με τον κ. Χατζηδάκη, ο οποίος είναι πολύ υποστηρικτικός γι’ αυτή τη συμφωνία. Όπως είπα και δημόσια αυτή την εβδομάδα, ελπίζουμε ότι η ενεργοποίηση αυτής της συμφωνίας θα είναι από τις πρώτες ενέργειες της νέας Βουλής. Και ελπίζω, επίσης, ότι οι έρευνες στα ανοιχτά της Κρήτης θα είναι επιτυχείς και αυτό θα λειτουργήσει ως καταλύτης και για άλλους επενδυτές που αναζητούν ευκαιρίες.

Στη συζήτησή μου με τον κ. Χατζηδάκη υπογράμμισα, επίσης, το ενδιαφέρον των αμερικανικών εταιρειών για τις ευκαιρίες που προσφέρει η Ελλάδα στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Είχαμε τα πρόσφατα εγκαίνια ενός αιολικού πάρκου που χρηματοδοτήθηκε από ένα αμερικανικό επενδυτικό σχήμα στα Κάτω Λακώματα Φωκίδας και αποτελεί το πρώτο με τεχνολογία General Electric στην Ελλάδα. Θα θέλαμε και άλλα τέτοια παραδείγματα. Έχω κάποιες αμερικανικές εταιρείες που θα ενδιαφέρονταν να διερευνήσουν τις ευκαιρίες εδώ και έχω μοιραστεί μία σειρά από διευθύνσεις e-mail με τους νέους υπουργούς, λέγοντας «ακούστε, τώρα είναι η ώρα. Ας δούμε τι μπορούμε να κάνουμε». Και ξανά, πιστεύω ότι ήταν πολύ καθαρό το μήνυμα από τον πρωθυπουργό για την πρόθεση αυτής της κυβέρνησης να ξεπεράσει τις προσδοκίες και να επιδείξει αποτελέσματα στο ταχύτερο δυνατό χρονοδιάγραμμα. Αυτή η στάση ταιριάζει πολύ με τον αμερικανικό τρόπο που γίνονται δουλειές, οπότε είμαι αισιόδοξος.

— **Μπορεί να υπάρχουν συμφωνίες ως τον στρατηγικό διάλογο;**

— Σίγουρα το ελπίζω! Πέρα από την επίσκεψη του βοηθού υπουργού Εξωτερικών Φίλιπ Ρικερ την επόμενη εβδομάδα, στις αρχές Αυγούστου αναμένουμε μια επίσκεψη του βοηθού υπουργού Φρανκ Φάνον που είναι ο υπεύθυνος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για την ενέργεια. Το θετικό είναι, επίσης, ότι βρίσκονται στα υπουργεία που έχουν την ευθύνη των επενδύσεων άνθρωποι που γνωρίζουν τις ΗΠΑ και έχουν ξεκάθαρη κατανόηση για το τι χρειάζεται ώστε να έρθει μια αμερικανική επένδυση στην αγορά. Ολοι λένε ότι επιθυμούν να κάνουν την Ελλάδα έναν από τους πιο ελκυστικούς επενδυτικούς προορισμούς και οι ΗΠΑ, επειδή έχουμε στρατηγικό διακύβευμα στην επιτυχία της ελληνικής οικονομίας και στην επιτυχία αυτής της κυβέρνησης, θα είναι ο ισχυρότερος δυνατός σύμμαχος αυτής της προσπάθειας.

Στηρίζουμε με σθένος την τριμερή με Κύπρο και Ισραήλ

— **Αρκετά προβλήματα που αφορούν την εκμετάλλευση της ενέργειας πηγάζουν και από την έλλειψη διευθέτησης θαλάσσιων ζωνών αλλά και τη στάση γειτονικών χωρών όπως η Τουρκία. Υπάρχει και η ένταση στην κυπριακή ΑΟΖ...**

— Νομίζω ότι είναι δύο εντελώς διαφορετικά πράγματα. Κανείς δεν αμφισβητεί τη θάλασσα δυτικά της Κρήτης ή το Ιόνιο. Πρόκειται για γραφειοκρατικά και πολιτικά εμπόδια που πρέπει να υπερκερασθούν ώστε να προχωρήσουν οι ενεργειακές ευκαιρίες στην Ελλάδα. Οι εκπρόσωποι του αμερικανικού επενδυτικού ομίλου που χρηματοδότησε το έργο στα Κάτω Λακώματα μου απάντησαν ότι πήρε 13 χρόνια μέχρι την υλοποίηση του έργου. Ξέρω ότι ο πρωθυπουργός έχει δεσμευθεί να απλοποιήσει τις διαδικασίες. Όπως είπα, τα θέματα γύρω από την Κύπρο δεν επηρεάζουν την αντίληψη της Ελλάδας ως ενεργειακού εταίρου για τις ΗΠΑ. Τα ζητήματα γύρω από την Κύπρο είναι σημαντικά, σε όρους αρχών και περιφερειακής σταθερότητας. — **Πώς προχωρά το σχήμα 3+1, η τριμερής Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ με τις ΗΠΑ;**
— Το στηρίζουμε με σθένος. Θέ-

Τα θέματα γύρω από την Κύπρο δεν επηρεάζουν την αντίληψη της Ελλάδας ως ενεργειακού εταίρου για τις ΗΠΑ.

λούμε να συνεχίσουμε τις περιοδικές συναντήσεις σε επίπεδο κορυφής, αλλά είναι πολύ χρήσιμο να έχουμε περισσότερες συζητήσεις σε επίπεδο ειδικών. Η ιδέα είναι να πάρουμε τη συμφωνία σε πολιτικό επίπεδο ώστε να κρατάμε τις ΗΠΑ στο σχήμα 3+1 σε μια διαρκή βάση και να συνεχίσουμε να αναβαθμίζουμε σε τομείς όπου οι ειδικοί μπορούν πραγματικά να αυξήσουν τις ευκαιρίες για συνεργασία. Στο τέλος της ημέρας, εμείς είμαστε το «συν ένα», οπότε οι υπόλοιποι τρεις θα πρέπει να αποφασίσουν κατ’ αρχάς πώς και πού θέλουν οι ΗΠΑ να συμμετάσχουν.

— **Θεωρείτε ότι η κακή τροπή στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις λόγω F-35 θα μπορούσε να επηρεάσει τις σχέσεις άλλων χωρών στην περιοχή;**

— Νομίζω ότι είναι ο λανθασμένος τρόπος να το βλέπει κάποιος. Είναι γεγονός, και χάρηκα που το άκουσα στο συνέδριο του Economist από τον αναπληρωτή υπουργό Εξωτερικών και τον υπουργό Εθνικής Άμυνας, ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να αλλάξει τη γεωγραφία της. Η Τουρκία είναι αναπόφευκτη για εσάς όσο και για εμάς. Δεν υπάρχουν άλλοι σύμμαχοι στο NATO που να είναι τόσο ισχυρά ευθυγραμμισμένοι στο ζήτημα της Τουρκίας όσο η Ελλάδα και οι ΗΠΑ, διότι και οι δύο μας πιστεύουμε ακράδαντα ότι πρέπει η Τουρκία να παραμείνει στη Δύση.

Οι ΗΠΑ εκφράστηκαν πολύ καθαρά για τους S-400 και τα F-35. Μιλήσαμε ξεκάθαρα για την προκλητική φύση των γεωτρήσεων που η Τουρκία κάνει στα ανοιχτά της Κύπρου. Θεωρώ ότι είναι μεγάλο λάθος να βλέπουμε τις σχέσεις των ΗΠΑ με την Ελλάδα μέσα από τον «φακό» της Τουρκίας. Η σχέση μας με την Ελλάδα έχει τη δική της αξία. Είναι μια σχέση ανάμεσα σε δύο συμμάχους, που έχει δοκιμαστεί στον χρόνο. Και το θέμα της Τουρκίας είναι ένας από τους τομείς που θα θέλαμε να συνεργαστούμε μαζί με την Ελλάδα. Νομίζω ότι ήταν καθαρό το μήνυ-

μα που ο κ. Δένδιας άκουσε στην Ουάσινγκτον. Θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε σε αυτό. Έχω δουλέψει τρία χρόνια πάνω σε αυτό.

Ευήνησα στις δύο το πρωί τη μέρα που οι Έλληνες στρατιώτες απήχθησαν στα τουρκικά σύνορα. Ημουν στο τηλέφωνο με την Ουάσιγκτον όταν τα σκάφη της τουρκικής και της ελληνικής Ακτοφυλακής συγκρούστηκαν στο Ανατολικό Αιγαίο. Θα παραμείνουμε δεσμευμένοι στον βαθμό που υπάρχουν κρίσεις οι οποίες πρέπει να εκτονωθούν, αλλά δεν θέλουμε να ξεσπάσουμε την ενέργειά μας με θετικό τρόπο, σε όρους εμπάθουσας και ανάπτυξης αυτής της σημαντικής στρατηγικής σχέσης. Αλλά θέλουμε να το κάνουμε όχι ως απειλή για την Τουρκία. Θα πρέπει να δουλέψουμε ορισμένες προκλήσεις, αλλά έχετε 200 χρόνια εμπειρίας αντιμετώπισης της Τουρκίας, οπότε ξέρετε πώς να το κάνετε.

— **Ποια σήματα λαμβάνετε για τη διαχείριση της συμφωνίας των Πρεσπών;**

— Ειδικά για τις Πρέσπες, θα αφήσω την ελληνική κυβέρνηση να μιλήσει. Για εμένα είναι σημαντικό ότι για 27 χρόνια το ονομαστικό ήταν πηγή εκνευρισμού ανάμεσα σε Αμερικανούς και Ελ-

λινες διπλωμάτες. Δεν υπάρχει πια θέμα στις ελληνοαμερικανικές σχέσεις. Είμαστε επικεντρωμένοι στο να στηρίζουμε τη συμμετοχή της Βόρειας Μακεδονίας στο NATO. Στηρίζουμε τον ρόλο που επιφυλάσσει η Ελλάδα για τον εαυτό της στη Βόρεια Μακεδονία. Αλλά όπως είπα, θα αφήσω την κυβέρνηση να μιλήσει για την πολιτική στις σχέσεις με τη Βόρεια Μακεδονία. Η εστίασή μας ως ΗΠΑ, είναι πώς θα στηρίξουμε τώρα αυτή τη χώρα να γίνει ένα ισχυρό και αποτελεσματικό μέλος του NATO. Και, βεβαίως, είμαι πολύ περήφανος για το γεγονός ότι η πρώην επιτετραμμένη στην Αθήνα, η Κέιτ Μπερνς είναι τώρα η πρέσβειρά μας στα Σκόπια.

— **Θα ενισχυθούν οι πυλώνες της αμυντικής συνεργασίας Ελλάδας - ΗΠΑ (εκπαίδευση, εξοπλισμοί, συμφωνία για Σούδα);**

— Θα πρόσθετα έναν ακόμη: Τις διευκολύνσεις που παρέχει η Ελλάδα για αμερικανικές επιχειρήσεις στο ευρύτερο θέατρο της Ανατολικής Μεσογείου, του Αιγαίου, της Μαύρης Θάλασσας και των Βαλκανίων. Η Ελλάδα έχει ικανές Ενοπλες Δυνάμεις (Ε.Δ.). Είναι ισχυρός και έμπιστος σύμμαχος στο NATO. Και ένας από τους λόγους που υποστηρίζουμε τόσο πολύ την

• **Ολόκληρη η συνέντευξη στο www.kathimerini.gr**

Κατευθείαν στα βαθιά η φον ντερ Λάιεν

Οι προκλήσεις για την πρώτη γυναίκα πρόεδρο της Κομισιόν, η οποία πριν από την εκλογή της υποσχέθηκε πολλά

Της ανταποκρίτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Μπορεί η οριακή της νίκη την περασμένη εβδομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να αφήνει μία γλυκόπικρη γεύση, αλλά αυτή δεν παύει να αποτελεί ένα τεράστιο κατόρθωμα για την πρώτη γυναίκα πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

Και ενώ μόλις 9 ψήφοι της έδωσαν τα νπία στον πιο ισχυρό ευρωπαϊκό θεσμό, η Γερμανίδα πολιτικός απάντησε με χάρη μετά την καταμέτρηση των ψήφων ότι «μια πλειοψηφία δεν παύει να είναι πλειοψηφία στην πολιτική».

Μπορεί η ίδια να θέλει να υποβαθμίσει το οριακό αποτέλεσμα και η αλήθεια είναι ότι μπορεί σύντομα να έχει ξεχαστεί, αλλά αυτό που αποδεικνύει είναι ότι για τα επόμενα πέντε χρόνια μαζί με το πηδάλιο της Ε.Ε. στα χέρια της θα έχει και ένα ιδιαίτερα διασπασμένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου πλέον τα δύο μεγάλα παραδοσιακά κόμματα, το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα και οι Σοσιαλιστές δεν διαθέτουν την πλειοψηφία της ολομέλειας.

«Δεν είναι ότι έχουμε περισσότερα κόμματα στην Ευρωβουλή αλλά ότι τα δύο μεγάλα δεν είναι αυτά που καθορίζουν τις σημαντικές αποφάσεις πλέον», λέει στην «Κ» ο Γιάννης Εμμανουηλίδης, διευθυντής μελετών του European Policy Center, τονίζοντας ότι αυτό δεν είναι εξαιτίας της υποψηφιότητας της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. «Οποιοσδήποτε υποψήφιος θα αντιμετώπιζε το ίδιο πρόβλημα», προσθέτει χαρακτηριστικά.

Διάσπαση δυνάμεων

Το σμπερινό Ευρωκοινοβούλιο είναι πιο διασπασμένο από ό,τι έχει υπάρξει από την ίδρυσή του. Και όχι μόνο γιατί για πρώτη φορά δεν ισχύει η πλειοψηφία των δύο μεγάλων κομμάτων, αλλά γιατί πλέον έχουν αποκτήσει σημαντική δύναμη και οι Φιλελεύθεροι, οι Πράσινοι αλλά και οι ευρωσκεπτικιστές. Η οριακή πλειοψηφία για τη νέα πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δείχνει ότι το Ευρωκοι-

Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν εκφωνεί λόγο στους ευρωβουλευτές, αμέσως μετά την εκλογή της, με οριακή πλειοψηφία, στην προεδρία της Κομισιόν.

Ο Γιάννης

Εμμανουηλίδης, διευθυντής μελετών του European Policy Center, αναλύει στην «Κ» τη διαμορφωθείσα κατάσταση.

νοβούλιο είναι ρευστό, απρόβλεπτο και η δημιουργία πλειοψηφίας θα είναι δύσκολη.

Όμως, αντίθετα με το Ευρωκοινοβούλιο και την οριακή νίκη που της έδωσε, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της έδωσε την απόλυτη υποστήριξή του – πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που είχε δώσει πριν από πέντε χρόνια στον Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ. Άλλωστε, εκτός από την Αγκελα Μέρκελ όλοι οι υπόλοιποι

Δύσκολο περιβάλλον για μεταρρυθμίσεις

Θα είναι πολύ σημαντικό, σύμφωνα με τον κ. Εμμανουηλίδη, να γνωρίσει γρήγορα το δαιδαλώδες σύστημα της ευρωπαϊκής γραφειοκρατίας που θα κληθεί να διοικήσει, κάτι που γνώριζε πολύ καλύτερα ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ όταν ανέλαβε. Συγχρόνως, θα πρέπει να κινηθεί σε ένα πολύ δύσκολο περιβάλλον όχι μόνο στο Ευρωκοινοβούλιο αλλά και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όπου οι εντάσεις κυρίως μεταξύ ανατολικών και δυτικών είναι αυξανόμενες. «Δεν θα είναι ένα εύκολο περιβάλλον για να περάσει μεταρρυθμίσεις» σημειώνει ο κ. Εμμανουηλίδης. Συγχρόνως, το γεγονός ότι η γαλλογερμανικός άξονας βρίσκεται στο ναδίρ των τελευταίων ετών θα δυσκολέψει το έργο της ακόμα περισσότερο. «Ο Γιούνκερ αντιμετώπισε μεγάλες δυσκολίες, αυτή αναμένεται να έχει ακόμα μεγαλύτερες», λέει ο κ. Εμμανουηλίδης ο οποίος όμως παραμένει θετικός, καθώς το νέο αφεντικό του Berlaymont έχει γνώσεις, εμπειρία και ένα ένστικτο που την έχει φέρει μέχρι εδώ.

ηγέτες της Ε.Ε. την ψήφισαν.

Η Μέρκελ εξαιτίας των πέσων που αντιμετώπισε από τους Σοσιαλιστές, τον κυβερνητικό της εταίρο, οι οποίοι ήταν απόλυτα

αντίθετοι στην υποψηφιότητα της συμπατριώτισσάς τους, καθώς θεωρούσαν ότι έπρεπε να εκλεγεί ο Ολλανδός επικεφαλής υποψήφιος των Σοσιαλιστών Φρανς Τί-

Η οριακή πλειοψηφία με την οποία εξελέγη δείχνει ότι το Ευρωκοινοβούλιο είναι ρευστό, απρόβλεπτο και η δημιουργία πλειοψηφίας θα είναι δύσκολη.

μερμους, ήταν η μόνη που δεν την ψήφισε.

Η ίδια και όλο το Κολέγιο που θα σχηματίσει θα πρέπει να πάρει άλλη μία, αυτή τη φορά τελική, έγκριση του Ευρωκοινοβουλίου κάποια στιγμή τον Οκτώβριο. «Τότε θα ψηφιστεί από το Ευρωκοινοβούλιο με μεγαλύτερη διαφορά», προβλέπει ο κ. Εμμανουηλίδης, καθώς μέχρι τότε θα έχει κερδίσει περισσότερους Πρασίνους αφού

θα έχει παρουσιάσει πιο συγκεκριμένες προτάσεις, ο θυμός των Γερμανών Σοσιαλιστών, που την καταψήφισαν, θα έχει κοπάσει αλλά και η ίδια θα είναι σε καλύτερη θέση να παρουσιάσει τις συγκεκριμένες πολιτικές και προτεραιότητες που θα υπηρετήσει την επόμενη πενταετία.

Στην ομιλία της στην ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου στο Στρασβούργο λίγο πριν από την εκλογή της έδωσε σαφή δείγματα των προτεραιοτήτων της. Υποσχέθηκε η Ε.Ε. να γίνει ενεργειακά ουδέτερη μέχρι το 2050 θέτοντας τον ιδιαίτερα φιλόδοξο στόχο της μείωσης των ρύπων κατά 55% μέχρι το 2030.

Η ίδια εξήγησε ότι στην προσπάθειά της αυτή ο άνθρακας που είναι ιδιαίτερα ρυπογόνος θα ακριβύνει και οι εισαγωγές του θα φορολογηθούν υψηλά, ενώ θα προτείνει μέρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να μετατραπεί σε μία κλιματική τράπεζα.

Η παράμετρος ΗΠΑ - Κίνα

Αυτοί οι στόχοι θα είναι ιδιαίτερα δύσκολοι, καθώς θα πρέπει να γίνουν σε συνδυασμό με τη διατήρηση και ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας την στιγμή που ο ανταγωνισμός από τις ΗΠΑ και την Κίνα όλο θα μεγαλώνει.

Στον τομέα της οικονομίας θα πρέπει να ολοκληρωθεί η ακόμα ημιτελής τραπεζική ένωση, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος ασφάλισης καταθέσεων, αλλά και όπως πρότεινε η ίδια να θεσμοθετηθεί ο κατώτατος μισθός που δεν υπάρχει σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, και ο τριπλασιασμός του προϋπολογισμού για το πρόγραμμα φοιτητικών ανταλλαγών «Erasmus+».

Το γεγονός ότι η Φον ντερ Λάιεν αναγκάστηκε να δεχθεί και τη στήριξη αντιευρωπαϊστών ευρωβουλευτών από την Πολωνία και την Ουγγαρία, είναι κάτι που μπορεί να της δημιουργήσει προβλήματα στη θητεία της, ενώ δημιουργεί ερωτήματα στις Βρυξέλλες κατά πόσον θα είναι «επείκεις» με το θέμα της τήρησης του κράτους δικαίου.

Η Αγκελα Μέρκελ ετοιμάζει το έδαφος για την αποχώρησή της

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

«Πρώτα καταλαμβάνουμε τις Βρυξέλλες και μετά το Βερολίνο». Παραφράζοντας το ρεφρέν στο τραγούδι του Λέοναρντ Κοέν «First we take Manhattan, then we take Berlin», οι ευρωπαϊκές εφημερίδες σχολίασαν με αυτόν τον τρόπο το «βελούδινο πραξικόπημα» της καγκελάριας Αγκελα Μέρκελ, που κατάφερε να επιβάλει τις εκλεκτές της, την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και την Ανεγκρετ Κραμπ-Κάρενμπαουερ στην ηγεσία της Κομισιόν και του γερμανικού υπουργείου Άμυνας αντίστοιχα.

Και στις δύο περιπτώσεις, οι δύο ευνοούμενές της δεν ήταν φαβορί για τα πόστα. Στην προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπήρχαν άλλοι επικρατέστεροι υποψήφιοι: από τον Ολλανδό σοσιαλιστή Φρανς Τίμερμανς μέχρι τον Γάλλο επίτροπο Μισέλ Μπαρνιέ, αλλά η Μέρκελ κατάφερε να επιβάλει την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν με παρασκηνιακές μηχανορραφίες και παρά τις απειλές των σοσιαλδημοκρατών εταίρων της στο Βερολίνο ότι θα αποσυρθούν από τον μεγάλο συνασπισμό. Στο γερμανικό υπουργείο Άμυνας, που έμεινε ακέφαλο όταν υπερψηφίστηκε η Φον ντερ Λάιεν ως διάδοχος του Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, ο πιθανότερος αναπληρωτής της ήταν ο υπουργός Υγείας Γενς Σπαν.

Το τηλεφώνημα στον Σπαν

Όμως, σύμφωνα με το ρεπορτάζ των γερμανικών ΜΜΕ, η Μέρκελ ήθελε να αποφύγει ένα ντόμινο κενών στο υπουργικό της συμβούλιο, που θα οδηγούσε τελικά σε ευρύ ανασχηματισμό. Έτσι, τηλε-

φώνησε στον Σπαν και εξήρε το έργο του στο υπουργείο Υγείας, το οποίο θεωρεί τόσο καλό ώστε δεν θέλει να του στερήσει το πόστο, όπως με ειρωνεία σημείωσαν πολλά γερμανικά ΜΜΕ, με πρώτη τη Sueddeutsche Zeitung.

Ταυτόχρονα, με τον διορισμό της Κραμπ-Κάρενμπαουερ στον θώκο της Φον ντερ Λάιεν πέτυχε κάτι ακόμη: Σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία, μπορεί πλέον να παραιτηθεί από την καγκελαρία και να αρθίσει τη θέση της στην υπουργό Άμυνας χωρίς να απαιτείται ψηφοφορία στο Μπούντεσταγκ. Όπερ σημαίνει ότι μπορεί να προσδιορίσει

Πώς κατάφερε να επιβάλει τις εκλεκτές της τόσο στην Κομισιόν όσο και στο υπουργείο Άμυνας της Γερμανίας.

τόσο τον χρόνο εξόδου της από την καγκελαρία όσο και το πρόσωπο που θα κληθεί να αναλάβει τα καθήκοντά της. Παρά τις επανειλημμένες διαψεύσεις για την κατάσταση της υγείας της, είναι σαφές ότι η Μέρκελ είναι στον δρόμο προς την οριστική αποστρατεία. Επίμονες ανακοινώσεις εκπροσώπων της προσπαθούν να καθυστερήσουν την κοινή γνώμη ότι τα πρόσφατα συναπτά επεισόδια τρόμου σε όλο της το σώμα και η απόφαση να υποδέχεται τους ξένους ηγέτες καθιστά, παραβιάζοντας το πρωτόκολλο, δεν πρέπει να εμπνέουν κάποια ιδιαίτερα ανησυχία. «Δεν είχε πει νερό, αφυδατώθηκε, ανέβηκε γρήγορα τις σκάλες και λαχάνιασε»,

Η Γερμανίδα καγκελάριας Αγκελα Μέρκελ συνομιλεί με τη νέα υπουργό Άμυνας Ανεγκρετ Κραμπ-Κάρενμπαουερ.

είναι ορισμένες από τις αμήχανες δικαιολογίες που καλείται να προσφέρει στους δημοσιογράφους ως εξήγηση ο πιστός εκπρόσωπός της Στέφεν Ζάιμπερτ.

Ωστόσο, η καγκελάριας φαί-

νεται πως ετοιμάζει μεθοδικά το έδαφος για τη μετά Μέρκελ εποχή στη Γερμανία και ο διορισμός της Κραμπ-Κάρενμπαουερ είναι ίσως το σαφέστερο σημάδι. Προχθές, στη μεγάλη συνέντευξη Τύ-

που που έδωσε, διαβεβαίωσε τους Γερμανούς πολίτες ότι θα εξαντλήσει τη θητεία της και ότι είναι ικανή να εκτελεί κανονικά τα καθήκοντά της. «Με γνωρίζετε εδώ και κάμποσο καιρό. Εχω και ως άνθρωπος προσωπικά ένα ενδιαφέρον να είμαι υγιής», πρόσθεσε, για να τονίσει χαρακτηριστικά: «Ελπίζω ότι υπάρχει ζωή και μετά το τέλος της θητείας μου, το 2021. Θα ήθελα, λοιπόν, όλο αυτό να το ζήσω υγιής». Πάντως, δεν είναι λίγοι εκείνοι που θεωρούν ότι ο διορισμός της Κραμπ-Κάρενμπαουερ στην κυβέρνηση θα αποδειχθεί υψηλού ρίσκου και μοιραία για τις φιλοδοξίες της εκλεκτής της, αν αποτύχει στον νέο της θώκο.

Επιφυλάξεις

Η αντιπολίτευση, που ούτως ή άλλως θεωρούσε και τη Φον ντερ Λάιεν μια κακή υπουργό Άμυνας και είχε επιφυλάξεις και για τον διορισμό της στην Κομισιόν, εκφράζει σοβαρές αμφιβολίες κατά πόσον η Κραμπ-Κάρενμπαουερ θα καταφέρει να αντεπεξέλθει στην πρόκληση. Επικαλούμενα την απειρία της σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, τα κόμματά της διατείνονται ότι η ΑΚΚ θα μπορούσε να προκαλέσει προβλήματα στις σχέσεις του Βερολίνου με τους συμμάχους στο ΝΑΤΟ. Το βασικό επιχείρημα είναι πως η Μπούντεσερ, ο γερμανικός στρατός, γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης για μικροπολιτικά παιχνίδια. Η ίδια, η οποία μέχρι πρότινος διερρήγγε τα μάτια της ότι δεν θέλει να συμμετάσχει στην κυβέρνηση, διακήρυξε σε συνέντευξή της στην κρατική τηλεόραση ότι έχει αποδείξει και στο παρελθόν πως όποιο αξίωμα κι

αν αναλάβει, έχει μάθει να εξοικειώνεται και να μαθαίνει τις αρμοδιότητές της. Μάλιστα, ως πρωθυπουργός του Ζάαρλαντ «είχε καταπαστεί συχνά με το θέμα της συνεργασίας πολιτών και ενόπλων δυνάμεων», ήταν η απάντησή στους επικριτές της. Κληθείσα να εξηγήσει γιατί δέχθηκε το πόστο, είπε ότι αποτελεί μια απόδειξη πως η πολιτική ασφάλειας και άμυνας είναι ύψιστη προτεραιότητα. «Κι αυτό μπορεί να το κάνω καλύτερα αν ως πρόεδρος του κυβερνώντος κόμματος (CDU) αναλάβω έναν θώκο που κάθε άλλο παρά εύκολος είναι», ανέφερε. Την ίδια στιγμή, η Φον ντερ Λάιεν εμφανιζόταν έτοιμη να εγκαταλείψει την κομματική της ταυτότητα στο CDU (είναι αναπληρώτρια πρόεδρος των Χριστιανοδημοκρατών) για να ριχθεί στη μάχη της Ευρώπης ως υπερκομματική πρόεδρος της Κομισιόν. Η απόφασή της αναμένεται να οριστικοποιηθεί στο επόμενο συνέδριο του κόμματος.

Η γυναίκαία τρόικα με την οποία η Μέρκελ έχει κατορθώσει να κυριαρχήσει στην Ευρώπη και στη χώρα της είναι ένα από τα χαρακτηριστικά της. Παρότι η ίδια έχει επανειλημμένως δηλώσει ότι δεν είναι φεμινίστρια, δεν έχει σταματήσει στη διάρκεια της θητείας της να κατασπαράσσει τους άνδρες εσωκομματικούς αντιπάλους της: από τον ίδιο τον μέντορά της, πρώην καγκελάρια Χέλμουτ Κολ, μέχρι τον Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, τον οποίο εξουδετέρωσε τοποθετώντας τον στην τιμητική θέση του προέδρου της Βουλής, αλλά και τον εκλεκτό του Σόιμπλε, Φρίντριχ Μερτς, ο οποίος πττήθηκε πέρυσσι στις εσωκομματικές εκλογές από την Ανεγκρετ Κραμπ-Κάρενμπαουερ.

Ο Τραμπ στέλνει... εξορία την «ομάδα των τεσσάρων»

Η αποκάλυπτα ρατσιστική επίθεσή του κατά έγχρωμων Δημοκρατικών γυναικών βουλευτών

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

«**Δεν σοκάρομαι** εύκολα», επισήμανε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Yale και συγγραφέας του βιβλίου «Πώς λειτουργεί ο φασισμός» Τζέισον Στάνλεϊ, «αλλά αυτό είναι μια έκτακτη κατάσταση, είναι το πρόσωπο του τέρατος». Σε μια αρένα που παλλόταν από ενθουσιασμό, ο Ντόναλντ Τραμπ προσέφερε ως λεία την Ιλχάν Ομάρ, μια γυναίκα που έφθασε στις ΗΠΑ ως πρόσφυγας από τη Σομαλία σε ηλικία 12 ετών και σήμερα είναι βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος. «Στείλ' την πίσω! Στείλ' την πίσω!» κραύγασαν οι υποστηρικτές του Αμερικανού προέδρου στο αποκορύφωμα της σφοδρής επίθεσης εναντίον της Ομάρ. Ένα πλήθος που ακολούθει τυφλά τον ηγέτη, μισεί όποιον εκείνος υποδεικνύει και μετατρέπει ολόκληρες κατηγορίες ανθρώπων σε αποδιοπομπαίους τράγους, θυμίζει άλλες, σκοτεινές εποχές.

Η ομιλία στο Γκρίνβιλ της Βόρειας Καρολίνας ανέδειξε την προεκλογική στρατηγική του Ντόναλντ Τραμπ για τις προεδρικές του 2020: δηλητήριο διχασμού σε ακόμη ισχυρότερες δόσεις, απρο-

Εστίασε κυρίως στην Ιλχάν Ομάρ – μουσουλμάνα με μαντίλα, μαύρη, επικρίτρια του Ισραήλ, αριστερή– ίσως επειδή τη θεωρεί τον πιο αδύναμο κρίκο.

κάλυπτη καλλιέργεια ρατσιστικών ενστίκτων κατά παράβαση του αμερικανικού συντάγματος, που φυσικά δεν προβλέπει απέλαση Αμερικανίδας βουλευτού στη Σομαλία επειδή οι απόψεις της δεν αρέσουν στον πρόεδρο. Ο Τραμπ εστίασε στην Ομάρ (γυναίκα, μουσουλμάνα με μαντίλα, μαύρη, επικρίτρια του Ισραήλ, αριστερή) ίσως επειδή τη θεωρεί τον πιο αδύναμο κρίκο από την «ομάδα των τεσσάρων». Με προεξάρχουσα τη γεννημένη στο Μπρονξ της Νέας Υόρκης, από γονείς Πορτορικανούς, Αλεξάντρια Οκάσιο-Κορτές, τέσσερις νεοεκλεγείς βουλευτές των Δημοκρατικών ασκούν διριμύτητα κριτική στον Λευκό Οίκο, μετατρέποντας τις διαδικασίες κοινοβουλευτικού ελέγχου σε πραγματικές ανακρίσεις κυβερνητικών αξιωματούχων. Την περασμένη Κυριακή, λίγο πριν ξεκινήσει μια παρτίδα γκολφ, ο Τραμπ επιτέθηκε μέσω Twitter και στις τέσσερις, ζητώντας τους να «γυρίσουν στις χώρες τους». Η Ρασίντα Τλάιμπ, παλαιστινιακής καταγωγής βουλευτής από το Ντιτρόιτ γεννήθηκε στις ΗΠΑ και φυσικά βρίσκεται στη χώρα πολύ περισσότερο χρονικό διάστημα από τη Σλοβένα μετανάστρια Πρώτη Κυρία, Μελάνια Κνά-

Η ομιλία του στο Γκρίνβιλ της Βόρειας Καρολίνας ανέδειξε την προεκλογική στρατηγική του Ντόναλντ Τραμπ για τις προεδρικές του 2020: διχασμός και αποκάλυπτη καλλιέργεια ρατσιστικών ενστίκτων.

Με «όπλο» τη μετανάστευση

Το σημαντικότερο «όπλο» με το οποίο ο Τραμπ προσπαθεί να φέρει σε δύσκολη θέση το Δημοκρατικό Κόμμα είναι η μετανάστευση. Το 43% των ψηφοφόρων του Δημοκρατικού Κόμματος είναι μη λευκοί (στην κατηγορία των μη λευκών οι Αμερικανοί περιλαμβάνουν και τους απογόνους των μεταναστών από τη Λατινική Αμερική) ποσοστό που διαρκώς αυξάνεται. Οσο συμβαίνει αυτό τόσο μεγαλύτερη κατανόηση δείχνει το κόμμα απέναντι στα προβλήματα των μεταναστών και τόσο περισσότερο προσφέρεται ως θύμα των άγαρμπων επιθέσεων του Αμερικανού προέδρου. Ίσως, όμως, ο Τραμπ υπερεκτιμά τη δύναμη της ρητορικής του, γιατί ενώ πολλοί Αμερικανοί ζητούν έλεγχο στα σύνορα, ελάττοι είναι εκείνοι που έμειναν ασυγκίνητοι όταν έγινε γνωστή η τραγωδία των παιδιών που χωρίζονται από τους γονείς τους και κρατούνται σε κλουβιά χωρίς νερό στα αμερικανικά σύνορα.

ους, ενώ η τέταρτη της ομάδας, η μαύρη βουλευτής Αγιάνα Πρέσλι, από τη Μασαχουσέτη, έχει πολύ βαθύτερες αμερικανικές ρίζες από τον ίδιο τον πρόεδρο, ο παππούς του οποίου γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Βαυαρία. Είναι προφανές ότι, κατά τον Τραμπ, ένας λευκός που προσγειώθηκε στο αεροδρόμιο JFK χθες είναι πιο Αμερικανός από έναν μαύρο του οποίου η οικογένεια ζει στη χώρα τρεις αιώνες και ότι ένας άνθρωπος με σκούρο δέρμα, όπως π.χ. ο Μπαράκ Ομπάμα, δεν νομιμοποιείται όχι να εκλεγεί πρόεδρος αλλά ούτε καν να εμπλέκεται στην πολιτική των ΗΠΑ.

Το κατεστημένο

Το πιο ανησυχητικό είναι ότι το αμερικανικό κατεστημένο έχει πολύ σημαντικό κίνητρο ώστε να ενισχύσει και να προωθήσει τον ρατσιστικό παροξυσμό. Οσο αποφασιστικότερα εισβάλλουν στην κεντρική πολιτική σκηνή αιτήματα για κοινωνικά δικαιώματα, τόσο πιο κρίσιμο για την αμερικανική ελίτ είναι να διασφαλίζει ότι το μέτωπο των χαμηλότερων στρωμάτων θα

μείνει διασπασμένο. Οι τέσσερις γυναίκες βουλευτές ζητούν αύξηση του κατώτατου μισθού, δημόσιο σύστημα υγείας, κατάργηση των διδάκτρων στα πανεπιστήμια, «πράσινο new deal», φρένο στην ασυδοσία της Wall Street και τερματισμό των αέναων αμερικανικών πολέμων. Η Τλάιμπ εκπροσωπεί την τρίτη φτωχότερη εκλογική περιφέρεια των ΗΠΑ, η Οκάσιο-Κορτές εργαζόταν ως μπαρούμαν για να επιβιώσει στο πανεπιστήμιο ενώ όλη η «ομάδα» ακολουθεί το παράδειγμα του Μπέρνι Σάντερς και δεν δέχεται δωρεές από εταιρικά συμφέροντα.

Αν τα παραμελημένα στρώματα λευκών κατοίκων της αμερικανικής υπαίθρου συντάσσονταν με αιτήματα που είναι αντικειμενικά προς το δικό τους συμφέρον, οι πολιτικές ισορροπίες θα άλλαζαν άρδην, διαμορφώνοντας νέο τοπίο στην αμερικανική πολιτική. Μπροστά στον «κίνδυνο» αυτό, ο Τραμπ συνεχίζει να εκπροσωπεί την καλύτερη ελπίδα του κατεστημένου και να χρηματοδοτείται αδρά για να επανεκλεγεί το 2020. Το αν θαθαινει η εκτροπή από τις

θεμελιώδεις αξίες του δημοκρατικού πολιτισμού είναι επιφανειακά ενοχλητικό, αλλά κατ' ουσίαν αδιάφορο.

Παράλληλα, η σύγκρουση του Τραμπ με την «ομάδα των τεσσάρων» φέρνει σε δύσκολη θέση την ηγεσία του Δημοκρατικού Κόμματος. Ο Τραμπ «κάρφωσε» την πρόεδρο της Γερουσίας Νάνσι Πελόσι, υποστηρίζοντας ότι και εκείνη θα χαϊρόταν να στείλει τις τέσσερις μακριά από τη χώρα, αλλά η Πελόσι προσέφερε την αμέριστη υποστήριξη της στις εσωκομματικές αντιπάλους της. Με πρωτοβουλία της Πελόσι, για πρώτη φορά ύστερα από 100 χρόνια, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε ψήφισμα που καταγγέλλει τον πρόεδρο των ΗΠΑ. Το ψήφισμα έκανε λόγο για «ρατσιστικά σκόλια που νομιμοποιούν τη φοβία και το μίσος απέναντι στους νέους Αμερικανούς και στους μη λευκούς».

Η ενόπτητα δεν κρύβει το γεγονός ότι παίνεται σφοδρή διαμάχη για την «ψυχή» του Δημοκρατικού Κόμματος, ανάμεσα σε υποψηφίους που εκπροσωπούν την κατεστημένη εκδοχή του κόμματος όπως ο τέως αντιπρόεδρος Τζο Μπίντνεν και υποψηφίους που προεβέδουν ριζική στροφή προς τα αριστερά όπως ο γερουσιαστής Μπέρνι Σάντερς. Ο Τραμπ υπολογίζει ότι αν δαιμονοποιήσει τις τέσσερις βουλευτές, θα υποχρεώσει το κόμμα να τις υπερασπιστεί, μετατοπίζοντάς το σε όλο και πιο ριζοσπαστικές θέσεις και καταστρέφοντας τις εκλογικές του προοπτικές. Η έκβαση της εκστρατείας για το χρίσμα των Δημοκρατικών, αλλά και της αναμέτρησης του 2020, θα αποδείξει αν έχει δικίο ή αν η πολύχρωμη Αμερική θα νικήσει τις ιαχές του πλήθους στο Γκρίνβιλ.

οποία βλάπτει την Ιταλία», δήλωσε. Μεγάλο μέρος της οργής του οφείλεται στη δύσκολη διαδικασία της παροχής αυτονομίας στις ιταλικές περιφέρειες, την οποία επιθυμούν οι πλούσιες περιφέρειες του ιταλικού Βορρά, που εκπροσωπεί ο Σαλβίνι, σε αντίθεση με τις φτωχές περιφέρειες του ιταλικού Νότου. Η συζήτηση του θέματος σε νέο υπουργικό συμβούλιο, χθες, δεν απέδωσε καμία πρόοδο.

Οι πολιτικοί παρατηρητές στην Ιταλία εκτιμούν ότι το «παράθυρο» για πρόωρες εκλογές, πριν από τον Οκτώβριο, κλείνει σήμερα. Η Ιταλία δεν έχει πραγματοποιήσει ποτέ βουλευτικές εκλογές φθινόπωρο ή χειμώνα.

REUTERS, A.P.

Καιρός να λάβει τέλος ο πόλεμος στην Υεμένη

Τα Εμιράτα αποσύρουν τον στρατό τους

Ο πόλεμος στην Υεμένη δεν μπορεί να κερδηθεί, είναι επικίνδυνος για την περιοχή και αφάνταστα σκληρός. Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η χώρα που παρείχε τα μεγαλύτερα κερσάια στρατεύματα προς υποστήριξη της σασουαραβικής επέμβασης, αποφάσισαν να αποσύρουν τις δυνάμεις τους. Αυτό πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα για όλους τους εμπλεκόμενους.

Ο πόλεμος της Υεμένης έχει δημιουργήσει παγκόσμια αποστροφή, καθώς έχει προκαλέσει ανθρωπιστική κρίση που χαρακτηρίζεται από τον ΟΗΕ ως η χειρότερη του πλανήτη. Με αυτά τα δεδομένα, η σωπηρή αναγνώριση από τα Εμιράτα ότι η σύγκρουση είναι μια σπατάλη ανθρώπινων ζωών, πόρων και εθνικού κεφαλαίου αποτελεί δείγμα σωφροσύνης.

Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα δεν έχουν εξηγήσει δημοσίως την απόσυρσή τους, προφανώς από φόβο ότι θα ενοχλήσουν τους Σαουδάραβες συμμάχους τους. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, τα Εμιράτα επεδίωκαν από καιρό να αποσύρουν τους 5.000 άνδρες που είχαν στείλει στην Υεμένη. Ο βαρύς οπλισμός και τα ελικόπτερα των Εμιράτων γύρω από το λιμάνι της Χοντέιντα, όπου έγιναν οι σφοδρότερες μάχες πέρυσι, έχει μειωθεί δραστικά, καθώς η εύθραυστη εκκευρία του Δεκεμβρίου αποτέλεσε δικαιολογία αλλά και αιτία αποσυρσης.

Οι συνομιλίες αυτές, που ξεκίνησαν εκ νέου την περασμένη Κυριακή υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, προσφέρουν ένα πιθανό πλαίσιο για κανονικές ειρηνευτικές συνομιλίες αν οι άλλοι εμπόλεμοι –κυρίως η Σαουδική Αραβία– ακολουθήσουν την ίδια κατεύθυνση.

Οι εμπλεκόμενοι

Ο πόλεμος της Υεμένης είναι ένας συνδυασμός πολλών συγκρούσεων, παλιών και νέων, τοπικών και περιφερειακών. Μετά την αραβική άνοιξη, οι αντάρτες Χούθι από τη Βόρεια Υεμένη κατέβηκαν προς τον Νότο, όπου επικείμερη να τους σταματήσει ένας συνασπισμός αραβικών κρατών και τοπικών πολιτοφυλακών που συστήθηκε από τη Σαουδική Αραβία με την ενεργό στήριξη των ΗΠΑ.

Με τη βοήθεια του Ιράν, οι Χούθι αποδείχθηκαν υπερβολικά ισχυροί για να πτυθθούν αλλά και υπερβολικά αδύναμοι για να επικρατήσουν. Ο πόλεμος της Υεμένης έγινε πόλεμος δι' αντιπροσώπων ανάμεσα στη Σαουδική Αραβία και το Ιράν, με τους σασουαραβικούς βομβαρδισμούς να μετατρέπουν μια ήδη φτωχή χώρα σε

μια χώρα όπου η επιβίωση είναι αδύνατη, με δεκάδες χιλιάδες νεκρούς, ακραίες ελλείψεις τροφίμων και φαρμάκων. Οι φρικαλεότητες των ανταρτών Χούθι συνέβαλαν στην τρομερή εικόνα.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες εντάθηκε η πίεση στην κυβέρνηση Τραμπ να σταματήσει να ενισχύει τη Σαουδική Αραβία, διακόπτοντας τον εναέριο ανεφοδιασμό καυσίμων, τη μεταφορά πληροφοριών από τις μυστικές υπηρεσίες και τις πωλήσεις όπλων. Η πίεση εντάθηκε μετά τη δολοφονία του αντιπρονούντος δημοσιογράφου Τζαμάλ Κασόγκι, που προκάλεσε ψυχρότητα στις σχέσεις με τον ντε φάκτο ηγέτη της Σαουδικής Αραβίας, τον πρίγκιπα διάδοχο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν. Τον Απρίλιο, με διακομματικό ψήφισμα, το Κογκρέσο καλούσε την κυβέρνη-

Η κίνηση αυτή πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα για όλους τους εμπλεκόμενους και κυρίως τη Σαουδική Αραβία.

ση να περιορίσει την εμπλοκή της στον πόλεμο. Το ψήφισμα ναυάγησε λόγω βέτο του Αμερικανού προέδρου Τραμπ, ενώ τώρα η Βουλή των Αντιπροσώπων ετοιμάζει καινούργιο, που αφορά τις πωλήσεις πυρομαχικών στη Σαουδική Αραβία. Όμως το κλίμα που δημιουργήσαν οι αντιδράσεις στο εσωτερικό των ΗΠΑ, σε συνδυασμό με την ανησυχία για πιθανή κλιμάκωση της αντιπαράθεσης με το Ιράν, οδήγησαν τα Εμιράτα να ζητήσουν την επιστροφή των στρατευμάτων τους.

Τώρα, η απόσυρση των Εμιράτων μπορεί να δώσει στην κυβέρνηση Τραμπ το κίνητρο να γίνει μέρος της λύσης, αντί να διευκολύνει τον πόλεμο, δεικνοντας τον δρόμο ώστε να ακολουθήσει η Σαουδική Αραβία, η διεθνώς αναγνωρισμένη κυβέρνηση της Υεμένης και οι αντάρτες Χούθι.

Ο τρόπος υπάρχει. Αυτή την εβδομάδα, αντιπρόσωποι των Χούθι και της κυβέρνησης της Υεμένης συναντήθηκαν υπό την αιγίδα του ΟΗΕ σε πλοίο στα διεθνή ύδατα, για να συνεχίσουν τις συζητήσεις για τη Χοντέιντα. Με μια δόση ρεαλισμού όπως αυτή που επέδειξαν τα Εμιράτα, οι επαφές αυτές μπορούν γρήγορα να εξελιχθούν στις ειρηνευτικές συνομιλίες που απελευστικά χρειάζεται η Υεμένη.

THE NEW YORK TIMES

Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, τα Εμιράτα επεδίωκαν από καιρό να αποσύρουν τους 5.000 άνδρες που είχαν στείλει στην Υεμένη.

Σε θέση ισχύος, παρά την εκλογολογία, ο Ματέο Σαλβίνι

«**Θα τη ρίξει**, δεν θα τη ρίξει». Το μάγμα της μαργαρίτας της ιταλικής κυβέρνησης κατέληξε προσωρινά στη συνέχιση του κυβερνητικού βίου, αν και το κλίμα μεταξύ των δύο εταίρων παραμένει εξαιρετικά τοξικό. Ενόψει πιθανής κατάρρευσης, ο πρόεδρος Μатарέλα προειδοποίησε ότι η χώρα πρέπει να διαθέτει κυβέρνηση στα τέλη Οκτωβρίου, όταν θα συζητηθεί το νομοσχέδιο του προϋπολογισμού.

«Καμία κυβέρνηση δεν πρόκειται να καταρρεύσει, δεν πάω στον πρόεδρο», δήλωσε ο Ματέο Σαλβίνι, μετά τις διαρκείς σύμφωνα με τις οποίες ο ισχυρός άνδρας της ιταλικής κυβέρνησης είχε ζητήσει συνάντηση με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Ο Σαλβίνι κρατά το μαχαίρι στον λαιμό του κυβερνητικού εταίρου του, διατηρώντας το κλίμα τοξικό.

Ο Σαλβίνι βρίσκεται σε θέση ισχύος και η συνεχής εκλογολογία χρησιμεύει ώστε να πιέσει τον κυβερνητικό εταίρο, το Κίνημα 5 Αστέρων, να προσαρμοστεί στις πολιτικές προτεραιότητές του. Επειτα από μία Πέμπτη, στη διάρκεια της οποίας ο Σαλβίνι και ο έτερος αντιπρόεδρος, Λουίτζι ντι Μάιο διασταύρωσαν τα ξίφη τους μέσω Facebook live, ο Σαλβίνι ανακοίνωσε ότι θα συναντήσει τον Ντι Μάιο.

Ο Σαλβίνι επιδιώκει να απαλλαγεί από κάποιους υπουργούς των 5 Αστέρων για τους οποίους υποστηρίζει ότι «βομβαρδίζουν με όχη». «Βλέπουμε μια προφανή, απόλυτη παράλυση προτάσεων, πρωτοβουλιών, έργων και υποδομών από κάποιους υπουργούς των 5 Αστέρων, η

Ο πολεμιστής και ο βασιλιάς

Ο Τζόκοβιτς έχει την προοπτική να ξεπεράσει σε κατακτήσεις μεγάλων τουρνουά τον Φέντερερ

Πριν μια εβδομάδα (14/7) παρακολουθήσαμε έναν από τους καλύτερους τελικούς στο Τένις, όλων των εποχών. Μια επική μονομαχία μεταξύ δύο θρύλων του αθλήματος που θα μείνει για πάντα στη μνήμη μας. Ήταν ο μεγαλύτερος σε διάρκεια (τέσσερις ώρες και 56 λεπτά) στα χρονικά του Γουίμπλεντον. Κρίθηκε στο τάι-μπρέικ του πέμπτου σετ, για πρώτη φορά στην ιστορία του τουρνουά!

Ο «μαχητής» και παθιασμένος Νόβακ Τζόκοβιτς κέρδισε με 3-2 σετ τον «Βασιλιά» Φέντερερ και έφτασε τα 16 Γκραν-Σλαμ και τα 5 Γουίμπλεντον. Ο Σέρβος πρωταθλητής είχε σταθερά κτυπήματα στα κρίσιμα σημεία. Έβγαλε στο κορτ όλα εκείνα τα στοιχεία που τον έχουν φέρει στην κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης και με τη νοστροπία νικητή που τον διακρίνει έφτασε σε μία πολύ σπουδαία επιτυχία.

Ο 32χρονος Σέρβος κέρδισε για 3η φορά σε τελικό τον Ελβετό. Κέρδισε το 1ο του Grand Slam το 2011, άλλα δυο συνεχόμενα το 2014 και το 2015 κόντρα στον Φέντερερ, το 4ο το 2018 και το 5ο το 2019 πάλι απέναντι στον Ελβετό. Είναι συνολικά το 5ο του και

Ενας βαλκάνιος «πολεμιστής» που αμφισβητεί το μονοπώλιο της αριστοκρατίας στα κορτς.

ισοφαρίζει τον Μπόργκ ενώ είναι μόνο πίσω από τον Σάμπρας (7) και τον Φέντερερ (8). Αυτό είναι το 2ο Grand Slam μέσα στη χρονιά, αφού κέρδισε το Australian Open τον Ιανουάριο.

Ο «Νόλε» είναι ο μόνος από τους «Big-3» τενίστες της εποχής μας (και ο πρώτος μετά το 1969), που έχει κατακτήσει το Γκραν-Σλαμ, τα τέσσερα κορυφαία τουρνουά στη σειρά: το Γουίμπλεντον του 2015, κι έπειτα το Αμερικανικό Όπεν, το Αυστραλιανό, και το Ρολάν Γκαρός. Από την άλλη ο σπουδαίος Φέντερερ στα 37 του έπαιξε στον 31ο τελικό Grand Slam και τον 12ο στο Wimbledon και παραμένει αυτός με τα περισσότερα Grand Slam (20) και φυσικά τις περισσότερες κατακτήσεις του Wimbledon.

Λιγότερο δημοφιλής

Ο Νόβακ Τζόκοβιτς είναι πρόεδρος των παικτών, όμως δεν είναι το ίδιο αγαπητός στις τάξεις των φίλων του Τένις, όπως ο Φέντερερ (κυρίως), ή ο Ναδάλ. Οι περισσότεροι φίλοι του Τένις είναι «φεντερερικοί» ή «ναδαλικοί». Το πιο πολυπληθές φαν-κλαμπ του εκτός Σερβίας είναι το ελληνικό αφού πολλές φορές ο Νόλε εξέφρασε ξεκάθαρα τα φιλελληνικά του αισθήματα.

Ο λαϊκός και ο αριστοκράτης

Ο Φέντερερ είναι πραγματικός αριστοκράτης. Με το αρχοντικό του στίλ

Στον φετινό τελικό του Γουίμπλεντον παρακολουθήσαμε μια επική μονομαχία μεταξύ των δύο θρύλων του αθλήματος.

Ο Τζόκοβιτς είναι ο μόνος από τους «Big-3» τενίστες της εποχής μας (και ο πρώτος μετά το 1969), που έχει κατακτήσει το Γκραν-Σλαμ, τα τέσσερα κορυφαία τουρνουά στη σειρά: Γουίμπλεντον, Αμερικανικό Όπεν, Αυστραλιανό Όπεν, και Ρολάν Γκαρός.

παιχνιδιού επιβεβαιώνει αυτό που πολλοί επιμένουν να πιστεύουν: ότι το τένις είναι άθλημα της «ελίτ». Αλλά και εκτός γηπέδων, πρνά τον ελεύθερο χρόνο του στα σαλόνια της υψηλής κοινωνίας. Αντίθετα, ο «Νόλε» είναι ένας λαϊκός τύπος ο οποίος δεν έχει πρόβλημα να βρθεί μπροστά στον τηλεοπτικό φακό έπειτα από έναν τυχερό πόντο του αντιπάλου του, ή να παραπονεθεί με γκριμάτσες όταν νιώσει ότι το ματς «στραβώνει». Ένας βαλκάνιος «πολεμιστής», που μεγαλουργεί σε ένα περιφρονητικό (για την ταπεινή του καταγωγή) περιβάλλον, αμφισβητώντας στην πράξη το μονοπώλιο της αριστοκρατίας στα κορτς.

Έξω από αυτά, θα τον δεις να διασκεδάζει με την «παλιοπαρέα» του από το Βελιγράδι, η οποία τον ακολουθεί και στους αγώνες του. Απαρτίζεται από παιδικούς φίλους, αλλά

και από γνωστούς σέρβους αθλητές άλλων σπορ.

26-22 οι νίκες για Τζόκοβιτς

Από το 2007, που πρωτοσυναντήθηκαν σε τελικό Γκραν-Σλαμ (στο Αμερικανικό Όπεν) με νικητή τον Φέντερερ, μέχρι σήμερα, ο Ελβετός έχει υποφέρει από τον Σέρβο. Στις μεταξύ τους αναμετρήσεις ο Τζόκοβιτς προηγείται στις νίκες με 26-22. Τον έχει κερδίσει τρεις φορές στον τελικό του Γουίμπλεντον (2014, 2015, 2019). Επίσης, σε ημιτελικό του Ρολάν Γκαρός (2012), σε τελικό του Αμερικανικού Όπεν (το 2015, όταν ο Φέντερερ βρισκόταν σε εξαιρετική φόρμα), και δύο φορές σε ημιτελικούς του Αυστραλιανού Όπεν (2011, 2016). Στον ημιτελικό της Μελβούρνης, το 2008, του είχε διακόψει ένα σερί δέκα διαδοχικών παρουσιών σε τελικούς major τουρνουά.

Η τελευταία φορά που ο Φέντερερ τον νίκησε σε Γκραν-Σλαμ ήταν στον ημιτελικό του Γουίμπλεντον το 2012. Κάποτε, στο Ιντιαν Ουέλς του 2011, ο Σέρβος έκανε τον Ελβετό, που φημίζεται για την ψυχραιμία και τους τρόπους του, να κομματιάσει τη ρακέτα του!

Ο Φέντερερ ξεχωρίζει για τη μεγάλη διάρκεια – σταθερότητά του. Δεν σπρίζεται στην ταχύτητα, τη δύναμη, ή την αντοχή του – όλα αυτά που ο χρόνος καταστρέφει – αλλά στην απαρμιλλη τεχνική του. Ο Φέντερερ είναι «κλάσν». Ο Ναδάλ, δύναμη και πάθος. Ο Τζόκοβιτς, στρατηγική και μυαλό.

Η προοπτική

Εάν ο Σέρβος δεν είχε πάθει αυτό το μεγάλο «μπλακ άουτ», από τον Ιανουάριο του 2017 έως τον Ιούνιο του 2018, επειδή ένοιωθε ότι το τένις δεν τον κάνει ευτυχισμένο πια, ίσως η απόσταση των τεσσάρων μεγάλων τροπαιών (16-20) που τον χωρίζει από τον Ελβετό, να είχε εκμηδενιστεί. Πέρυσι την Ανοιξη ο «Νόλε» είχε βρεθεί εκτός των 20 καλύτερων του κόσμου. Αλλά, όταν επέστρεψε, κατέκτησε το Γουίμπλεντον του 2018, κατόπιν το Αμερικανικό και το Αυστραλιανό Όπεν και, τώρα, πάλι το λονδρέζικο. Τέσσερα από τα πέντε τελευταία majors. Και είναι, πάλι, το Νο 1.

Στα 32 του, έχει μπροστά του τουλάχιστον μια πενταετία στο κορυφαίο επίπεδο. Χωρίς τον ανταγωνισμό του Φέντερερ, είναι πολύ πιθανό να τον ξεπεράσει σε κατακτήσεις μεγάλων τροπαιών. Το ίδιο και τον Ναδάλ, που έχει δύο περισσότερα, αλλά είναι και ένα χρόνο μεγαλύτερος και ταλαιπωρημένος από τραυματισμούς.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Εφραίμ-Τραμεντσάνι μέσω ομίλων

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Κατ' αρχήν να ξεκαθαρίσουμε ότι δεν είναι πρώτη φορά στο χώρο του ποδοσφαίρου, που προπονητής και παίκτης έχουν μια τέτοια «ειδυλλιακή» σχέση, όπως αυτήν που διατηρούν μίνες τώρα Τραμεντσάνι και Εφραίμ. Τέτοια... έχουμε δει και στις καλύτερες των οικογενειών-ομάδων. Όπως και να έχει, είναι πλέον ξεκάθαρο ότι οι δύο άντρες δεν μπορούν να συνυπάρξουν και as προσπαθεί η διοίκηση του ΑΠΟΕΛ να αλλοιώνει την πραγματικότητα.

Σ' ένα βαθμό το είχαν καταφέρει και μάλιστα με επιτυχία, -πάντοτε με τη βοήθεια των δημοσιογράφων- ο αποκλεισμός όμως του παίκτη από την αποστολή για τα ευρωπαϊκά ματς δεν τους δίνει πια καμία επιλογή. Το έμαθε όλο το χωριό. Ιταλός και Κύπριος είναι από δύο χωριά... χωριάτες.

Τούτη την τοξική σχέση χρειάζεται να την αντιμετωπίσουν σωστά και φρόνιμα. Και νομίζω ότι για χρόνια τώρα, το φρόνιμο και το σωστό στον ΑΠΟΕΛ είναι η επίτευξη του άμεσου στόχου. Στην παρούσα δηλαδή φάση, η πρόκριση σε όμιλο.

Εάν ο Ιταλός τα καταφέρει, τότε ο Εφραίμ θα βρεθεί σε μειονεκτική θέση. Εάν όχι, απλώς θα αποχωρήσει όπως και τόσοι άλλοι προκάτοχοί του και ο Εφραίμ θα πάρει τη θέση που του αναλογεί στο ρόστερ.

Στον ΑΠΟΕΛ, οι όμιλοι ή το πρωτάθλημα λειτουργούν ως παραισθησιογόνο. Αυτά που σε βοηθούν να ωριοποιείς την πραγματικότητα. Έφτασες στον στόχο όλα καλά. Σε αντίθετη περίπτωση, «κούνια που σε κούναγε». Πάνω σε αυτό το μοντέλο όλοι κρίνονται όχι από την προσφορά τους, αλλά πόσο ταιριάζουν στην προσπάθεια επίτευξης του στόχου.

Κάτι τέτοιο φάνηκε και στην περίπτωση του Μοράις. Οι διοικούντες δεν είχαν κανένα ενδοιασμό ν' αφήσουν στην απ' έξω τον σημαντικότερο παίκτη στην ιστορία. Και τον άφησαν στην απ' έξω όχι φυσικά γιατί δεν προσέφερε αλλά γιατί κρίθηκε ότι δεν μπορεί να βοηθήσει.

Εάν η διοίκηση καταφέρει το στόχο των ομίλων θα έχει το πάνω χέρι να κάνει ό,τι θέλει η ψυχούλα της και να λύσει το γόρδιο δεσμό. Ακόμη και να έχει τον Εφραίμ να κάνει προπονήσεις μονάχος του. Εάν όμως οι όμιλοι δεν έρθουν, τότε κάποιος θα θυσιαστεί. Και τα λεφτά μου δεν θα τα έβαζα πάνω στον Εφραίμ.

Βιαστικά συμπεράσματα

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΔΗ**

Γενική η εκτίμηση, πως το πρώτο δείγμα ήταν περισσότερο ενθαρρυντικό για Απόλλωνα και λιγότερο για ΑΕΚ. Γενική και η εκτίμηση, πως ο Βαλκάνιος δυσκολίας ανεβαίνει με βάση και τους αντιπαλους στον δεύτερο προκριματικό. Διανύουμε, ωστόσο, μια περίοδο με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αρχικό στάδιο στη φετινή περίοδο, είναι τέτοια και η δυναμικότητα των

αντιπάλων στα πρώτα στάδια της διοργάνωσης, γι' αυτό και καλό είναι να αποφεύγονται και ο υπέρμετρος ενθουσιασμός και πολύ περισσότερο μουρμούρα και απογοήτευση.

Τέτοια περίοδο, αυτό που περισσότερο μετρά είναι το αποτέλεσμα και ειδικότερα η εξασφάλιση της πρόκρισης. Όσο οι αγώνες συνεχίζονται, φυσιολογικά η απαίτηση για αγωνιστική βελτίωση θα μεγαλώνει, όπως και ο βαθμός δυσκολίας αναλόγως και των αντιπάλων που θα προκύπτουν. Σε είμαστε λοιπόν συγκρατημένοι, τέτοια εποχή, σε εκτιμήσεις, προσδοκίες και κυρίως στην κριτική. Σαφώς και πρέπει να υπάρχουν περαιτέρω περιθώρια βελτίωσης για τον Απόλλωνα, παρά το πολύ ενθαρρυντικό πρώτο δείγμα κόντρα στους Λιθουανούς. Και όσο πιο γρήγορα καλυφθούν και τα τελευταία κενά στο ρόστερ τόσο το καλύτερο, γιατί στόχος δεν είναι απλά ένας ή δύο προκριματικοί γύροι αλλά η φάση των ομίλων...

Ναι, χρειάζεται γερή αγωνιστική βελτίωση η ΑΕΚ, υπολείπονται σημαντικές κινήσεις στον προγραμματισμό, τα δεδομένα, ωστόσο, μπορούν να αλλάξουν προς το καλύτερο όταν ποδοσφαιριστές από το υφιστάμενο ρόστερ ανεβάσουν την απόδοσή τους, στα φυσιολογικά γι' αυτούς επίπεδα. Κάθε άλλο παρά ενθουσίασε η ομάδα του ΑΠΟΕΛ στα τελευταία φιλικά, άλλο φιλικά όμως και άλλο επίσημα. Άλλο παιγνίδι στο ενδιαμέσο δυνατόν προπονήσεων και άλλο με συνθήκες τις συνθήκες προπονήσεων ενόψει επίσημων αγωνιστικών υποχρεώσεων. Και βέβαια διαφορετική η προσέγγιση ενός προπονητή, σε φιλικό αγώνα δοκιμών, σε σχέση με επίσημο παιγνίδι με συγκεκριμένο στόχο και τακτική. Σύμφωνα, δεν έκανε πολλές μεταγραφές η ΑΕΛ, θα στηριχθεί κυρίως στο περσινό ρόστερ, ξεγυρμένη, ωστόσο, δεν μπορεί να θεωρηθεί κόντρα στον Άρν και αν μη τι άλλο θέμα ανομοιογένειας από αλλαγές στο ρόστερ δεν προκύπτει.

Συγκρατημένα λοιπόν και λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα της εποχής. Είμαστε ακόμη στην αρχή και πολλά μπορούν να αλλάξουν στη συνέχεια. Παραδείγματα πολλά, κάθε χρόνο τέτοια εποχή...

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Τραμετσάνι vs Εφραίμ

Δεν επιδέχεται πλέον αμφισβήτησης. Ο Πάολο Τραμετσάνι δεν υπολογίζει στον Γιώργο Εφραίμ και οι λόγοι που ο Ιταλός τεχνικός «αγνοεί» τον κύριο διεθνή δεν έχουν και τόση σημασία. Η επόμενη μέρα είναι το ζητούμενο. Με αγωνιστικές επιτυχίες στις πρώτες επίσημες αγωνιστικές υποχρεώσεις, κανείς δεν θα ασχολείται και τόσο με το θέμα Εφραίμ, πολύ περισσότερο κανείς δεν θα μπορεί να ασκήσει κριτική στον κύριο Τραμετσάνι για τις επιλογές του. Σε τέτοιο ενδεχόμενο το... βάρος, ενδεχομένως για δύσκολες αποφάσεις πάει στον ποδοσφαιριστή και τη διοίκηση. Σε αντίθετη περίπτωση, φυσιολογικά ο Ιταλός τεχνικός θα βρεθεί στο επίκεντρο σκληρής κριτικής, έστω χωρίς να μπορεί κάποιος με σιγουριά να υποστηρίξει πως με τον Εφραίμ στην αποστολή ή στην εντεκάδα η επιτυχία θα ήταν εξασφαλισμένη και χωρίς το θέμα αυτό να είναι το μοναδικό που προκαλεί, ως ένα βαθμό, αμφισβήτηση από φίλους της ομάδας, για τον κύριο Τραμετσάνι. Ίδωμεν...

* * * * *

Αν δεν βγει το ρίσκο;

Είναι ιλιγγιώδη τα ποσά που έχει ξοδέψει το ΑΠΟΕΛ μέχρι τώρα στο μεταγραφικό πεδίο.. Δεν είναι μόνο τα ψηλά συμβό-

Εντυπωσιακές μετεγγραφές στη Β΄ Κατηγορία

Εντυπωσιακές είναι κατά την τρέχουσα μεταγραφική περίοδο οι κινήσεις των ομάδων στη Β΄ Κατηγορία. Δεν αποτελεί υπερβολή το να ισχυριστεί κανείς πως οι μετεγγραφές είναι οι ποιο κληρές στη ιστορία της κατηγορίας. Παίκτες όπως οι Πράνιτς, Ολαϊντάν, Μπάουμαν, Ταράλιδης θα αγωνίζονται την επικήμενη σεζόν στη Β΄ κατηγορία. Οι δύο πρώτοι θα αγωνίζονται στην Αγία Νάπα, ο τρίτος στον Οθέλλο και ο τέταρτος στην Ξυλοτύμπου. Αυτός που θα ρίξει μια ματιά στο χώρο θα διαπιστώσει ότι η πλειοψηφία των ομάδων έχει ενισχυθεί. Αν λάβουμε υπόψη και το ότι το πρωτάθλημα φέτος με την εφαρμογή των δυο ομίλων δείχνει αρκετά ενδιαφέρον, τουλάχιστον θεωρητικά, τότε είναι λογικό να αναμένει κανείς ένα συναρπαστικό πρωτάθλημα. Μέρους του κειμένου της απόφασης της ΚΚ που πάρθηκε στις 5 του τρέχοντα μήνα. Άλλο ένα βήμα για την περεταίρω βελτίωση του Κύπριου καλαθοσφαιριστή που ήταν είδος προς εξαφάνιση. Θυμίζουμε ότι το 2013 ίσχυε ο αριθμός των 13 ξένων σήμερα είναι 5 με την υποχρεωτική παρουσία ενός Κύπριου στο παρκέ.

λαιο που προστίθενται στα ήδη υπάρχοντα (ψηλά συμβόλαια) είναι και τα ποσά που έχουν δοθεί για την αγορά των ποδοσφαιριστών που αποκτήθηκαν. Δεν είναι και πολύ εκτός πραγματικότητας αυτός που θα ισχυριστεί ότι τα ποσά είναι τα μεγαλύτερα που έχουν δαπανηθεί ποτέ σε μια μετεγγραφική περίοδο. Άμα βγει το ρίσκο τότε είναι εντάξει. Αν δεν βγει όμως;

* * * * *

ΑΕΛ - Σοφοκλέους

Όσο οι μέρες περνούν, όσο η καθοριστική γενική συνέλευση της ΑΕΛ πλησιάζει (2 Αυγούστου), ολοένα και περισσότερες είναι οι πιθανότητες ή έστω οι εκτιμήσεις πως ο Ανδρέας Σοφοκλέους θα αλλάξει

απόφαση και θα παραμείνει τελικά στη διοίκηση, με πρωταγωνιστικό φυσικά ρόλο. Εκτίμηση η οποία περισσότερο προκύπτει από το γεγονός πως αρκετές φορές στο παρελθόν ο πρόεδρος της ΑΕΛ εκδήλωσε τάσεις φυγής, αλλά παρέμεινε τελικά στο πόστο του. Αν μάλιστα καταφέρει, αυτή τη φορά, να εξασφαλίσει και την (οικονομική) στήριξη από παράγοντες της ομάδας, κάτι που στο παρελθόν δεν είχε πετύχει, ακόμη καλύτερα και για τον ίδιο και την ομάδα βέβαια...

* * * * *

Επιμένει

Ανεξαρτήτως τι ακούγεται από δω και από κει, σχετικά κιάλος με την προσπά-

θεια εμπλοκής και άλλων παραγόντων στα διοικητικά της ΑΕΛ, ο Ανδρέας Σοφοκλέους εμμένει στην απόφαση του να αποχωρήσει. Όσοι βρίσκονται κοντά στον πρόεδρο έχουν να λένε ότι η προσοχή του πια στράφηκε σε άλλα θέματα, ομολογούμενος πιο σοβαρά απ' ότι το ποδόσφαιρο.

* * * * *

Win- Win

Κάπως έτσι μοιάζει η «τράμπα» που έκαναν Ανόρθωση και Απόλλωνας σχετικά με την ανταλλαγή των Στυλιανού και Δημητρίου. Από τη μια μεριά ο Μάριος έχει ξανά την ευκαιρία να στήσει την καριέρα του υπό τον Τιμούρ Κετσονάγια, από την άλλη ο Δημητρίου να ενταχθεί στη διαδικασία αντικατάστασης του Βάλε.

* * * * *

Κύπριος καλαθοσφαιριστής

«Για την αγωνιστική περίοδο 2020-2021 θα υπάρξει μείωση των μη γηγενών καλαθοσφαιριστών που θα δικαιούται να εγγράψει η κάθε ομάδα, σε μέγιστο τέσσερις αντί πέντε που ισχύει σήμερα. Τα ίδια δεδομένα θα συνεχίσουν και για την σεζόν 2021-2022, όπου θα υπάρξει πριν από την ολοκλήρωσή της, αξιολόγηση για το πλέον τριετίας μαζί με τους Προέδρους των ομάδων της ΟΠΑΠ Basket League και στην συνέχεια νέα απόφαση από το ΔΣ της ΚΟΚ».

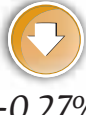
Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
-2,23%

Χ.Α.
1,10%

Dow Jones

-0,27%

Nasdaq

-0,53%

Nikkei

-0,85%

Dax

-0,85%

FTSE 100

-0,22%

ΑΘΗΝΑ
Δέκατη
ναυτιλιακή
μπρόπολη
στον κόσμο
Σελ. 7

Πετρέλαιο

-6,83%

€/ \$

-0,10%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΜΑΡΛΟ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Νέα προϊόντα λανσάρει η ΚΕΑΝ τον Οκτώβριο

Νέα προϊόντα αλλά και νέες κατηγορίες beverage αναμένεται να λανσάρει στην αγορά η ΚΕΑΝ, η οποία συμπληρώνει 70 χρόνια ζωής. Ο μάρκετινγκ μάντζερ της εταιρείας Μάρλο Ευριπίδου μιλά για τους στόχους της εταιρείας και για τις προκλήσεις της αγοράς, κυρίως λόγω Brexit. **Σελ. 6**

ΑΓΟΡΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Ανάρπαστα τα εξοχικά σε νησιά των Κυκλάδων

Αυξημένες κατά κατά 54% εμφανίστηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο οι αγοραπωλησίες εξοχικών κατοικιών σε επιλεγμένα νησιά των Κυκλάδων, όπως προκύπτει από την ανάλυση των σχετικών στοιχείων του υπ. Οικονομικών. Η πλειοψηφία των αγοραστών προέρχεται από το εξωτερικό. **Σελ. 12**

Νέο πακέτο ΜΕΔ πωλεί η Τρ. Κύπρου

Εντός του Αυγούστου θα ανακοινώσει το «Velocity 2» για δάνεια συμβατικής αξίας 200-250 εκατ.

Σε πώληση νέου πακέτου Μπ Εξυπηρετούμενων Δανείων αναμένεται να προχωρήσει η Τράπεζα Κύπρου. Πρόκειται για μικρό πακέτο και θα έχει την ονομασία «velocity 2». Το όνομα μόνο τυχαίο δεν είναι, αφού τα δάνεια

που έχουν επιλεγεί από την Τράπεζα είναι στα πρότυπα του project «velocity», δηλαδή δανείων δίχως εξασφαλίσεις κυρίως λιανικής τραπεζικής, συμβατικής αξίας 200 – 250 εκατομμυρίων ευρώ. Πληροφορίες της «Κ» ανα-

φέρουν ότι σχετικές ανακοινώσεις αναμένεται να γίνουν εντός Αυγούστου. Η τράπεζα βρίσκεται ήδη σε συζητήσεις με επενδυτές προκειμένου να πωληθεί το πακέτο που έχει ξεχωρίσει. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς,

οι τιμές πώλησης θα είναι ικανοποιητικές για το προφίλ των δανείων αυτών. Οι αγοραστές που «φλερτάρουν» το πακέτο είναι πάλι η APS, αλλά και η Gordian, η εταιρεία που συστάθηκε από την Apollo Global Manage-

ment και αγόρασε τα ΜΕΔ ύψους 2,7 δισ. ευρώ. Στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα έχουν γίνει πράξεις πωλήσεων ΜΕΔ ύψους 2,9 δισεκατομμυρίων ευρώ και με το «Velocity 2» θα προσεγγίσουν τα 3 δισ. ευρώ. **Σελ. 5**

Ταξίδια αντί τόκους το νέο δέλεαρ των τραπεζών

Αντί για τόκους, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο εξωτερικό προσφέρουν δωρεάν αεροπορικά ταξίδια. Το νέο δέλεαρ των τραπεζών προς όσους πελάτες δέχονται να μη λάβουν τους τόκους καταθέσεων είναι η επιβράβευση με αεροπορικά μίλια. Οι τράπεζες προσελκύουν με αυτόν τον τρόπο νέους καταθέτες και προσφέρουν κίνητρα στους ήδη υπάρχοντες. Ιδιαίτερα σε περιοχές με χαμηλά επιτόκια οι καταθέτες προτιμούν τα ταξίδια. **Σελ. 9**

Η τεχνολογία αναπτύσσει την οικονομία

Συνέντευξη Μάριου Καπρή

Η τεχνολογία είναι καταλυτικός παράγοντας όχι μόνο για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, αλλά και την ανάκαμψη της οικονομίας, τονίζει σε συνέντευξη στην «Κ» ο Γενικός Διευθυντής της IBM Κύπρου, Μάριος Καπρής. Επισημαίνει ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων αναπτύσσεται ραγδαίως. **Σελ. 4**

Πέντε πυλώνες για αναβάθμιση της εκπαίδευσης

Η στρατηγική υπ. Παιδείας

Σε πέντε πυλώνες στηρίζεται η νέα στρατηγική του υπ. Παιδείας, για βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Πρόκειται για την αξιολόγηση του μαθητή μέσω των τετράμηνων εξετάσεων, την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, μέτρα για πρόληψη της βίας, ομαλή ένταξη των μαθητών από τρίτες χώρες και ενιαία εκπαίδευση. **Σελ. 6**

ΑΠΟΨΗ / Των ANNEGRET BENDIEK, NADINE GODEHARDT και DAVID SCHULZE*

Ο ψηφιακός πόλεμος ΗΠΑ - Κίνας και η Ευρώπη

Η γεωπολιτική σημασία των κομβικών τεχνολογιών έχει πλέον λάβει κεντρική θέση στη νέα παγκόσμια διένεξη μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Κίνας. Αυτό αποτυπώνεται περίτρανα στην περίπτωση του κινεζικού ομίλου υψηλής τεχνολογίας Huawei.

Η αμερικανική κυβέρνηση εκλαμβάνει την εταιρεία παροχής εξοπλισμού ως τον δούρειο ίππο ενός εχθρικού καθεστώτος, που ασπάζεται εκ θεμελιών διαφορετικές αξίες. Εξ ου και η Ουάσινγκτον εμμένει στο να δείξει στο Πεκίνο τα όριά της. Αυτό, όμως, ξεπερνάει κατά πολύ την παραδοσιακή αμερικανική «προσέγγιση της συγκράτησης». Αντ' αυτής, οι Ηνωμένες Πολιτείες σήμερα ακολουθούν το δόγμα «ως εδώ και μη παρέκει» έναντι της Κίνας. Αυτό φαίνεται σε μια σειρά αποφάσεων, όπως η προσηλυτισμένη Huawei στις εταιρείες στις οποίες επιβάλλει κυρώσεις στο αμερικανικό υπουργείο Εμπο-

ρίου από τις 16 Μαΐου, αλλά και επιπλέον τεσσάρων κινεζικών εταιρειών από τις 21 Ιουνίου.

Η κινεζική κυβέρνηση αντιτίθεται σε μέτρα προστατευτισμού και ερμηνεύει τον αποκλεισμό της από την αμερικανική αγορά ως εχθρική κίνηση που πρωτίστως με την κυρίαρχη φιλοσοφία της και τεχνολογικών της επιτευγμάτων. Ως αποτέλεσμα, η αντιπαράθεση μεταξύ Ουάσινγκτον και Πεκίνου για την Huawei λαμβάνει έντονη γεωπολιτική διάσταση και συμβολίζει τη θεμελιώδη ρήξη με την κυρίαρχη φιλοσοφία της οικονομίας της αγοράς, δείχνοντας το πώς η εξωτερική πολιτική διαμορφώνεται σκοπίμως από τις οικονομικές πιέσεις. Πολλοί εκτιμούν πως η σύγκλιση των αγορών πλέον δεν συνιστά ευκαιρία ευμερίας, αλλά υποδόσκει ως απειλή για τη δημόσια ασφάλεια. Η γεωπολιτική προσέγγιση με γνώμονα την τεχνολογία ενισχύεται

συνεχώς. Από τη μια πλευρά η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε επιδείξη ισχύος των εθνικών κρατών, όπως οι ΗΠΑ και η Κίνα, ή συνασπισμών κρατών, όπως η Ε.Ε. Από την άλλη πλευρά εμπεριέχει αποκεντρωμένα υπερεθνικά δίκτυα, που απαρτίζονται από διασυνδεδεμένους μη κρατικούς φορείς και πολυεθνικές εταιρείες, πλατφόρμες, κόμβους, περιεχόμενο και υποδομές, δίκτυα εκτεινόμενα πέραν των εδαφικά καθορισμένων πολιτικών μονάδων. Το νέο στοιχείο σε όλα αυτά είναι το πώς διαπλέκονται ολοένα και περισσότερο μεταξύ τους, όπως καθίσταται σαφές στην περίπτωση της Huawei.

Για την Ε.Ε. και την Ευρώπη στο σύνολό της υπάρχει ο κίνδυνος να συνθλιβεί μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων. Το ευρωπαϊκό εμπόριο, η οικονομία και οι αλυσίδες παραγωγής είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την αμερι-

κανική και την κινεζική τεχνολογία. Ωστόσο, αντιθέτως με τα όσα ισχύουν στις ΗΠΑ, η Ευρώπη έχει ήδη εγκαταστήσει την τεχνολογία της Huawei στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 4ης γενιάς. Στο μέλλον μάλλον το ίδιο θα γίνει με την επέκταση των δικτύων 5ης γενιάς. Η πολιτική της Ε.Ε. για την ψηφιακή της διασύνδεση με την Ασία δημοσιοποιήθηκε πέρυσι τον Σεπτέμβριο, όπου και συμπεριλαμβανόταν ο στόχος σφυρηλάτησης εποικοδομητικών σχέσεων με την Κίνα.

Εντούτοις, φέτος τον Μάρτιο, η ύπατη εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ενωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, Φεντερίκα Μογκερίνι, σε σχετική έκθεση στρατηγικής, έκανε μια απροσδόκητη αποκάλυψη, επισημαίνοντας σημεία τριβής στις διμερείς σχέσεις – η Κίνα παραμένει εταίρος, αλλά η Ε.Ε. τη θεωρεί οικονομικά αντα-

γωνιστική και έχουσα ένα σύστημα αντιπαλο. Ανεξαρτήτως αυτού, μεμονωμένα κράτη-μέλη, όπως η Ιταλία, επιδιώκουν στενότερη επαφή με το Πεκίνο. Η βιομηχανική πολιτική, η πρόβαση στην αγορά και η προστασία των δεδομένων είναι μείζονα θέματα αντιπαράθεσης στις ευρωκινεζικές σχέσεις. Ωστόσο, προσφάτως η Ε.Ε. αποφάσισε να μην αποκλείσει τις κινεζικές εταιρείες από την ενιαία εσωτερική αγορά της. Πάντως, η στρατιωτική χρήση των δικτύων 5ης γενιάς ή τα περιστατικά κυβερνοεπιθέσεων εις βάρος ψηφιακών υποδομών της Ε.Ε. μπορούν να της δώσουν σοβαρό κίνητρο να αυτονομηθεί στρατηγικά από την Κίνα.

* Ερευνητές στο γερμανικό ινστιτούτο διεθνών θεμάτων και θεμάτων ασφαλείας Stiftung Wissenschaft und Politik. Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα www.wips-journal.eu.

Cyprus Real Estate Market

Our insights and key market highlights

www.pwc.com.cy/real-estate

ΑΠΟΨΗ Της ΣΑΒΙΑΣ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ

Ταμείο Χρηματοδότησης Κεφαλαίου στην Κύπρο

Τα τελευταία πέντε χρόνια στην Κύπρο έχει προωθηθεί μια σειρά από χρηματοδοτικά εργαλεία για την ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Κατά τη δύσκολη περίοδο της οικονομικής κρίσης, όταν η πρόσβαση στη χρηματοδότηση ήταν σχεδόν αδύνατη, τα χρηματοδοτικά σχέδια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων και τα διαρθρωτικά ταμεία, ήταν καθοριστικής σημασίας για την επιβίωση και την επέκταση των κυπριακών επιχειρήσεων.

Λόγω των αυστηρών διαδικασιών του παραδοσιακού τρόπου παροχής δανείων από τις τράπεζες, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση εξακολουθεί να παραμένει μια μεγάλη πρόκληση για τις επιχειρήσεις στην Κύπρο, και ιδιαίτερα για τις startups. Παρά τη μεγάλη ρευστότητα που υπάρχει στο τραπεζικό μας σύστημα, οι τράπεζες δεν παρέχουν δανειοδότηση χωρίς τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις και ιδιαίτερα προς υψηλού ρίσκου επιχειρήσεις. Γι' αυτό άλλωστε τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότερες επιχειρήσεις ψάχνουν για εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης.

Το 2017, η ΕΤΕπ διεξήγαγε μελέτη για την καταγραφή των χρηματοδοτικών κενών των κυπριακών επιχειρήσεων σε σχέση με τα προσφερόμενα χρηματοδοτικά προϊόντα. Ένα από τα αποτελέσματα της μελέτης ήταν η άκρως ενδιαφέρουσα καταγραφή του κενού ύψους €35 εκ στη χρηματοδότηση κεφαλαίου σε επιχειρήσεις. Το γεγονός αυτό κατέδειξε ότι η αγορά των χρηματοδοτήσεων κεφαλαίου άρχισε να ωριμάζει επιτέλους και στην Κύπρο, καθώς οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις γίνονται πιο δεκτικές στην παραχώρηση μετοχικού κεφαλαίου σε αντάλλαγμα για τη χρηματοδότησή τους, κάτι που ενισχύθηκε περαιτέρω και λόγω της οικονομικής κρίσης που βίωσε ο ιδιωτικός τομέας.

Η χρηματοδότηση κεφαλαίου μπορεί να καταστεί μια αξιόλογη εναλλακτική για τις εταιρείες υψηλού ρίσκου και περιορισμένων εξασφαλίσεων γιατί μέσω αυτής της εναλλακτικής, παρέχεται άμεση χρηματοδότηση αλλά και δεξιότητες για την περαιτέρω ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Σήμερα η κυπριακή αγορά χρηματοδότησης κεφαλαίου είναι από τις λιγότερο ανεπτυγμένες στην Ευρώπη, πράγμα το οποίο αποτελεί σημαντικό μειονέκτημα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών μας.

Το σημερινό οικονομικό περιβάλλον ευνοεί τη δημιουργία ενός Επενδυτικού Ταμείου για την παροχή χρηματοδότησης κεφαλαίου (Equity Fund), το οποίο θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών μας και θα τονώσει περαιτέρω την ανάπτυξη. Λόγω των νέων δεδομένων που επέφερε η οικονομική κρίση, οι κυπριακές

επιχειρήσεις εμφανίζονται πιο έτοιμες και πιο ώριμες για να διεκδικήσουν τέτοιου είδους χρηματοδότηση. Αλλωστε, το πιο σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η αλλαγή της νοτορίας και της επιχειρηματικής μας κουλτούρας, η οποία θα επιέλθει σταδιακά μέσω της απόκτησης γνώσεων και εμπειριών στο συγκεκριμένο τομέα.

Σε αυτό το πλαίσιο κυμαίνεται και η πρόσφατη πρόταση που παρουσίασε το Εθνικό Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας, για τη δημιουργία ενός τέτοιου Ταμείου, με βάση τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Όπως παρουσιάστηκε από το Συμβούλιο, τα οφέλη από τη δημιουργία του Ταμείου στην Κύπρο είναι πολλαπλά και σημαντικά, μεταξύ των οποίων, η αντιμετώπιση του εξαιρετικά υψηλού επιπέδου μόχλευσης και χρέους των κυπριακών επιχειρήσεων, η προσέλκυση επενδύσεων σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών τομέων με στόχο την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και νέων βέλτιστων διεθνών εταιρικών πρακτικών και η ενδυνάμωση της καινοτομίας και του εκσυγχρονισμού των κυπριακών επιχειρήσεων.

Λαμβάνοντας τα πιο πάνω υπόψη, καθίσταται επιβεβλημένη σήμερα η προώθηση της δημιουργίας ενός κρατικού Επενδυτικού Ταμείου στην Κύπρο. Για να καταστεί επιτυχία το εν λόγω εγχείρημα, οι ακόλουθοι παράγοντες πρέπει να ληφθούν υπόψη: (α) το Ταμείο θα πρέπει να λειτουργεί με βάση τους κανόνες της αγοράς, να έχει την απαραίτητη ευελιξία και να προωθεί διαφανείς διαδικασίες, (β) το κράτος δεν πρέπει να έχει εμπλοκή στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, καθώς ο ρόλος του θα πρέπει να περιοριστεί στην παρακολούθηση της εφαρμογής της επενδυτικής πολιτικής που θα προωθεί, (γ) το Ταμείο θα πρέπει να λειτουργεί σε ένα σωστό εποπτικό περιβάλλον, ούτως ώστε να δημιουργεί συνθήκες ασφάλειας για την προσέλκυση συν-επενδυτών από τον ιδιωτικό τομέα, (δ) θα πρέπει να προωθηθούν διαφανείς διαδικασίες προσφορών για την εξέγερση του Διαχειριστή του Ταμείου, (ε) ο Διαχειριστής, ο οποίος θα εφαρμόζει την επενδυτική πολιτική του κράτους, θα πρέπει να είναι άτομο με σημαντική εμπειρία και διασυνδέσεις στον εν λόγω τομέα.

Είμαι βέβαιη ότι με βούληση, σωστό προγραμματισμό και μεθοδικότητα, θα μπορούσαμε σύντομα στην Κύπρο να θέσουμε γερές βάσεις για την ενίσχυση της αγοράς χρηματοδότησης κεφαλαίου, με στόχο την ενίσχυση και τη στήριξη των κυπριακών μας επιχειρήσεων.

Η Σάβια Ορφανίδου είναι οικονομολόγος.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Ραντεβού στις 29 του μηνός για τα νομοσχέδια. Μάλλον από εδώ και πέρα κάθε Ιούλιος θα είναι ζεστός για τη Βουλή.

Ουρουγουάη - Αθήνα

Εάν **θες** να πας Αθήνα, πληρώνεις 300 ευρώ. Εάν **θες** να πας Ουρουγουάη, πληρώνεις 600 ευρώ. Σιγά, ίδια απόσταση είναι. Πολύ λογικές οι τιμές.

• • • • •

Θα προλάβουν;

Οι τράπεζες είναι έτοιμες και έχουν μιλήσει ήδη με δανειολήπτες για να ενταχθούν στο Σχέδιο Εστία. Ωστόσο, αυτό το «Σεπτέμβριο θα αρχίσουν οι αιτήσεις από τους δανειολήπτες» φοβίζει τον Δήκτη. Δεν φημίζεται ο Κύπριος για τη συνέπεια του και για την μεθοδικότητά του όσον αφορά σε αιτήσεις, «χαρτούρα» και όλα τα συναφή. Κύπρο είμαστε, όχι Σουηδία. Θα προλάβει να τρέξει το σχέδιο εντός του 2019;

• • • • •

Αναπομπές ξανά και ξανά

Ο πρόεδρος Αναστασιάδης έβαλε ένα στοπ στις αλλαγές του νόμου των εκποιήσεων. Και θα το ξαναπράξει εάν δεν ικανοποιήσουν οι αλλαγές που θα ετοιμάσει ξανά η Επιτροπή Οικονομικών. Και μετά θα το ξαναπράξει μέχρι να αντιληφθούν οι Βουλευτές πως δεν θα αλλάξει ο νόμος. Βέβαια, κερδίζουν πόντους οι βουλευτές που προσπαθούν για να προστατεύσουν τους δανειολήπτες, ενώ ο Πρόεδρος φθίνει. «It's a political exercise». Στις πόσες φορές όμως θα αρχίσει να γίνεται γραφική η επιστροφή;

• • • • •

Βρε λες;

Ο Σύνδεσμος Τραπεζών αναφέρει σε επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής πως αυξάνεται το προφίλ κινδύνου του κυπριακού τραπεζικού συστήματος και κατ' επέκταση των κυπριακών

τραπεζών με ενδεχόμενη υποβάθμιση της πιστοληπτικής κατάταξης της κυπριακής οικονομίας και των τραπεζών από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης, εάν αλλάξει το πλαίσιο των εκποιήσεων. Η αλήθεια είναι πως η Κύπρος δεν έχει εδραιωθεί και στην επενδυτική βαθμίδα, στην κόψη είναι ακόμα για να περάσει στην μη επενδυτική.

• • • • •

Προετοιμάζονται

Περίπου 3.300 Κύπριοι υπήκοοι έχουν υποβάλει αίτηση στο βρετανικό Υπουργείο Εσωτερικών για την απόκτηση του καθεστώτος του «εγκατεστημένου κατοίκου», το οποίο εξασφαλίζει στους πολίτες της ΕΕ τα δικαιώματα διαμονής, εργασίας, υγειονομικής περίθαλψης κ.ά. στο Ηνωμένο Βασίλειο μετά από το Brexit.

Λογικό. Εάν έχεις φτιάξει τη ζωή σου σε ένα τόπο θα ρίσκαρες;

• • • • •

Για 2 - 3 ευρώ;

«Αυτογκόλ» έβαλε η εταιρεία Netflix το β' τρίμηνο του 2019, καθώς, αυξάνοντας ελαφρώς τις τιμές στα μηνιαία πακέτα συνδρομής, οι πελάτες της «μετανόησαν» σε αντίπαλες εταιρείες. Στην Κύπρο πάντως δεν έσπασε ρουθόνη, ούτε που ακούστηκε τίποτα. Χουβαρντάτικο μεσογειακό αίμα ρέει στις φλέβες μας, θα σκάσουμε για 2 - 3 ευρώ;

• • • • •

Η μάχη των GB

Στα φόρτε του ο ανταγωνισμός στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Μετά την ανακοίνωση για Πλάνο unlimited ίντερνετ 100 GB, τα τηλεφωνήματα των συνδρομητών άρχισαν να πέφτουν βροχή ζητώντας πληροφορίες. Τι σημαίνει στην πράξη να έχεις δεδομένα 100GB; Και πώς θα απαντήσουν οι υπόλοιποι πάροχοι; Σίγουρα δεν θα μείνουν για καιρό στην οροφή των 5GB.

• • • • •

Οι θαμώνες των παραλιών

Ότι θα βλέπαμε στην Λάρνακα και γενικότερα στην Κύπρο τα θαλάσσια πλάσματα που παρακολουθούμε σε ντοκιμαντέρ του discovery channel είναι αλήθεια κάτι που δεν περιμέναμε. Όπως για παράδειγμα τις μέδουσες που τελευταία μας έχουν γίνει τακτικοί θαμώνες. Μόνο που αν δεν είναι πίσω από μια θόνη, δεν προκαλούν θαυμασμό και ενδιαφέρον αλλά μάλλον πανικό και άδειες παραλίες. Αν συνεχίσουν ο θαλάσσιος κόσμος να κάνει την εμφάνισή του ούτε η εθνική στρατηγική, ούτε το rebranding μας σώζει.

Μπορούμε να καταστήσουμε καλλιεργήσιμο τον Κόκκινο Πλανήτη

Σίγουρα για τους αστροναύτες του μέλλοντος, που θα φθάσουν μέχρι τον Αρν, θα θεωρείται σημαντικό πλεονέκτημα να μπορούν να καθίσουν στο τραπέζι και να απολαύσουν άφθονα λαχανικά.

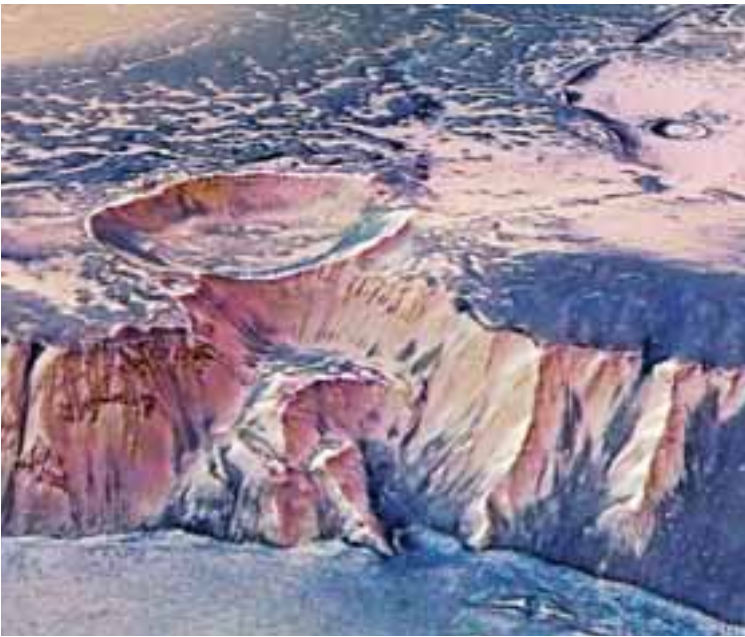
Το εξαιρετικά αφιλόξενο περιβάλλον στον Κόκκινο Πλανήτη, όμως, καθιστά την καλλιέργεια τροφίμων μεγάλη πρόκληση. Σήμερα, ωστόσο, οι επιστήμονες πιστεύουν ότι έλυσαν το πρόβλημα με φύλλα ενός υλικού που μπορεί να μετατρέψει την άνυδρη και κρύα επιφάνεια του Αρν σε γη ιδανική για καλλιέργειες.

Τα φύλλα «αεροπκτώματος» λειτουργούν μιμούμενα το φαινόμενο του θερμοκηπίου στη Γη, όπου η ηλιακή ενέργεια παγιδεύεται στον πλανήτη μέσω αερίων όπως το διοξείδιο του άνθρακα και άλλα. Εφόσον αναπτυχθούν στις κατάλληλες περιοχές του Αρν, αυτά τα φύλλα θα αυξήσουν τη θερμοκρασία του εδάφους, λιώ-

Τα φύλλα «αεροπκτώματος» λειτουργούν μιμούμενα το φαινόμενο του θερμοκηπίου στη Γη, όπου η ηλιακή ενέργεια παγιδεύεται στον πλανήτη.

νοντας ταυτόχρονα τον πάγο που υπεδάφους τόσο, ώστε να παραμείνουν τα φυτά ζωντανά.

Ο Ρόμπιν Γουόρντγουερθ, που ανέπτυξε την τεχνολογία στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ, επισημαίνει ότι, «αν θέλουμε να δημιουργήσουμε βιώσιμα οικοσυστήματα σε έναν άλλο πλανήτη χρησιμοποιώντας την τεχνολογία που διαθέτουμε σήμερα, τότε αυτή η προσέγγιση θα μπορούσε να αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμη. Καθώς τα

Εξαιρετικά αφιλόξενες είναι οι συνθήκες που επικρατούν στον Αρν. Ωστόσο, χάρη στη σύγχρονη τεχνολογία, κάποιες εκτάσεις του είναι δυνατόν να γίνουν καλλιεργήσιμες.

φύλλα μπορούν να επεκταθούν όσο θέλουμε, μπορεί να καλύψουμε έκταση από μερικά τετραγωνικά μέτρα μέχρι πολύ μεγάλες επιφάνειες πάνω στον πλανήτη».

Αν ποτέ οι άνθρωποι αποφασίσουν να αποικίσουν άλλα ουράνια σώματα, πέρα από τη Γη, όπως συνιστούσε ο αείμνηστος Στίβεν Χόκινγκ ότι πρέπει να κάνουμε, η καλλιέργεια βρώσιμων ειδών είναι ικανότητα που θα πρέπει να αποκτήσουμε. Ωστόσο, οι συνθήκες που επικρατούν στον Αρν κάθε άλλο παρά ευνοϊκές είναι για κάτι τέτοιο. Ο πλανήτης είναι παγωμένος και ξηρός, «βομβαρδίζεται» από ακτινοβολία, το επιφανειακό έδαφος πιθανώς να περιέχει τοξικά χημικά, και η ατμόσφαιρά του διαθέτει πολύ μικρές συγκεντρώσεις αζώτου.

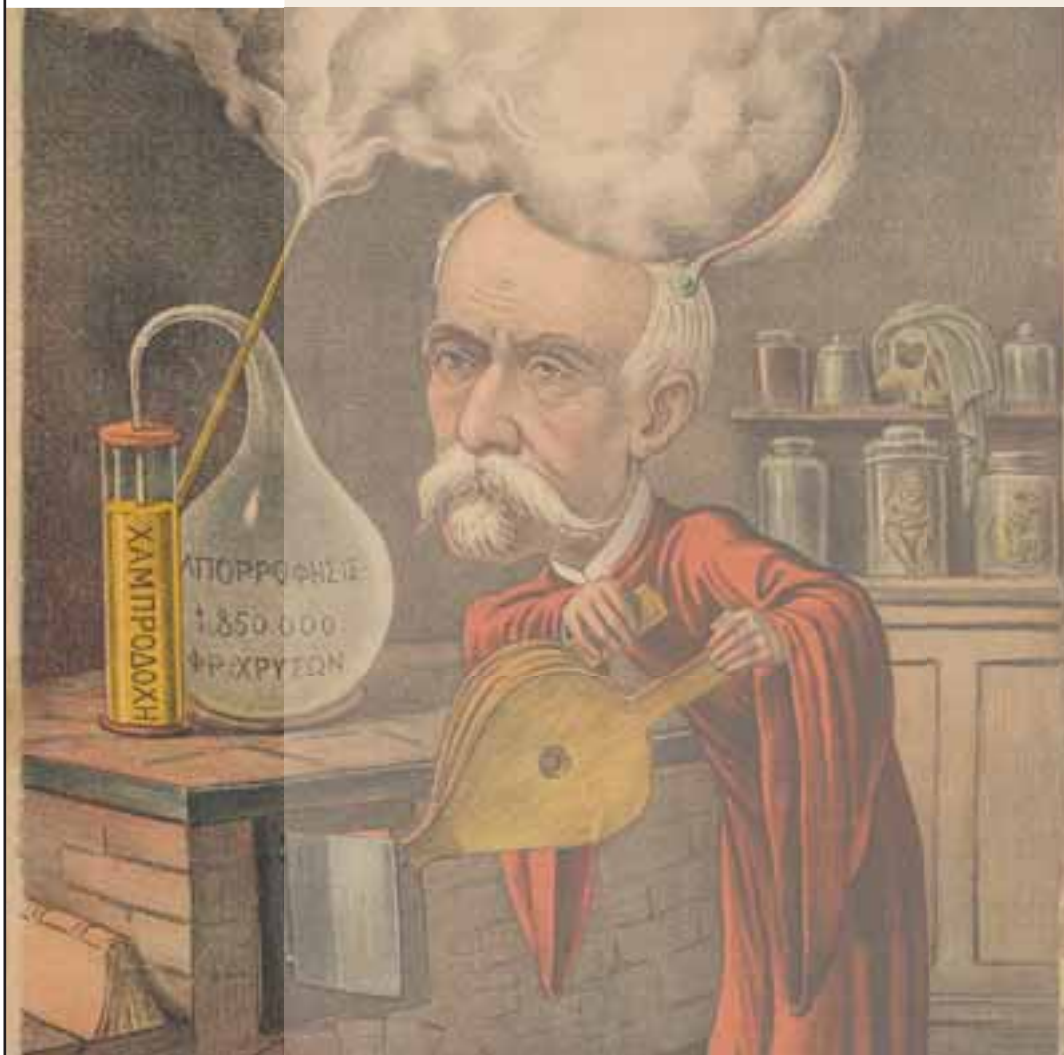
Φυσικά, τα φύλλα «αεροπκτώματος» δεν επιλύουν το σύνολο των προβλημάτων, αλλά μπορούν να βοηθήσουν τους μελλοντικούς ταξιδευτές του σύμπαντος να δημι-

ουργήσουν γόνιμες οάσεις σε έρημους πλανήτες, έτσι ώστε φυτά, αλλά και άλλοι οργανισμοί που φωτοσυνθέτουν, να μπορέσουν να ριζώσουν. Καθώς όλα αυτά τα είδη ζωής θα αναπτύσσονται μόνον κάτω από τα φύλλα «αεροπκτώματος», ο κίνδυνος μόλυνσης του υπόλοιπου Αρν με γήινες μορφές ζωής είναι ουσιαστικά αμελητέος, επισημαίνει ο Ρόμπιν Γουόρντγουερθ.

Το «αεροπκτώμα», που χρησιμοποιείται για να δημιουργηθούν τα φύλλα, αποτελείται από αέρα κατά 97%, ενώ το υπόλοιπο είναι ένα ελαφρύ δίκτυο πυριτίου. Οι επιστήμονες, μεταξύ των οποίων ερευνητές στη NASA και στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, έδειξαν ότι τα φύλλα αυτά παρεμποδίζουν την επικίνδυνη υπεριώδη ακτινοβολία, επιτρέπουν τη διέλευση του ορατού φωτός, ώστε να γίνεται φωτοσύνθεση, και παγιδεύουν αρκετή ζεστή, έτσι ώστε να λιώσουν οι πάγοι του αρειανού υπεδάφους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

1893: «Δυστυχώς επτωχεύσαμεν!»

Μια εκδοτική σειρά της «Καθημερινής» που φωτίζει το παρελθόν, με τα μάτια στο παρόν και στο μέλλον.

Ο δέκατος τόμος είναι αφιερωμένος στη χρεοκοπία του 1893, σε όσα την προκάλεσαν, σε όσα προκάλεσε, αλλά και στο αποτύπωμα των διεθνών κρίσεων στην ελληνική κοινωνία.

Πώς συνέβαλε η εκτίναξη των δημόσιων δαπανών και των δανειακών αναγκών που δημιούργησε η ενσωμάτωση νέων εδαφών στην ελληνική επικράτεια; Πώς επέδρασαν η διεθνής Μακρά Ύφεση και το ευρύ πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των υποδομών της χώρας από τις κυβερνήσεις Τρικούπη; Ποιον ρόλο είχαν η εξυπηρέτηση των παλαιών χρεών, η αντιπαράθεση εκσυγχρονιστών-λαϊκιστών και ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος;

Μια έκδοση από τον καθηγητή του τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Μιχαήλ Ζουμπουλάκη.

Την Κυριακή 28 Ιουλίου μαζί με την Καθημερινή

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κοινωνική, Πολιτική και Οικονομική Ενημέρωση

Με ταχείς ρυθμούς ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων

Ο τραπεζικός τομέας παραδοσιακά και νομοτελειακά ωθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις, τονίζει ο Μάριος Καπирής

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Συνολικά, 55 χρόνια από την πρώτη μέρα δραστηριοποίησής της στην Κύπρο, συμπληρώνει φέτος η IBM, μία από τις μεγαλύτερες και παλαιότερες εταιρείες στον τομέα της πληροφορικής και τεχνολογίας στην εγκώρια αγορά. Η IBM σήμερα εστιάζει τη δραστηριότητά της στην ανάδειξη σύγχρονων τεχνολογιών που θα μεταβάλλουν σε σημαντικό βαθμό το επιχειρηματικό τοπίο το επόμενο διάστημα. Στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Γενικός Διευθυντής της IBM Κύπρου, Μάριος Καπирής, τονίζει πως ο ψηφιακός μετασχηματισμός στις επιχειρήσεις σήμερα συντελείται με ταχύτατους ρυθμούς και εξελίσσεται πιο γρήγορα από όλους τους προηγούμενους μετασχηματισμούς. Υπογραμμίζει πως η τεχνολογία είναι καταλυτικός παράγοντας, όχι μόνο για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας αλλά και την ανάκαμψη της οικονομίας. Τέλος, ο κ. Καπирής αναφέρει πως η στρατηγική συνεργασία με την Τράπεζα Κύπρου αποτελεί ένα παράδειγμα υιοθέτησης των πιο πρόσφατων και αναδυόμενων τεχνολογιών.

- Πώς συμβάλλει η IBM στον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων;

- Η IBM υλοποιεί καινοτόμα και σύνθετα έργα που αναδεικνύουν το εύρος των υπηρεσιών και λύσεων που προσφέρει, καθώς και το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η τεχνολογία στον ψηφιακό μετασχηματισμό των σύγχρονων επιχειρήσεων. Διαθέτουμε βαθιά γνώση σε τομείς επιχειρησιακού μετασχηματισμού, με τεχνολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες που κινούνται σε όλο το φάσμα ενός οργανισμού, από την αναδιοργάνωση, αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών, τη διαχείριση των εφαρμογών, τον εξορθολογισμό των λειτουργιών και την εν γένει βελτιστοποίηση της λειτουργίας μιας επιχείρησης. Σήμερα στην Κύπρο, υλοποιούμε έργα σε κορυφαίους οργανισμούς και επιχειρήσεις στην χώρα αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και τις υψηλές δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού της IBM εστιάζοντας επιπλέον: στο Cloud και τις Υπηρεσίες Διαχείρισης και Λειτουργίας Τεχνολογικών Υποδομών (Managed Services), στην Ασφάλεια υποδομής πληροφορικής, στη βελτιστοποίηση της Εμπειρίας των Πελάτη, στην αξιοποίηση των Bigdata και των Analytics και στον ευρύτερο εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των κεντρικών υποδομών των οργανισμών για να επιταχύνουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους.

- Πόσο τεχνολογικά εξελιγμένες είναι οι κυπριακές επιχειρήσεις; Οι τράπεζες της Κύπρου συγκεκριμένα;

- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός

στις επιχειρήσεις σήμερα συντελείται με ταχύτατους ρυθμούς και εξελίσσεται πιο γρήγορα από όλους τους προηγούμενους μετασχηματισμούς. Στο πλαίσιο αυτό, οι κυπριακές επιχειρήσεις υιοθετούν με ταχύτητα τις αναδυόμενες τεχνολογίες και μετασχηματίζουν τα επιχειρηματικά τους μοντέλα με στόχο να γίνουν ανταγωνιστικές στο παγκόσμιο επιχειρηματικό στερέωμα. Η πρόσφατη οικονομική κρίση αποτέλεσε παροδικά τροχοπέδη στην ανάπτυξη, σήμερα όμως υπάρχει η διάθεση, η ικανότητα και οι δεξιότητες στη χώρα ώστε να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι σύγχρονες τεχνολογίες καθώς δημιουργούν τεράστιο περιθώριο ανάπτυξης και ωθούν την εξωστρέφεια προσφέροντας ένα ανταγωνιστικό μοντέλο για την εσωτερική αλλά και την

«Η οικονομική κρίση αποτέλεσε τροχοπέδη στην ανάπτυξη, σήμερα όμως υπάρχει η διάθεση, η ικανότητα και οι δεξιότητες στη χώρα ώστε να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι σύγχρονες τεχνολογίες».

παγκόσμια αγορά. Ο τραπεζικός τομέας παραδοσιακά -και θα έλεγα και νομοτελειακά - ωθεί τις εξελίξεις και παρακολουθεί στενά την τεχνολογική πρόοδο έτσι ώστε να παρέχει υψηλών προδιαγραφών υπηρεσίες στους πελάτες τους.

Αναγκαίο συστατικό

- Εκτιμάτε ότι η τεχνολογική εξέλιξη είναι ο μόνος τρόπος επιβίωσης μιας επιχείρησης;

- Αδιαμφισβήτητη, η τεχνολογία είναι καταλυτικός παράγοντας όχι μόνο για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας αλλά και την ανάκαμψη της οικονομίας. Η εξέλιξη των τεχνολογιών πληροφορικής πραγματοποιείται με τέτοιους ρυθμούς που επιπρεάζεται και ο τρόπος λειτουργίας της παγκόσμιας οικονομίας. Υπό αυτό το πρίσμα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι βασικό και αναγκαίο συστατικό των σύγχρονων οικονομικών και συνεπώς φέρει τα μέγιστα στην ανάπτυξη τους, αλλά βέβαια δεν αποτελεί τον μόνο αναγκαίο παράγοντα. Απαιτείται εθνική ψηφιακή στρατηγική και σχέδιο δράσης καθώς και υποστήριξη της επιχειρηματικότητας σε πολλά επίπεδα για να επιτευχθεί όχι μόνο η επιβίωση, αλλά και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στο σύγχρονο παγκόσμιο στερέωμα. Σήμερα, η IBM υποστηρίζει τους πελάτες της να προχωρήσουν στο

επόμενο πλέον στάδιο του ψηφιακού μετασχηματισμού και να αντιμετωπίσουν τις αντίστοιχες προκλήσεις που γεννά η 4η βιομηχανική επανάσταση. Αναδυόμενες δε τεχνολογίες όπως το Cloud, η Τεχνητή Νοημοσύνη, το Blockchain, το Internet of Things (IoT) και το Security οικοδομούν το έργο του ψηφιακού επαναπροσδιορισμού των επιχειρήσεων.

Τράπεζα Κύπρου

- Ποια είναι η εμπειρία σας από την εκτέλεση ενός τέτοιου έργου ψηφιακού μετασχηματισμού με την Τράπεζα Κύπρου;

- Αδιαμφισβήτητη, η στρατηγική συνεργασία με την Τράπεζα Κύπρου αποτελεί ένα παράδειγμα υιοθέτησης των πιο πρόσφατων και αναδυόμενων τεχνολογιών, που προσδίδουν αυξημένη αξία στους πελάτες και στη χώρα. Πρόκειται, όντως, για ένα πολύ σημαντικό έργο, μεγάλης κλίμακας, που απαιτούσε τεχνονγνωσία, μεθοδολογία και ψηφιακές δεξιότητες για την παροχή υπηρεσιών που κινήθηκαν από την αναδιοργάνωση, εξορθολογισμό, ψηφιοποίηση και αυτοματοποίηση διαδικασιών και μια σύγχρονη και αποτελεσματική τεχνολογική υποδομή με δυνατότητα κλιμάκωσης και ευελιξίας για βελτιωμένες λειτουργικές επιδόσεις. Η αναβάθμιση της εμπειρίας του πελάτη της Τράπεζας, μέσω ορατών και θετικών αλλαγών στην αλληλεπίδρασή του με την Τράπεζα, αποτέλεσε και το βασικό στόχο του συγκεκριμένου προγράμματος. Για να επιτευχθεί ο στόχος και στο πλαίσιο του έργου αυτού, κινήθηκαμε σε δύο άξονες: ο ένας προς την κατεύθυνση κινητοποίησης και μεταφοράς τεχνογνωσίας από το εξωτερικό, καθώς η IBM ως διεθνής οργανισμός έχει πρόσβαση σε δεξιότητες και εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, αντλώντας γνώση μέσα από βέλτιστες πρακτικές και υλοποιήσεις που πραγματοποιεί σε οργανισμούς και επιχειρήσεις ανά τον κόσμο, και ο δεύτερος προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του γραφείου μας στην Κύπρο με νέους επαγγελματίες, επιστήμονες και μηχανικούς, που διαθέτουν ψηφιακές δεξιότητες σε αναδυόμενους τομείς υψηλής ζήτησης. Με την εν λόγω συνδυαστική προσέγγιση καταφέραμε τα μέγιστα αποτελέσματα ενισχύοντας ακόμα περισσότερο την τοπική μας εμπειρία σε σύνθετα έργα που απαιτούν όχι μόνο τεχνολογικές αιχμής, αλλά και υψηλών προδιαγραφών δεξιοτήτες και καινοτομία στην μεθοδολογία, προσέγγιση και υλοποίηση. Ταυτόχρονα, επιδιώξαμε να ενισχύσουμε μέσα από αυτό το πρωτοποριακό έργο το ψηφιακό αποτύπωμα της χώρας και να δημιουργήσουμε ευκαιρίες απασχόλησης σε υψηλής ποιότητας και μεγάλης ζήτησης θέσεις εργασίας.

«Οι τεχνολογίες γύρω από το Blockchain διαφαίνεται ότι θα αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους, καθιστώντας τις πιο απλές, γρήγορες και ασφαλείς», αναφέρει ο Διευθυντής της IBM Κύπρου.

Παροχή σύγχρονων τεχνολογιών και υπηρεσιών

- Φέτος συμπληρώνονται 55 χρόνια παρουσίας της IBM στην Κύπρο. Πώς κινείται σήμερα η IBM στην κυπριακή αγορά;

- Η IBM αναπτύσσει διαχρονικά καινοτόμες τεχνολογίες και λύσεις που βοηθούν τις επιχειρήσεις και οργανισμούς να δραστηριοποιούνται δυναμικά και ανταγωνιστικά κάθε εποχή. Σήμερα, μέσα από ένα ευρύτατο χαρτοφυλάκιο, η IBM υποστηρίζει τις πληροφοριακές υποδομές των μεγαλύτερων εταιρειών της κυπριακής οικονομίας. Η πελατειακή μας βάση είναι πολύ ισχυρή, καθώς έχουμε συνδέσει το όνομά μας με αυτό που ονομάζουμε Τεχνολογίες & Υπηρεσίες Πληροφορικής στη χώρα. Επενδύουμε συνεχώς σε δεξιότητες και ανθρώπινο δυναμικό, ενισχύοντας την παρουσία μας στην Κύπρο με στόχο να παρέχουμε τις πλέον σύγχρονες τεχνολογίες και υπηρεσίες στους πελάτες μας τόσο στο δημόσιο

όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

- Ποια η εμπειρία σας από την τοπική αγορά και ποιες οι διαφορές με άλλες μεσογειακές χώρες;

- Η Κύπρος σε σχέση με άλλες μεσογειακές χώρες έχει καταφέρει τα τελευταία τρία χρόνια να έχει μια γρήγορη ανάκαμψη στην οικονομία με σημαντική αύξηση, χρόνο με το χρόνο, στο ΑΕΠ. Ιδιωτικοί οργανισμοί, και κυρίως οργανισμοί στο τραπεζικό και ασφαλιστικό τομέα στην προσπάθειά τους για γρήγορη ανάκαμψη έχουν αναγνωρίσει πλήρως ότι η επένδυση στην τεχνολογία και στο ψηφιακό τους μετασχηματισμό είναι μονόδρομος στο να κερδίσουν γρήγορα το έδαφος που είχαν χάσει κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Ο δημόσιος και ευρύτερος ημικρατικός τομέας έχουν επίσης αναγνωρίσει την σημασία της τεχνολογικής αναβάθμισης ως ένα βασικό άξονα της εθνικής στρατηγικής. Είναι

σημαντικό, δημόσιος και ιδιωτικός τομέας να συνεργαστούν ακόμη περισσότερο προς αυτή τη κατεύθυνση, ενισχύοντας κοινές πρωτοβουλίες, όπως για παράδειγμα το Blockchain initiative που ανέφερα πιο πάνω, το Internet of Things, το Cloud, το Artificial Intelligence and Robotics, τα Smart Cities και το Quantum computing. Σαν IBM, προσπάθειά μας είναι να συμβάλουμε στο μέγιστο σε αυτές τις εξελίξεις, μεταφέροντας εμπειρία και τεχνογνωσία από άλλες αγορές, αλλά και παράλληλα να βοηθήσουμε στην ενίσχυση της καινοτομίας και των νεοφυών επιχειρήσεων. Είναι σημαντικό για μας μέσα από τα έργα τα οποία εκτελούμε να μεταφέρουμε αυτή την τεχνογνωσία στους νέους μας προσφέροντάς τους την εξειδίκευση και την εμπειρία που απαιτείται για να εξοπλισθούν με δεξιότητες στις αναδυόμενες αυτές τεχνολογίες.

- Βλέπουμε ότι έχουν γίνει κάποια βήματα υιοθέτησης της τεχνολογίας blockchain στον ιδιωτικό, αλλά καθώς εκόντων των πραγμάτων και στο δημόσιο τομέα της Κύπρου. Πρώτον, είναι εφικτή η υιοθέτηση και κατά δεύτερον ποια τα οφέλη;

- Πράγματι, είναι θετικό να διαπιστώνονται ενέργειες και από το δημόσιο τομέα της Κύπρου για την προώθηση και ανάπτυξη της τεχνολογίας Blockchain, πρωτοβουλίες που θα συμπεριλάβουν την Κύπρο στον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο ψηφιακό χάρτη. Οι τεχνολογίες γύρω από το Blockchain διαφαίνεται ότι θα αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους, καθιστώντας τις πιο απλές, γρήγορες και ασφαλείς. Το blockchain – είναι επί της ουσίας ένα shared ledger που καταγράφει το ιστορικό των ψηφιακών συναλλαγών σε μια αξιόπιστη, αμετάβλητη και ασφαλή μορφή. Παρουσιάζει δε ευκαιρίες για ανατρεπτική καινοτομία, μεταβάλλοντας τον τρόπο με τον οποίο η επιχειρηματική δικτύα ανταλλάσσουν αξία καθώς επιτρέπει στις επιχειρήσεις να συναλλάσσονται γρηγορότερα με ψηφιακά

λά επίπεδα ασφάλειας, διαφάνειας και εμπιστοσύνης. Η εν λόγω τεχνολογία προβλέπεται να αποτελέσει για τις ασφαλείς και έμπιστες ψηφιακές συναλλαγές, η οποία αποτέλεσε το Internet για τις πληροφορίες και τα δεδομένα. Ήδη, έχει ξεκινήσει να χρησιμοποιείται σε διάφορους κλάδους μεταβάλλοντας ριζικά τις παραδοσιακές επιχειρηματικές διαδικασίες και αλληλεπιδράσεις, μειώνοντας το χρόνο, το κόστος και το ρίσκο. Η IBM πρωτοπορεί με συγκεκριμένες συνέργειες στην εν λόγω τεχνολογία που δεν περιορίζεται μόνο στον τραπεζικό χώρο (με κοινοπραξίες τραπεζών όπου η πλατφόρμα blockchain αξιοποιείται για συναλλαγές) αλλά σε τομείς όπως η αλυσίδα τροφίμων, η ενέργεια, η ναυτιλία, τα logistics, το χρηματιστήριο κ.ά.

- Ποιές είναι οι αναδυόμενες τεχνολογίες οι οποίες διαφαίνεται ότι θα αλλάξουν το επιχειρηματικό τοπίο στο μέλλον και θα επηρεάσουν και την καθημερινότητά μας;

- Οι νέες ψηφιακές τάσεις αγγίζουν όλες τις πτυχές της καθημερινότητας του πολίτη και επηρεάζουν, όπως προαναφέραμε, την ανταγωνιστι-

κότητα μιας χώρας. Θα έλεγα δε ότι εστιάζουν σε τρεις άξονες, με πρώτο και σημαντικότερο τα δεδομένα. Τα δεδομένα που παράγουμε σήμερα σε μεγάλο όγκο και αριθμό, καθώς και η δυνατότητα να τα συλλέγουμε και να τα επεξεργαζόμαστε για να αναλύουμε γνώση τα μετατρέπει σε ένα φυσικό πόρο ανυπολόγιστης αξίας. Ο δεύτερος πυλώνας είναι ο τρόπος που παρέχουμε και καταναλώνουμε υπηρεσίες που σήμερα πρέπει να συντελείται σε μεγάλο βαθμό μέσα από το cloud. Και τέλος η τεχνητή νοημοσύνη και τα γνωσιακά συστήματα, που βοηθούν προς την κατεύθυνση επίλυσης προβλημάτων που ως τώρα φάνταζαν ανεπίλυτα καθώς έχουν τη δυνατότητα να επεξεργάζονται προς όφελός μας τεράστιο όγκο δεδομένων, μαθαίνοντας μέσω της αλληλεπίδρασης με αυτά, παρέχοντας γνώση και ενισχύοντας επί της ουσίας την ανθρώπινη ευφυΐα. Οι εν λόγω τεχνολογίες αλλάζουν και θα αλλάξουν και στο μέλλον ριζικά το επιχειρηματικό τοπίο και πάγια δέσμευσή της IBM είναι η ενσωμάτωσή τους προς όφελος των πελατών, των οργανισμών και της ευρύτερης κοινωνίας.

Should digital transformation be on your agenda, or running it?

ey.com #BetterQuestions

EY
Building a better working world

■ ■ ■
The better the question. The better the answer. The better the world works.

© 2019 EY LLP, a member firm of the EY network of independent member firms affiliated with the EY network of member firms, each of which is a separate legal entity. EY is not a company.

Ετοιμάζεται για «Velocity 2» η Τρ. Κύπρου

Εντός Αυγούστου αναμένεται να ανακοινώσει την πώληση δανείων μηδενικής εξασφάλισης, στα πρότυπα του «Velocity 1»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Τέσσερις πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων, έχουν γίνει έως τώρα στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Σε τρεις έχει προχωρήσει η Τράπεζα Κύπρου και σε μία η Ελληνική Τράπεζα. Αρκετός λόγος έχει γίνει για την δεύτερη μεγάλη πώληση δανείων που ετοιμάζεται η Τράπεζα Κύπρου, αυτή του «Helix 2». Ωστόσο, προτού γίνει αυτό, αναμένεται να πράξει μία μικρότερη, ονόματι «velocity 2». Το όνομα μόνο τυχαίο δεν είναι, αφού τα δάνεια που έχουν επιλεγεί από την Τράπεζα είναι στα πρότυπα του project «velocity», δηλαδή δανείων δίχως εξασφαλίσεις κυρίως λιανικής τραπεζικής. Αν και η Τράπεζα έχει κρατήσει ως επιτασφράγιστο μυστικό το εν λόγω project, δεν αποκλείεται να προχωρήσει σε σχετικές ανακοινώσεις εντός Αυγούστου. Το χαρτοφυλάκιο που έχει επιλεγεί θα είναι επί της ουσίας μία επανάληψη – ίδιο προφίλ με το «velocity». Οι πρώτες πληροφορίες το θέλουν να περιλαμβάνει δάνεια συμβατικής αξίας 200 – 250 εκατομμυρίων ευρώ. Υπάρχουν, εξάλλου, αγοραστές που αγοράζουν τέτοια χαρτοφυλάκια. Αποδείχτηκε και από το «velocity», όπου η APS Delta s.r.o αγόρασε χαρτοφυλάκιο προβληματικών και μη εξασφαλισμένων δανείων κυρίως λιανικής τραπεζικής, συμβατικής αξίας 245 εκατ. ευρώ. Η μεικτή λογιστική αξία του ανήλθε στα 33 εκατ. στο τέλος Μαρτίου 2019. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείτο από 9.700 δανειολήπτες, τα δάνεια των οποίων βρίσκονταν σε μεγάλη καθυστέρηση, συμπεριλαμβανομένων 8.800 ιδιωτών και 900 μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η τιμή της πώλησης και αυτού του χαρτοφυλακίου δεν θα είναι υψηλή. Τέτοια χαρτοφυλάκια, παγκοσμίως,

Προβληματισμός επικρατεί για τις αλλαγές στο νόμο των εκποιήσεων, γεγονός που θα έφερνε αναστάτωση και στην αγορά για πωλήσεις δανείων.

Οι αγοραστές που «φλερτάρουν» το πακέτο είναι πάλι η APS, αλλά και η Gordian, η εταιρεία που συστάθηκε από την Apollo Global Management και αγόρασε τα ΜΕΔ ύψους 2,7 δισ.

πωλούνται στα 5 – 10 σεντ του ευρώ και αυτό το χαρτοφυλάκιο δεν αναμένεται να αποτελέσει εξαίρεση. Είναι εξάλλου μεγάλου ρίσκου, αλλά και υψηλής απόδοσης, αφού αν καταφέρει ο αγοραστής να ανακτήσει τα χρεωστούμενα,

θα έχει μεγάλο κέρδος. Κέρδος επίσης από αυτή την πράξη είχε και ο άμεσος ανταγωνιστής της Τράπεζας Κύπρου, η Ελληνική Τράπεζα. Το 50% της APS έχει η Ελληνική Τράπεζα. Βάσει των οικονομικών αποτελεσμάτων της Τράπεζας Κύπρου, έχει πωλήσει μέχρι στιγμής ΜΕΔ 22 εκατ. ευρώ στην CDB Bank το καλοκαίρι του 2017, πώλησε 33,7 εκατ. ευρώ στην APS τον Φεβρουάριο και προχώρησε και στην πώληση 2,7 δισ. στην Apollo Global Management (project helix). Συνολο δηλαδή, έως το τέλος του καλοκαιριού η Τράπεζα Κύπρου θα έχει προβεί σε πωλήσεις προβληματικών δανείων ύψους 2,8 δισ. ευρώ. Στη μία και μοναδική άλλη πώληση δανείων που έχει γίνει στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα προχώρησε η

Ελληνική Τράπεζα στις αρχές του 2018 που πώλησε ΜΕΔ στην B2Kapital ύψους 145 εκατ. ευρώ. Από τα παραπάνω, προκύπτει πως στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα έχουν γίνει συνολικά πράξεις πωλήσεων Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων ύψους 2,9 δισεκατομμυρίων ευρώ και με το «Velocity 2» θα προσεγγίσουν τα 3 δισ. ευρώ.

Πιθανοί αγοραστές

Η τράπεζα βρίσκεται ήδη σε συζητήσεις με επενδυτές προκειμένου να πωληθεί το πακέτο που έχει ξεχωρίσει. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς, οι τιμές πώλησης θα είναι ικανοποιητικές για το προφίλ των δανείων αυτών. Ταυτόχρονα, όμως, αναφέρουν πως μόνο αν ο νόμος για τις εκποιήσεις παραμείνει ο ίδιος θα υπάρξει ικανοποιητική

τιμή. Οι αγοραστές που «φλερτάρουν» το πακέτο είναι πάλι η APS, αλλά και η Gordian, η εταιρεία που συστάθηκε από την Apollo Global Management και που αγόρασε τα ΜΕΔ 2,7 δισ. ευρώ. Η Τράπεζα Κύπρου εξάλλου ήταν ξεκάθαρη κατά την τελευταία ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της. «Το Συγκρότημα διερευνά ενεργά στρατηγικές για περαιτέρω επιτάχυνση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό, περιλαμβανομένων σημαντικών πωλήσεων χαρτοφυλακίων», είχε πει.

Πρόσθετα, όπως η πώληση του «velocity» δεν είχε επιπτώσεις στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ή στην κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας Κύπρου, έτσι και η πώληση του «velocity 2» δεν αναμένεται να έχει επιπτώσεις.

Φέρνει τρικλοποδιά

Μεγάλος προβληματισμός επικρατεί για τις αλλαγές στο νόμο των εκποιήσεων, που θα έφερναν και αναστάτωση στην αγορά για πωλήσεις δανείων, γεγονός που ανέφερε και ο Οίκος Moody's. Όπως επισημαίνεται σε ανάλυση του Οίκου για την προσπάθεια αλλαγής του πλαισίου των εκποιήσεων από τη Βουλή, εκτός από την αποδυνάμωση της ικανότητας μείωσης των προβληματικών δανείων, οι αλλαγές θα επηρεάσουν την τιμή των πιθανών πωλήσεων χαρτοφυλακίων ΜΕΔ. Ταυτόχρονα, προστίθεται, θα αποτρέψουν τους επενδυτές να αποκτήσουν άλλα πακέτα δανείων από κυπριακές τράπεζες λόγω του ότι υπάρχει αβεβαιότητα σε σχέση με το χρόνο που θα χρειαστεί να εκποιηθούν. Ωστόσο, ο Οίκος αναφέρει πως ναι μεν μπορούν να προχωρήσουν σε πωλήσεις ΜΕΔ οι τράπεζες και με το αλλαγμένο πλαίσιο, αλλά θα πρέπει να δοθούν σε πολύ χαμηλές τιμές γεγονός που θα επηρεάσει τα κεφάλαιά τους. Σύμφωνα με το Credit Outlook του Οίκου, αναμένεται ότι οι αλλαγές θα επηρεάσουν όλες τις τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων της Τράπεζας Κύπρου και της Ελληνικής. Και οι δύο τράπεζες διερευνούν τόσο τις οργανικές, όσο και άλλες στρατηγικές για να μειώσουν το μεγάλο απόθεμα των προβληματικών τους δανείων. Οι αλλαγές των νόμων για τις εκποιήσεις που επέστρεψε στη Βουλή ο πρόεδρος της Δημοκρατίας αναμένεται να συζητηθούν εκ νέου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών στις 29 Ιουλίου.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2014 - 2020**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

Μέτρο 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας»

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020) σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, ανακοινώνει τη δεύτερη προκήρυξη του Μέτρου 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας».

Το Μέτρο καλύπτει τις δαπάνες που προκύπτουν από τη συμμετοχή σε σύστημα ποιότητας καθώς και τις δαπάνες ελέγχων / πιστοποίησης για τα πρώτα 5 έτη ένταξης σε σύστημα ποιότητας. Για την 2η προκήρυξη του Καθεστώτος δικαίωμα συμμετοχής έχουν γεωργοί και ομάδες γεωργών που είναι νέοι συμμετέχοντες στα ακόλουθα δύο συστήματα ποιότητας:

- Βιολογικά προϊόντα (φυτική και ζωική παραγωγή)
- Κολοκάσι Σωτήρας / Κολοκάσι – Πούλλες Σωτήρας (ΠΟΠ)

Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί στο πλαίσιο της προκήρυξης είναι €1.500.000 και αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται από τις 8 Ιουλίου μέχρι 23 Σεπτεμβρίου 2019 στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν το Ενημερωτικό Έντυπο του Καθεστώτος από τα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ. Το Ενημερωτικό Έντυπο και όλο το συνοδευτικό υλικό είναι διαθέσιμα στις ιστοσελίδες του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης www.paa.gov.cy και του ΚΟΑΠ www.capo.gov.cy

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής
Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ 14-20

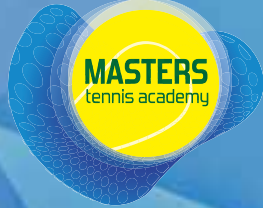
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές
παραχές

**MASTERS
TENNIS ACADEMY
HELLENIC BANK**

**Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ
ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΩΝ**

Raluca Georgiana Serban
ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ ΚΥΠΡΟΥ Νο. 1
WTA number 230
Grand Slam 2019
Australian Open 2019 (Q)
Wimbledon 2019 (Q)
ΑΜΚΕ Αργυρό μετάλλιο απλού γυναικών
ΑΜΚΕ Χρυσό μετάλλιο διπλό γυναικών
ΑΜΚΕ Χρυσό μετάλλιο διπλό μικτού

#HellenicBankMASTERS

ΧΟΡΗΓΟΙ:

Επενδύσεις με γνώμονα την έρευνα για την KEAN

Μιλά στην «Κ» ο Marketing Manager του ομίλου Μάρλο Ευριπίδου

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Εβδομήντα χρόνια από την ίδρυσή της, η KEAN συνεχίζει να πρωταγωνιστεί στον τομέα του λιανικού εμπορίου και του HORECA. Ο μάρκετινγκ μάντζερ της εταιρείας Μάρλο Ευριπίδου παρακώρησε συνέντευξη στην «Κ» και μιλά για τους στόχους της εταιρείας, το επόμενο διάστημα, οι οποίοι βασίζονται στην επένδυση, στην έρευνα, την ανάπτυξη της τεχνογνωσίας και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών. Αναφέρεται στους μελλοντικούς σχεδιασμούς της εταιρείας για νέα προϊόντα και project, τα οποία αναμένονται μέχρι τον Οκτώβριο του 2019. Δεν παραβλέπει, ωστόσο, τις προκλήσεις που παρουσιάζει η αγορά, κυρίως δε με το Brexit.

-Εβδομήντα χρόνια συμπληρώνονται φέτος από τη σύσταση της εταιρείας. Ποια ήταν η πιο δύσκολη στιγμή στην πορεία της εταιρείας; Πώς έχει αλλάξει η κυπριακή αγορά στο πέρασμα των χρόνων;

-Μέσα σε 70 χρόνια δραστηριοποίησης, είναι φυσικό μια εταιρεία να έρθει αντιμέτωπη με διάφορες προκλήσεις και δυσκολίες. Η KEAN, ακολουθώντας μια επιτυχημένη επιχειρηματική στρατηγική, κατάφερε να τις ξεπεράσει και να καθιερωθεί στην κυπριακή αγορά. Σημαντικότερη και τραγικότερη δυσκολία, η καταστροφή που προκάλεσε η τουρκική εισβολή το 1974 που συγκλόνισε την Κύπρο και επέφερε καίριο πλήγμα στην εταιρεία. Αποθέματα προϊόντων, αυτοκίνητα διανομής και όλα τα περιουσιακά στοιχεία στις κατεχόμενες περιοχές κατασχέθηκαν από τις κατοχικές αρχές ή μεταφέρθηκαν με τουρκικά πλοία, και μαζί

τους χάθηκαν και οι λογαριασμοί πελατών και βέβαια η μισή αγορά της Κύπρου. Εντούτοις, το ένστικτο επιβίωσης του ιδρυτή εντόπισε νέες προοπτικές εξαγωγής προϊόντων στις χώρες της Μέσης και Άπω Ανατολής, με αποτέλεσμα η εταιρεία να επιβιώσει και να επανακτήσει τις δυνάμεις της. Το τελευταίο πλήγμα βέβαια ήταν η οικονομική κρίση του 2013, τα αποτελέσματα της οποίας ακόμη είναι αισθητά, αν και τείνουν να εξαλειφθούν με την εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής και την παράλληλη επιτυχή παρουσία της εταιρείας στη διεθνή αγορά.

-Ποια η εκτίμησή σας για το λιανικό εμπόριο στην Κύπρο; Ποιες είναι οι προκλήσεις που παρουσιάζει;

-Το περιορισμένο μέγεθος της κυπριακής αγοράς είναι γεγονός. Εντούτοις η γεωπολιτική θέση της Κύπρου δίνει διεθνή προοπτική στο εμπόριό μας, την οποία αξιοποιούμε ως εταιρεία. Με μια μακροπρόθεσμη στρατηγική εξαγωγών και καρτοφυλάκιο που περιλαμβάνει 76 κορυφαίες ποιότητας προϊόντα σε συσκευασία τελευταίας τεχνολογίας με μοντέρνο design, η KEAN διαθέτει τα εφόδια να δραστηριοποιείται στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πέρα από αυτή. Άλλη πρόκληση, τόσο για την KEAN όσο και για πολλές άλλες εταιρείες του λιανεμπορίου, αποτελεί η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας. Για να κρατήσουμε το brand μοντέρνο και ανταγωνιστικό, χρησιμοποιούμε από τη μια την εμπειρία μας στην παραγωγή, και από την άλλη εμπειριστατών έρευνα αγοράς και καινοτόμες ενέργειες μάρκετινγκ. **-Το Brexit είναι ένα ζήτημα το οποίο απασχολεί γενικότερα**

Το 20% του κύκλου εργασιών του ομίλου αφορά τον HORECA, τομέας που αναπτύσσει ολοένα και περισσότερη δυναμική με τα ψηλά επίπεδα του τουρισμού.

«Μας προβληματίζει το Brexit και παρακολουθούμε στενά τις εξελίξεις».

την κυπριακή αγορά από την στιγμή που Μεγάλη Βρετανία είναι η νούμερο ένα αγορά εξαγωγών. Είναι κάτι που σας προβληματίζει;

-Μας προβληματίζει και παρακολουθούμε τις εξελίξεις στενά. Πολύ περισσότερο λόγω του ότι η Κύπρος έχει ισχυρούς οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς δεσμούς με το Ηνωμένο Βασίλειο. Φαίνεται πάντως ότι τόσο το Λονδίνο όσο και η Λευκωσία έχουν διάθεση να επιλύουν ζητήματα που θα τεθούν ενώπιον τους από μια βρετανική έξοδο από την Ένωση. Τα θέματα που αφορούν ποσοτώσεις και δασμούς σε εισαγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες βρίσκονται στο επίκεντρο του δικού μας ενδιαφέροντος.

-Σε ποιο βαθμό βασίζεται η εταιρεία σας στον τομέα του HORECA; Πώς έχει εξελιχθεί αυτός ο τομέας στο πέρασμα των χρόνων;

-Ο τομέας του HORECA απορροφά το 20% των εργασιών του ομίλου και το υπόλοιπο 80% το λιανικό εμπόριο. Από την στιγμή που υπάρ-

χει ραγδαία αύξηση του τουρισμού και κατά συνέπεια των ξενοδοχείων και των χώρων εστίασης, σίγουρα ενισχύει τον κύκλο εργασιών των εταιρειών που συνεργάζονται με τον κλάδο HORECA. Στην περίπτωση της KEAN, η αύξηση του τουρισμού σίγουρα έχει ενισχύσει τον κύκλο εργασιών της εταιρείας σε αυτό τον τομέα και ανοίγει προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη. Ακολουθώντας μακροπρόθεσμη στρατηγική, παρακολουθώντας τις τάσεις της αγοράς και μελετώντας τις προτιμήσεις των καταναλωτών, η KEAN έχει εξελιχθεί σε ένα Όμιλο εταιρειών, ο οποίος προσφέρει μια τεράστια ποικιλία ποιοτικών προϊόντων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τόσο του λιανεμπορίου όσο και του τομέα HORECA. Η ενσωμάτωση νέων προϊόντων στον Όμιλο και η διανομή τους υλοποιείται μέσω θυγατρικών εταιρειών (KEAN Trading, KFL Logistics Ltd, Kean Food Link Ltd). Νέα προϊόντα όπως HEINZ, KRAFT, HP, L&P, AMOY, VITALIA, FARLEYS, CALVO – τόνος και σαλάτες, Όλυμπος χαλβάς & ταχίνι, GO TAN - no-dies και σάλτσες, PELLITO NUTS, τα ελληνικά παγωτά KPI-KPI και τα ελληνικά γιαούρτια KPI-KPI - που διακρίνονται στην αγορά-, Λαγάνες – κατεψυγμένα ψάρια αλιεύματα, MONBAKE GROUP – Berlys, Bellsola, VI I NAI GROUP κ.ά. διανέμονται πλέον στο λιανικό εμπόριο, αλλά

και σε HORECA. Μεγάλες ποσότητες και συσκευασίες που καλύπτουν ξενοδοχεία, εστιατόρια και καφετέριες. Η προσέγγισή μας αυτή διασφαλίζει τη συνέχιση της επιτυχίας και ανάπτυξης της KEAN και την περαιτέρω εδραίωσή της και συμβολή της στο μέλλον της κυπριακής επιχειρηματικότητας.

-Ποιο το μερίδιο των εξαγωγών από τις συνολικές πωλήσεις της εταιρείας;

-Η εξαγωγική δραστηριότητα της KEAN καλύπτει το 25% των πωλήσεων της και αναπτύσσεται σε 50 χώρες σε 5 ηπείρους, με μεγαλύτερη αγορά εξαγωγών την Κίνα, ενώ στην Ευρώπη την Βρετανία, την Ελλάδα, την Μάλτα, και την Σουηδία. Τα προϊόντα για εξαγωγή είναι κυριοί συσκευασμένοι Tetra-Pak, συμπυκνώματα χυμών (juice concentrates), βάσεις για προϊόντα από χυμούς, αιθέρια έλαια, αναψυκτικά και Squash, ενώ η συμμετοχή της KEAN με δικό της περίπτερο στις πιο σημαντικές εκθέσεις Τροφίμων και Ποτών ανά τον κόσμο ενδυναμώνει την επικοινωνία με υφιστάμενους πελάτες και προσφέρει την ευκαιρία εξεύρεσης νέων πελατών. Το διεθνές μας πελατολόγιο περιλαμβάνει ονόματα όπως Schweppes, Marksand Spencer, John West, Royal Jordanian Airways, Carrefour shops, Delta Dairies, Gerber Foods, Masafietc.

Νέα προϊόντα στην αγορά έως τον Οκτώβριο

-Ποια τα επόμενά σας pláνα; Υπάρχουν σκέψεις για νέες επενδύσεις σε εγκαταστάσεις και προϊόντα;

-Είναι γνωστό σε όλους ότι η KEAN οφείλει την ύπαρξη της σε ένα επιστήμονα με ερευνητικό μυαλό που δημιουργήσε την ευκαιρία, έκτισε πάνω σε συνεχή μελέτη και αξιοποίησε την πείρα του για να δημιουργήσει καινοτόμα προϊόντα. Αυτή συνεχίζει να είναι η φιλοσοφία της εταιρείας, οπότε κι εμείς συνεχίζουμε να έχουμε τον ίδιο προσανατολισμό: να επενδύουμε στην έρευνα, να αναπτύσσουμε την τεχνογνωσία μας, να αξιοποιούμε νέες τεχνολογίες και να παρακολουθούμε στενά τις τάσεις της αγοράς και τις ανάγκες των καταναλωτών ώστε να αναπτύσσουμε καινοτόμα προϊόντα. Στους μελλοντικούς σχεδιασμούς μας περιλαμβάνονται σίγουρα νέα προϊόντα, προγράμματα και projects που ενισχύουν τη δυναμική μας παρουσία στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούμαστε, αλλά και η συνεχής αναβάθμιση της δυναμικότητας της παραγωγής μας ώστε να μπορούμε να ανταποκριθούμε στις αυξανόμενες ανάγκες από το εξωτερικό. Όσον αφορά στις εγκαταστάσεις, επενδύσαμε πρόσφατα σε μια επιπρόσθετη γραμμή παραγωγής Tetra Pak. Στον τομέα της καινοτομίας, σε συνεργασία με το ΤΕΠΑΚ ξεκίνησαμε την παραγωγή ατμού με χρήση της ηλιακής ενέργειας με απώτερο σκοπό την παραγωγή ενέργειας από μη ορυκτά καύσιμα, καθώς και τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος. Εντός του 2019, μέχρι τον Οκτώβρη περίπου θα προχωρήσουμε με νέα προϊόντα σε χυμούς και αναψυκτικά και νέες γεύσεις σε υφιστάμενες σειρές προϊόντων και εξετάζεται το ενδεχόμενο ανοίγματος σε νέα κατηγορία των beverages.

Σε πέντε πυλώνες η νέα στρατηγική του Υπουργείου Παιδείας

Του **ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ**

Αποφασισμένο για βαθιές τομές και μεταρρυθμίσεις φαίνεται να είναι το Υπουργείο Παιδείας, σε μια προσπάθεια να βάλει τέρμα στις παθογένειες του εκπαιδευτικού συστήματος. Εδώ και αρκετό χρονικό διάστημα, οι διευθύνσεις του Υπουργείου επικεντρώνονται στην εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης που θα επηρεάζει όλες τις βαθμίδες και διευθύνσεις της εκπαίδευσης. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», το Υπουργείο προσανατολίζεται στην εφαρμογή πέντε βασικών πυλώνων, οι οποίοι σε ορίζοντα διετίας αναμένεται να επιφέρουν τη συνολική αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Στο Υπουργείο θέτουν ψηλά τον πήχη στους τομείς της επιμόρφωσης όλων των εμπλεκόμενων μερών, της εκπόνησης και διάθεσης κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού (έντυπου και κυρίως ψηφιακού), καθώς και στη συνεχή παρακολούθηση των δράσεων αυτών για σκοπούς ανατροφοδότησης και βελτίωσης.

1. Αξιολόγηση του μαθητή: Το συγκεκριμένο μέτρο θα αρχίσει να εφαρμόζεται από τον προσεχή Σεπτέμβριο σε όλους τους μαθητές της Α' Λυκείου, και από τη σχολική χρονιά 2021-22 θα καλύπτει και τις έξι βαθμίδες της Μέσης Εκπαίδευσης. Ο συγκεκριμένος πυλώνας που θα εφαρμόσει το Υπουργείο, είναι γνωστό στην κοινωνία ως «τετράμηνια», και θα επιτρέπει στο Υπουργείο να ελέγχει τις όποιες αδυναμίες των μαθητών μέσω της μεθόδου των

κεντρικών εξετάσεων δυο φορές το χρόνο. Παρά τις όποιες αντιδράσεις και επιφυλάξεις, το νέο αυτό μέτρο εξασφάλισε την κοινωνικοεπαισθητική πλειοψηφία και θα εφαρμοστεί από τη νέα σχολική χρονιά.

2. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου: Μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους αναμένεται να πάρει την τελική της μορφή η ολοκληρωμένη πρόταση του Υπουργείου για το σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου. Για την εκπόνηση αυτού του σχεδίου, το Υπουργείο διόρισε ειδική επιτροπή υπό τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου Κωνσταντίνο Χρίστου, η οποία μέσα από διάλογο με

Στόχος η ανάληψη δραστηκών μέτρων και νομοθετημάτων με ορίζοντα διετίας.

τους εμπλεκόμενους φορείς, θα είναι σε θέση να παρουσιάσει την τελική μορφή του συστήματος. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στη στήριξη των εκπαιδευτικών και την συστηματική αξιολόγησή τους, για να επιτευχθεί ο στρατηγικός στόχος της αναβάθμισης της ποιότητας της παρεχόμενης παιδείας στους μαθητές. Όπως χαρακτηριστικά μας ανέφερε πηγή που παρακολουθεί στενά τις διαδικασίες «το νέο σύστημα θα αποτελέσει μοχλό πίεσης για σοβαρές και ποιοτικές αλλαγές».

«Πιο συγκεκριμένα μέτρα, πιο αυστηρή επιτήρηση» οι βασικές αρχές της νέας στρατηγικής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στην σχολική παραβατικότητα.

3. Πρόληψη βίας και παραβατικότητας: Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στον τομέα της σχολικής παραβατικότητας. Τα φαινόμενα ενδοσχολικής βίας προσλαμβάνουν τρομακτικές διαστάσεις τα τελευταία χρόνια, προκαλώντας έντονο προβληματισμό στη διοίκηση του Υπουργείου. Το γεγονός μάλιστα ότι παρουσιάζεται και σε μαθητές νεαρής ηλικίας, καθιστά επιτακτική ανάγκη τη λήψη μέτρων. Όπως πληροφορούμαστε, το Υπουργείο αποφάσισε τη σύσταση μηχανισμού καταγραφής, παρακολούθη-

σης και έρευνας στα θέματα της παραβατικότητας, ώστε να διευκολύνεται η αποτελεσματική λήψη αποφάσεων.

4. Μαθητές τρίτων χωρών: Οι αυξημένες μεταναστευτικές ροές προς την Κύπρο αγγίζουν και τα δημόσια σχολεία. Το φαινόμενο ότι παρουσιάζεται και σε μαθητές νεαρής ηλικίας, καθιστά επιτακτική ανάγκη έντονα τόσο το Υπουργείο, όσο και την κοινότητα των καθηγητών η οποία κάνει λόγο για ανάγκη χάραξης στρατηγικής ενσωμά-

τωσης στο παιδαγωγικό σύστημα. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», το συγκεκριμένο ζήτημα εντάσσεται πολύ ψηλά στις προτεραιότητες του Υπουργείου, και προσανατολίζεται στη λήψη στοχευμένων μέτρων που θα βοηθήσουν την ομαλή ενσωμάτωση των ενδυνάμει αυτών μαθητών. Μια πρόνοια που θα ενταχθεί στον στρατηγικό αυτό πυλώνα, είναι η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως προαπαιτούμενο για ένταξη τους σε πλήρες πρόγραμμα διδασκαλίας άλλων μαθημάτων. Σύμφωνα με

πηγή από το Υπουργείο, το μέτρο αυτό θα καταπολεμήσει το φαινόμενο που παρατηρείται σήμερα, με τα παιδιά μεταναστών να παρευρίσκονται σαν απλοί παρατηρητές σε μια σχολική αίθουσα, με μηδενική παραγωγική συμμετοχή. Ως προς αυτό εξετάζονται και άλλα προγράμματα που θα βοηθήσουν την ένταξη των παιδιών αυτών.

5. Ενιαία εκπαίδευση: Το Υπουργείο προωθεί αλλαγές, τόσο στο νομοθετικό όσο και στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, ώστε η ενιαία εκπαίδευση να είναι εφαρμόσιμη στο σύνολο των μαθητών. Επιδίωξη του υπουργείου είναι όπως μαθητές με οποιαδήποτε μορφή αναπηρίας λαμβάνουν καλύτερη παιδαγωγική αντιμετώπιση. Για τον σκοπό αυτό, εξασφαλίστηκε τεχνική βοήθεια από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με σκοπό τη μεταρρύθμιση της νομοθεσίας. Στόχος του Υπουργείου, είναι η θέσπιση ενός νέου νομοθετικού πλαισίου μέσω της συνεργασίας με εμπειρογνώμονες του Ευρωπαϊκού Φορέα για την Ειδική και Ενιαία Εκπαίδευση. Οι εμπειρογνώμονες αυτοί μάλιστα έχουν ήδη ετοιμάσει προσχέδιο νέας νομοθεσίας το οποίο παρουσιάστηκε σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού. Αναμένεται γύρω στο τέλος του 2020 να έχει ολοκληρωθεί η ετοιμασία τόσο του Νόμου όσο και των Κανονισμών, οι οποίοι θα προωθηθούν μαζί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

10η ναυτιλιακή μπρόπολη του κόσμου η Αθήνα

Λόγω της ανάπτυξης του λιμανιού
του Πειραιά από την Cosco

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Το ευρύτερο σύμπλεγμα Αθηνas - Πειραιά επανήλθε μεταξύ των 10 μεγαλύτερων παγκόσμιων μπτροπολιτικών κέντρων, πλιν όμως εξαιτίας της ανάπτυξης του λιμανιού του Πειραιά μετά την εξαγορά του από την Cosco και όχι λόγω της εμπορικής του ναυτιλίας. Αυτό προκύπτει από την επίσηια έκθεση του Baltic Exchange για τις διεθνείς μπτροπόλεις της ναυτιλίας και καταδεικνύει την αδυναμία, τουλάχιστον προσωράs, όχι μόνον να προσελκύσει αλλά και να συγκρατήσει ναυτιλιακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ποntonόπορο. Και αυτό, παρά το γεγονός πως η ελληνόκτητη ναυτιλία ελέγχει τον μεγαλύτερο εμπορικό στόλο διεθνώς με βάση τη συνολική χωρητικότητα. Η εξέλιξη δεν αποτελεί έκπληξη για τους επαίοντες, ενώ πριν από λίγους μήνες άλλη μελέτη, της Petrofin Research, αποκάλυψε πως ο αριθμός των ναυτιλιακών επιχειρήσεων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα, από 926 το 1998, περιορίστηκε στις 588 το 2018.

Η Αθήνα επανήλθε ύστερα από ένα χρόνο απουσίας και φέτος στη δεκάδα των μεγάλων

μπτροπολιτικών κέντρων, ξεπερνώντας οριακά στη σχετική βαθμολογία το Τόκιο αλλά και επειδή το Μπουσάν διολίσθησε σημαντικά λόγω ενδογενών νοτιοκορεατικών λόγων. Η Αθήνα το 2018 είχε βρεθεί εκτός δεκάδας, δίδοντας τη θέση της στο Μπουσάν της Νοτίου Κορέας. Σύμφωνα με τον δείκτη «2019 Xinhua-Baltic International Shipping Centre Development (ISCĐ)», στην ίδια λίστα που φιγουράρει ουραγός στην 10η θέση Αθήνα, η Σιγκαπούρη καταλαμβάνει στην πρώτη θέση για έκτη συνεχή χρονιά. Ο δείκτης παρέχει μια κατάταξη της απόδοσης των μεγαλύτερων πόλεων στον κόσμο που προσφέρουν υπηρεσίες στον ναυτιλιακό και λιμενικό τομέα.

Στα μέσα Μαρτίου έγινε γνωστό πως το 2018 σημειώθηκε νέα μείωση του αριθμού των ναυτιλιακών επιχειρήσεων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα και διαχειρίζονται ελληνικών συμφερόντων πλοία. Από 597 επιχειρήσεις το 2017, περιορίστηκαν στις 588, αλλά η έξοδος από την Ελλάδα ή και συνολικά από την αγορά είναι μεγαλύτερη καθώς στην καταμέτρηση περιλαμβάνονταν και νέες επιχειρήσεις που ξεκίνησαν

πέρυσι τη δραστηριότητά τους. Η μείωση του αριθμού των ναυτιλιακών επιχειρήσεων έρχεται να προστεθεί σε αυτή του 2017 οπότε και εξέλειψαν 52 ναυτιλιακές. Σε μια πιο μακροπρόθεσμη θεώρηση, τα νούμερα είναι ακόμα πιο απογοητευτικά: από τις 926 ναυτιλιακές που κατέγραψε το 1998 για πρώτη φορά η Petrofin έως τις 588 τώρα, έχουν εκλείψει 338 επιχειρήσεις. Σε ποσοστό, οι «απουσίες» ναυτιλιακές αντιστοιχούν στο ένα τρίτο του προ εικοσαετίας πλήθους.

Τα στοιχεία αυτά προέκυψαν από την ετήσια έρευνα της Petrofin Research η οποία ήρθε λίγες ημέρες μετά την έκθεση της Ελληνικής Επιτροπής Ναυτιλιακής Συνεργασίας του Λονδίνου (Committee), η οποία έδειξε και μεγάλη έξοδος από το ελληνικό νηολόγιο. Ο ελληνόκτητος στόλος που καταγράφηκε υπό ελληνική σημαία μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι τόσο σε αριθμό πλοίων όσο και σε χωρητικότητα, και στα μέσα Μαρτίου περιελάμβανε 671 πλοία ή λιγότερο από το 15%

του συνόλου των ελληνόκτητων πλοίων. Πρόκειται για ακόμα μία ένδειξη πως η Ελλάδα δεν μπορεί να αξιοποιήσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που δυνητικά έχει ως η μεγαλύτερη δύναμη στο θαλάσσιο εμπόριο παγκοσμίως και η οποία οφείλεται στις γραφειοκρατικές παθογένειες αλλά και στο υψηλό κόστος που συνεπάγονται οι ποσοστώςεις στις επανδρώσεις. Η ανάλυση της σημαίας των πλοίων που ανήκουν σε ελληνικές μπτρικές εταιρείες δείχνει ότι η Λιβερία προσέθεσε 16 ελληνόκτητα πλοία και τα νησιά Μάρσαλ άλλα 14 πλοία. Από την άλλη πλευρά, μειώσεις σημειώθηκαν στον αριθμό των ελληνόκτητων πλοίων και υπό κυπριακή και μαλτέζικη σημαία, γεγονός που μαρτυρά μια έξοδο από ευρωπαϊκά νηολόγια εν γένει. Αυτά τα μπτρώα κατέγραψαν ζημίες 26 και 7 πλοίων αντίστοιχα. Συνολικά, οι σημαίες της Λιβερίας και του νησιών Μάρσαλ βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του στόλου της Ελλάδας με 840 και 838 ελληνικά πλοία, αντίστοιχα, στα νηολόγια τους.

Επτά στους δέκα Έλληνες πιστεύουν ότι η οικονομία βρίσκεται ακόμα σε ύφεση

Βελτιωμένος, αλλά σημαντικά χαμηλότερος σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, εμφανίζεται ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης στην Ελλάδα κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2019. Κι αυτό διότι, παρά το γεγονός ότι οι επίσημοι δείκτες δείχνουν ότι η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε ανάπτυξη, η πλειονότητα των ελληνικών νοικοκυριών εκτιμά ότι αυτή είναι ακόμη σε ύφεση. Ειδικότερα, σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε χτες η εταιρεία ερευνών αγοράς Nielsen, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο δεύτερο τρίμηνο του 2019 στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στις 72 μονάδες, σημειώνοντας αύξηση κατά δύο μονάδες σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2019. Ωστόσο, παραμένει σημαντικά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό δείκτη που διαμορφώθηκε κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2019 στις 87 μονάδες.

Σύμφωνα με τα επιμέρους στοιχεία της έρευνας της Nielsen για την κατάρτιση του δείκτη, 7 στους 10 Έλληνες (71%) πιστεύουν ότι η χώρα βρίσκεται σε οικονομική ύφεση. Επιπλέον, το 63% των ερωτώμενων αμφιβάλλει ότι η Ελλάδα θα καταφέρει να βγει από την οικονομική κρίση μέσα στους επόμενους 12 μήνες.

Μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, η Ελλάδα καταλαμβάνει την έβδομη θέση αναφορικά με την εργασιακή ανασφάλεια, τρεις στους δέκα Έλληνες ανησυχούν για την οικονομία (34%), ενώ ακολουθούν οι ανησυχίες για την εργασία (32%) και την προσωπική υγεία (22%).

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2019 η έρευνα έδειξε ότι δύο στους δέκα Έλληνες ανησυχούν για τα χρέη του νοικοκυριού τους, ανα-

δεικνυοντάς την ως την τέταρτη σημαντικότερη ανησυχία, με πολύ υψηλότερα ποσοστά σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσον όρο (10%).

Η μη σημαντική ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος έχει ως συνέπεια να συνεχίζουν οι Έλληνες να κάνουν σημαντικές περικοπές των δαπανών του νοικοκυριού τους. Σύμφωνα με τη Nielsen το 70% προσπαθεί σε σταθερή βάση να περικόψει δαπάνες. Αυτό το καταφέρνουν κυρίως μέσω των περικοπών των εξόδων για διασκέδαση εκτός σπιτιού (68%), μέσω της αγοράς φθηνότερων βασικών ειδών σούπερ μάρκετ (68%),

Μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, η Ελλάδα καταλαμβάνει την έβδομη θέση αναφορικά με την εργασιακή ανασφάλεια.

και μείωσης των δαπανών για την αγορά ειδών ένδυσης. Η έρευνα καταναλωτικής εμπιστοσύνης της Nielsen πραγματοποιείται σε 64 χώρες με τη συμμετοχή 32.000 καταναλωτών, που πρόκειται για χρήστες του Διαδικτύου. Η τελευταία μέτρηση πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2019.

Ο βασικός δείκτης της έρευνας (Consumer Confidence Index) υπολογίζεται από τρεις επιμέρους μεταβλητές: α) εκτίμηση για την προσωπική οικονομική κατάσταση τους επόμενους 12 μήνες, β) αξιολόγηση περιόδου για την αγορά αγαθών που χρειάζεται το νοικοκυριό και γ) εκτίμηση για την ανεργία τους επόμενους 12 μήνες.

PIK 4

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018 - 2019

PIK CLASSIC

Κλασική, jazz και κλασική ροκ μουσική η επιλογή μας. Συντονιστείτε στους 88.2

PIK 1

PIK 2

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018 - 2019

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις οκτώ το βράδυ ακριβώς, η ενημέρωση, με εγκυρότητα και αντικειμενικότητα. Με το πιο εκτεταμένο δίκτυο ανταποκριτών στην Κύπρο και το εξωτερικό, σφαιρική πληροφόρηση από την Κύπρο και τον κόσμο.

Παρουσίαση:
Γωγώ Αλεξανδρινού

Υπεύθυνος Σκηνοθέτης Δεητίου Ειδήσεων:
Στέφανος Φαρμακάς

Καθημερινά
8.00 μ.μ.

Ανεβάζουν ταχύτητα οι τράπεζες για τα σχέδια εθελουσίας εξόδου

Τα προγράμματα μείωσης προσωπικού θα πρέπει να ολοκληρωθούν το φθινόπωρο

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Κορυφώνονται οι διεργασίες των τραπεζών –Εθνικής, Eurobank και Πειραιώς– για τη μείωση του προσωπικού τους που θα πρέπει να ολοκληρωθεί το φθινόπωρο, σε συνδυασμό με την απόσχιση των μονάδων διαχείρισης κόκκινων δανείων που έχουν δρομολογήσει οι δύο πρώτες και την υλοποίηση του σχεδίου μετασχηματισμού που έχει ανακοινώσει η διοίκηση της ΕΤΕ.

Η Τράπεζα Πειραιώς υλοποιεί την πολιτική μείωσης του προσωπικού με ορίζοντα τον Οκτώβριο, μήνα κατά τον οποίο θα ολοκληρωθεί η συμφωνία με την Intrum, που περιλαμβάνει τη μεταφορά έως και 1.300 ατόμων στη νέα εταιρεία που θα δημιουργήσουν τα δύο μέρη.

Παράλληλα, και συγκεκριμένα έως και τα μέσα Αυγούστου, χωρίς να αποκλείεται και παράταση στο πρόγραμμα, «τρέχει» το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου που ανακοίνωσε στις αρχές της εβδομάδας η τράπεζα, το οποίο δίνει τη δυνατότητα αποχώρησης από τον όμιλο σε συνδυασμό με τη δυνατότητα μετακρίσεων των υπαλλήλων σε άλλους τομείς του χρηματοοικονομικού κλάδου και ιδιαίτερα στον ασφαλιστικό. Το πρόγραμμα είναι στοχευμένο και αφορά κυρίως τομείς των οποίων το αντικείμενο εργασίας έχει μειωθεί. Μεταξύ αυτών, το δίκτυο των καταστημάτων, που έχει μειωθεί στα 548 (στοιχεία α΄ τριμήνου 2019) από 660 το 2016, και η μονάδα διαχείρισης κόκκινων δανείων (Recovery Business Unit - RBU), που θα αποσχιστεί από τον όμιλο στο πλαίσιο της συμφωνίας με τη σουηδική Intrum για την ανάθεση της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους 27 δισ. ευρώ.

Ραντεβού τον Σεπτέμβριο έχει δώσει και η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας με τον σύλλογο των

Η Τράπεζα Πειραιώς υλοποιεί την πολιτική μείωσης του προσωπικού με ορίζοντα τον Οκτώβριο, μήνα κατά τον οποίο θα ολοκληρωθεί η συμφωνία με την Intrum, που περιλαμβάνει τη μεταφορά έως και 1.300 ατόμων στη νέα εταιρεία που θα δημιουργήσουν τα δύο μέρη.

Ποια σχέδια «τρέχουν» Εθνική, Eurobank και Πειραιώς.

υπαλλήλων στον όμιλο, καθώς τότε αναμένεται να «ανοίξει» εκ νέου το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου που ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο, χωρίς να επιτευχθεί ο προσδοκώμενος στόχος για την αποχώρηση έως και 1.000 υπαλλήλων που ήταν ο προγραμματισμός της διοίκησης. Η διοίκηση της ΕΤΕ έχει ζητήσει από το ΤΧΣ έγκριση για παράταση του προγράμματος, που προέβλεπε ανώτατο όριο αποζημίωσης έως και 170.000 ευρώ, αλλά κατέγραψε μικρή συμμετοχή, που δεν ξεπέρασε τα 400 άτομα.

Η ενεργοποίηση του αναμένεται τον Σεπτέμβριο και σύμφωνα με εκτιμήσεις η έκβαση του προγράμματος θα είναι συνάρτηση και των συζητήσεων που θα έχει η διοίκηση της τράπεζας με τον σύλλογο των υπαλλήλων για τον νέο κανονισμό εργασίας. Στόχος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στον όμιλο, από τις 10.606 άτομα στο τέλος του 2018, να περιοριστεί στις 7.000 μέχρι το τέλος του 2021 και θα επιτευχθεί μέσα και από την αποεπένδυση σε μια σειρά από θυγατρικές, όπως η πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Μοντέλο μείωσης του προσωπικού μέσω της πώλησης της εταιρείας διαχείρισης κόκκινων δανείων, της FPS, υλοποιεί και η Eurobank, η οποία ολοκλήρωσε πρόσφατα το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου του προσωπικού της, το οποίο οδήγησε στην αποχώ-

ρηση 285 υπαλλήλων. Η πώληση της FPS στην Pimco, η οποία έχει αναδειχθεί αποκλειστικός συνομιλητής για την εξαγορά της εταιρείας διαχείρισης και την τιτλοποίηση των χαρτοφυλακίων Pillar και Cairo (συνολικού ύψους 9,5 δισ. ευρώ), αναμένεται να ολοκληρωθεί στα τέλη Σεπτεμβρίου.

Με την τριπλή συμφωνία εκτός από την εξυγίανση του ισολογισμού της, η Eurobank επιτυγχάνει και σημαντική μείωση του κόστους μέσω της μείωσης του προσωπικού της κατά περίπου 1.000 άτομα. Πρόκειται για προσωπικό που εργάζεται στην FPS, που είναι σήμερα 100% θυγατρική της τράπεζας. Με την πώληση, η εταιρεία θα αποσπαστεί από τις οικονομικές καταστάσεις της Eurobank, μειώνοντας ισόποσα τον αριθμό των υπαλλήλων που εργάζονται στην τράπεζα.

Σε χαμηλές ταχύτητες το ελληνικό Ιντερνετ

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Αυξάνονται οι ταχύτητες στον ελληνικό κυβερνοχώρο, αλλά παραμένουν πολύ χαμηλές συγκρινόμενες με άλλες περιοχές του πλανήτη. Η τρίτη έκθεση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων σχετικά με το ανοικτό Διαδίκτυο (Έκθεση Ανοικτού Διαδικτύου 2018-2019) έδειξε ότι η μέση ταχύτητα στις συνδέσεις Internet αυξήθηκε κατά 24,4% πέρουσι στη χώρα μας, αλλά φαίνεται ότι παραμένει πολύ χαμηλότερη σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την EETT η μέση ταχύτητα πρόσβασης στο Διαδίκτυο στη χώρα μας πέρουσι ανήλθε σε 16,39 Mbps, έναντι 13,17 Mbps ένα χρόνο πριν και 12,03 Mbps την περίοδο 2016-2017. Η μέτρηση αφορά μόνον τις συνδέσεις σταθερής καθώς, όπως

Σύμφωνα με την έκθεση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων πέρουσι η μέση ταχύτητα στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 24,4%.

Σο ναδίρ η κατανάλωση GB

Προτελευταία στον ΟΟΣΑ κατατάσσεται η Ελλάδα με βάση τα Gigabytes (GB) που καταναλώνουν οι Έλληνες χρήστες κινητών τηλεφώνων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει ο οργανισμός, το 2018 οι Έλληνες χρήστες κατανάλωσαν κατά μέσον όρο 1,53 GB/μήνα. Η κατανάλωση αυτή αντιστοιχεί περίπου στο 1/3 του μέσου όρου στη ζώνη του ΟΟΣΑ (4,65 GB/μήνα) και μόνο στη Σλοβακία οι κάτοικοι καταναλώνουν λιγότερα GB (1,03 GB/μήνα) απ' ό,τι στην Ελλάδα. Η χώρα του ΟΟΣΑ με την υψηλότερη κατανάλωση είναι η Φινλανδία (19,39 GB/μήνα), ενώ σε υψηλότερες θέσεις σε σχέση με την Ελλάδα βρίσκονται η Πορτογαλία (2,64 GB/μήνα) και η Τουρκία (4,43 GB/μήνα).

όπου ολοκληρωθεί η αναβάθμιση του εξοπλισμού σε κατηγορία 9 ή και ανώτερη», αναφέρει η έκθεση της EETT. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι μέσα στο 2018 «διαπιστώθηκε ότι η ανάπτυξη των δικτύων 4ης γενιάς κατηγορίας 9 (LTE cat9) από παρόχους, ήταν

σε μεγάλη έκταση εντός της ελληνικής επικράτειας». Συνεπώς, οι όποιες μετρήσεις αφορούν τα δίκτυα σταθερής και όχι κινητής.

Με βάση τις προαναφερόμενες μετρήσεις, η χώρα κατατάσσεται πολύ χαμηλά κατά μέσον όρο στον πλανήτη. Οι μετρήσεις του διε-

θνούς οργανισμού της Ookla δείχνουν ότι η μέση ταχύτητα πρόσβασης στον πλανήτη σε δίκτυα σταθερής είναι 59,45 Mbps. Έτσι, οι ταχύτητες μετάδοσης της χώρας αντιστοιχούν σε λιγότερο από το 1/3 του παγκόσμιου μέσου όρου και η χώρα κατατάσσεται στην 93η θέση του πλανήτη.

Η Έκθεση Ανοικτού Διαδικτύου εκπονείται κάθε χρόνο σε εφαρμογή ευρωπαϊκού κανονισμού (Ε.Ε.) 2015/2120. Σκοπός του κανονισμού είναι η προστασία των Ευρωπαίων χρηστών του Διαδικτύου και οι διατάξεις του στόχο έχουν την παρακολούθηση της απόδοσης των δικτύων, τις εφαιρζόμενες πρακτικές διαχείρισης κίνησης, τις εξειδικευμένες υπηρεσίες (όπως IPTV), τις εμπορικές πρακτικές των παρόχων, τη διαφάνεια και ενημέρωση των συνδρομητών, καθώς και την καταγραφή σχετικών παραπόνων συνδρομητών.

Η τρίτη κατά σειράν έκθεση που παρουσίασε η EETT για την Ελλάδα δείχνει μικρό ποσοστό καταστρατήγησης των δικαιωμάτων των χρηστών. Η EETT αναφέρεται σε εταιρεία κινητής τηλεφωνίας χωρίς να την κατονομάζει, η οποία περιορίζει την κίνηση στην περίπτωση εφαρμογών κίνησης βίντεο συνεχούς ροής (video-streaming) στο δικτύο της. Η εταιρεία, έπειτα από επιστολή της EETT, συμμορφώθηκε.

Εν γένει ωστόσο, σύμφωνα με την EETT, το ελληνικό Διαδίκτυο παραμένει «ανοικτό». «Στην ελληνική αγορά υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο δεν υπάρχουν σημαντικά προβλήματα διακριτικής μεταχείρισης περιεχομένου και εφαρμογών σε τεχνικό επίπεδο (μη εύλογες πρακτικές διαχείρισης κίνησης)», αναφέρει η έκθεση.

Σε υψηλά εξαιτίας εκτινάχθηκαν οι ναύλοι των φορτηγών πλοίων

Σε υψηλά εξαιτίας έχει εκτοξευθεί ο δείκτης-βαρόμετρο των ναυλαγορών πλοίων μεταφοράς ξηρού φορτίου χύδην Baltic Dry Index (BDI), εμφανίζοντας άνοδο της τάξης του 60% από την αρχή του έτους και έως και 17% από τον αντίστοιχο περυσινό μήνα. Καταλύτης, η αυξημένη ζήτηση για πολύ μεγάλα (Capes) και μεγάλα φορτηγά (Panamax), που έχει δεσμεύσει πολύ μεγάλο μέρος του διαθέσιμου προς ναύλωση τονάζ, ωθώντας τους ναυλωτές και προς μικρότερα μεγέθη ποντοπόρων φορτηγών.

Η εικόνα αυτή εκτιμάται πως μπορεί να διατηρηθεί τουλάχιστον για τον επόμενο ενάμιση μήνα καθώς επανακάμπουν οι εξαγωγές από τη Βραζιλία μετά την επαναλειτουργία μεγάλων ορυχείων της Vale, ενώ παράλληλα αυξάνεται και η ζήτηση για σιδηρομετάλλευμα από την Κίνα αλλά και οι εξαγωγές έτοιμου χάλυβα από αυτή τη χώρα.

Η ναυλαγορά των Capes επωφελείται επίσης από την αυξημένη δραστηριότητα της Νότιας Αφρικής καθώς άλλες περιφέρειες εκμεταλλεύονται τις υψηλές τιμές σιδηρομεταλλεύματος και αυξάνουν την παραγωγή προκειμένου να αναπληρώσουν το κενό προσφοράς που προκάλεσε το κλείσιμο ορυχείου της Vale στις αρχές Φεβρουαρίου, ύστερα από πολύνεκρο δυστύχημα από έκρηξη σε φράγμα σε κομβικό σημείο, σημειώνει η Deutsche Bank, προσθέτοντας ότι αναμένει περαιτέρω βελτίωση της αγοράς προσεχώς. «Για τις επόμενες 50 ημέρες θα βλέπουμε τα πολύ μεγάλα φορτηγά VLOC που ελέγ-

χονται από τη Vale να κατευθύνονται ανατολικά, έμφορτα. Δεν υπάρχουν πλοία Capes», εκτιμά ο πρόεδρος της Star Bulk Carriers, Hamish Norton. «Συνεπώς θα έχουμε 50 ημέρες με σχεδόν εγγυημένα υψηλούς ναύλους στα Capes, ενώ η Βραζιλία εντείνει την παραγωγή της σχετικά γρήγορα».

Σύμφωνα με τη Fearnleys Securities, «τα θεμελιώδη μεγέθη για τα μεγάλα πλοία παραμένουν ισχυρά, με όλα τα μεγάλα

Ο δείκτης Baltic Dry Index εμφανίζει άνοδο της τάξης του 60% από την αρχή του έτους.

ορυχεία να ανεβάζουν ταχύτητες κοντά στην πλήρη δυναμικότητά τους, επωφελούμενα από ιστορικά υψηλές τιμές σιδηρομεταλλεύματος και εξαγοντας όσο το δυνατόν περισσότερο». Σύμφωνα με την Deutsche Bank, η ναυλαγορά ξηρού φορτίου χύδην κινείται παραδοσιακά υψηλότερα υπό την καθοδήγηση των Capes, οι ναύλοι των οποίων καταγράφουν την πλέον εκρηκτική άνοδο στην ιστορία τους.

Σε αυτό το περιβάλλον ο δείκτης Baltic Dry έχει περιέλθει στα υψηλότερα επίπεδα από το δεύτερο εξάμηνο του 2013, κινούμενος άνω των 2.010 μονάδων. Το προηγούμενο υψηλό σε αυτή την εξαιτία ήταν οι 1.765 μονάδες, πριν από ακριβώς ένα έτος.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Η Costa Coffee επιστρέφει στην Ελλάδα αρχές του 2020

Την επόμενη χρονιά θα ξεκινήσει η τοποθέτηση του καφέ Costa Coffee, εταιρεία που απέκτησε στις αρχές του έτους η Coca-Cola Company. Η Coca-Cola HBC AG, ένας από τους μεγαλύτερους εμφιαλωτές της Coca-Cola στον κόσμο, θα τοποθετήσει το 2020 τα προϊόντα Costa Coffee σε δέκα τουλάχιστον αγορές, μεταξύ αυτών και στην Ελλάδα. Αγνωστο, ωστόσο, παραμένει εάν η επανείσοδος της Costa Coffee στην ελληνική αγορά θα σημαίνει και τη δημιουργία ομώνυμων καφέ, όπως είχε συμβεί στο παρελθόν.

Εκτός από την ελληνική αγορά, η Coca-Cola HBC AG θα αναλάβει επίσης να τοποθετήσει το 2020 τα προϊόντα Costa Coffee σε άλλες εννέα χώρες, μεταξύ των οποίων η Βουλγαρία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Ρωσία και η Ελβετία.

Η Costa-Cola Company απέκτησε την Costa Coffee τον Ιανουάριο του 2019 και έχει επιταχύνει την ανάπτυξη της, με έμφαση σε προϊόντα που διατίθενται σε αυτόματους πωλητές (vending) ή είναι έτοιμα προς κατανάλωση (ready-to-drink). Η Costa Coffee είναι η κορυφαία εταιρεία καφέ στο Ηνωμένο Βασίλειο, με ισχυρή παρουσία σε Ευρώπη, Ασία, Μέση Ανατολή και Αφρική.

Ο καφές είναι μία από τις πιο επικερδείς και ταχύτερα αναπτυσσόμενες δεξαμενές κερδοφορίας ανάμεσα στις εμπορεύσιμες κατηγορίες ροφημάτων.

Σύμφωνα με στοιχεία που ει-

χε παρουσιάσει η διοίκηση της Coca-Cola HBC στο πλαίσιο του Capital Markets Day στο Λονδίνο, στις αρχές Ιουνίου, από 56 δισεκατομμύρια ευρώ που εκτιμάται ότι ήταν η αξία της εν λόγω αγοράς το 2018 (στους τομείς τουλάχιστον που θα δραστηριοποιηθεί η Costa-Cola) αναμένεται να αυξηθεί κατά 4 δισ. ευρώ ακόμη τη διετία 2019-2020 και κατά 13 δισ. ευρώ την περίοδο 2021-2025, καταγράφοντας ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 4%.

«Είναι μια εξαιρετική εξέλιξη που θα δημιουργήσει πραγματική

Η Coca-Cola Company απέκτησε την Costa Coffee τον Ιανουάριο του 2019 και έχει επιταχύνει την ανάπτυξή της.

αξία για τους πελάτες μας και για εμάς», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Coca-Cola HBC, Zoran Bogdanovic. «Η προσθήκη μιας μάρκας τόσο ισχυρής όσο η Costa Coffee στο χαρτοφυλάκιό μας θα μας επιτρέψει να καλύψουμε περισσότερες περιστάσεις κατανάλωσης, να συνεργαστούμε ακόμα πιο στενά με τους πελάτες μας σε όλα τα κανάλια της αγοράς και να προσφέρουμε ακόμα περισσότερες επιλογές για τους καταναλωτές κάθε μέρα».

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Ενοικιάζεται διώροφη κατοικία, πλήρως ανακαινισμένη, στον Άγιο Δομέτιο 250 τ.μ. Τρία μεγάλα υπνοδωμάτια (μεγάλο μπάνιο en suite), δύο WC, καθιστικό, σαλόνι, μεγάλη κουζίνα, τζάκι, κεντρική θέρμανση, κλιματισμός και μεγάλες βεράντες. Με όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, αποθηκευτικού χώρους και χώρο στάθμευσης. Δίπλα από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

Για περισσότερες πληροφορίες και ραντεβού στο τηλέφωνο 99420208.

Οι επενδυτές προτιμούν δικτύτερες με καλή μύρφωση

Επιλέγουν αυταρχικά καθεστώτα των οποίων οι ηγέτες γνωρίζουν οικονομικά

Όσοι επενδύουν σε ανελεύθερα καθεστώτα έχουν ως γνώμονα τον ίδιο τον ηγέτη και την εκπαίδευση που έχει λάβει σε ζητήματα οικονομίας και επιχειρήσεων, σύμφωνα με τελευταία έρευνα του Ινστιτούτου Οικονομικών υπό Μετάβαση της Τράπεζας της Φινλανδίας. Επί σειρά ετών, αρκετές μελέτες δείχνουν πως δεν υπάρχει απλουστευτική σχέση μεταξύ των προτεραιοτήτων των διεθνών επενδυτών και του δημοκρατικού ή μη τρόπου διακυβέρνησης της χώρας όπου τοποθετούν τα κεφάλαιά τους. Συνήθως, το ότι στις δημοκρατίες λειτουργούν θεσμοί προστασίας της ατομικής ιδιοκτησίας είναι ένας από τους λόγους που αυτές προσελκύουν συγκριτικά περισσότερες άμεσες ξένες επενδύσεις, όπως αναφέρει το Ινστιτούτο Οικονομικών υπό Μετάβαση της Τράπεζας της Φινλανδίας – στην εργασία τους οι ερευνητές

Η ηλικία ενός ηγέτη και η πολιτική πείρα του δεν φαίνεται να επηρεάζουν τις ροές ξένων κεφαλαίων.

δεν συμπεριέλαβαν την Κίνα των τελευταίων δεκαετιών. Ωστόσο, ο λόγος αυτός δεν δίνει επαρκείς εξηγήσεις για το πώς διαφοροποιούνται οι επενδυτικές ροές σε ανελεύθερα κράτη, όπου είτε δεν προστατεύεται η περιουσία των ιδιωτών είτε η όποια κάλυψη της είναι αποτυπώδης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, λοιπόν, τι συμβαίνει, εάν λάβουμε υπ' όψιν ότι οι επενδυτές επιθυμούν σταθερότητα και ασφαλές περιβάλλον για το επενδύει;

Όπως διαπιστώνουν οι ερευνητές του ινστιτούτου (Αμπέλ Φρανσουά, Σοφί Πανέλ και Λοράν Βέλ), σε αυτήν την περίπτωση οι επενδυτές αξιολογούν τον ίδιο τον κυβερνήτη, χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες δημοσιοποιημένες πληροφορίες. Διοχετεύουν περισσότερα χρήματα σε αυταρχικά καθεστώτα των οποίων ηγούνται άνθρωποι με καλή μύρφωση. Εάν, μάλιστα, η μύρφωση την οποία έχει λάβει ο εν λόγω ηγέτης αφορά τα οικονομικά και ο ίδιος έχει ήδη πρότερη εμπειρία στις επιχειρήσεις, τότε οι επενδυτές πολύ πιο πρόθυμα θα προχωρή-

Στις περιπτώσεις των αυταρχικών καθεστώτων, αυτό που κάνουν οι επενδυτές είναι να αξιολογούν τον ίδιο τον κυβερνήτη χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες δημοσιοποιημένες πληροφορίες.

σουν στην επένδυση. Αυτά εξάγονται αφοτί οι επιστήμονες ερευνήσαν τα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων σε 100 χώρες με δικτατορικά καθεστώτα από το 1973 έως το 2008, δηλαδή σε περίοδο 35 ετών.

Προσωπικότητα

Μάλιστα, στην εκπόνηση της έρευνάς τους χρησιμοποίησαν πέντε μεταβλητές, τις οποίες ενδεχομένως εξετάζουν και οι επενδυτές όταν ζυγίζουν το ρίσκο που θα πάρουν. Πρόκειται για την ηλικία του εκάστοτε ηγέτη, την πολιτική πείρα του, το επίπεδο της εκπαίδευσής του, την ειδίκευσή του στα οικονομικά και την προηγούμενη θητεία του στον κόσμο των επιχειρήσεων. Οι μορφωμένοι δικτάτορες δείχνουν να αποτελούν μεγαλύτερο δέλεαρ για τους ξένους επενδυτές, εφόσον έχουν τα εργαλεία να χαράξουν αποδοτική οικονομική πολιτική – πόσο μάλλον εάν έχουν δουλέψει σε επιχειρήσεις και έχουν σπουδάσει οικονομικά. Αντιθέτως, η ηλικία ενός ηγέτη και η

πολιτική πείρα του δεν φαίνεται να επηρεάζουν τις άμεσες ξένες επενδύσεις, εάν υποθεθεί ότι αυτά τα δύο χαρακτηριστικά εξασφαλίζουν σάφηνες αποφάσεις – για παράδειγμα, το 1961 η Κίνα είχε συρρίκνωση ΑΕΠ κατά 28%, λίγο πριν ο πολιτικός έμπειρος Μάο θέσει τέλος στην κοινωνικοοικονομική εκστρατεία «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός». «Εκείνο το οποίο περισσότερο αποτρέπει τους κεφαλαιούχους είναι η ανικανότητα των ηγετών, παρότι κινδυνεύουν να δουν τα περιουσιακά τους στοιχεία να απαλλοτριώνονται», επισημαίνουν οι Αμπέλ Φρανσουά, Σοφί Πανέλ και Λοράν Βέλ. «Ωστόσο, δεν εντοπίσαμε συσχετισμό μεταξύ ηλικίας και πολυχρόνης παρουσίας στα πολιτικά πράγματα». Τα χαρακτηριστικά των κυβερνώντων διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο από τους ίδιους τους θεσμούς σε χώρες όπου οι πολιτικές αποφάσεις επαφίενται στην κρίση ενός και μόνον ατόμου, προσθέτουν.

Υπογραμμίζουν ακόμα πως, σε έναν βαθμό, αυτό το οποίο συμ-

βαίνει στα αυταρχικά καθεστώτα είναι ότι η εξουσία ασκείται βάσει της κρίσης ενός ανθρώπου. Στις δημοκρατίες οι θεσμοί και οι εκλογές λειτουργούν ως δικλίδες ασφαλείας, ώστε να αμβλυνθεί ο κίνδυνος ακραίων στοιχείων. Στην έκθεση του Ινστιτούτου Οικονομικών υπό Μετάβαση αναφέρεται ακόμα ότι οι επενδυτές, μελετώντας την Ιστορία, βλέπουν πως δεν μπορούν να εμπιστευθούν τους δικτάτορες οι οποίοι δεν έχουν γνώση της οικονομίας. Αναφέρουν χαρακτηριστικά τον πρώην δικτάτορα της Βιρμανίας (και νυν Μιανμάρ) Νε Γούνι, ο οποίος την κυβέρνησε επί 26 συναπτά έτη, έως το 1988, και την κατέστρεψε. «Ακολούθησε νομοσυντακτική μεταρρύθμιση, την οποία εν μέρει επέβαλε για να ανακόψει τον πληθωρισμό και εν μέρει κατόπιν σύστασης του αστρολόγου του – ο τελευταίος του είπε να τυπώσει χαρτονομίσματα των οποίων τα ψηφία να έχουν άθροισμα 9», τονίζουν εν κατακλείδι οι ερευνητές.

BLOOMBERG

Σύστημα ελέγχου κυκλοφορίας drones από την Alphabet

Το πρώτο σύστημα εναέριας κυκλοφορίας για μη επανδρωμένα αεροσκάφη (drones) παρουσιάσε η Wing LLC, η οποία ανήκει στην Alphabet όπως και η Google. Η νέα εφαρμογή της Wing ονομάζεται OpenSky και έχει ήδη εγκριθεί από τις αρμόδιες αρχές της Αυστραλίας, ενώ η χρήση της είναι δωρεάν. Παράλληλα, η Wing βρίσκεται σε επαφή με την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Αεροπορίας των ΗΠΑ (FAA) αλλά και με τις αρμόδιες αρχές άλλων χωρών για να πάρει άδεια λειτουργίας, δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος Τζέιμς Μπέργκες. Σε συνέντευξη που έδωσε στο πρακτορείο Bloomberg, ο Μπέργκες δήλωσε πως «στόχος της Wing είναι να διευκολυνθούν και να γίνουν ασφαλέστερες οι πτήσεις των drones».

Η Wing δεν είναι η μοναδική εταιρεία που προσπαθεί να δημιουργήσει ένα σύστημα για τη ασφαλή εναέρια κυκλοφορία των μη επανδρωμένων αεροσκαφών ώστε να μην προκαλούνται συγκρούσεις και να πραγματοποιούνται χαμηλές πτήσεις ανάλογα με το κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει σε κάθε χώρα. Μεταξύ των εταιρειών που ασχολούνται με την ανάπτυξη ανάλογων εφαρμογών, σε συνεργασία με την FAA, είναι οι AirMap και Iris Automation. Στο μεταξύ, η NASA σχεδιάζει το ρυθμιστικό πλαίσιο για την παρακολούθηση της εναέριας κυκλοφορίας των drones.

Το πλεονέκτημα της Wing είναι ότι ανήκει στον ίδιο όμιλο με την Google, η οποία διαχειρίζεται πληθώρα δεδομένων και έχει

τη δική της εφαρμογή χαρτών, διαδρομών και πλοήγησης, δηλαδή την Google Maps. Σε κάθε περίπτωση, μια εφαρμογή όπως η OpenSky θα έχει μεγάλη απήχηση καθώς η χρήση των drones αρχίζει να διαδίδεται ταχέως και εκτενώς.

Η Amazon ανακοίνωσε πρόσφατα πως ξεκινάει τις παραδόσεις παραγγελιών μικρών φορτίων με μη επανδρωμένα αεροσκάφη σε μικρές διαδρομές, χωρίς να διευκρινίσει σε ποιες χώρες. Πέραν τούτου, η Amazon δρομολογεί τη δημιουργία συστημάτων παρακολούθησης κατοικιών από μη επανδρωμένα αεροσκάφη για να διευκολύνεται ο εντοπισμός ενός σπασμένου παραθύρου ή μιας γκαραζόπορτας που έμεινε ανοικτή, σύμφωνα με το Reuters.

Οι ΗΠΑ δεν έχουν ακόμη οριστικοποιήσει τα σχέδιά τους για τον έλεγχο εναέριας κυκλοφορίας για τα drones, αλλά ακολουθούν τα βήματα της Αυστραλίας, σύμφωνα με το Bloomberg. Η Αρχή Ασφαλείας της Πολιτικής Αεροπορίας στην Αυστραλία έχει δημιουργήσει μια εφαρμογή που επιτρέπει σε διάφορες εταιρείες να παρέχουν ανάλογες υπηρεσίες με αυτές της Wing. Προς το παρόν, η εφαρμογή της Wing είναι διαθέσιμη στους Αυστραλούς χρήστες της Apple, του λειτουργικού συστήματος Android και είναι επίσης προσβάσιμη μέσω προσωπικών υπολογιστών. Παράλληλα, η Wing έχει πραγματοποιήσει 80.000 δοκιμαστικές πτήσεις με την εφαρμογή OpenSky σε τρεις ηπείρους.

Η εφαρμογή OpenSky έχει εγκριθεί από τις αρμόδιες αρχές της Αυστραλίας και η χρήση της είναι δωρεάν.

Τράπεζες προσφέρουν δωρεάν αεροπορικά ταξίδια αντί για τόκους

Το νέο δέλεαρ των τραπεζών σε όσους πελάτες δέχονται να μη λάβουν τους τόκους καταθέσεων είναι η επιβράβευση με αεροπορικά μίλια. Οι τράπεζες προσελκύουν με αυτό τον τρόπο νέους καταθέτες και προσφέρουν κίνητρα στους ήδη υπάρχοντες. Εξάλλου, σε περιοχές με χαμηλά επιτόκια καταθέσεων, όπως για παράδειγμα στο Χονγκ

Η τράπεζα StanChart έχει προσελκύσει 33.000 καταθέτες και 640 εκατ. δολ. με δώρο αεροπορικά μίλια.

Κονγκ, ορισμένοι καταθέτες προτιμούν να εκμεταλλευτούν τα αεροπορικά μίλια από το να πάρουν τους τόκους.

Η λιανική τραπεζική αρχίζει να κερδίζει έδαφος και πλέον δεν περιορίζεται μόνο στην επιβράβευση των χρηστών πιστωτικής κάρτας.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Asia Miles, ενός προγράμματος που προσφέρει μίλια με την αεροπορική εταιρεία Cathay Pacific σε όσους έχουν μεγάλο ποσό σε καταθέσεις στη βρετανική τράπεζα Standard Chartered

Για όσους καταθέσουν στη βρετανική τράπεζα πάνω από 128.000 δολάρια η επιβράβευση είναι 230.000 μίλια με την Cathay Pacific, τα οποία σχεδόν επαρκούν για δύο αεροπορικά εισιτήρια από το Χονγκ Κονγκ στο Λονδίνο.

(StanChart). Από το 2016 το Asia Miles έχει προσελκύσει 640 εκατ. δολάρια σε καταθέσεις και περίπου 33.000 πελάτες στη StanChart, τα δύο τρίτα των οποίων προηγου-

μένως δεν είχαν καμία σχέση με την τράπεζα.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το πρόγραμμα μιλίων της StanChart είναι για τον καταθέτη

πολύ πιο συμφέρον οικονομικά από τους αντίστοιχους τόκους που θα λάμβανε. Για όσους καταθέτουν περισσότερα από 128.000 δολάρια στον λογαριασμό τους χρησιμο-

ποιώντας το Asia Miles, η επιβράβευση είναι 230.000 μίλια με την Cathay Pacific, τα οποία σχεδόν επαρκούν για δύο αεροπορικά εισιτήρια από το Χονγκ Κονγκ στο Λονδίνο. Προ φόρων και τελών, το κόστος αυτών των δύο εισιτηρίων είναι περίπου 10.233 δολάρια, ενώ οι τόκοι για έναν λογαριασμό αντίστοιχου μεγέθους στη StanChart θα ήταν 2.557 δολάρια. Ωστόσο, η αξία των μιλίων δεν επιβαρύνει την τράπεζα περισσότερο σε σχέση με τους αντίστοιχους τόκους. «Δεν θα προσφέραμε ένα πραγματικό επιτόκιο σε ποσοστό υψηλότερο από αυτό που προσφέρουμε σε μια κανονική κατάθεση», δήλωσε στους Financial Times ο Σαμίρ Σάμπερουαλ, επικεφαλής λιανικής τραπεζικής της StanChart στην Κίνα και τη Βόρεια Ασία. Η τράπεζα αγοράζει τα μίλια από την Cathay Pacific σε χονδρική και με προσφορά. Από την άλλη πλευρά η αεροπορική εταιρεία επωφελείται, διότι πολλοί από τους καταθέτες δεν εκμεταλλεύονται τα μίλια μέσα στην τριετή προθεσμία που προσφέρειται. «Η Cathay γνωρίζει ότι ένα ποσοστό των μιλίων δεν θα χρησιμοποιηθεί ποτέ, ενώ εάν η τράπεζα προσφέρει ένα επιτόκιο, θα χρειαστεί να το πληρώσει», δήλωσε στους Financial Times ο Ρόνι Γκουόζ, αναλυτής στη Citigroup.

Αντίστοιχα προνόμια προσφέρει η αμερικανική Citigroup στους καταθέτες στις ΗΠΑ. Όσοι πελάτες της άνοιξαν και χρησιμοποίησαν λογαριασμό στην τράπεζα μετά την άνοιξη του 2019, έλαβαν 30.000 αεροπορικά μίλια ως επιβράβευση. Επιπλέον, μέσω του προγράμματος Citigold, όσοι καταθέτες έχουν πάνω από 200.000 δολάρια στον λογαριασμό τους επιβραβεύονται με συνδρομές αξίας 200 δολαρίων τον χρόνο στην υπηρεσία Amazon Prime και στην υπηρεσία απευθείας αναπαραγωγής μουσικής Spotify. Όσοι πελάτες της αμερικανικής τράπεζας έχουν περισσότερα από 50.000 δολάρια στον λογαριασμό τους έχουν χαμηλότερο επιτόκιο και ευνοϊκότερους όρους σε υποθήκες. Περισσότερες τράπεζες θα μπορούσαν να υιοθετήσουν αυτά τα προγράμματα επιβραβεύσεων αντί της πληρωμής τόκων ή παράλληλα με αυτή, εάν ακολουθούσαν χαλαρή νομισματική πολιτική. «Οι καταθέσεις με τόκους σε μετρητά εξακολουθούν να είναι το βασικό προϊόν. Εάν, όμως, τα επιτόκια μειωθούν ξανά, ενδεχομένως να δείτε τα έμμεσα νομισματικά προϊόντα να γίνονται πιο δημοφιλή», δήλωσε στους Financial Times ανάλυτη πηγή σχετική με το πρόγραμμα Asia Miles.

FINANCIAL TIMES

Κίνα και Ινδία διεκδικούν την ηγεσία του ΔΝΤ

Από την ίδρυση του Ταμείου έως σήμερα, ο επικεφαλής είναι πάντα Ευρωπαίος

Οι Ευρωπαίοι υπουργοί Οικονομικών που πήραν μέρος στη σύνοδο του G7 μπορεί να απέτυχαν να συμφωνήσουν ποιος θα είναι ο κοινός υποψήφιος που θα υποστηρίξουν ως διάδοχο της Κριστίν Λαγκάρντ στο ΔΝΤ, ωστόσο συμφώνησαν ότι δεν θα είναι ο Μαρκ Κάρνεί, νυν διοικητής της Τράπεζας της Αγγλίας. Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρούνο Λε Μερ δήλωσε ότι τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. θα συμφωνήσουν έως τα τέλη Ιουλίου επί κοινού υποψηφίου που θα υποστηρίξει η Ενωση. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να καθυστερήσουν σημαντικά, διότι μεγάλες αναδυόμενες οικονομίες, όπως η Κίνα και η Ινδία, πιέζουν ώστε να αποσπασουν τη θέση του επικεφαλής του ΔΝΤ από την Ευρώπη.

Μπορεί ο Μαρκ Κάρνεί να διαθέτει, ως πρώην διοικητής της Τράπεζας του Καναδά και ως απερχόμενος διοικητής της Τράπεζας της Αγγλίας, την απαιτούμενη εμπειρία και τις γνώσεις για να γίνει ο επόμενος γενικός διευθυντής του ΔΝΤ, ωστόσο η υποψηφιότητά του μάλλον «κάνκε» χθες. Οι υπουργοί Οικονομικών Γαλλίας, Γερμανίας, Ιταλίας και Βρετανίας συζητήσαν το θέμα του νέου επικεφαλής του ΔΝΤ στο περιθώριο της συνόδου του G7

και, σύμφωνα με πληροφορίες του Reuters, η υποψηφιότητά του είναι απίθανο να προχωρήσει. «Έχει το λάθος διαβατήριο, αν και κατά τα άλλα όλοι θα τον προτιμούσαν», είπε χθες Ευρωπαίος αξιωματούχος. Νωρίτερα τον Ιούλιο, ανώτερος Γάλλος αξιωματούχος είχε δηλώσει πως ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν θέλει ως υποψήφιο για το ΔΝΤ κάποιον που να προέρχεται από την «πειρωτική Ευρώπη». Ο Κάρνεί διαθέτει канаδικό, βρετανικό και ιρλανδικό διαβατήριο, ωστόσο το Λονδίνο δεν διαθέτει πλέον παρά ελάχιστη επιρροή στην Ε.Ε., ενώ το Δουβλίνο έχει να ασχοληθεί με πιο πιεστικά προβλήματα (Brexit).

Ετσι προκύπτουν, προς το παρόν, τέσσερις βασικοί διεκδικητές: ο Ολλανδός Γερούν Ντάισελμπλουμ, η Ισπανίδα υπουργός Οικονομικών Νάντια Καλβίνο, ο Πορτογάλος ΥΠΟΙΚ και επικεφαλής του Eurogroup Μάριο Σεντένο και ο Ολι Ρεν, κεντρικός τραπεζίτης της Φινλανδίας. Η ολλανδική κυβέρνηση πιέζει επιθετικά υπέρ των πρώην επικεφαλής του Eurogroup, λέγοντας ότι έμεινε χωρίς εκπροσώπηση στις ανώτερες θέσεις της Ε.Ε. μετά τις διαπραγματεύσεις που κατέληξαν στην επιλογή της Γερ-

Ο πρώην πρόεδρος του Eurogroup Γερούν Ντάισελμπλουμ φαίνεται να προηγείται με βραχεία κεφαλή των Ευρωπαίων υποψηφίων, ωστόσο αντιμετωπίζει σημαντική αντίσταση από χώρες της Νότιας Ευρώπης.

Στην Ε.Ε. εξετάζουν τις υποψηφιότητες των Ντάισελμπλουμ, Σεντένο, Ρεν και Καλβίνο.

μανίδας Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ως προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Γαλλίδας Κριστίν Λαγκάρντ ως επικεφαλής της ΕΚΤ. Κατά τους Financial Times, ο Ντάισελμπλουμ φαίνεται να προηγείται με βραχεία κεφαλή, ωστόσο αντιμετωπίζει σημαντική αντίσταση από χώρες της Νότιας Ευρώπης. Μπορεί για αρκετούς Βορειοευρωπαίους ο Γερούν Ντάισελμπλουμ να θεωρείται επιτυχημένος διαπραγματευτής, ωστόσο η φήμη του στις χώρες που είχαν υπογράψει μνημόνιο είναι κακή. Μεταξύ άλλων, ο Ντάισελμπλουμ είχε συνδέσει προ ετών την κρίση δημόσιου χρέους της Ευρωζώνης με το ότι οι κάτοικοι των χωρών που

είχαν υπογράψει μνημόνιο δαπανούν πολλά χρήματα «σε αλκοόλ και σε γυναίκες». Πάντα κατά τους FT, ο Ντάισελμπλουμ διαθέτει την υποστήριξη της Γερμανίας, ενώ η αντίθεση της Γαλλίας στο πρόσωπό του δεν είναι ανυποχώρητη. Κατά το Bloomberg, η υποστήριξη της Γερμανίας προς τον Ντάισελμπλουμ είναι «χλιαρή». Η Λισσαβόνα προωθεί τον Μάριο Σεντένο ως υποψήφιο, δεδομένου ότι η θητεία του στο Eurogroup ολοκληρώνεται το 2020. Ομοίως, η Μαδρίτη προωθεί την υποψηφιότητα της Νάντια Καλβίνο, η οποία όμως φαίνεται πως δεν είναι ευρέως αποδεκτή στο Eurogroup, σύμφωνα με τους FT. Δεν θα πρέπει κανείς να αποκλείσει την υποψηφιότητα του Ολι Ρεν, πρώην επιτρόπου Οικονομικών Υποθέσεων της Ε.Ε., δεδομένου ότι στα χρόνια της κρίσης είχε τηρήσει χαμηλό προφίλ. Σύμφωνα με τους FT, η Φινλανδία προτείνει και δεύτερο υποψήφιο, τον πρώην πρωθυπουργό Αλεξάντερ Στουμπι.

«Αγκάθι» ο πληθωρισμός

Η ΕΚΤ έχει αρχίσει να εξετάζει πιθανή αναθεώρηση του στόχου που έχει θέσει για τον πληθωρισμό, σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg, κίνηση που θα μπορούσε να οδηγήσει στην υποθέτηση πιο επεκτατικής νομισματικής πολιτικής για μεγαλύτερο διάστημα. Ο απερχόμενος πρόεδρος της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι έχει ταχθεί υπέρ της λεγόμενης «συμμετρικής προσέγγισης» του στόχου για διατήρηση του πληθωρισμού «κάτω, αλλά κοντά στο 2% μακροπρόθεσμα». Δηλαδή, να επιτρέπει η ΕΚΤ, χωρίς να λαμβάνει μέτρα, την άνοδο του πληθωρισμού πάνω από το 2% για κάποιο διάστημα, αν έχει προηγηθεί περίοδος κατά την οποία ο πληθωρισμός κινούνταν σημαντικά κάτω από το 2%. Ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη είναι χαμηλότερος από 2% από το

2013, παρά τα αρνητικά επιτόκια δανεισμού, τη χορήγηση μακροπρόθεσμων φθηνών δανείων και φυσικά την ποσοτική χαλάρωση που έχει εφαρμόσει η κεντρική τράπεζα τα τελευταία χρόνια. Στα πρακτικά από τη συνεδρίαση της ΕΚΤ τον Ιούνιο αναφέρεται ότι αν παραμείνει ο πληθωρισμός σε χαμηλό επίπεδο για υπερβολικά μεγάλο διάστημα, «είναι δικαιολογημένη η εξέταση πιο στρατηγικής φύσεως». Ως επικεφαλής του ΔΝΤ η Κριστίν Λαγκάρντ, η οποία θα διαδεχθεί τον Μάριο Ντράγκι την 1η Νοεμβρίου, έχει υποστηρίξει την επεκτατική νομισματική πολιτική και την ποσοτική χαλάρωση της ΕΚΤ και παράλληλα έχει ενθαρρύνει τις κεντρικές τράπεζες να λάβουν γενναίες αποφάσεις ώστε να πετύχουν τον στόχο που έχουν θέσει για τον πληθωρισμό.

Στα 6,17 τρισ. ευρώ η περιουσία των Γερμανών

Πλουσιότερα από ποτέ είναι τα γερμανικά νοικοκυριά. Η συνεχής αυξητική τάση των τελευταίων ετών συνεχίζεται και το α' τρίμηνο του 2019, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Γερμανίας (Bundesbank). Όπως αναφέρει η Deutsche Welle, σε 6,17 τρισ. ευρώ ανέρχεται πλέον η συνολική αξία της χρηματικής περιουσίας στη χώρα. Σε αυτήν περιλαμβάνονται μετρητά, τραπεζικές καταθέσεις όψεως ή προθεσμιακές, αξιόγραφα και αξιώσεις απέναντι σε ασφαλιστικές εταιρείες, αλλά όχι μερίδια σε εταιρείες και ακίνητα. Εξειδικευμένες ισοσελίδες αναφέρουν πως κάθε δευτερόλεπτο προστίθενται λίγα ευρώ στο συνολικό αποθεματικό.

Πάντως, από τη μελέτη της Bundesbank δεν προκύπτει νέα εκτίμηση για την κατανομή του πλούτου το α' τρίμηνο του 2019. Εν τω μεταξύ, παλαιότερες έρευνες κατέγραφαν τεράστιες ανισότητες. Σύμφωνα με τα στατιστικά, υποθετικά ο κάθε Γερμανός

Κάτω από το 25% το ποσοστό των πολιτών που διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία άνω των 200.000 ευρώ.

πολίτης κατέχει χρηματική περιουσία άνω των 200.000 ευρώ, στην πραγματικότητα όμως ούτε ο 1 στους 4 δεν διαθέτει τόσα. Ακόμη και οι αυξημένες αποδόσεις στην αγορά ακινήτων δεν αφορούν τους πολλούς, διότι η ιδιοκατοίκηση στη Γερμανία δεν ξεπερνά το 45%.

Σε σχέση με το δ' τρίμηνο του 2018, η χρηματική περιουσία έχει αυξηθεί 2,6%, ήτοι 153 δισ. ευρώ. Και αυτό γιατί αυξήθηκαν κυρίως τα αποθέματα μετρητών και οι ασφαλιστικές αξιώσεις, ενώ πρώτη φορά ύστερα από τέσσερα χρόνια καταγράφουν άνοδο και

Η άνοδος του χρηματιστηρίου στο α' τρίμηνο αύξησε την περιουσία των Γερμανών κατά 10 δισ. ευρώ.

οι τραπεζικές καταθέσεις, παρατηρεί η DW. Μήπως επίκειται αύξηση επιτοκίων; Οι περισσότεροι αναλυτές εκτιμούν ότι αυτό δεν πρόκειται να συμβεί στο άμεσο μέλλον· άλλωστε, αυτό προκύπτει και από τις εκτιμήσεις της

ΕΚΤ. Αλλά, όπως επισημαίνει η Bundesbank, υπάρχει προτίμηση σε επενδυτικά προϊόντα ρευστοποιήσιμα και χαμηλού ρίσκου.

Το δε χρηματιστήριο έχει μεν πολλή αστάθεια, αλλά υπόσχεται αποδόσεις μεγαλύτερες από την τράπεζα. Οι αναλυτές εκτιμούν ότι τα χαμηλά επιτόκια αναγκάζουν τους μικροεπενδυτές να στραφούν απρόθυμα στο χρηματιστήριο. Σύμφωνα με την Bundesbank, μόνον η ανοδική πορεία των αγορών το α' τρίμηνο του 2019 έχει ήδη συνεισφέρει 10 δισ. ευρώ επιπλέον στην περιουσία των νοικοκυριών. Ωστόσο, οι επενδυτές παραμένουν επιφυλακτικοί και δεν φαίνεται να έχουν αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη τους στις αγορές μετά την αποκαλούμενη «φούσκα της νέας οικονομίας». Σήμερα, οι Γερμανοί που κατέχουν μετοχές είναι άνω των 10 εκατομμυρίων, στα υψηλότερα επίπεδα από το 2007, αλλά απέχουν από το ρεκόρ των 13 εκατομμυρίων του 2001.

Χλιαρή δέσμευση του G7 για μέτρα στήριξης

Δημοσιονομικά μέτρα στήριξης υποσχέθηκαν με επιφύλαξη οι υπουργοί Οικονομικών του G7, οι οποίοι έλαβαν υπόψη τα μαύρα σύννεφα που μαζεύονται πάνω από την παγκόσμια οικονομία.

«Η νομισματική πολιτική θα έπρεπε να είναι ευέλικτη, φιλική προς την ανάπτυξη και ταυτόχρονα να αποτρέπει τους κινδύνους, όταν αυτό απαιτείται», αναφέρεται στην περιλήψη των χθεσινών συζητήσεων στο Σαντιγί της Γαλλίας. «Η νομισματική πολιτική θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει την οικονομική δραστηριότητα και να λαμβάνει υπόψη την χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ενώ πρέπει να αναγνωρίζεται ότι μόνη η νομισματική πολιτική δεν μπορεί να επιλύσει όλα τα οικονομικά προβλήματα», συμπληρώνεται στην περιλήψη. Η επιβράδυνση είναι πολύ πιο αισθητή στην Ευρώπη σε σχέση με τις ΗΠΑ, όπου η οικονομική δραστηριότητα λαμβάνει ση-

μαντική υποστήριξη, όπως δήλωσε ο Φρανσουά Βιτρουά ντε Γκαλό, κεντρικός τραπεζίτης της Γαλλίας. Οι χώρες της Ευρώπης, που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το εμπόριο, όπως για παράδειγμα η Γερμανία, επιβαρύνονται ακόμη περισσότερο.

Ενα ακόμη θέμα στο οποίο εστίασαν οι υπουργοί Οικονομικών των μεγαλύτερων οικονομιών είναι τα ψηφιακά νομίσματα, όπως το libra που έχει ανακοινώσει η Facebook. Ο Μπρινό Λε Μερ, υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας και πρόεδρος του G7, δήλωσε ότι οι επιχειρήσεις δεν θα έπρεπε να έχουν τα ίδια προνόμια με τις κυβερνήσεις, όπως είναι η έκδοση νομισμάτων, πόσο μάλλον όταν δεν ελέγχονται με τον ίδιο τρόπο. Επιπλέον, το G7 συμφώνησε ότι το ζήτημα της δίκαιης φορολόγησης των τεχνολογικών κολοσσών, όπως η Google, η Facebook και η Amazon, θα παραπεμφθεί στον ΟΟΣΑ, ώστε να «συλλογιστεί περαιτέρω».

«Πάγωσε» η αναδιάρθρωση επιχειρηματικών δανείων 20 δισ. δολ. στην Τουρκία

Η αναδιάρθρωση των προβληματικών δανείων στην Τουρκία καθυστερεί, καθώς οι τραπεζίτες είτε απορρίπτουν είτε αναβάλουν την εφαρμογή των σχεδίων που συζητούνται εδώ και τρεις μήνες, σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες του πρακτορείου Reuters. Βάσει μαρτυριών από τραπεζίτες, υψηλόβαθμα εταιρικά στελέχη και συμβούλους, προκύπτει πως δεν έχει σημειωθεί καμία πρόοδος στις συνομιλίες ανάμεσα στις τράπεζες και σε εταιρείες που κατασκευαστικού κλάδου, των ακινήτων και της ενέργειας, που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν συνολικά δάνεια της τάξεως των 20 δισ. δολαρίων λόγω της μεγάλης πτώσης της τουρκικής λίρας και της κρίσης στην οικονομία. «Όλα έχουν “παγώσει”», δηλώνει ανώνυμα στο Reuters ένας τραπεζίτης που συμμετέχει στις συνομιλίες ανάμεσα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στις εταιρείες

Κυβερνητικές πηγές αναφέρουν πως οι τράπεζες δεν έχουν ακόμη καταλήξει σε μια ενιαία λύση.

και σε κυβερνητικούς αξιωματούχους. «Η κυβέρνηση και όλοι οι υπόλοιποι τηρούν στάση αναμονής και προσβλέπουν στην έλευση του νέου έτους», προσθέτει ο ίδιος.

Βασικό εμπόδιο στην καθυστέρηση αυτή ήταν η άρνηση των εταιρειών και των πιστωτών τους να λάβουν μέτρα για την αναδιάρθρωση των δανείων, εν μέρει διότι ελπίζουν πως θα ανακάμψει η οικονομία και θα βελτιωθεί το επιχειρηματικό κλίμα. Προς αυτήν την κατεύθυνση τείνει, επίσης, η Αγκυρα, αποκαλύπτει

Πολλές κατασκευαστικές αλλά και εταιρείες του κλάδου της ενέργειας αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τα δανειά τους λόγω της μεγάλης πτώσης της λίρας.

το Reuters. Τον Απρίλιο, ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν είχε ανακοινώσει πως θα απομακρύνονταν τα προβληματικά δάνεια από τους τραπεζικούς ισολογισμούς και θα τοποθετούνταν σε άλλα «οχήματα» προκειμένου να προχωρήσει ευκολότερα η αναδιάρθρωσή τους. Εντούτοις δεν δόθηκαν περισσότερες λεπτομέρειες.

Οικονομικοί αναλυτές τονίζουν, πάντως, πως όσο πιο γρήγορα και αξιόπιστα εκπονήσει η Τουρκία ένα σχέδιο για την καταπολέμηση του ζητήματος των προβληματικών δανείων, τόσο πιο εύκολα θα επανέλθει η μεγαλύτερη οικονομία της Μέσης Ανατολής σε τροχιά ανάπτυξης. Το υπουργείο Οικονομικών της Τουρκίας ανακοίνωσε στο Reuters πως οι τράπεζες δεν έχουν ακόμη καταλήξει σε μια λύση, αλλά συνεχίζονται οι προσπάθειες αναδιάρθρωσης. «Είναι σημαντικό να δοθεί μια οριστική

λύση ώστε να αποκατασταθεί η ροή πίστωσης στην οικονομία». Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στον κατασκευαστικό κλάδο είχαν φθάσει τα 15 δισ. τουρκικές λίρες ή 2,63 δισ. δολάρια κατά τη διάρκεια του Μαΐου. Μερικά ειδημόνων, ωστόσο, υπολογίζει πως μπορεί να προσεγγίζουν τα 10 δισ. δολάρια. Ενα πρόβλημα στην αναδιάρθρωση των δανείων των κατασκευαστικών είναι πως προκύπτουν διαφωνίες για την αξία των πτωχών ή κενών συγκροτημάτων σε όλη τη χώρα. Κατά συνέπεια, οι κατασκευαστικές και οι τράπεζες διαστίζουν να διαθέσουν προς πώληση τα ακίνητα αυτά, προσδοκώντας σε μια βελτίωση των οικονομικών συνθηκών. Ωστόσο εξακολουθεί να επικρατεί αβεβαιότητα στη χώρα. Η αξιοπιστία της κεντρικής τράπεζας έχει υποβαθμιστεί ενώ προβλέπεται ύφεση καθ' όλη τη διάρκεια του 2019.

Η Lotus προσπερνά το Brexit και αυξάνει την παραγωγή της

Με την υποστήριξη της κινεζικής Geely ανοίγει νέο εργοστάσιο στην Αγγλία

Αμνημώντας την αβεβαιότητα που προκαλεί το Brexit, αλλά και την πτώση των πωλήσεων αυτοκινήτων στην Ευρώπη κατά 3,1% το πρώτο εξάμηνο του 2019, η ιστορική βρετανική αυτοκινητοβιομηχανία Lotus σκοπεύει να τριπλασιάσει την παραγωγή και να ανοίξει δεύτερο εργοστάσιο στην Αγγλία. Παράλληλα, έχοντας την οικονομική υποστήριξη της κινεζικής αυτοκινητοβιομηχανίας Geely, η εταιρεία σχεδιάζει την επόμενη δεκαετία την επέκτασή της σε νέες κατηγορίες οχημάτων και τη δημιουργία εργοστασίου στην Κίνα, όπου θα κατασκευάζονται τα μοντέλα «μαζικής» παραγωγής.

Η μικρή βρετανική αυτοκινητοβιομηχανία που όδευε προς εξαφάνιση προτού την αγοράσει η κινεζική Geely το 2017, σκοπεύει να τριπλασιάσει την παραγωγή της στο εργοστάσιο του Χέθελ στην ανατολική Αγγλία στα πέντε χιλιάδες αυτοκίνητα τον χρόνο, δήλωσε ο Φιλ Πόφαμ, διευθύνων σύμβουλος της Lotus, σε συνέντευξη που παραχώρησε στο Bloomberg. Ο Πόφαμ ανέφερε ότι δεν τον ανησυχεί η επίπτωση που θα έχει στη βρετανική αυτοκινητοβιομηχανία η αποχώρηση της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και πρόσθεσε ότι η παραγωγή θα μπορούσε να εξαπλασιαστεί, σε 10.000 αυτοκίνητα τον χρόνο, αν λειτουργήσει και δεύτερη βάρδια στο εργοστάσιο του Χέθελ. Το δεκαετές σχέδιο της Lotus περιλαμβάνει επέκτασή της σε νέες κατηγορίες οχημάτων, δήλωσε ο Πόφαμ μετά την παρουσίαση της Lotus Evija στο Λονδίνο, του πρώτου αυτοκινήτου που παρουσίασε η Lotus την τελευταία δεκαετία. Ωστόσο δεν διευκρίνισε σε ποιες κατηγορίες σχεδιάζει να επεκταθεί, αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο για παραγωγή αυτοκινήτου SUV ακόμη και σεντάν. Ο τεχνικός διευθυντής της Geely, Φενγκ

Ο Φιλ Πόφαμ, διευθύνων σύμβουλος της Lotus, υποστηρίζει πως η παραγωγή θα μπορούσε να εξαπλασιαστεί, σε 10.000 αυτοκίνητα τον χρόνο, αν λειτουργήσει και δεύτερη βάρδια στο εργοστάσιο του Χέθελ.

Στον όμιλο δεν ανησυχούν για τις επιπτώσεις από την αποχώρηση της χώρας από την Ε.Ε.

Κινφένγκ, είπε στους δημοσιογράφους ότι τα спор αυτοκίνητα της Lotus θα εξακολουθήσουν να κατασκευάζονται στη Βρετανία, ενώ μοντέλα που θα παράγονται σε μεγαλύτερο αριθμό υπεραυτοκίνητα και спор αυτοκίνητα. «Η Βρετανία είναι καλή στο να κατασκευάζει χειροποίητα αυτοκίνητα, δηλαδή υπεραυτοκίνητα και спор αυτοκίνητα. Στην Κίνα ίσως να έχουμε πλεονέκτημα στις υποδομές για τη μαζική παραγωγή αυτοκινήτων», ανέφερε. Ο Πόφαμ

εξήγησε ότι υπάρχει η προοπτική για συνεργασία της Lotus με άλλες εταιρείες της Geely, όπως η Volvo και η Proton από τη Μαλαισία, αν και απέκλεισε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει οσισί άλλων εταιρειών. Πρόσθεσε πως τα νέα μοντέλα της Lotus θα εξακολουθήσουν να έχουν τιμή μεταξύ 50.000 και 150.000 λιρών (55.000 με 166.000 ευρώ). Ο Πόφαμ δήλωσε στο Bloomberg ότι η εταιρεία έχει ήδη εξασφαλίσει τις πρώτες παραγγελίες για την ηλεκτροκίνητη Evija που θα έχει ισχύ 1.920 ίππων και τιμή πώλησης 1,88 εκατ. ευρώ, ενώ αναμένεται να παραχθούν 130 αυτοκίνητα. Το 2020 θα ακολουθήσει έκδοση της Evija με κινητήρα εσωτερικής καύσης και στη συνέχεια όλα τα επόμενα μοντέλα θα έχουν έκδοση και με ηλεκτρικό κινητήρα. Αναφερόμενος στο Brexit, ο Πόφαμ

είπε ότι φαντάζει δεδομένο, αλλά δεν ανησυχεί τη Lotus διότι η εταιρεία έχει αποθηκεύσει ανταλλακτικά στην περίπτωση Brexit χωρίς συμφωνία με την Ε.Ε. Εκτίμησε δε ότι το Brexit θα έχει περιορισμένη επίπτωση στη βρετανική αυτοκινητοβιομηχανία, προβλέποντας πως η Βρετανία θα συνάψει γρήγορα συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πάντως, η πανευρωπαϊκή ομοσπονδία αυτοκινητοβιομηχανιών θεωρεί ότι το Brexit και η αβεβαιότητα που προκαλεί, είναι μία από τις αιτίες για τη συρρίκνωση της αγοράς αυτοκινήτων στην Ευρώπη το 2019. Τον Ιούνιο οι πωλήσεις πανευρωπαϊκά μειώθηκαν κατά 7,9% σε ετήσια βάση, ενώ η ομοσπονδία προβλέπει συρρίκνωση της αγοράς κατά 1% για το σύνολο του 2019.

Η Bentley σώθηκε και γιόρτασε τα 100 χρόνια της

Συνήθως όταν γιορτάζει κανείς τα γενέθλιά του, τα χρησιμοποιεί ως ευκαιρία για προβληματισμό, αλλά και για να σχεδιάσει το μέλλον του. Τα 100 χρόνια της γιόρτασε πρόσφατα η ιστορική αυτοκινητοβιομηχανία πολυτελών οχημάτων Bentley, η οποία παρ' όλignon να ολοκληρώσει άδοξα την πορεία της πέρυσι, εξαιτίας εσφαλμένων αποφάσεων. Και, όπως χαρακτηριστικά λέει ο επικεφαλής εξωτερικού σχεδιασμού της εταιρείας Τζον Πολ Γκρέγκορι, «τα γενέθλια είναι ευκαιρία για περίσκεψη, αλλά και για να φανταστεί ένας άνθρωπος ή μια εταιρεία πώς θέλει να είναι στο μέλλον». Στις 10 Ιουλίου, λοιπόν, όταν έκλεισε έναν αιώνα ζωής και παρουσίας στην αγορά, η Bentley παρουσίασε ένα νέο εμβληματικό αυτοκίνητο, το EXP 100GT. Αυτό έχει στοιχεία από τα διάσημα αμάξια της δεκαετίας του 1950, αλλά παράλληλα κινείται με ηλεκτρισμό και έχει έντονα στοιχεία ξύλου στο εσωτερικό του. Σε αυτό συμπυκνώνεται η φιλοσοφία της Bentley για τα επόμενα 15 χρόνια και σε αυτήν εντάσσεται και η αυτόνομη οδήγηση. Η αυτοκινητοβιομηχανία, η οποία απευθύνεται στους ζάπλουτους, θεωρεί πως μπορεί κανείς να έχει ένα αυτοκίνητο όχημα, χωρίς να κάνει τη χαρά της οδήγησής. Ωστόσο, η δική της πορεία δεν της προσέφερε και μεγάλη χαρά τον τελευταίο καιρό. «Τα εκατοστά μας γενέθλια συμπίπτουν με θετικές εξελίξεις, μιας και τα 99α συνέπεσαν με την πραγματικά χειρότερη χρονιά της ιστορίας μας», επισημαίνει ο Αντριαν Χόλμαρκ, ο οποίος ανέλαβε διευθύνων σύμβουλος της Bentley πέρυσι τον Φεβρουάριο. Αυτό στο οποίο αναφέρεται

Το πρόγραμμα ανασυγκρότησής της περιλαμβάνει μείωση στο κόστος παραγωγής και ελάττωση εργατικού δυναμικού κατά 10%.

Πέρυσι βρέθηκε ένα βήμα πριν από τη χρεοκοπία και πλέον στρέφεται στην ηλεκτροκίνηση.

είναι μια σειρά καταστροφικών αποφάσεων που κάθε άλλο παρά αναπόφευκτες ήταν. Η αρχή έγινε το 2017 με το τρίτης γενιάς ολοκαίνουργιο Continental GT, που κόστιζε 200.000 δολάρια. Τα προηγούμενα μοντέλα της σειράς αυτής ήταν τα πιο ευπώλητα της εταιρείας. Το Continental GT ήταν διπορτο και με ανοιγόμεν οροφή και θα κυκλοφορούσε στην διεθνή αγορά το 2018, αν και κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Καθώς η παραγωγή του προχω-

ρούσε, όμως, αποδείχθηκε πως η όλη διαδικασία είναι πολύ πιο χρονοβόρα και δαπανηρή από ό,τι είχε σε πρώτη φάση υπολογίσει η Bentley.

Χρειάστηκαν ουσιαστικά έξι μήνες, δηλαδή μια αιωνιότητα μιλώντας τη γλώσσα της αυτοκινητοβιομηχανίας. Πέραν τούτου, η εταιρεία συνειδητοποίησε πως δεν είχε κάνει τις αναγκαίες συμφωνίες για τις επιβεβλημένες και πολυάριθμες ξεχωριστές αξιολογήσεις, μέσω των οποίων θα λάμβαναν πιστοποίηση οι κινητήρες της – η πιστοποίηση σήμαινε ότι οι κινητήρες ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές καυσίμων και εκπομπών ρύπων στην παγκόσμια αγορά. Το λάθος αυτό μεταφράστηκε στο ότι τα δύο εργοστάσια κατασκευής των οκτακύλινδρων και δωδεκακύλινδρων κινητήρων έμει-

ναν ανενεργά, αναμένοντας η εταιρεία να εκπληρώσει όλες τις προδιαγραφές. Αποτέλεσμα όλων αυτών των αδέξιων χειρισμών ήταν να καθυστερήσει το λανσάρισμα του οχήματος περισσότερο από έναν χρόνο σε μείζονες αγορές, όπως της Κίνας, των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ε.Ε. «Το 2018 ήταν η χρονιά όπου λειτουργούσαμε με το 50% των μοντέλων μας στο 50% των αγορών μας», παρατηρεί ο κ. Χόλμαρκ. Η Bentley πούλαει μόλις 10.000 πολυτελή αυτοκίνητα τον χρόνο σε όλο τον κόσμο, δηλαδή λιγότερα από όσα πούλαει η Ford κάθε δύο ημέρες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι πωλήσεις υποχώρησαν κατά 16% την περίοδο 2016-2018, και το 2018 η εταιρεία είχε ζημίες 325 εκατ. δολαρίων επί εσόδων 1,5 δισ. δολαρίων. Το πρόγραμμα ανασυγκρότησής της, το οποίο ανέλαβε να υλοποιήσει ο Αντριαν Χόλμαρκ, περιλαμβάνει ελάττωση στο κόστος παραγωγής και μείωση εργατικού δυναμικού κατά 10%, καθώς και επικέντρωση στο νέο διπορτο Continental GT και στο σεντάν Flying Spur. Τα δυο μοντέλα θα διατεθούν προς πώληση στις αρχές του 2020. Επιπλέον, στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνονται ο έγκαιρος σχεδιασμός για τους νέους αυστηρότερους ελέγχους στις εκπομπές ρύπων του 2024, η κατασκευή υβριδικής εκδοχής για κάθε μοντέλο έως το 2023 και η δημιουργία της πρώτης πλήρως ηλεκτροκίνητης Bentley έως το 2025 – δηλαδή αρκετά αργά μετά το λανσάρισμα αντίστοιχων αματιών από τις Porsche, Mercedes-Benz και Aston Martin.

BLOOMBERG

Τραπεζικά υπερκέρδη στις ΗΠΑ λόγω χαμηλών φόρων

Οι πέντε μεγαλύτερες τράπεζες των ΗΠΑ κατάφεραν να ενισχύσουν την κερδοφορία τους κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου του έτους χάρις στην ισχυροποίηση της οικονομίας αλλά και στη θετική επίδραση των περικοπών στη φορολογία που εφάρμοσε η κυβέρνηση Τραμπ, σύμφωνα με πληροφορίες των New York Times. Οι φορολογικοί συντελεστές στα κέρδη των Bank of America, Citigroup, Goldman Sachs, JPMorgan και Wells Fargo έχουν μειωθεί στο 20% ή και χαμηλότερα ως αποτέλεσμα της φορολογικής μεταρρύθμισης, η οποία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στα τριμηνιαία αποτελέσματα των τραπεζών. Προ τριετίας, η φορολόγηση των τραπεζικών κερδών έφθανε το 30%.

Τα κέρδη που παρουσίασε η JPMorgan στο διάστημα του β' τριμήνου του 2019 φορολογήθηκαν με συντελεστή λίγο χαμηλότερο του 15%. Τα κέρδη της Wells Fargo επιβαρύνθηκαν, αντίστοιχα, με συντελεστή κάτω από 17%, ενώ η φορολόγηση της Bank of America διαμορφώθηκε στο 18%. Οι μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές βοήθησαν στο να αντισταθμιστεί η γενηκευμένη πτώση στα έσοδα των τραπεζών στη Γουόλ Στρίτ από τη διαπραγμάτευση αξιών. Διαφορετικά, τα αποτελέσματα των τραπεζών ενδεχομένως να μην κέρδιζαν τόσο πολύ τις εντυπώσεις.

Τα κέρδη της Bank of America έφθασαν τα 7,3 δισ. δολάρια από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο, αντανακλώντας άνοδο της τάξεως του 8% συγκριτικά με έναν χρόνο πριν. Ανακοίνωσε, επίσης, αύξηση των καταθέσεων και των καταναλωτικών δανείων. «Παρατηρείται μια σταθερή ενίσχυση της δραστηριότητας των καταναλωτών», σχολίασε ο διευθύνων σύμβουλος της Bank of America, Μπράιαν Μόνχαν. Πρόσθεσε πως η οικονομία συνεχίζει να βρίσκεται σε τροχιά σταθερής ανάπτυξης παρά το γενηκευμένο κλίμα αβεβαιότητας που απορρέει από τον εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας.

Λίαν θετικά ήταν, επίσης, τα αποτελέσματα της JPMorgan, με κέρδη 9,7 δισ. δολάρια το β' τρίμηνο του έτους. Πρόκειται για μια άνοδο 16% από πέρυσι, που οφεί-

λεται στην τόνωση της δραστηριότητας στον τομέα των πιστωτικών καρτών. Εντούτοις, οι επιδόσεις της δεν ήταν τόσο καλές σε άλλες κατηγορίες δανείων. Αντίθετα, σημείωσε πτώση των εσόδων.

Στη Γουόλ Στρίτ επικρατεί προβληματισμός, διότι οι επενδυτές δεν γνωρίζουν πώς θα εξελιχθεί ο εμπορικός πόλεμος που έχει κηρύξει ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ στην Κίνα. Πιθανολογούν, παράλληλα, πως η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) θα προχωρήσει σύντομα σε μείωση των επιτοκίων για να αποφευχθεί μια επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών στη χώρα. «Δεν γνωρίζουμε τι μείωση θα γίνει ακριβώς στο κόστος δανεισμού της οικονομίας», σχολιάζει ο οικονομικός διευθυντής της Bank of America, Πολ Ντονόφριο. «Είναι μια σημαντική παράμετρος», προσθέτει.

Η μείωση των επιτοκίων από τη Fed περιορίζει τα έσοδα των τραπεζών από τους τόκους των δανείων. Οι Bank of America και JPMorgan έχουν ήδη προειδοποιήσει πως μια μείωση του κόστους δανεισμού στην αμερικανική οικονομία ενδέχεται να αποδυναμώσει την κερδοφορία τους κατά τη διάρκεια του β' εξαμήνου του 2019.

Μόνον η Goldman Sachs φαίνεται να επωφελήθηκε εν μέρει από το υφιστάμενο κλίμα στη Γουόλ Στρίτ. Αυξήθηκαν τα έσοδα από τη διαπραγμάτευση μετοχών και ορισμένων κατηγοριών παραγώγων. Αλλά τα συνολικά κέρδη της έφθασαν τα 9,5 δισ. δολάρια το β' τρίμηνο, δηλαδή ήταν χαμηλότερα κατά 2% από πέρυσι. Η Citigroup ίσως είχε το μεγαλύτερο όφελος από τη φορολογική μεταρρύθμιση της κυβέρνησης Τραμπ. Αυτό επιβεβαίωσε, εξάλλου, ο διευθύνων σύμβουλος της Citigroup, Μαρκ Μείσον, όταν ανακοίνωσε προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή της τάξεως του 1,83 δολ. και την επαναγορά μετοχών της, μειώνοντας τον όγκο τους που διατίθεται στους επενδυτές. Μάλιστα, οι Citi, Bank of America και Wells Fargo σκοπεύουν να προχωρήσουν στην επαναγορά μετοχών τους συνολικής αξίας 105 δισ. δολαρίων μέσα στο επόμενο έτος.

Πρόστιμο 242 εκατ. επέβαλε η Κομισιόν στην Qualcomm

Ακόμη ένα πρόστιμο για κατάχρηση δεσποζουσας θέσης, το οποίο ανέρχεται σε 242 εκατ. ευρώ, επέβαλε στον αμερικανικό κολοσσό υψηλής τεχνολογίας Qualcomm η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η εταιρεία τιμωρήθηκε επειδή χρησιμοποίησε επιθετική τιμολόγηση, με την απόφαση να λαμβάνεται καθώς ολοκληρώνεται η θητεία της αρμόδιας επιτρόπου Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ. Σύμφωνα με σχετικό άρθρο των Financial Times, στο πλαίσιο της έρευνας που διεξήγαγε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε πως ο αμερικανικός όμιλος από το 2009 έως το 2011 πωλούσε φθηνά τα δικά του ολοκληρωμένα κυκλώματα 3ης και 4ης γενιάς σε δύο μεγάλες εταιρείες (Huawei και ZTE), χωρίς όμως στην τιμή να καλύπτεται το κόστος παραγωγής τους. Αυτό εξοστράκιζε από την αγορά μικρότερες ανταγωνιστικές εταιρείες, όπως τη βρετανική νεοφυή Icera, η οποία σήμερα ανήκει στον όμιλο Nvidia (όπως αναφέρει το «Ρόιτερς»).

Πρόκειται για το δεύτερο πρόστιμο το οποίο επιβάλλει η Μαργκρέτε Βεστάγκερ στην Qualcomm μετά τα 997 εκατ. ευρώ του 2018, επειδή και τότε είχε παραβιάσει τους κανόνες του θεμιτού ανταγωνισμού. Στην περίπτωση εκείνη, ο αμερικανικός όμιλος είχε πληρώσει δισεκατομμύρια δολάρια την Apple για να χρησιμοποιεί κατ' αποκλειστικότητα τα δικά της προϊόντα στις συσκευές της iPad και iPhone, παρεμποδίζοντας την από το να κάνει προμήθειες από άλλες εταιρείες, όπως η Intel. Σύμφωνα με τα όσα επεσήμανε η Μαργκρέτε Βεστάγκερ, «οι εταιρείες με δεσπόζουσα θέση έχουν μεγαλύτερη ευθύνη να μην παρακαλύουν

τον ανταγωνισμό, και αυτό σημαίνει ότι μπορούν να πωλούν μεν σε χαμηλές τιμές αλλά όχι κάτω του κόστους με την πρόθεση να πληγούν τους ανταγωνιστές». Ωστόσο, όπως διευκρίνισε η Ευρωπαϊκή επιτροπος, η Qualcomm επιδίωξε να διασφαλίσει ότι η ανταγωνιστική της Icera δεν θα αποκτούσε μέγεθος τέτοιο που θα απειλούσε τη θέση της στη διεθνή αγορά. Όπως αναφέρεται σε εσωτερικά έγγραφα της Qualcomm, εκείνη επέλεξε να λάβει προληπτικά μέτρα. Μετά την επιβολή του δεύτερου προστίμου, η διοίκηση του αμερικανικού ομίλου δηλώνει έτοιμη να εφesseβάλει την απόφαση. Κατά τα λεγόμενα του εκτελεστικού αντιπροέδρου της Qualcomm και γενικού της συμβούλου Ντον Ρόζενμπεργκ, «η Κομισιόν ερευνούσε για χρόνια τις πωλήσεις μας στους πελάτες μας, δύο τον αριθμό, εκ των οποίων ο καθένας προτιμούσε τα κυκλώματά μας όχι λόγω τιμολόγησης, αλλά λόγω του ότι τα ανταγωνιστικά ήταν τεχνολογικά υποδεέστερα». Η Μαργκρέτε Βεστάγκερ διευκρίνισε πως η στάση της Qualcomm δημιουργούσε εμπόδια και στην ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού. Ερωτηθείσα για τη μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας, μέχρις ότου καταλήξει σε απόφαση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η αξιωματούχος τόνισε ότι είχε στραφεί για επιθετική τιμολόγηση κατά της Qualcomm το 2015. Πάντως, επρόκειτο για περιπλοκή υπόθεση και τα αποδεικτικά στοιχεία έπρεπε να τα προσκομίσει η ίδια η Qualcomm. Υπενθυμίζεται πως το φετινό πρόστιμο των 242 εκατ. ευρώ ισοδυναμεί με το 1,27% επί του συνολικού κύκλου εργασιών της αμερικανικής εταιρείας.

Πόλος έλξης οι Κυκλάδες για αγορά εξοχικών

Στο πρώτο εξάμηνο, οι μεταβιβάσεις στα νησιά αυξήθηκαν κατά 54%

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Αυξημένες κατά 54% εμφανίστηκαν κατά το πρώτο φετινό εξάμηνο οι αγοραπωλησίες εξοχικών κατοικιών σε επιλεγμένα νησιά των Κυκλάδων, όπως προκύπτει από την ανάλυση των σχετικών στοιχείων του Μπρώου Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του υπουργείου Οικονομικών.

Όπως σημειώνει, σε σχετική ανάλυση για την αγορά εξοχικών κατοικιών, η εταιρεία πιστοποιημένων εκτιμητών ακινήτων Geoaxis Property & Valuation Services, η πλειονότητα των αγοραστών προέρχεται από χώρας του εξωτερικού. Μέρους εξ αυτών μάλιστα κινείται στην αγορά όχι μόνο για την απόκτηση εξοχικής κατοικίας, αλλά και για τη λήψη της άδειας παραμονής για πολίτες εκτός Ε.Ε., στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου τριμήνου, οι εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό για την απόκτηση ακινήτων έχουν αυξηθεί κατά 130% σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Πρόκειται για μια σημαντική εξέλιξη, καθώς καταδεικνύει τη διάρκεια που έχει η πορεία προσέλκυσης σημαντικών κεφαλαίων

από ξένους επενδυτές, δεδομένου ότι το 2018 η σχετική αύξηση είχε ξεπεράσει το 172%.

Σύμφωνα με την Geoaxis, ανοδικά κινούνται πλέον και οι τιμές πώλησης εξοχικών κατοικιών, με τη μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται φέτος στη Σαντορίνη. Συγκεκριμένα, η μέση τιμή πώλησης διαμορφώνεται σε 1.820 ευρώ/τ.μ. (η τιμή δεν αφορά τα ακίνητα μοναδικής αρχιτεκτονικής στην Καλντέρα του νησιού ή πολυτελείς κατασκευές), σημειώνοντας άνοδο της τάξεως του 2,45%. Στην Κέα, η άνοδος των τιμών φέτος ξεπερνάει το 2% και διαμορφώνεται σε 1.665 ευρώ/τ.μ. κατά μέσον όρο. Αντίστοιχα, στη Μύκονο, η μέση τιμή πώλησης συμβατικών κατασκευών εξοχικών κατοικιών διαμορφώνεται σε 2.200 ευρώ/τ.μ., ενισχυμένη κατά 2% σε σχέση με πέρυσι, ενώ στην Πάρο το μέσο κόστος διαμορφώνεται σε 1.800 ευρώ/τ.μ., σημειώνοντας ετήσια άνοδο της τάξεως του 1,35%. Στην Κύθνο, το κόστος μιας μέσης εξοχικής κατοικίας ανέρχεται φέτος σε 1.340 ευρώ/τ.μ., αυξημένο κατά 1,15% σε σχέση με το 2018.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα ποσοστό της τάξεως του 10%-15% στις αγορές αφορά πολυτελείς κατοικίες, το κόστος των οποίων κινείται σε σαφώς υψηλότερα, ενώ παράλληλα υψηλότερο είναι και το ποσοστό της ετήσιας αύξησης των τιμών. Αλλωστε, στην περι-

Στο πρώτο τρίμηνο οι εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό για την απόκτηση ακινήτων έχουν αυξηθεί κατά 130%.

Σε υψηλότερα επίπεδα οι τιμές παραθεριστικών κατοικιών, με τη μεγαλύτερη μεταβολή να παρατηρείται στη Σαντορίνη.

πτωση των συμβατικών εξοχικών κατοικιών, οι τιμές ξεκίνησαν να αυξάνονται και μάλιστα οριακά μόλις πέρυσι, έπειτα από μία δεκαετία συνεχούς μείωσης. Στον αντίποδα, η αγορά των πολυτελών εξοχικών κατοικιών είχε ξεκινήσει να σταθεροποιείται ήδη από το 2016, σημειώνοντας τις πρώτες αυξήσεις τιμών (κυρίως σε Μύκονο

και Σαντορίνη και λιγότερο σε άλλα νησιά) ήδη από το 2017.

Σύμφωνα με τον κ. Γιάννη Σουλιά, επικεφαλής της Geoaxis, «οι αυξητικές τάσεις στην αγορά παραθεριστικών κατοικιών θα συνεχιστούν για ολόκληρο το 2019-2020, όσο τα σημάδια ανόδου του τουριστικού ρεύματος εξακολουθούν και είναι ισχυρά και η οικονομία της χώρας διατηρεί τη σταθεροποιητική της πορεία». Κατά τον ίδιο, η Μύκονος και η Σαντορίνη θα συνεχίσουν να αποτελούν τους πλέον δημοφιλείς προορισμούς και να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αγοραστικό ενδιαφέρον, ενώ μικρότερα και χαμηλότερης τουριστικής ανάπτυξης νησιά είναι πιθανό να πρωταγωνιστήσουν τα επόμενα χρόνια (π.χ. Μήλος, Σέριφος).

Ανοδικά η οικοδομή τον Απρίλιο, για πρώτη φορά εντός του έτους

Την πρώτη μηνιαία βελτίωση του 2019 κατέγραψε κατά τη διάρκεια του φετινού Απριλίου η οικοδομική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η συνολική οικοδομική δραστηριότητα στο σύνολο της χώρας διαμορφώθηκε σε 1.228 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 247,9 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 1.183,6 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, σημειώνοντας άνοδο κατά 14,6% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, μείωση κατά 2,5% στην επιφάνεια και αύξηση κατά 1,9% στον όγκο σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2018.

Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 1.218 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 243,2 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 1.164,8 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 14,7% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, μείωση κατά 3,9% στην επιφάνεια και αύξηση κατά 0,8% στον όγκο, σε σχέση με τον Απρίλιο του 2018.

Υπενθυμίζεται ότι μετά την αύξηση του 2018, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα υποχώρησε κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο κατά 9,2% στον αριθμό των αδειών, κατά 18,3% στην επιφάνεια και κατά 18,7% στον όγκο, συγκριτικά με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Η εν λόγω κάμψη συνδέεται με τις ενδείξεις κορεσμού της δραστηριότητας των ανακατασκευών / ανακαινίσεων ακινήτων προκειμένου να αξιοποιηθούν μέσω των βραχυχρόνιων μισθώσεων, αλλά και με το σταθερά χαμηλό αγοραστικό ενδιαφέρον για νεόδμητα διαμερίσματα.

Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, κατά την περίοδο των τελευταίων 12 μηνών, δηλαδή από τον Μάιο 2018 έως τον Απρίλιο 2019, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 15.208 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 3.379,9 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας

Η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 1.218 οικοδομικές άδειες.

Σε επίπεδο τετραμήνου, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει μείωση κατά 3,1%.

και 14.866,1 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου. Σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο Μαΐου 2017 - Απριλίου 2018 παρατηρήθηκε αύξηση κατά 7,7% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 12,8% στην επιφάνεια και κατά 13,5% στον όγκο. Κατά την αντίστοιχη ετήσια σύγκριση, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα καταγράφει αύξηση κατά 7,5% στον αριθμό των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών, κατά 12,8% στην επιφάνεια και κατά 13,7% στον όγκο.

Όσον αφορά το φετινό πρώτο τετράμηνο (περίοδος Ιανουαρίου - Απριλίου), αυτό παραμένει σε αρνητικό πρόσημο. Ειδικότερα, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει μείωση κατά 3,1% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 15,7% στην επιφάνεια και κατά 14,3% στον όγκο σε σχέση με το αντίστοιχο τετράμηνο του προηγούμενου έτους. Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα καταγράφει πτώση κατά 2,7% στον αριθμό των αδειών, κατά 14,4% στην επιφάνεια και κατά 13% στον όγκο.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Για να γυρίσει ο ήλιος, θέλει δουλειά πολλή

Οι καθημερινές συζητήσεις σε ό,τι αφορά στις «Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις» (ΜΕΧ) επικεντρώνονται γύρω από θέματα όπως (α) τα εργαλεία που έχουν δοθεί στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για να μπορέσουν να μειώσουν τις ΜΕΧ και να αποκτήσουν πιο υγιή δανεικά χαρτοφυλάκια και μακρόπνοο οικονομική βιωσιμότητα, (β) πόσο ετεροβαρή είναι αυτά τα εργαλεία εναντίον των δανειοληπτών και υπέρ των τραπεζών, (γ) πόσο επωφελούνται οι κακοπληρωτές έναντι των καλοπληρωτών, και (δ) τι θα γίνει όταν οι τράπεζες αμολήσουν όλα αυτά τα ακίνητα – που τις κατέστησαν τις μεγαλύτερες κτηματικές εταιρείες – στην αγορά.

Το μέγα θέμα όμως που συζητείται ανάμεσα στον κόσμο, είναι οι τιμές στις οποίες λαμβάνουν τα ακίνητα οι τράπεζες έναντι των δανειακών υποχρεώσεων των δανειοληπτών. Αν ερωτηθεί ο μέσος άνθρωπος να περιγράψει με μια πρόταση τι νομίζει πως συμβαίνει, θα απαντήσει, «... πίνουν τα μέσα μούκτιν...». Ισχύει κάτι τέτοιο; Η διαδικασία θεωρητικά και κοντολογίς, είναι πως τράπεζα διενεργεί 2-3 σημερινές εκτιμήσεις, βγάζει τον μέσο όρο, μειώνει τον μέσο όρο κατά περίπου 30%, λαμβάνει τα ακίνητα και διαγράφει τα δάνεια.

Πρακτικά, τα πράγματα είναι πιο πικάντικα. Οι σημερινές αξίες είναι χαμηλότερες από τότε που τα ακίνητα υποθηκεύτηκαν και λήφθηκαν τα δάνεια και άρα η επιπλέον έκπτωση εν ειδεί «Αξίας Καταναγκαστικής Πώλησης» κατεβάζει στα

Τα ακίνητα που παίρνουν οι τράπεζες θα πρέπει αργά ή γρήγορα να τα διαθέσουν για να περάσουν στα χέρια τους ρευστό, αλλιώς θα αρχίσουν να πχούν καμπανάκια από την Κεντρική Τράπεζα και την ΕΚΤ.

τάρταρα την αξία του τι είναι αποδείξει να προσφέρει ο δανειολήπτης, πάντοτε σε σχέση με το νούμεράκι που βγάζει η θόνη του τραπεζίτη πως του χρωστά και το οποίο νούμεράκι περιλαμβάνει τόκους (νόμιμους και παράνομους, υπερχρεώσεις κλπ) και έτσι ο τελευταίος ζητά από τον δανειολήπτη επιπλέον ακίνητα και τα ρούχα που φορά για να μπορέσει να του διαγράψει το δάνειο. Και η απάντηση του τραπεζίτη είναι ολίγον στυγνή, στο στυλ, «... οι οδόνγεις μας από πάνω είναι πως δεν γίνεται να διαγράψουμε δάνειο και να μείνεις να έχεις ακίνητο. Αν θα κρατήσεις ακίνητο, θα πρέπει να μείνει και ένα υπολειπόμενο δάνειο...». Σημειώνεται πως το «από πάνω» δεν ξεκαθαρίζεται και δίνεται η εντύπωση ότι ο ίδιος ο Ντράγκι τον πήρε τηλεφώνω για να του επιστήσει την προσοχή για την περίπτωση του Γιαννή... μπας και γίνει κάτι εκτός των οικονομικών πρακτικών και

Βλέπουμε μέσα – μέσα κάποιες ανακοινώσεις πως η τάδε τράπεζα εντός εξαμηνίας πούλησε ακίνητα αξίας €5εκ - €15εκ. Δεν είναι ξεκάθαρο αν περιμένουν κάποιο χειροκρότημα γι' αυτό το επίτευγμα. Εδώ ένας Λεμεσιανός developer μπορεί να πουλήσει τόσα μέσα σε δυο βδομάδες.

χαλάσουν οι κεφαλαιακοί δείκτες της τράπεζας.

Άρα με αυτό το δεδομένο να πληνάζει πάνω από τα κεφάλια των δανειοληπτών δημιουργείται και μεγάλη αντίδραση σε κάθε μέτρο που μπορεί καλόπιστα να προωθείται από την Πολιτεία για το ευρύτερο καλό της οικονομίας.

Δεν λέω, εύλογα όλα αυτά τα εργατήματα και οι απορίες και δίνουν σε όλους μας τροφή για συζήτηση έτσι ώστε να δίνουμε ζωή στην ανιαρή καθημερινότητά μας.

Ένα θέμα που πολύ λιγότεροι συζητούμε, είναι ο ρυθμός, η ικανότητα και η αποφασιστικότητα με την οποία ρευστοποιούν τα ακίνητα που λαμβάνουν οι τράπεζες. As μην ξεχνάμε πως τους δόθηκαν οι απαραίτητες χαλαρώσεις και άλλα εργαλεία έτσι ώστε να μπορούν να ανταλλάζουν σχεδόν απρόσκοπτα δάνεια με ακίνητα σαν ένα εύκολο και άμεσο μέτρο δραστηκής μείωσης των ΜΕΧ.Τα ακίνητα αυτά θα πρέπει αργά ή γρήγορα να τα διαθέσουν (και έχουν πολλές επιλογές για το

πως) για να περάσουν στα χέρια τους ρευστό, αλλιώς θα αρχίσουν να πχούν καμπανάκια από την Κεντρική Τράπεζα και την μαστόριση της την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μην αναφέρω τους Οίκους Αξιολόγησης και το ΔΝΤ.

Αν λάβει κάποιος υπόψη πως οι τράπεζες πρακτικά λένε στον κάθε developer και γαιοκτήμονα πως «... ξέρεις, δεν έκανες καλή διαχείριση των ακινήτων σου όταν έπρεπε και άρα τώρα θεωρείσαι ανίκανος να συνεχίσεις και δεν σου αναδιարθρώνουμε τα δάνεια σου και δεν σε δανειζουμε για να προχωρήσεις και έτσι σου τα πάνουμε έναντι των δανειών σου και πατσίαμε...», τι θα πρέπει να πει αυτός ο κάποιος για τις ίδιες τις τράπεζες;

Βλέπουμε μέσα – μέσα κάποιες ανακοινώσεις πως η τάδε τράπεζα εντός εξαμηνίας πούλησε ακίνητα αξίας €5εκ - €15εκ. Δεν είναι ξεκάθαρο αν περιμένουν κάποιο χειροκρότημα γι' αυτό το επίτευγμα. Εδώ ένας Λεμεσιανός developer μπορεί να πουλήσει τόσα μέσα σε δυο βδομάδες. Τι είναι η δικαιολογία; Ότι δεν θέλουν να ρίξουν τις τιμές; Μπα! Οι όσες πωλήσεις γίνονται συνολικά από αυτές και από άλλους επηρέασαν την αγορά; Όχι η αγορά μια χαρά απορροφά το ενδιαφέρον.

Η απάντηση είναι πως όσο τα έλεγαν και τα πίστευαν στους πρώην πελάτες τους, άλλο τόσο ισχύουν για τις ίδιες. Δεν έχουν ούτε την τεχνογνωσία να διαχειριστούν τα χαρτοφυλάκια τους, αλλά ούτε και οι ακριβοπληρωμένοι συνεργάτες

τους βοήθησαν όσο έπρεπε. Μην πω πως δεν επιδεικνύουν καν σοβαρό ενδιαφέρον να πουλήσουν. Όταν τους λες πως έχεις πελάτη και θέλεις άμεσα να σου πουν τι έχουν διαθέσιμο και σε ποια τιμή και δεν επανέρχονται ποτέ, ή με καθυστέρηση μηνών τι άλλο μπορεί να σημαίνει; Αυτά δεν είναι αποκυήματα κάποιας φαντασίας. Είναι πραγματικά παραδείγματα από κτηματομεσίτες και άλλους που έχουν την ικανότητα και την θέληση να πουλήσουν και να αγοράσουν.

Και σε ό,τι αφορά στις τιμές που τα παίρνουν ένα τελευταίο. Όταν μια τράπεζα μεταβιβάζει ένα ακίνητο στο όνομά της με τιμή αγοράς «Χ» και την ίδια μέρα το πουλά και το μεταβιβάζει σε κάποιον τρίτο σε τιμή «2Χ», τι συμπέρασμα βγάζετε; Το πήρε «μούκτιν» από τον «νάνικαν δανειολήπτη» ή σε λογική τιμή; Ή μήπως «στράβωσε» τον τελευταίο αγοραστή;

Πιστεύω πως αρκετά ανεκτίκαμε με τις τράπεζες. Ή θα πρέπει επιτέλους να γίνουν τραπεζικοί οργανισμοί που να διενεργούν κανονικές τραπεζικές εργασίες για να βοηθηθεί ο τόπος, ή να το κλείσουν το μαγαζί και να νιώθουν πως κάθονται πάνω σε δισεκατομμύρια ακινήτων και όπου τις βγάλει. Προς το παρόν δεν είναι ούτε το ένα, ούτε το άλλο. Πιστεύω πως η Κεντρική Τράπεζα θα πρέπει να εντατικοποιήσει τον εποπτικό της έλεγχο.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, είναι MRICS CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

Πριν από μισό αιώνα ακριβώς, τέτοιες ημέρες, πάνω από μισό δισεκατομμύριο άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο έγιναν μάρτυρες ενός κατορθώματος που έως τότε το θεωρούσαν μάλλον αδύνατον: είδαν από τις οθόνες των τηλεοράσεων δύο συνανθρώπους τους να περπατούν χοροπηδώντας κωμικά στην επιφάνεια ενός άλλου ουράνιου κόσμου, της Σελήνης. Ήταν μόνον η αρχή: τα επόμενα τρία χρόνια, έως το 1972, με την υποστήριξη χιλιάδων επιστημόνων, μηχανικών και τεχνικών, συνολικά 21 αστροναύτες βρέθηκαν σε τροχιά γύρω από τον δορυφόρο της Γης, ενώ 12 από αυτούς, προφυλαγμένοι από το εχθρικό περιβάλλον, τις θανατηφόρες θερμοκρασίες και την παντελή έλλειψη οξυγόνου, περπάτησαν και εξερεύνησαν έξι διαφορετικές περιοχές της επιφάνειας της Σελήνης (μέχρι που... έπαιξαν και γκολφ).

Η «Κ» αφιερώνει το σημερινό της ένθετο στο κοσμοϊστορικό αυτό γεγονός, με τις ευρύτερες πολιτισμικές του προεκτάσεις: από το πνεύμα του Ψυχρού Πολέμου της εποχής, το πνεύμα κατάκτησης (ή εξερεύνησης) έως τις θεωρίες συνωμοσίας, αλλά και τις μουσικές και τα βιβλία που ενέπνευσε η «κλωμή» αδελφή της Γης στο διάβα των αιώνων.

Η. Μ.

Το 1901, σε μια Παναμερικανική Εκθεση Τεχνολογίας στο Μπάφαλο της Νέας Υόρκης, ο επιχειρηματίας Φρέντερικ Τόμσον παρουσίασε ένα συναρπαστικό «παιχνίδι» με την ονομασία «Ταξίδι στο φεγγάρι». Οι συμμετέχοντες επιβιβάζονταν στο «διαστημόπλοιο» Luna («φεγγάρι» στα λατινικά και σχεδόν σε όλες τις λατινογενείς γλώσσες) και ύστερα από ένα ταραχώδες «ταξίδι», αποβιβάζονταν στη «Σελήνη» (όπου αγόραζαν διαστημικά σουβενίρ) και επέστρεφαν στη Γη. Η ατραξιόν είχε τόσο μεγάλη επιτυχία, που, δύο χρόνια αργότερα, ο Τόμσον εγκαίνιασε ένα τεράστιο πάρκο διασκέδασης στο Κόνι Αϊλαντ, το οποίο βάφτισε –σωστά μαντέψατε– Luna Park.

Το ταξίδι στη Σελήνη, λοιπόν, είναι πολύ παλιά ιστορία, ίσως παλαιότερη από κάθε άλλη επιθυμία εξερεύνησης, αφού η Σελήνη ήταν πάντα εκεί, ορατή κι ωστόσο ανέφικτη. Μια αιώνια γλυκιά φαντασίωση. Όταν όμως, τον Μάιο του 1961, ήρθε η ώρα να εξαγγελθεί στα σοβαρά ένα πρόγραμμα για την

κατάκτησή της από τον άνθρωπο, η φαντασίωση μπήκε στη ζυγαριά της πραγματικότητας. Και ισορρόπησε μόλις και μετά βίας.

Ο Απρίλιος του 1961 ήταν εφιαλτικός για την Αμερική: στις 12 Απριλίου οι Σοβιετικοί έστειλαν τον Γκαγκάριν στο Διάστημα· στις 17 του μηνός, οι αμερικανικές δυνάμεις ταπεινώθηκαν στον Κόλπο των Χοίρων, στην Κούβα. Και λίγες ημέρες αργότερα, στις 25, ο αμερικανικός πυραύλος «Ατλας» πήρε λάθος τροχιά και ανατινάχθηκε αναγκαστικά λίγα δευτερόλεπτα μετά την εκτόξευσή του. Τρεις ημέρες αργότερα, δεύτερη δοκιμή πυραύλου έληξε με τον ίδιο τρόπο. Η πίεση προς τον νεοεκλεγέντα Κένεντι να επιδείξει επιτυχίες πρωτοβουλίες, ικανές να ενισχύσουν το κύρος της Αμερικής, όπως υποσχόταν προεκλογικά, άρχιζε να εντείνεται. Ο νεαρός πρόεδρος ζήτησε από τον Τζόνσον εισηγήσεις: κάτι που οι Αμερικανοί θα κάνουν ωρύτερα και καλύτερα από τους Ρώσους. Λίγες ημέρες μετά, ο Τζόνσον επέστρεψε με την απάντηση: άνθρωπος στο φεγγάρι.

Η αλήθεια είναι, ωστόσο, ότι ο στόχος που εξήγγειλε στις 25 Μαΐου του 1961 ο Κένεντι να στείλει η Αμερική, πριν τελειώσει η δεκαετία του '60, ανθρώπους στο φεγγάρι και να τους ξαναφέρει με ασφάλεια στη Γη, προκάλεσε στους περισσότερους Αμερικανούς, αν μη τι άλλο, αμηχανία. Σε επίπεδο πολιτικής αντιπαράθεσης, η ιδέα συνάντησε αντιδράσεις τόσο εκ δεξιών όσο και εξ αριστερών. Εκτός από τις προφανείς αμφιβολίες που προξενούσε το υπέρτοπο γινώσκειν όσον αφορά το Διάστημα, το «από πού προέρχουμε» και άλλα τέτοια φιλοσοφικά, ουδώςως συγκάλυπταν το αληθινό

ζητούμενο: ποια από τις δύο υπερδυνάμεις θα υπερίσχυε της άλλης στη δύναμη των πυραύλων. Οι δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι και η εμπειρία της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι είχαν δείξει σαφώς ότι το μέλλον της στρατιωτικής κυριαρχίας δεν βρισκόταν ούτε στις λάσπες των

Όταν ο άνθρωπος πάτησε στη Σελήνη

Το «μεγάλο βήμα για την ανθρωπότητα» που δεν ήθελε (σχεδόν) κανείς

της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ

χαρακωμάτων ούτε στις χιονισμένες εκστρατείες. Βρισκόταν στον ουρανό. Και όσο ψηλότερα, τόσο καλύτερα.

Κατά συνέπεια, η ιδέα να πάει ένας Αμερικανός στο φεγγάρι αποτέλούσε παράδοση παρέκκλιση από τον βασικό στόχο, και ως τέτοια

αντιμετωπίστηκε με τεράστια καχυποψία από τους υπέρμαχους της πάσης θυσίας στρατιωτικής υπεροχής, αφού σήμαινε παροχέτευση οικονομικών πόρων και ανθρώπινου δυναμικού σε ένα άνευ ουσίας παιχνίδι εντυπώσεων. Και εν πάση περιπτώσει, αν είναι να πάμε στο φεγγάρι, υποστήριζαν βουλευτές όπως ο υπερσυντηρητικός Χάουαρντ Κάνον, ας πάμε να εγκαταστήσουμε εκεί όπλα για την άμυνά μας, κι όχι με ειρηνικούς σκοπούς και τέτοιες ανοησίες.

Ωστόσο, το «επιχείρημα» του αντιπροέδρου Λίντον Τζόνσον ότι «οι Αμερικανοί δεν σκοπεύουν να ζουν σε έναν κόσμο όπου θα πηγαίνουν για ύπνο υπό το φως μιας κομμουνιστικής Σελήνης» προσέδωσε στο πρόγραμμα «Απόλλων» την επιπλέον πατριωτική χροιά που είχε ανάγκη. Κάθε αντίρρηση θεωρούνταν ορθά κοφτά αντιαμερικανική. Έτσι, οι εύλογες διαμαρτυρίες των φιλελεύθερων Δημοκρατικών, όπως του γερουσιαστή Φούλμπραϊτ, πως τα δισεκατομμύρια του προγράμματος θα απέδιδαν πολύ καλύτερα αν επενδύονταν σε σχολεία και νοσοκομεία και ότι κανένα έθνος δεν επέλεξε τη σοβιετική πλευρά χάριν στα διαστημικά επιτεύγματα της ΕΣΣΔ, έμειναν χωρίς το παραμικρό αντίκρισμα.

Η δυσπιστία εντός Κογκρέσου και Γερουσίας αντικατοπτριζόταν πλήρως και στην κοινή γνώμη. Πολλοί πιστεύουν ότι το πρόγραμμα «Απόλλων» ήταν δημοφιλές επειδή είχε συγκεντρώσει σε τέτοιο βαθμό την προσοχή των ΜΜΕ, οι σφυγμομετρήσεις όμως δεν συνηγορούν σε αυτό.

Σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας, με εξαίρεση τις ημέρες ακριβώς πριν και μετά την προσσελήνωση, οι Αμερικανοί πίστευαν σε ποσοστό 45%-60% ότι η κυβέρνηση θαπαλά υπερβολικά μεγάλα ποσά για τη διαστημική ατζέντα της. Με άλλα λόγια, ο πολύς κόσμος δεν θεωρούσε ιδιαίτερα σημαντική την εξερεύνηση του Διαστήματος.

Η αφροαμερικανική κοινότητα εξέφρασε με μεγαλύτερη ένταση τις ενστάσεις της για το πρόγραμμα

«Απόλλων» και τα αστρονομικά κονδύλια του. Χαρακτηριστικό της φυλετικής μνησικακίας που υποδαύλιζε ο στόχος της προσσελήνωσης ήταν η δήλωση του ηγέτη μιας χριστιανικής κοινότητας μαύρων που τον Ιανουάριο του 1971 έφθασε στο ακρωτήριο Κανάβεραλ για να διαμαρτυρηθεί για την εκτόξευση του «Απόλλων 14»: «Η Αμερική στέλνει στο φεγγάρι λευκά αγοράκια που δεν έχουν ιδέα τι θα πει δουλειά, γιατί το μόνο που κάνουν είναι να ψάχνουν σεληνιακές πέτρες. Αν υπήρχε πραγματική δουλειά εκεί πάνω, θα έστελναν κανένα νέγρο να την κάνει».

Οι δημοσκοπήσεις

Ο χρόνος, τελικά, μοιάζει να δικαιώσει το παράδοξο εκείνο σχέδιο. Όσο απομακρυνόμαστε από το γεγονός, τόσο πιο δημοφιλές φαίνεται στις δημοσκοπήσεις που έγιναν το 1979 και το 1989: στην πρώτη περίπτωση, το ποσοστό που θεωρούσε ότι η προσσελήνωση άξιζε τον κόπο ήταν μόλις 47%· στη δεύτερη περίπτωση, το ποσοστό ήταν 77%.

Πενήντα χρόνια αργότερα, για τους ρομαντικούς των διαστημικών εξερευνήσεων, η αποστολή του «Απόλλων 11» παραμένει το κορυφαίο και το συγκινητικότερο επίτευγμα στην Ιστορία.

Και τίποτα δεν είναι ικανό να κάμψει αυτή τη συγκίνηση – ούτε καν το γεγονός ότι η προσσελήνωση και ο πρώτος περίπατος στο φεγγάρι ήταν απότοκο του Ψυχρού Πολέμου, ένα σχεδόν ανεπιθύμητο, σίγουρα αμφιλεγόμενο τέκνο του, ένα πολιτικο-τεχνολογικό παιχνίδι χειραγώγησης.

Ευτυχώς, ακολουθώντας, θαρρείς, μια συνταγή «ιστορικού μελό», το ανεπιθύμητο αυτό «παιδί» έκοψε τον ομφάλιο λώρο των επιδιώξεων που το γέννησαν και σήμερα στέκει πια αυτόνομο και αυτόφωτο, ένα πραγματικά «μεγάλο βήμα για την ανθρωπότητα», όπως ακριβώς το περιέγραψε εκείνος που το πραγματοποιήσει εξ ονόματός της, τιν ώρα που όλες οι δαιδαλώδεις σκοπιμότητες, οι παρασκηνιακές συγκρούσεις, οι διαφωνίες, δίκαιες και μη, εξαλύνονταν μπροστά στο συνταρακτικό μεγαλείο της στιγμής.

Η κ. Μαργαρίτα Ζαχαριάου είναι μεταφράστρια και συγγραφέας.

Διαβάστε ακόμη σελ. 3, 4, 5, 7.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

21.7.19 - 27.7.19

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ο κυπριακός
κινηματογράφος

Ο κινηματογράφος Πάνθεον, διοργανώνει ένα Δεκαπενθήμερο Αφιέρωμα στον Κυπριακό Κινηματογράφο. Η ταινία «Rosemarie» του Άδωνη Φλωρίδη θα προβάλλεται 21 Ιουλίου και Δευτέρα 22 Ιουλίου. Την εβδομάδα 23 με 27 Ιουλίου θα προβάλλεται η ταινία «Boy on the Bridge» του Πέτρου Χαράλαμπους και θα ακολουθήσει η ταινία του Μάριου Πιπερίδη «Smuggling Hendrix». Όλες οι προβολές ξεκινούν στις 8:30 μ.μ. Pantheon Art Cinema, Διαγόρου 29, Λευκωσία.

Πληροφορίες τηλέφωνο 22675787, pantheon@cytanet.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

«Ιφιγένεια η εν Αυλίδι» του Ευριπίδη

Ο Γιάννης Καλαβριανός σκηνοθετεί την καλοκαιρινή παραγωγή του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, Ιφιγένεια η εν Αυλίδι του Ευριπίδη, σε νέα μετάφραση Παντελή Μπουκάλα και με την Ανθή Ευστρατιάδου που τιμήθηκε με το θεατρικό βραβείο «Μελίνα Μερκούρη» για το 2016, να ερμηνεύει το ρόλο της Ιφιγένειας. Ο ελληνικός στόλος βρίσκεται συγκεντρωμένος, λόγω άπνοιας, στην Αυλίδα. Για να φρουρήσει ούριος άνεμος και να σαλπάρουν τα καράβια για την Τροία, επιβάλλεται ως υπέρτατη ανάγκη να θυσιάσει η Ιφιγένεια, η κόρη του αρχιστράτηγου των Αχαιών, Αγαμέμνονα. Στην Ιφιγένεια η εν Αυλίδι, η διαμάχη του δημοσίου με το ιδιωτικό, του άνδρα με τη γυναίκα, της πόλης με την οικογένεια, γεννούν πρόσωπα που δεν διστάζουν να υπερβούν τα εσκαμμένα. Διανομή Γιώργος Γλάστρας (Αγαμέμνων), Ανθή Ευστρατιάδου (Ιφιγένεια), Γιώργος Καύκας (Πρεσβύτες), Νικόλας Μαραγκόπουλος (Μενέλαος), Θανάσης Ραυτόπουλος (Αχιλλέας), Χρίστος Στελιανού (Αγγελιοφόρος), Μαρία Τσιμά (Κλυταιμνήστρα). Χορός: Μιμώ Βλάχου, Στελλίνα Βογιατζή, Δέσποινα Γιαννοπούλου, Ιωάννα Δεμερτζίδου, Δανάη Επιθυμιάνη, Αίγιλη Κατσικί, Λήδα Κουτσοδασκάλου, Μαρία

Κωνσταντά, Αλεξία Μπεζίκη, Ζωή Μυλωνά, Μαριάνθη Παντελοπούλου, Κατερίνα Παπαδάκη, Ρεβέκκα Τσιλγκαρίδου. Μουσικός επί σκηνής: Δημήτρης Χουντής. Παραστάσεις Παρασκευή 26 Ιουλίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου και Σάββατο 27 Ιουλίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου.

Πληροφορίες www.greekdramafest.com

ΘΕΑΤΡΟ

«Γκόλφω Forever» του Ντίνου Σπυρόπουλου

Η ΕΘΑΛ επανέρχεται και φέτος το καλοκαίρι με την κωμωδία «Γκόλφω Forever», του Ντίνου Σπυρόπουλου, σε σκηνοθεσία Αλεξίας Παπαλαζάρου, η οποία προγραμματίζεται να περιοδεύσει πάλι σε πόλεις και χωριά της Κύπρου, για να χαρίσει άφθονο γέλιο στο κοινό μακριά από την σκληρή καθημερινότητα και της δυσκολίες της. Ως ένας «περιοδεύων θίασος», ο θίασος της ΕΘΑΛ θα παρουσιάσει την Γκόλφω, ακολουθώντας τους κανόνες της παρωδίας, συνδυάζοντας αρμονικά το λαϊκό στοιχείο με το μοντέρνο, την φουστάνελα με το τζιν, το τσαρούχι με την γόβα, την διάλεκτο με την μοντέρνα γλώσσα του σήμερα, τους ήχους

του βουνού και του κάμπου με τις μοντέρνες μουσικές αποχρώσεις. **Παραστάσεις στις 24 Ιουλίου στην Τάλα Πάφου 25 Ιουλίου στο Θεατράκι (Πολυλειτουργικό Παραθαλάσσιο Πάρκο Λεμεσού-Μώλος) και στις 26 Ιουλίου στη Μέσα Γειτονιά Λεμεσού, Πάρκο Πανίκου Δημητρίου.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

«Refugees for Refugees»

Μια ξεχωριστή παρουσία στο Φεστιβάλ Μουσικής του Κόσμου του Θεάτρου Ριάλτο αποτελεί η συμμετοχή του σχήματος Refugees for Refugees. Σε μια εποχή που το προσφυγικό πρόβλημα εντείνεται με όλες τις τραγικές του συνέπειες, μια πολυπρόσωπη ομάδα μουσικών από διάφορες χώρες ενώνει δυνάμεις και χρησιμοποιεί την μουσική ως μέσο συνάντησης των ανθρώπων, στρέφοντας την προσοχή στους πρόσφυγες όλου του κόσμου. Το σχήμα Refugees for Refugees, με έδρα το Βέλγιο, αποτελείται από καταξιωμένους μουσικούς με καταγωγή από τη Συρία, το Θιβέτ, το Πακιστάν, το Ιράκ, το Αφγανιστάν και το Βέλγιο, τους οποίους ενώνει η ανάγκη και επιθυμία

τους να δημιουργήσουν δεσμούς μέσω της μουσικής. Πέμπτη 25 Ιουλίου, ώρα 9:00 μ.μ. Πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. **Πληροφορίες: 77 77 77 45 www.cypsrusrialtoworldmusic.com www.rialto.com.cy. Είσοδος Ελεύθερη.**

MISE EN PLACE | Της ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Πίτσα πεπερόνι στο Διάστημα

Πρόσφατα ένας Ιταλός αστροναύτης αποφάσισε πως το πλήρωμα του διαστημικού σταθμού χρειαζόταν ένα ευχάριστο διάλειμμα κι έτσι ξεκίνησε να φτιάχνει το παραδοσιακό φαγητό της χώρας του: πίτσα.

των τροφών ήταν εφικτή σε περιβάλλον μηδενικής βαρύτητας, ο Γκλεν έπαιξε και λίγο το πειραματόζωο. Ηπие πολύ το μύλο και νερό στο οποίο είχαν διαλυθεί δισκία ξυλόζης (κατηγορία σακχάρων) αποδεικνύοντας έτσι ότι οι άνθρωποι μπορούν

να καταπούν και να κωνέψουν στις συγκεκριμένες συνθήκες.

Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '60, τα εδέσματα που προορίζονταν για τους αστροναύτες ήταν πολύ συγκεκριμένα: κυρίως πολτοποιημένα τρόφιμα σε αλου-

μινένιες συσκευασίες με ειδικό καλαμάκι. Δεν υπήρχε ποικιλία, ούτε φυσικά και νοστιμιά. Όσο όμως ο άνθρωπος «πατούσε» πιο στέρεα στο Διάστημα και κατακτούσε γνώση, τόσο εξελισσόταν και η κουζίνα του Διαστήματος. Σήμερα οι αστροναύτες τρώνε πολύ καλύτερα –και του ποταμού το γάλα θα λέγαμε–, διαθέτουν μεγάλη ποικιλία και γκάμα τροφίμων.

Πρόσφατα ένας Ιταλός αστροναύτης αποφάσισε πως το πλήρωμα του διαστημικού σταθμού χρειαζόταν ένα ευχάριστο διάλειμμα κι έτσι μαζί με τους συναδέλφους του ξεκίνησε να φτιάχνει το παραδοσιακό φαγητό της χώρας του: πίτσα. Σε έτοιμη ζύμη άπλωσε σάλτσα ντομάτας, μοτσαρέλα, σαλάμι, ελιές και οι πίτσες ήταν έτοιμες. Προτού τις απολαύσουν μάλιστα οι αστροναύτες έπαιξαν και λίγο φρίσμπι – είναι πολύ αστειό το σχετικό βίντεο που κυκλοφορεί στο YouTube. Πάντως το συγκεκριμένο ευχάριστο διάλειμμα μου γέννησε και μια απορία. Τι διαίτα του αστροναύτη είναι αυτή, όταν μπορείς και τρως πίτσες;

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

«Καθόμουν
στη βεράντα
του Θεού»

Ο Γιουτζίν Σέρναν πέθανε το 2017 σε ηλικία 82 ετών. Ήταν ο τελευταίος άνθρωπος που πάτησε στη Σελήνη, με την αποστολή Apollo 17, τον Δεκέμβριο του 1972. Στο ντοκιμαντέρ «The last man on the moon» του Μαρκ Κρεγκ (2014, Netflix), παρακολουθεί κανείς έναν καλοστεκούμενο ηλικιωμένο κύριο, που δεν γνωρίζει τι σημαίνει η λέξη «απόσυρση», να ταξιδεύει, να δίνει διαλέξεις, να προσπαθεί να ορίσει μια εμπειρία καταλυτική για τη ζωή του, κομβική για την επιστήμη και για τη σχέση μας με το σύμπαν. Ο αστροναύτης Γιουτζίν Σέρναν δηλώνει «ο πιο τυχερός άνθρωπος στον κόσμο», θεωρεί ότι οι τρεις ημέρες που έμειναν, με το πλήρωμα του Apollo, στη Σελήνη ήταν «η πιο υπερήφανη στιγμή της ζωής του» και περιγράφει τις δύο διαφορετικές εμπειρίες του (είχε ταξιδέψει άλλη μία φορά χωρίς προσσελήνωση) ως εξής. Σταχυολογούμε: «Κανέναν θόρυβο. Απόλυτη σιωπή. Βρίσκεσαι μαγικά σε έναν άλλον κόσμο. Η θέα είναι απόκοσμη. Κατανοείς τι πραγματικά σημαίνει μοναξιά. Κάποια στιγμή άνοιξα το στόρι στο παράθυρο της σεληνάκατου και κοίταξα τη Γη. Ολη εκείνη την περίοδο έλεγα ότι καθόμουν στη βεράντα του Θεού».

Απέραντες οι εικόνες, περιορισμένες οι λέξεις. Η «σιωπή», όσο «απόλυτη» κι αν είναι, δεν έχει τα χαρακτηριστικά της γήινης, το τοπίο δεν έχει αναφορές σε όσα έχει συναντήσει ο βλέμμα μας. Και ο ίδιος νιώθει ότι θα έπρεπε να εφευρεθεί ένα λεξιλόγιο άλλο, διαφορετικό, για να αποδώσει ό,τι είδαν και αισθάνθηκαν. Αναγκαστικά, η μοναδική αυτή εμπειρία γειώνεται. Μπαίνει στο καλούπι του ανθρώπινου, προσπαθεί να χωρέσει στα συμβατά όρια. Λογικό φαίνεται' αλλιώς τρελαίνε. Δύσκολα πολύ, όποιος αιωρήθηκε έξω από το διαστημικό σκάφος με ένα φιδιοειδές επτάμετρο καλώδιο, που θυμίζει ομφάλιο λώρο, να τον κρατά, σα μια κλωστή από το χάος, όποιος έχει βρεθεί να «πλέει» στο άγνωστο (κυριολεκτικά), όποιος είδε τη ζωή του να φτάνει σε ένα ανοίκειο τέλος και μετά να ανακτάται δεν επιστρέφει ο ίδιος άνθρωπος. Από την εκτόξευση έως την επάνοδο ο χρόνος δεν μετρείται με 24ωρα. Το βήμα στη Σελήνη, το ίχνος που αφήνει κανείς πέρα από τη Γη, δεν μοιάζει με τίποτα από αυτά που γνωρίζουμε. Οι παρομοιώσεις («είναι σαν») παραπέμπουν σε σύγκριση του δυνατού με το αδύνατο. Πώς είναι το «αδύνατο»;

Και ο ίδιος ο Σέρναν, για να το ορίσει, επιστρέφει στην παιδική ηλικία του: «Μου έλεγε ο πατέρας μου "πάντα να βάζεις τα δυνατά σου, και μια μέρα, σου το υποσχομαι, θα εκπληξείς τον εαυτό σου"». Προς το τέλος του ντοκιμαντέρ επανέρχεται στις πατρικές συμβουλές, από τον ρόλο του πατέρα και του παππού, για να παροτρύνει τους νέους: «Ονειρευτείτε το αδύνατο και μετά προσπαθήστε το. Εγώ περπάτησα στο φεγγάρι. Τι δεν μπορείτε να κάνετε εσείς».

Η συμβουλή «δεν υπάρχει τίποτα ανέφικτο» από κάποιον που γνώρισε τι σημαίνει ταχύτητα 24.791 μιλίων την ώρα, «τη μεγαλύτερη με την οποία ταξίδεψε ποτέ ανθρώπινο πλάσμα», εμπνέει, αλλά έχει και μια πλευρά ξένη, αδιανόητη. Ακόμη και σήμερα, πενήντα χρόνια μετά, με την επιστήμη να συζητάει τη μετοίκηση σε άλλους πλανήτες, το βίωμα του Σέρναν και των συναδέλφων του δεν είναι εύκολα κατανοητό. Ούτε για τις οικογένειές τους («το 60% από εμάς χώρισε», ομολογεί)· οι γυναίκες τους, τα παιδιά τους έζησαν αλλόκοτα. Ακόμη και η χηρεία των συζύγων αστροναυτών που χάθηκαν (οι τρεις του Apollo 1 κήκαν μέσα στην κάψουλα, πριν εκτοξευτούν) δεν είναι «κανονική».

Σαν οι άνθρωποι αυτοί να υπήρξαν και να μην υπήρξαν, να μη γεφύρωσαν ποτέ το εδώ με το εκεί, να μην «πέταρεψαν» ποτέ στη Γη. Η πρώτη σύζυγος του Σέρναν λέει στον φακό: «Αν νομίζετε ότι είναι τρομακτικό να πάει κανείς στο φεγγάρι, δοκιμάστε να μένετε σπίτι».

Στα τελευταία περίπου 15 λεπτά της ταινίας του Στάνλεϊ Κιούμπρικ «2001: Η Οδύσσεια του Διαστήματος», ο μοναδικός επιζών από το πλήρωμα, Ντέιβιντ Μπόουμαν, περνάει σε μιαν άλλη διάσταση μέσω μιας «αστρικής πύλης». Το ταξίδι, ένα κρεσέντο χρωμάτων, μια ψυχεδελική έκρηξη, εκστατικά για τον θεατή. Ο επιζών δεν είναι πια ο ίδιος. Βλέπει τον εαυτό του στο μέλλον και στο παρελθόν. «Γίνεσαι» το παρελθόν και το μέλλον, την ίδια στιγμή. Η γέννηση και ο θάνατος. Αξεδιάλυτα. Κάπως έτσι.

Από το «Σπούτνικ 1» στο «Απόλλων 11»

Ο αγώνας δρόμου ΗΠΑ και ΕΣΣΔ για την κυριαρχία στο Διάστημα από τα τέλη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι την προσεγγίνωση

Του **ΑΛΕΞΗ ΔΕΛΗΒΟΡΙΑ**

Ο άνθρωπος πάντα αισθανόταν δέος μπροστά στο μυστήριο του έναστρου ουρανού. Το δέος των αρχαίων λαών για τα ουράνια φαινόμενα αποτυπώθηκε από την πρώτη κιόλας στιγμή στη θεοποίηση του Ηλιου, των πλανητών και της Σελήνης, στις δεισιδαίμονες προκαταλήψεις των ανθρώπων για την υποτιθέμενη επιρροή που τα ουράνια σώματα ασκούσαν στις ζωές τους και στις θρησκευτικές ιεροτελεστίες τους. Η απαρχή των επιστημών, η πρώτη δηλαδή προσπάθεια να δοθούν φυσικές εξηγήσεις για τα φυσικά φαινόμενα, ώστε να ερμηνευθεί αυτός ο «εξάισιος νέος κόσμος» με ορθολογικό τρόπο, απαλλαγμένο από τις θρησκευτικές και δεισιδαίμονες αντιλήψεις του παρελθόντος, αποτυπώθηκε για πρώτη φορά στην Ιστορία με την έλευση των προσωκρατικών φυσικών φιλοσόφων. Με το πέρασμα των αιώνων, καθώς οι επιστημονικές γνώσεις αυξάνονταν και τα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα διαδέχονταν το ένα το άλλο, η εσωτερική ανάγκη του ανθρώπου να κατανοήσει τον κόσμο και τα φυσικά φαινόμενα οδήγησε σε μια σειρά από επαναστατικές ανακαλύψεις. Ξεκινώντας με τη μεγάλη συνεισφορά του Κοπέρνικου, του Κέπλερ, του Γαλιλαίου και του Νεύτωνα, η προσπάθεια αυτή κορυφώθηκε στο πρώτο τέταρτο του 20ού

αιώνα με την ανάπτυξη της κβαντικής φυσικής και των θεωριών της σχετικότητας, που αποτελούν και τα θεμέλια της σύγχρονης επιστήμης. Την ίδια περίπου εποχή, οι μεγάλοι θεωρητικοί πρόδρομοι της εξερεύνησης του Διαστήματος θεμελιώσαν την επιστήμη της πυραυλικής, δίνοντας σάρκα και οστά στα όνειρα του ανθρώπου για την εξερεύνηση άλλων κόσμων.

Και όμως, όταν τελικά ο Νιλ Αρμstrong έκανε το 1969 το πρώτο του «μικρό βήμα» στην επιφάνεια της Σελήνης, αυτό το «γίγαντιο άλμα για την ανθρωπότητα» δεν ήταν τόσο το αποτέλεσμα ενός συναρπαστικού ταξιδιού για την αποκρυπτογράφηση των μυστικών του Διαστήματος, όσο το αποτέλεσμα του σκληρού και αδυσώπητου ανταγωνισμού μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων της εποχής: της Σοβιετικής Ένωσης (ΕΣΣΔ) και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΗΠΑ).

Πραγματικά, στα τέλη περίπου του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, τότε που είχαν ήδη αρχίσει να διαμορφώνονται οι συνθήκες γι' αυτό που έμελλε να μείνει γνωστό στην Ιστορία ως Ψυχρός Πόλεμος, οι Αμερικανοί και οι Σοβιετικοί είχαν αποδυθεί σε έναν άνευ προηγουμένου αγώνα δρόμου, προκειμένου να αρπάξουν ο ένας από τα χέρια του άλλου τους Γερμανούς επιστήμονες που είχαν συμβάλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της γερμανικής πολεμικής μηχανής. Με την «Επιχείρηση Συνδετήρας», μάλιστα, οι Αμερικανοί μετέφεραν στις ΗΠΑ πολλούς Γερμανούς επιστήμονες, αρκετοί από τους οποίους ήταν ενεργά μέλη του Γερμανικού Ναζιστικού Κόμματος, ακόμη και εγκληματίες πολέμου. Ένας απ' αυ-

Φωτογραφία της Σελήνης τραβηγμένη από τον ερασιτέχνη αστρονόμο Γιώργο Ταρσούδη. Διακρίνονται τα σημεία των έξι προσσεληνώσεων.

τούς ήταν και ο Βέρνερ φον Μπράουν, που συνέβαλε στον σχεδιασμό και την κατασκευή των ιπτάμενων βομβών-πυραύλων V2. Οι πυραύλοι Saturn V (Κρόνος 5), οι οποίοι έστειλαν τους πρώτους αστροναύτες στη Σελήνη, ήταν πρωτίστως δικό του επίτευγμα.

Τεχνολογική διεκυστίνδα

Καθώς, λοιπόν, οι σφαίρες επιρροής των ΗΠΑ και της ΕΣΣΔ διαμορφώνονταν με την ίδρυση του ΝΑΤΟ και του Συμφώνου της Βαρσοβίας, η διαμάχη των δύο πόλων οδήγησε σε έναν πολύχρονο ανταγωνισμό για την επιβεβαίωση των πολιτικών τους θέσεων και την υπερίσχυση των στρατηγικών

τους στόχων. Αναπόσπαστο τμήμα σε αυτή τη διαμάχη αποτέλεσε η επιστημονική και τεχνολογική διεκυστίνδα μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων, η οποία παράλληλα με την κούρσα των εξοπλισμών οδήγησε αναπόφευκτα και στην κούρσα για την κατάκτηση του Διαστήματος. Έτσι, οι διαστημικές πρωτιές που αφορούσαν στην εξερεύνηση του Διαστήματος, όπως η κατασκευή και η τοποθέτηση σε τροχιά τεχνητών δορυφόρων, η αποστολή ανθρώπων στο Διάστημα και η προσσεληνώση αστροναυτών στη Σελήνη αποτέλεσαν μέσα σε αυτό το ψυχροπολεμικό κλίμα της εποχής κεφαλαιώδεις στόχους προς επίτευξη.

Το πρώτο διαστημικό ρεκόρ, που σηματοδότησε και επίσημα πλέον την έναρξη του αμερικανοσοβιετικού ανταγωνισμού για την κατάκτηση του Διαστήματος, καταρρίφθηκε από την ΕΣΣΔ στις 4 Οκτωβρίου 1957 με την εκτόξευση του Σπούτνικ 1, του πρώτου τεχνητού δορυφόρου. Αυτή η εντυπωσιακή για την εποχή της επιτυχία των Σοβιετικών ισοδυναμούσε για πολλούς Αμερικανούς με ένα διαστημικό Περλ Χάρμπορ. Πολύ περισσότερο δε που, λίγο αργότερα, την ακολούθησε η εξίσου εντυπωσιακή καταστροφή του αμερικανικού Vanguard TV3 σχεδόν αμέσως μετά την εκτόξευσή του, η οποία μάλιστα μεταδόθηκε ζωντανά από την τηλεόραση, επιτεινώντας το αίσθημα αποτυχίας των Αμερικανών καταμεσής του Ψυχρού Πολέμου. Το αμερικανικό Κογκρέσο, θορυβημένο από αυτό που θεωρούσε απειλή για την ασφάλεια και την τεχνολογική υπεροχή των ΗΠΑ, προέτρεψε σε άμεση αντίδραση. Συνειδητοποιώντας ότι η πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ στο Διάστημα θα ήταν εφικτή μόνο με την ίδρυση μιας νέας υπηρεσίας, η οποία θα σχεδίαζε και θα υλοποιούσε όλες τις μη στρατιωτικές δραστηριότητές τους στο Διάστημα, ο Αμερικανός πρόεδρος Ντουάιτ Αϊζενχάουερ υπέγραψε στις 29 Ιουλίου 1958 την ίδρυση της NASA, η οποία ξεκίνησε τη λειτουργία της δύο μήνες αργότερα.

Και όμως, αρκετές από τις διαστημικές πρωτιές που ακολούθησαν, συνέχισαν να καταρρίπτονται από την ΕΣΣΔ, με χαρακτηριστικότερο, ίσως, παράδειγμα τη θρυλική πτήση του

Βοστόκ 1 στις 12 Απριλίου 1961, στη διάρκεια της οποίας ο Σοβιετικός κοσμοναύτης Γιούρι Γκαγκάριν έγινε ο πρώτος άνθρωπος που πέταξε στο Διάστημα. Η αμερικανική πλευρά άρχισε πλέον να συνειδητοποιεί ότι την τελική και πιο εντυπωσιακή παρτίδα αυτού του διαστημικού πόκερ θα κέρδιζε η πλευρά που θα έστελνε με επιτυχία και ασφάλεια τον πρώτο άνθρωπο στη Σελήνη.

Ο πρόεδρος Τζον Φ. Κένεντι, όμως, αναλογιζόμενος τις συνέπειες μιας ενδεχόμενης αποτυχίας, δίσταζε αρχικά να υιοθετήσει την ιδέα μιας επανδρωμένης αποστολής στη Σελήνη. Γι' αυτό, προτού δεσμεύσει το αμερικανικό έθνος στην επίτευξη αυτού του στόχου, απαίτησε από τη NASA αποδείξεις ότι η αποστολή αστροναυτών στο Διάστημα μπορεί να γίνει με σχετική έστω ασφάλεια. Την απόδειξη αυτή την έδωσε στις 5 Μαΐου 1961 ο Άλαν Σέπαρντ, ο πρώτος Αμερικανός που πέταξε στο Διάστημα, υλοποιώντας τον βασικό στόχο του διαστημικού προγράμματος Mercury (Ερμής). Λίγες μέρες αργότερα, στις 25 Μαΐου 1961, ο πρόεδρος Κένεντι με την ιστορική του ομιλία προς το Κογκρέσο έθετε ως στόχο την αποστολή αστροναυτών στη Σελήνη, που εντέλει θα υλοποιούνταν με το πρόγραμμα Apollo (Απόλλων).

Ωστόσο, πολλά ερωτήματα, κομβικής σημασίας για την υλοποίηση του προγράμματος Apollo, εξακολουθούσαν να παραμένουν αναπάντητα.

Ο κ. Αλέξης Δεληβοριάς είναι αστροφυσικός στο Νέο Ψηφιακό Πλανητάριο του Ιδρύματος Ευγενίδου.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ
Organised by

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

ΝΥΧΤΕΣ 2019

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

22.07 ΔΕΥ / Mon 20:30
ΠΛΑΤΕΙΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ / Phaneromeni Square
VIBES OF LIFE
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΝΕΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓΙΩΝ ΟΜΟΛΟΓΗΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS +
A youth concert by the Cultural Workshop of Ayii Omologites as part of the Erasmus + program

23.07 ΤΡΙ / Tue 20:30
ΠΟΛΥΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΡΥΣΑΛΙΝΙΟΤΙΣΣΑΣ / Chrysaliniotissa Craft Center
SUMMER BREEZE
ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΕ ΤΟ CONCORDIA STRING QUARTET / Music from the movies and the world with the Concordia String Quartet

25.07 ΠΕΜ / Thu 20:30
ΠΛΑΤΕΙΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ / Phaneromeni Square
SOUNDS OF NICOSIA
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΓΙΑ ΦΩΝΗ ΚΑΙ ΑΡΠΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΑΡΙΝΑ ΠΟΥΡΙΤΑ / A music performance with Marina Purita

30.07 ΤΡΙ / Tue 20:30
ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ, ΚΑΪΜΑΚΛΙ / Ayias Varvaras Square, Kaimakli
ΘΑ ΣΕ ΞΑΝΑΒΡΩ ΣΤΟΥΣ ΜΠΑΞΕΔΕΣ / A musical tribute to the poet Manos Eleftheriou
ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΜΑΝΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ - ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΑΝΗ

ΧΟΡΗΓΟΙ
Sponsors

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
Free entrance

www.nicosia.org.cy

NicosiaMunicipality

ΧΟΡΗΓΟΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Communication
Sponsor

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΡΚΟΛΗΣ

Τραγουδάμε τους ιωνίτες μας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

ΣΟΦΙΑ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ

29

ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΛΑΡΝΑΚΑΣ 2019

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΙΤΙΟΥ

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 21:00

29

ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

7777 7040

ticketmaster company

7777 7040

7777 7040

24665795

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

24665795

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

24665795

«Moon Hoax», η γέννηση και η κρυφή γονιτεία του

Προσελυνώσεις και θεωρίες συνωμοσίας

Του ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Για το κοσμοϊστορικό «μεγάλο βήμα για την ανθρωπότητα» στην επιφάνεια του φεγγαριού το 1969, η NASA απασχόλησε συνολικά 400.000 εργαζόμενους, ξόδεψε το αστρονομικό ποσό των 30 δισ. δολαρίων και μετέφερε τέσσερις τόνους πετρωμάτων από τη Σελήνη για περαιτέρω έρευνα.

Για τη διάδοση της συνωμοσίας πως η προσσελήνωση είναι απάτη (Moon Hoax), από την άλλη, χρειάστηκε μονάχα ένα άτομο. Το 1974, ο συγγραφέας, επιλοποιός και πρώην εργαζόμενος μιας εταιρείας που είχε συνεργαστεί με τη NASA, Μπιλ Κέισινγκ, εξέδωσε με υπέρογκα δικά του έξοδα το βιβλίο «Ποτέ δεν πήγαμε στο φεγγάρι» (We Never Went To The Moon), στο οποίο ισχυριζόταν πως η προσεδάφιση στη Σελήνη ήταν ένα καλογορισμένο κινηματογραφικό τέχνασμα. Σε πέντε μόλις χρόνια, το βιβλίο του κατάφερε να πείσει το ένα τρίτο του αμερικανικού πληθυσμού.

Φέτος γιορτάζουμε την επέτειο των πενήντα χρόνων από την ιστορική διαστημική αποστολή, οι αποδείξεις είναι πλέον αδιαμφισβήτητες, ωστόσο το πνεύμα του Κέισινγκ θριαμβεύει στα συνωμοτικά διαδικτυακά φόρουμ και στις σκοτεινές γωνιές του YouTube. Ενδεχομένως και άθελά του, τη δεκαετία του '70 ο Κέισινγκ γέννησε τη μητέρα των σύγχρονων θεωριών συνωμοσίας, την υπόθεση-σύμβολο που ανά τα χρόνια έγινε το λάβαρο δεκάδων αμφισβητιών, από τους οπαδούς της επίπεδης Γης μέχρι την κοινότητα των αντιεμβολιαστών και τους συνωμοσιολόγους της 11ης Σεπτεμβρίου. Οι οπαδοί του «Moon Hoax» έφτασαν στο σημείο να ισχυριστούν πως η NASA είχε προσλάβει ως σκηνοθέτη τον... Στάνλεϊ Κιούμπρικ. Μάλιστα, το 1978 ο Πίτερ Χάιανς γύρισε και ένα εξαιρετικό κινηματογραφικό θρίλερ συνωμοσίας, το «Αιγόκερως 1», με μια στιμμένη από τη NASA αποστολή στον Άρη.

Σύγχρονες έρευνες τοποθετούν το ποσοστό των Αμερικανών που δυσπιστούν για την προσεδάφιση στη Σε-

λήνη κοντά στο 10% του πληθυσμού, ενώ στη Ρωσία το 57% των ερωτηθέντων θεωρούν πως οι ΗΠΑ δεν βρέθηκαν ποτέ στο φεγγάρι. Παράλληλα, έπειτα από δεκαετίες υποχώρησης των συνωμοσιολόγων, τα τελευταία χρόνια οι αριθμοί τους αυξάνονται ταχύτατα και τα αποκαθλωμένα επιχειρήματά τους επανεμφανίζονται δριμύτερα στο δαιδαλώδες Διαδίκτυο. Την εποχή που η τεκνοφοβία και ο πανικός για τις ψευδείς ειδήσεις κυριαρχούν, η ιστορία της διάδοσης του «Moon Hoax» είναι ένα αρκετά χρήσιμο εργαλείο για να αναρωτηθεί κανείς για τις θεωρίες συνωμοσίας του «τώρα» και του «τότε». Από τη μία, μας θυμίζει πως στη συνωμοσι-

Το 1974, ένας πρώην εργαζόμενος εταιρείας που είχε συνεργαστεί με τη NASA εξέδωσε με δικά του έξοδα το βιβλίο «Ποτέ δεν πήγαμε στο φεγγάρι».

ολογία δεν υπάρχει παρθενόγνεση, πως οι αμφισβητίες υπήρχαν πολύ πριν από την άνοδο του αλγορίθμου και πως η επίμονη άρνηση του όποιου αποδεικτικού στοιχείου ίσως έγκειται σε μια βαθύτερη, διαχρονική ανθρώπινη ανάγκη για αμφισβήτηση. Από την άλλη, όμως, αποδεικνύει πως οι συνθήκες που διαμορφώνουν τα σύγχρονα αφηγήματα και τη δημιουργία κοινοτήτων γύρω από αυτά έχουν αλλάξει ανεπιστρεπτι.

Ενας κοινός, καταλυτικός παράγοντας τόσο της δεκαετίας του '70 όσο και του σήμερα, αφορά το πολιτικό κλίμα και την ευρύτερη κρίση εμπιστοσύνης που χαρακτηρίζει και χαρακτηρίζει το εσωτερικό των ΗΠΑ. Ελάχιστα χρόνια μετά την πρώτη προσσελήνωση, και τις άλλες πέντε που ακολούθησαν, οι Αμερικανοί πολίτες μαθαίνουν από αποκαλυπτικά έγγραφα του Πενταγώνου πως η κυβέρνηση Τζόνσον είχε πει συστηματικά ψέματα για τις λεπτομέρειες του ντροπιαστικού πολέμου στο Βιετνάμ, ενώ οι τηλεοράσεις ασχολούνται καθημερινά με τις ακροάσεις του σκανδάλου Γουότεργκέιτ και τις θεωρίες για τη δολοφονία Κένεντι. «Οι υποθέσεις αυτές επηρέασαν τρομερά την ψυχοσύνθεση των Αμερικανών,

Η πιο διάσημη, ίσως, φωτογραφία από την πρώτη προσσελήνωση: ο Μπαζ Ολντριν φωτογραφίζεται από τον Νιλ Αρμστρονγκ στη θάλασσα της Νηνεμίας, όπου προσεδάφιστηκε η σεληνάκατος «Αετός».

συνβάλλοντας σε μια μετάβαση από την πρώιμη ψυχροπολεμική φοβία απέναντι σε εξωτερικούς εχθρούς όπως οι κομμουνιστές, στην νευρική εμμονή πως το αμερικανικό κράτος και τα μίντια συνωμοτούν ενάντια στους πολίτες» αναφέρουν στη μελέτη τους «Η ανατομία της απόρριψης της επιστήμης» οι ψυχολόγοι Στέφαν Λεγουαντόσκι και Κλάους Ομπεράουερ. Αργότερα, οι αναλύτες αναφέρουν πως ο σύγχρονος πόλεμος ενάντια στα μέσα ενημέρωσης –τα οποία ολόένα και περισσότεροι ηγέτες του δυτικού κόσμου έχουν φτάσει να αποκαλούν «εχθρό του λαού»– δημιουργούν ένα αντίστοιχο κλίμα.

Παράλληλα με τον φόβο για τον Μεγάλο Αδερφό, το βιβλίο του Κέισινγκ δημιούργησε μια νέα και ανατρεπτική προσέγγιση στη συνωμοσιολογία, η οποία δεν βασίζεται πλέον στην αποκάλυψη κατεσταλμένων πληροφοριών αλλά στην ερμηνεία και αποικοδόμηση διαθέσιμων στοιχείων. Το «Moon Hoax» δεν περιείχε σχεδόν κανένα επίσημο κρατικό αρχείο – η επιχειρηματολογία του επικεντρώθηκε κυρίως στην ανάλυση του υπάρχοντος φωτογραφικού υλικού εγείροντας διάφορα ασύνδε-

τα ερωτήματα για την απουσία των αστεριών, την ανεξήγητη γωνία στη σκιά της αμερικανικής σημαίας, τα μυστήρια σύμβολα στην επιφάνεια της Σελήνης και ούτω καθεξής. «Η χρήση του οπτικού στοιχείου ήταν κρίσιμη, και η βάση της θεωρίας είναι πως ο καθένας μπορεί να εξελιχθεί σε αυτοδίδακτο ντετέκτιβ και να ψάχνει για ασυνέπειες στα δεδομένα» αναφέρει επί τούτου ο ειδήμων στη συνωμοσιολογία και συγγραφέας του βιβλίου «Ο Πολιτισμός της Συνωμοσιολογίας», Πίτερ Νάρτ, σε πρόσφατο άρθρο του.

Το Διαδίκτυο

Η προσέγγιση αυτή ταιριάζει γάντι με την ψυχολογία του σύγχρονου χρήστη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης – μόνο που τόσο το οπτικό στοιχείο όσο και οι συνομιλητές των συνωμοσιολόγων έχουν πλέον αλλάξει. Οι ομοϊδεάτες που παλαιότερα βασιζόνταν σε φυλλάδια και φέιγ βολάν και βρίσκονταν σε σχετική απομόνωση, ξαφνικά μπορούν να συνδεθούν με κοινότητες σκεπτικιστών ανά τον κόσμο με το πάτημα ενός κουμπιού, ενώ η αλγοριθμική επιμέλεια του περιεχομένου των social media λειτουργεί στο πα-

ρασκάνιο ως επιταχυντής. Μέσα σε δύο μήνες, ένα συνωμοσιολογικό βίντεο στο YouTube που αναπαρήγαγε τα επιχειρήματα του Κέισινγκ κατάφερε να συγκεντρώσει τέσσερα εκατομμύρια επισκέπτες – όσα αντίτυπα πούλησε το βιβλίο στον πρώτο χρόνο κυκλοφορίας του. Τα πρόσφατα άλματα στη τεχνολογία συνθετικής φωνής και επιμέλειας της εικόνας, παράλληλα, επιτρέπουν πλέον τη δημιουργία ρεαλιστικών ψευδών βίντεο, προσφέροντας ένα ακόμα όπλο στους συνωμοσιολόγους.

«Το γεγονός που με απασχολεί περισσότερο είναι η ιστορική μνήμη – όσο ο χρόνος κυλά και τα ταξίδια των αποστολών του «Απόλλωνα» βρίσκονται ολοένα πιο πίσω μας, τόσο λιγότεροι άνθρωποι το θυμούνται και είναι πιο επιρρεπείς στους αμφισβητίες», ανέφερε πρόσφατα με ανασταναγμό ο Ρότζερ Λαούνιους, πρώην επικεφαλής ιστορικός της NASA, σε παρουσίασή του. «Η πραγματικότητα είναι ότι το Διαδίκτυο επιτρέπει στα παραμύθια να αγγίζουν μεγαλύτερο κοινό απ' όσο ποτέ άλλοτε. Αλλά στην ουσία του, το φαινόμενο είναι το ίδιο: η Αμερική αγαπάει όσο τίποτε άλλο μια καλή θεωρία συνωμοσίας», συμπλήρωσε.

Ο Ολντριν φωτογραφίζεται από τον Αρμστρονγκ να στέκεται πλάι σε σεισογράφο που μόλις εγκατέστησαν πάνω στη Σελήνη.

1963: Ο Βέρνερ φον Μπράουν (αριστερά) με τον πρόεδρο Κένεντι.

Η επιστροφή των τριών αστροναυτών στον Ειρηνικό Ωκεανό, όπου τους υποδέχονται άνδρες του αεροπλανοφόρου «Χορνέτ».

«Απόλλων 1»

Αποστολή: δοκιμή στο έδαφος, 27 Ιανουαρίου 1967. Πλήρωμα: Βέρτζιλ «Γκας» Γκρίσομ, Εντ Ουάιτ, Ρότζερ Τσάφι. Σκοτώθηκαν όλοι εξαιτίας φωτιάς στον θαλαμίσκο εδάφους.

«Απόλλων 7»

Εκτόξευση: 11 Οκτωβρίου 1968. Αποστολή: Δοκιμή θαλαμίσκου γύρω από τη Γη. Πλήρωμα: Ουόλτερ Σιρά, Ντον Αϊζελ, Ουόλτερ Κάνινγκχαμ.

«Απόλλων 8»

Εκτόξευση: 8 Δεκεμβρίου 1968. Αποστολή: Δοκιμή θαλαμίσκου σε σεληνιακή τροχιά. Πλήρωμα: Φρανκ Μπόρμαν, Τζέιμς Λόβελ, Ουίλιαμ Άντερς.

«Απόλλων 9»

Εκτόξευση: 3 Μαρτίου 1969. Αποστολή: Δοκιμή σεληνιακού σε γήινη τροχιά. Πλήρωμα: Τζέιμς Μακντίβιτ, Ράσελ Σβάικαρτ, Ντέιβιντ Σκοτ.

«Απόλλων 10»

Εκτόξευση: 18 Μαΐου 1969. Αποστολή: Δοκιμή για την

επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Τόμας Στάφορντ, Τζον Γιανγκ, Γιουτζιν Σέρναν.

«Απόλλων 11»

Εκτόξευση: 16 Ιουλίου 1969. Αποστολή: 1η επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Νιλ Αρμστρονγκ, Εντουιν «Μπαζ» Ολντριν, Μάικλ Κόλινς.

«Απόλλων 12»

Εκτόξευση: 14 Νοεμβρίου 1969. Αποστολή: 2η επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Πιτ Κόνραντ, Ρίτσαρντ Γκόρντον, Άλαν Μπιν.

«Απόλλων 13»

Εκτόξευση: 11 Απριλίου 1970. Αποστολή: Επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Τζέιμς Λόβελ, Τζακ Σουίγκερτ, Φρεντ Χέιζ. Απέτυχε λόγω βλάβης.

«Απόλλων 14»

Εκτόξευση: 31 Ιανουαρίου 1971. Αποστολή: 3η επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Άλαν Σέαρντ, Στούαρτ Ρούσα, Εντγκαρ Μίσελ.

«Απόλλων 15»

Εκτόξευση: 26 Ιουλίου 1971. Αποστολή: 4η επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Ντέιβιντ Σκοτ, Άλφρεντ Γουόρντεν, Τζέιμς Ιρβιν.

«Απόλλων 16»

Εκτόξευση: 16 Απριλίου 1972. Αποστολή: 5η επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Τζον Γιανγκ, Τόμας Μάτινγκλι, Τσαρλς Ντιουκ.

«Απόλλων 17»

Εκτόξευση: 7 Δεκεμβρίου 1972. Αποστολή: 6η επανδρωμένη προσσελήνωση. Πλήρωμα: Γιουτζιν Σέρναν, Ρόναλντ Εβανς, Χάρισον Σμιτ.

Το πιο μοναχικό πλάσμα στο σύμπαν

Η ιστορία του Μάικλ Κόλινς, του τρίτου αστροναύτη που βρισκόταν αποκομμένος σε τροχιά γύρω από τη Σελήνη

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Λίγες ημέρες μετά την επιστροφή του τριμελούς πληρώματος του «Απόλλων 11» στη Γη, ο Μάικλ Κόλινς ξεχώρισε μια επιστολή ανάμεσα στις εκατοντάδες που έλαβε. Την υπέγραφε ο Τσαρλς Λίντμπεργκ, ο αεροπόρος-ινδάλμα στην Αμερική, κάρη στην πρώτη διατλαντική πτήση που είχε πραγματοποιήσει (και μάλιστα sólo - μόνος του) το 1927. Ο Λίντμπεργκ είχε πετάξει άγρυπνος για τρία μερόνυχτα με το «Πνεύμα του Σεντ Λούις», από το Λονγκ Άιλαντ στο Παρίσι, δίχως καμία επαφή με τον έξω κόσμο στο διάστημα αυτό. «Φυσικά», έγραφε σε κάποιο σημείο ο Λίντμπεργκ πετώντας ως επιβάτης στο αεροπλάνο, με προορισμό τη Μανίλα, «αφού ξεκινήσατε την τροχιά σας γύρω από τη Σελήνη, η προσοχή της τηλεόρασης στράφηκε στην προσεδάφιση και στον περίπατο πάνω στη Σελήνη. Παρακολούθησα κάθε λεπτό του περιπάτου που οπωσδήποτε παρουσίαζε απεριόριστο ενδιαφέρον. Αλλά μου φαίνεται ότι εσείς είχατε μιαν εμπειρία ακόμα μεγαλύτερης βαθύτητας – τις ώρες που περάσατε μόνος, σε τροχιά γύρω από το φεγγάρι, και με περισσότερο χρόνο για διάφορους συλλογισμούς. »Πρέπει να ήταν φανταστική εμπειρία –μόνος, να κοιτάζετε ένα ξένο ουράνιο σώμα, σαν ένας θεός του Διαστήματος! Υπάρχει μια ιδι-

αιτερότητα στη μονακτικότητα που όσοι δεν την έχουν βιώσει, την αγνοούν– να είσαι μόνος και μετά να επιστρέφεις στους συνανθρώπους σου και πάλι. Ζήσατε μια μοναξιά που ποτέ νωρίτερα δεν γνώρισε άλλος άνθρωπος. Πιστεύω πως θα σας δώσει την ευκαιρία να σκεφτείστε και να νιώθετε με μεγαλύτερη διαύγεια. Κάποια στιγμή στο μέλλον, θα ήθελα να ακούσω τα συμπεράσματά σας πάνω σε αυτό το ζήτημα. »Όσο για μένα, ένιωσα πιο κοντά σε εσάς, κατά κάποιο τρόπο, παρά στους άλλους δύο συναδέλφους σας, τους οποίους είδα να περπατάνε πάνω στο φεγγάρι. Θα ξεκινήσουμε σε λίγο την κάθοδό μας προς τη Μανίλα οπότε πρέπει να κλείσω εδώ αυτή την επιστολή. Τσαρλς Α. Λίντμπεργκ »ΥΓ. Φυσικά, αντιλαμβάνομαι ότι την αίσθηση της μοναξιάς που σας διακατείχε, τη διέκοπτε κάθε τόσο το Κέντρο Ελέγχου στο Χιούστον· θα πρέπει όμως να υπήρξαν διαστάγματα σωπής στο ενδιαμέσο – ελπίζω αρκετά. Όταν πετούσα, χρόνια πριν, δεν είχα αυτό το πρόβλημα, να πρέπει να αντιμετωπίσω τις ραδιοεπικοινωνίες». Δεν θα μπορούσε να είναι περισσότερο ακριβής ο συλλογισμός του γερο-Λίντμπεργκ. Από τη θρυλική αποστολή «Απόλλων 11», το μεγάλο μερίδιο της δόξας πήραν οι Αρμυστρονγκ και Ολντριν που πάτησαν στη σταχτιά άμμο της Σελήνης. Ο Κόλινς όμως παρέμεινε σε χαμηλή τροχιά γύρω από τη Σελήνη, στον θαλαμίσκο «Κολούμπια». Το σχέδιο, σε όλες τις προσσεληνώσεις, και σε εκείνες που ακολούθησαν («Απόλλων 12», «13», «14», «15», «16» και «17») ήταν αυτό: το διαστημόπλοιο που με-

Ο Μάικλ Κόλινς μόνος στον θαλαμίσκο «Κολούμπια», σε τροχιά γύρω από τη Σελήνη, αυτοφωτογραφίζεται με χρονοδιακόπτη στην κάμερά του.

ταφέρει τους τρεις αστροναύτες, με το που μπαίνει σε τροχιά γύρω από τη Σελήνη, χωρίζεται σε δύο μέρη: στη σεληνάκατο που θα μεταφέρει τους δύο εκ των τριών στην επιφάνεια του δορυφόρου της Γης και στον θαλαμίσκο που θα συνεχίσει να είναι σε τροχιά ωστόσο ολοκληρωθεί η αποστολή στην επιφάνεια της Σελήνης και γίνει η επανένωση για την επιστροφή στη Γη. Στην περίπτωση του «Απόλλων 11», η σεληνάκατος ονομαζόταν «Αετός», ενώ ο θαλαμίσκος «Κολούμπια». Όταν έφτασε η στιγμή της αποκόλλησης, ο Κόλινς απέμεινε μόνος στο «Κολούμπια» για τουλάχιστον

ένα εικοσιτετράωρο. Αυτό που ελάχιστοι γνωρίζουν είναι πως κάθε φορά που ο θαλαμίσκος περνούσε στη σκοτεινή πλευρά της Σελήνης (το φεγγάρι δεν περιστρέφεται γύρω από τον άξονά του όπως η Γη, συνεπώς η ίδια πάντοτε πλευρά είναι ορατή σε εμάς), ο Κόλινς έχανε κάθε επαφή με τη Γη και τους δύο συναδέλφους του πάνω στη Σελήνη. Για περίπου μισή ώρα, δηλαδή, ο Μάικλ Κόλινς ήταν το πιο μοναχικό ανθρώπινο πλάσμα σε όλο το σύμπαν! Μέσα από τον θαλαμίσκο «Κολούμπια», ο Κόλινς τράβηξε πολλές φωτογραφίες. Σε μία από αυτές, απεικονίζεται η σεληνάκατος «Αετός»

(με τους δύο άλλους αστροναύτες) να πλυσιάζει για την επανένωση. Η αποστολή είχε σχεδόν ολοκληρωθεί και πλησίαζε η κρίσιμη ώρα για την επιστροφή στη Γη. Στη φωτογραφία βλέπουμε τη σεληνάκατο, μέρος της επιφάνειας της Σελήνης και τη Γη, ένα μικρό «μισοφέγγαρο», να πλέει στο Διάστημα. Είναι όντως από τις πιο γνωστές φωτογραφίες της κοσμοϊστορικής εκείνης διαστημικής αποστολής. Κάτι όμως μας διαφεύγει εδώ. Ο Κόλινς, που τράβηξε εκείνη τη φωτογραφία, ήταν το μοναδικό ανθρώπινο πλάσμα, ζωντανό ή νεκρό, που δεν περιλαμβανόταν στο εν λόγω κάδρο. Πέρα δηλαδή από τους Αρμυστρονγκ και Ολντριν (που βρίσκονταν εντός της σεληνακάτου), ολόκληρη η ανθρωπότητα βρισκόταν στη Γη, στο βάθος. Το υλικό όσων είχαν πεθάνει βρισκόταν στη Γη, όπως επίσης το υλικό όσων επρόκειτο να γεννηθούν (μέσω των μελλοντικών παππούδων και γονέων). Ο μόνος που απουσίαζε ήταν ο ίδιος ο Κόλινς! Σε μία από τις σιωπηλές διελεύσεις στη σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού ο Κόλινς κράτησε μερικές ενδιαφέρουσες σημειώσεις. Και εδώ θα πρέπει να πούμε ότι σε αντίθεση με τους Αρμυστρονγκ και Ολντριν, που είχαν τρόπο σκέψης περισσότερο τεχνοκρατικό, στρατιωτικό, ο Κόλινς αποδείχθηκε πιο στοχαστικός και ανθρώπινος (τουλάχιστον σε εκείνες τις τρομακτικές στιγμές). Το αποδεικνύει και το εκπληκτικό βιβλίο που έγραψε το 1974 (και το έγραψε ολομόναχος) με τίτλο «Μεταφέροντας τη φωτιά. Τα ταξίδια ενός αστροναύτη» (Carrying the Fire. An Astronaut's Journey). Το βιβλίο βασίστηκε και σε σημειώσεις που κράτησε τις ώρες της συμπαντικής του μο-

ναξιάς μέσα στο «Κολούμπια». Σε κάποιο άλλο σημείο του βιβλίου του, ο Κόλινς σημειώνει πως έως σήμερα, αυτό που νιώθει είναι πως υπάρχουν δύο φεγγάρια: αυτό που κοιτάζουμε όλοι από τη Γη όταν έχει πανσέληνο· κι εκείνο που έζησε ο ίδιος μέσα από τον θαλαμίσκο. Ο Κόλινς ουδέποτε αισθάνθηκε μειονεκτικά σε σχέση με τους Αρμυστρονγκ και Ολντριν. Ήξερε από την αρχή την αποστολή του και ήξερε από την αρχή ότι μετά το «Απόλλων 11», δεν θα επισκεπτόταν ποτέ ξανά το Διάστημα. Το είχε κάνει με τις αποστολές του «Τζέμινι», τώρα με την πρώτη προσσεληνώση, ήξερε ότι είχε πιάσει «ταβάνι» και αισθανόταν απόλυτα ικανοποιημένος και πλήρης. Η ζωή του μετά τη Σελήνη ήταν ήρεμη και γεμάτη. Όπως και ο Αρμυστρονγκ (άνθρωπος αφόρητα εσωστρεφής), βρήκε τρόπους να είναι δημιουργικός και να συνδέεται με τους ανθρώπους του, έχοντας απόλυτη επίγνωση ότι μετά μια τέτοια εμπειρία, στα 39 τους μάλλιστα, ένα βασανιστικό ερώτημα για όλους ήταν αυτό: Και τώρα, τι; Από τους τρεις, ο Μπαζ Ολντριν βασανίστηκε πολύ με την κατάθλιψη αλλά και με την εξάρτηση από το αλκοόλ καθ' όλη τη δεκαετία του '70. Μετά την επιστροφή στη Γη, οι αστροναύτες παρέμειναν έγκλειστοι για 21 ημέρες σε καθεστώς καραντίνας. Μετά το πέρας αυτής, ο Κόλινς περιγράφει πώς ένιωσε όταν μετά σχεδόν ένα μήνα, μύρισε ξανά τον πλανήτη Γη. «Δεν θυμάμαι να έχω ευαισθησίες απέναντι στις μυρωδιές της Γης, αλλά μάλλον οι αισθήσεις μου άλλαξαν και τώρα πια βρίσκω τη Γη ένα τελείως διαφορετικό μέρος από αυτό που άφρησα».

ΦΕ

2

1-3 AUGUST

2019

PLANET OF ZEUS
THRAX PUNKS
BALOTHIZER
JULIO
UNDERWATER CHESS
VOULGARIS / DIONYSIOU
ISLA FORTUNA
SPOILED STONUS
MICHALIS KONTOVOURKIS
KRAAADUUUU
FMV STUDENT COLLECTIVE

KATO DRYS

FOIVOS DELIVORIAS
VASILUKI & THE AMALGAMATION
FUMACA PRETA
TANGO WITH LIONS
SMA RAG DA
ELENI ERA
SINAFI TRIO
FUZZ BUS
LARVA
TÄLTSE
PUEBLO FRANCO & MIGHTY SCOOP
YORGOS VLAMIS
NABUMA
VAS STYLIANOS
NAMA
AND MORE...

MARINA SATTI & FONÉS
METAXAS x GHSTWRLD
NALYSSA GREEN
BLEND MISHKIN & ROOTS EVOLUTION
ARCADIAN CHILD
DELIRIUM ELEPHANTS
DARK SIDE OF THE MOON
JONATHAN REYES
MOHAN
GEORGE JAMES
KOSTAS MAKRYGIANNAKIS
JUNKEY MONEYWISE
SOPHIE FETOKAKI

Carlsberg

WINDCRAFT
MUSIC FEST 6
10 & 11 AUGUST 2019
KATYDATA, NICOSIA, CY
CONCERTS - WORKSHOPS - ACTIVITIES

10.08.19
WINDCRAFT BAND (CY), BATUKINIO (CY)
LARVA & FEDERICO PASCUCCI (CY-IT)
ODYSSEAS TOUMAZOU TRIO &
ITAI WEISSMAN (CY-ISR)
MACUMBA & NILS FISCHER (CY-DE)
AGIOS LAVRENTIOS BRASS BAND
(GR-DE-IT-CA-NZ)

11.08.19
CYPRUS BEATBOX (CY)
RIALTO RESIDENCY ENSEMBLE (CY)
NICOLAS TRYPHONOS QUINTET (CY)
THE KHAT (ISR)
'NDIAZ (FR)
BUNTA PLANEDO (GR)

Tickets: 20€/ one day, 25€/ two days. Children under 12, workshops and activities FREE.
Info: +357 22377748, www.windcraftmusicfest.com

Organiser
WINDCRAFT LOUD

Supporters
Mikros, Cyprus Council, Youth Board of Cyprus, Goethe Institut, Katydata Community Council

Media Sponsors
H KATHMERIN, PIK

Partners
codarts rotterdam, 20 χρόνια 1999-2019

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ Π. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ*

Οιδίπους, η αμεριμνησία της εξουσίας

Από όλες τις αρχαίες τραγωδίες, ο Οιδίπους Τύραννος είναι αναμφισβήτητα η πιο διάσημη. Κάθε μορφωμένος άνθρωπος στον δυτικό, αν μη τι άλλο, κόσμο θα είχε κάτι να πει γι' αυτή. Κυρίως, έχει βοηθήσει στη φήμη της η πασίγνωστη ψυχαναλυτική ερμηνεία του Φρόντντ, για την ανάρμοστη αλλά ψυχικά βαριά σχέση μητέρας - γιου, η οποία άλλωστε αποτελεί και τη βάση της πλοκής του εν λόγω μύθου, και κατ' επέκταση του φροϋδικού οιδιπόδειου. Ο μύθος μπορεί ωστόσο να διαβαστεί και αλλιώς, και την αφορμή μου έδωσε το πρόσφατο, καταπληκτικό, ανέβασμα της τραγωδίας από τον Κωνσταντίνο Μαρκουλάκη στην Επίδαυρο, με τον καθηλωτικό Δημήτρη Λιγνάδη στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Μόνο που τελικά, ο πραγματικός πρωταγωνιστής είναι άλλος.

Στην τραγωδία του Οιδίποδα πλανιέται από την αρχή ως το τέλος η έννοια της μοίρας και του υποτιθέμενα καταλυτικού τρόπου με τον οποίο ο αρχαίος κόσμος θεωρεί ότι επηρεάζει αυτή τα ανθρώπινα πεπρωμένα. Κανείς δεν μπορεί να ξεφύγει από ό,τι του είναι γραμμένο, θα έλεγε κανείς ότι μας διδάσκει ο Σοφοκλής. Κι όμως, δεν μας λέει αυτό. Στο έργο, μία από τις κρισιμότερες στιγμές για την εξέλιξη της πλοκής είναι εκείνη που αφορά τη συνάντηση του Οιδίποδα, νέου τυράννου της Θήβας, με τον μάντη Τειρεσία (Κωνσταντίνος Αβραικιώτης). Η σκηνή αποδίδεται θαυμαστά από τον Μαρκουλάκη, ο οποίος έχει προφανώς αντιληφθεί την τεράστια σημασία της στο δράμα. Ο μάντης είναι εκείνος που θα αποκαλύψει στον Οιδίποδα το ένοχο μυστικό, ότι δηλαδή ο ίδιος ήταν που σκότωσε τυχαία, πριν από λίγα χρόνια, τον βασιλιά Λαίο, ο οποίος και θα αποδειχθεί πατέρας του. Στο άκουσμα της αποκάλυψης, ο Οιδίπους θα αντιδράσει έντονα και σπασμωδικά, απειλώντας και διώχνοντας τον Τειρεσία. Πρόκειται, όπως συχνά συμβαίνει, για μια αυτάρεσκη εξουσία τυφλωμένη από οργή, η οποία δεν είναι έτοιμη να αντέξει τη σκληρή αλήθεια.

Αλλά τι ακριβώς είναι ο μάντης Τειρεσίας; Όχι πάντως ένας «μάντης» με την έννοια που θα του αποδίδαμε σήμερα, δηλαδή ένας (ψευδο)προφήτης, που θα είχε θέ-

Ο Δημήτρης Λιγνάδης (Οιδίπους) και η Αμαλία Μουτούση (Ιοκάστη) στην εξαιρετικά σκηνοθετημένη από τον Κωνσταντίνο Μαρκουλάκη τραγωδία του Σοφοκλή «Οιδίπους Τύραννος».

Η αλαζονική εξουσία καμώνεται, τον παντογνώστη, αλλά αποδεικνύεται πάντοτε απροετοίμαστη. Η καλή διακυβέρνηση, αντιθέτως, απαιτεί σχέδιο και καλούς συμβούλους.

ση δίπλα σε αστρολόγους και καφετζούδες. Στον αρχαίο κόσμο, ο μάντης είναι ουσιαστικά ένας σύμβουλος της εξουσίας, ένας «αναλυτής» των δεδομένων της, ένας διανοούμενος επιφορτισμένος να την καθοδηγεί και να την προστατεύει, ενίοτε λέγοντάς της και σκληρές αλλά οπωσδήποτε χρή-

σιμες αλήθειες. Εν προκειμένω, σκοπός του Τειρεσία δεν είναι να καταγγείλει τον Οιδίποδα ως πατροκτόνο αλλά να του παρουσιάσει όλα τα δεδομένα τα οποία θα πρέπει άμεσα να διαχειριστεί. Είναι προφανές ότι αποκρύπτοντάς του την αλήθεια, θα του προσέφερε κακές υπηρεσίες, και εντέλει, αντί να τον προστατεύσει, θα τον άφηνε εκτεθειμένο στις τρομερές συνέπειες της αποκάλυψης του δεδομένου αυτού. Ο μάντης μοιάζει να του λέει: «Σου φέρνω μια σημαντική πληροφορία, θα πρέπει να δεις πώς θα τη διαχειριστείς καθότι εμπλέκεσαι άμεσα. Αντί να αρνείσαι την κρίση, κατάστρωσε σχέδιο αντιμετώπισής της».

Ο Οιδίπους είναι όμως ξεροκέφαλος και αλαζονικός, και απορρίπτει τις συμβουλές του. Μπορεί να εμφανίζεται ως θύμα των καταστάσεων και ως ένα τραγικό πρό-

σωπο που δεν γνωρίζει ποιοι είναι οι πραγματικοί γονείς του, αλλά δεν είναι κάνα καλόπαιδο. Έχει δολοφονήσει κάποτε εν ψυχρώ πέντε ανθρώπους, σε μια διασταύρωση, για ασήμαντη αφορμή, και μετά παντρεύτηκε τη χήρα Ιοκάστη, με προφανές σχέδιο να πάρει τον θρόνο της Θήβας. Η Ιοκάστη (Αμαλία Μουτούση) από την πλευρά της είναι μια αφελής πονηρή: νομίζει ότι μπορεί να κουκουλώσει την αλήθεια, και όλα να είναι σαν άλλοτε. Σε κάποια στιγμή λέει περίπου: Μην σκάτε, η ζωή και η διακυβέρνηση δεν θέλει σχέδιο, είμαστε παιδιά της αμεριμνησίας, φτερά στον άνεμο, καρυδότσουφλα στις τρικυμίες. Μην σχεδιάζετε τίποτε, διότι όλα τα αποφασίζει η τύχη. Κι όμως, εκείνος που αποφασίζει είναι τελικά ο τύραννος. Ο Οιδίπους επιλέγει να διαχειριστεί τον λοιμό που πλήττει την πόλη ως πρόβλημα της καταγωγής του. Για τον αρχαίο κόσμο ασφαλώς αυτό ήταν όντως μείζον για μια εξουσία, εμείς όμως, ως σύγχρονοι αναγνώστες του έργου, μπορούμε να σκεφτούμε πέραν τούτου. Μπορούμε να σκεφτούμε περί της τυφλώσης της εξουσίας απέναντι στα σκληρά δεδομένα της πραγματικότητας, και της αδιαφορίας της αναφορικά με τις συμβουλές των ειδικών.

Λίγα χιλιόμετρα από το θέατρο της Επίδαυρου βρίσκεται η αρχαία Ασίνη. Στην Ιλιάδα, μνημονεύεται αόριστα η πόλη η οποία ενέπνευσε το γνωστό ποίημα του Γ. Σεφέρη (στα «Ημερολόγια Καταστρώματος», 1940). Έχοντας διερμηνεύσει σωστά το πρόβλημα της εξουσίας, γράφει σε μια στροφή ο ποιητής: «Ο βασιλιάς της Ασίνης ένα κενό κάτω απ' την προσωπίδα...». Πράγματι, η αλαζονική εξουσία καμώνεται τον παντογνώστη αλλά αποδεικνύεται πάντοτε απροετοίμαστη ενώπιον της πραγματικότητας. Η καλή διακυβέρνηση, αντιθέτως, απαιτεί σχέδιο και καλούς συμβούλους. Οι τραγωδίες είναι για να διδάσκουν στο θέατρο, όχι για να τις βιώνουμε στη ζωή.

* Ο κ. Δημήτρης Π. Σωτηρόπουλος είναι αναπληρωτής καθηγητής Σύγχρονης Πολιτικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και γραμματέας Σύνταξης της Νέας Εστίας.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΡΑΓΚΟ

Ο Γιάννης Ράγκος (1966) είναι συγγραφέας και δημοσιογράφος. Έχει γράψει βιβλία δημοσιογραφικής έρευνας, αστυνομικά μυθιστορήματα, νουβέλες και διηγήματα, δοκίμια και μελέτες για την αστυνομική λογοτεχνία και ακόμη σενάρια για κινηματογραφικές ταινίες, τηλεοπτικά σίριαλ, θεατρικές παραστάσεις - performances και κόμικς. Πρόσφατα κυκλοφόρησε σε νέα και συμπληρωμένη έκδοση το αστυνομικό μυθιστόρημά του «Μυρίζει αίμα» (εκδόσεις Καστανιώτης).

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Το κομοδίνο και το γραφείο μου είναι τίγκα από αστυνομικά μυθιστορήματα – κάποια φίλων συγγραφέων. Επιπλέον, υπάρχει η βραβευμένη «Καινούργια μέρα» του Νίκου Χρυσού, η «Κερένια κόκκαλα» του Χρηστομάνου και οι «Ιστορίες του μποξ» του Λόντον.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Χμ... Ενδιαφέρουσα ερώτηση. Αλλά, σας βεβαιώνω: δεν έχω καμία οριστική απάντηση!

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους ποιητές ή συγγραφείς καλείτε, ζώντες και τεθνεώτες;
Λόγω περιορισμένου χώρου, μένω στους Έλληνες: Καραγώσης και Μαρής -ίσως, οι κορυφαίοι storytellers στη νεότερη πεζογραφία μας- Τσίρκας, Ροΐδης και Τσιφόρος. Αντροπαρέα, αλλά καλή! Δεν συμφωνείτε;

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;
Επιτρέψτε μου την αυτοαναφορικότητα: Ο συλλογικός τόμος με πρωτότυπα αστυνομικά διηγήματα από επτά βαλκανικές χώρες «BalkaNoir» (εκδόσεις Καστανιώτη, 2018), τον οποίο επιμεληθήκαμε ο Βασίλης Δανέλλης και εγώ, μου πρόσφερε άπλετη θέα στην -άγνωστη σε μένα- «πίσω αυλή» των χωρών αυτών.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;
Ξαναδιάβασα τον «Φάουστ» του Γκαίτε -τι αδιανόητο αριστούργημα!- στη μετάφραση του Ευαγγελάτου, ενώ

παλιότερα είχα διαβάσει αυτές του Αυγέρη και του Μάρκαρη.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
Ενδεικτικά και μόνο: Ντοστογιέφσκι· σχεδόν τα πάντα, «Οιδίπους Τύραννος» του Σοφοκλή, «Ο κόκκινος θερισμός» του Χάμετ. Και, λόγω του «Μυρίζει αίμα», προσθέτω το «Εν ψυχρώ» του Καπότε.

Τι σας ώθησε στην έρευνα και στο γράψιμο του «Μυρίζει αίμα»;
Η έρευνα ξεκίνησε από δημοσιογραφικό ενδιαφέρον για την υπόθεση Ντουαρτ-Μπασενόουερ του 1969. Η συγγραφή του μυθιστορήματος από την επιθυμία το πληθωρικό πρωτογενές υλικό να μετουσιωθεί σε ελκυστική λογοτεχνική ύλη.

Στο «Μυρίζει αίμα» συνδυάζετε μια αληθινή, ξεκασμένη αστυνομική ιστορία με το ντοκουμέντο;
Ακριβώς. Κατά κάποιον τρόπο, συναιρώ τις δύο ιδιότητες μου -του αστυνομικού συγγραφέα και του δημοσιογράφου- στο «υβριδικό» είδος που αποκαλείται non-fiction (crime) novel ή λογοτεχνία τεκμηρίων.

Ενα αστυνομικό θρίλερ στην Ελλάδα της χούντας: πολύ ωραίο υλικό. Πόσο όμως δυσκολευτήκατε με την έρευνα;
Απατήθηκε έρευνα σχεδόν ενός έτους σε δημόσια και ιδιωτικά αρχεία, πρακτικά δικαστηρίων και εκατοντάδες δημοσιεύματα, πολυώρες συνεντεύξεις και επανειλημμένα ταξίδια στους τόπους όπου διαδραματίστηκε η ιστορία.

Πρώτα σε πωλήσεις

Δοκίμια, λευκώματα, βιογραφίες

1 «Η τελευταία μπλόφα» των Ελένης Βαρβιτσιώτη, Βικτώριας Δενδρινού (Παπαδόπουλος)

2 «Μικροί δρόμοι της Αθήνας» του Νίκου Βατόπουλου (Μεταίχμιο)

3 «20 βήματα μπροστά» του Χόρχε Μπουκάι (Opera)

4 «Επιθυμία, πόνος, σκέψη» της Μαρίλιας Αϊζενστάιν-Αβέρωφ (Αγρά)

5 «Ψυχαναλυτικές παρεμβάσεις με μικρά παιδιά. Στην οικογένεια και στην τάξη» των Εφης Λάγιου-Λιγνού, Λήδας Αναγνωστάκη, Ανθίας Ναυρίδη (Αρμός)

Λογοτεχνία

1 «Μέση Αγγλία» του Τζόνθαν Κόου (Πόλις)

2 «Συζητήσεις με φίλους» της Σάλι Ρούνεϊ (Πατάκης)

3 «Σεροτονίνη» του Μισέλ Ουελμπέκ (Εστία)

4 «Μεταξύ φίλων» του Άμος Οζ (Καστανιώτης)

5 «Ο γαλατάς» της Αν Μπερνς (Gutenberg)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Πλειάδες (Σπύρου Μερκούρη 62, Παγκράτι).

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Γλωσσικός σπαραγμός

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ
Η Πόρτα
εκδ. Ερμα, σελ. 176

Μια μέρα ο άνθρωπος της ιστορίας αποφασίζει να πετάξει στα σκουπίδια την εξώπορτα του διαμερισμάτός του. Ένας ακαταδάστος φόβος κινεί την απόφασή του. Φοβάται ότι θα πεθάνει και κανείς δεν θα αντιληφθεί τη νεκρική μοναξιά του. Ένας άνθρωπος ήδη προ καιρού αθέατος από το περιορισμένο κοινωνικό του περιβάλλον, αγωνιά να διασώσει την ορατότητα της σορού του, το ύστατο απομεινάρι του. Την απόφασή του να απαλλαγεί από την πόρτα, ενισχύει και η σκέψη πως «η ομορφιά της πόρτας βρίσκεται πάντοτε σε αυτό που υπάρχει πίσω από την πόρτα». Βέβαια, μια πόρτα βγαλμένη από την κάσα της, ακουμπισμένη στο πλάι σε επικλινή θέση, θυμίζει καπάκι από φρέτρο. Όμως, ο ήρωας αποδέχεται τη μακάβρια όψη μιας κοινής πόρτας, καθώς πιστεύει πως «μακάβριο τελικά είναι οτιδήποτε άκρως ρεαλιστικό».

Μολονότι η απώλεια της πόρτας αφήνει έκθετο το σπίτι σε πιθανούς εισβολείς, η απειλή που σκιάζει τη διασαλευμένη ιδιωτικότητα του ήρωα, προέρχεται εκ των έσω,

από το μυαλό του. Εκεί μέσα το σπίτι υπόκειται σε ευμετάβλητες διαστάσεις. Άλλοτε είναι απέραντο κι άλλοτε ίσα που τον χωράει. Το σπίτι γίνεται ο χώρος κατεργασίας ενός μεγαλεπήβολου σχεδίου, ενός έργου επαυξήσης. Αντιτιθέμενος με γλωσσικά εφευρήματα στον διαφυγόντα εαυτό, ο ήρωας επικειρεί να ανυψώσει το εγώ του σε μια απροσδιόριστη ιδέα περί εαυτού. Αδημονούσε να βρεθεί «σε έναν τόπο μεγαλύτερο απ' αυτόν στον οποίο βρισκόταν». Επιθυμούσε «να αυξάνει διαρκώς τον εαυτό του και να επανοεί όλο και μεγαλύτερα τοπία». Το πρόβλημα ήταν πως το εγώ με το οποίο αντιμετριόταν, ισοδυναμούσε στο μυαλό του με το τίποτα. Από την άλλη, «όσο πιο πολύ αυξανόταν, τόσο πιο στριμωγμένος ένιωθε».

Ο Δημήτρης Τσεκούρας βγάζει την πόρτα από το σπίτι του ήρωά του και μας καλεί να κοιτάζουμε στο εσωτερικό. Και τότε βλέπου-

με έναν άνθρωπο έντρομο, πανικόβλητο, σε κατάσταση νευρικού κλονισμού, που σκιαμαχεί με τη γλώσσα, αποζητώντας στις λέξεις την αποκατάσταση του απασαθωμένου νοήματος. Μείζον μέριμνά του είναι να παραμείνει λογικά σκεπτόμενος, που για εκείνον σημαίνει να μην εκτεθεί γλωσσικά. Προς δυστυχία του, στη νουβέλα κυριαρχεί μια παρανοϊκή, πάσχουσα από λεξιλογική διαταραχή γλώσσα, στραγγαλισμένη από τον βρόχο της τρέλας, σα λεμένη από την ψυχαναγκαστική προσπάθειά να ανακτήσει νοητική ισορροπία. Η γραφή επιμένει με

αυτιστικούς σπασμούς σε επαναλήψεις ουσιαστικών και ρημάτων, μεγαθύνει τα πράγματα με κεφαλαία γράμματα, άλλοτε χάνεται σε παρεκβάσεις, απότοκες άδηλων συνειρμών, ενόσω αποδεικνύεται ευειπίφορη σε παραισθήσεις. Η αποκάλυπτη αυτοαναφορική αφήγηση διαλέγεται εμμανώς με το παράξενο ανθρώπινο ον που

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ
Με έμπνευση από τον Ρέμπραντ «Ζήτη ο Ρέμπραντ» είναι ο τίτλος του προγράμματος για όλους που έχει διοργανώσει το μεγάλο μουσείο του Αμστερνταμ Rijksmuseum στο πλαίσιο του έτους Ρέμπραντ (350 έτη από τον θάνατό του). Η «Νυκτερινή Περιπολία» ήταν το έργο που αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για πάνω από 8.000 ανθρώπους από 95 χώρες. Εστειλαν τη δική τους εκδοχή ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση του μουσείου. Επελέγησαν 575 έργα από ειδική επιτροπή που τώρα εκτίθενται στο κοινό.

ΜΑΔΡΙΤΗ
Η δωρεά στο Πράδο
Ο 84χρονος Γερμανός επιχειρηματίας και συλλέκτης έργων τέχνης Χανς Ρούντολφ Γκερστενμιάιερ δώρισε 11 έργα από τον 19ο και τον 20ό αιώνα στο Μουσείο Πράδο της Ισπανίας. Είναι ένα δώρο προς την αγαπημένη του χώρα στην οποία ήρθε για πρώτη φορά το 1962 με στοστόπ και 1.000 πεσέτες στην τσέπη. Στη φωτογραφία, το κοινό του Πράδο μπροστά σε έργο του Ισπανού Εδουάρδο Τσιπόρα από το 1924. Η δωρεά παρουσιάζεται σε ειδική έκθεση.

ΒΕΡΟΛΙΝΟ
Διαφημιστικοί στύλοι
Στη Γερμανία, το κρατικό γραφείο υπεύθυνο για τα ιστορικά μνημεία κήρυξε διατηρητέα μνημεία 24 διαφημιστικούς κυλίνδρους στο Βερολίνο. Η κίνηση αυτή εξισορροπεί τον ταχύ ρυθμό κατεδάφισης εκατοντάδων παρόμοιων κατασκευών λόγω του ειφήμερου χαρακτήρα του και της αλλαγής του εκάστοτε διαφημιστικού φορέα. Στη φωτογραφία, διακρίνεται ένας διατηρητέος στύλος στην Hackescher Markt του Βερολίνου. Οι διαφημιστικοί στύλοι άρχισαν να εμφανίζονται στις πόλεις τον 19ο αιώνα.

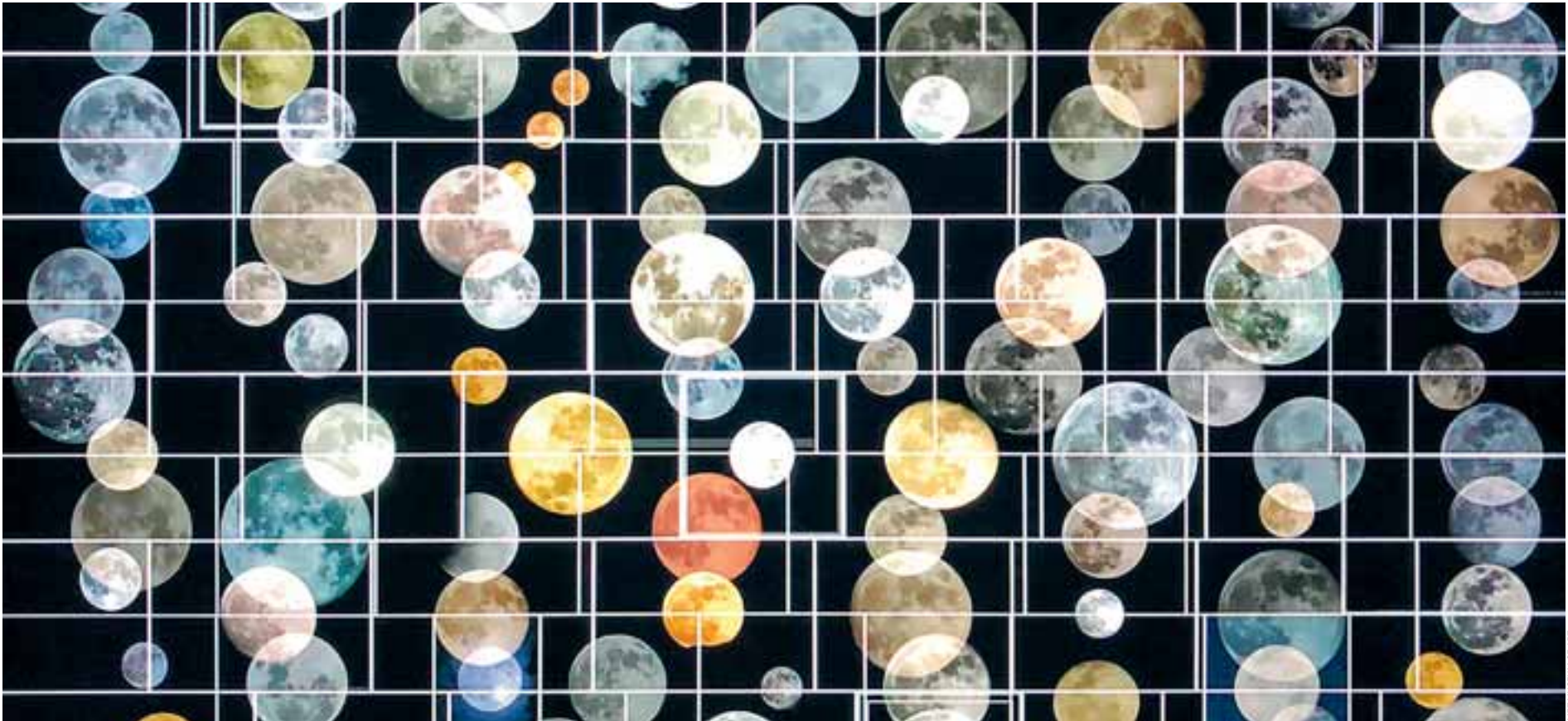

ΚΑΪΡΟ
Μουσείο Ναγκίμ Μαχφούζ
Επισκέπτες από το εξωτερικό άρχισαν ήδη να επισκέπτονται το νέο μουσείο στο Κάιρο, αφιερωμένο στον συγγραφέα Ναγκίμ Μαχφούζ (1911-2006). Το μουσείο εστιάζει στη ζωή και στο έργο του νομπελίστα (1988) συγγραφέα, μεταφρασμένο σε πολλές γλώσσες, και αποτελεί ένα από τα νέα αξιοθέατα της πρωτεύουσας της Αιγύπτου. Στεγάζεται σε ένα ανακατασκευασμένο κτίριο του 1774 και άνοιξε έπειτα από καθυστέρηση πολλών ετών.

ΓΙΟΡΚ
Αριστουργήματα ταξιδεύουν
Ο «Θρίαμβος του Πανός» είναι το διάσημο έργο του Γάλλου ζωγράφου Νικολά Πουσέν (1594-1665) που ανήκει στην Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου. Είναι ένα από τα πολλά έργα που συνθέτουν την περιοδεύουσα έκθεση αριστουργημάτων της Εθνικής Πινακοθήκης που συστήνει έργα τέχνης στο ευρύ κοινό. Η έκθεση βρίσκεται αυτή την περίοδο στην πόλη Γιορκ της Βόρειας Αγγλίας, δίνοντας τη δυνατότητα στο κοινό άλλων πόλεων να δει εθνικούς θησαυρούς.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Η Μούσα του Απόλλωνα: η Σελήνη την εποχή της φωτογραφίας

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Η προσελήνωση ερέθισε τη φαντασία και εμπλούτισε την παράδοση της γοητείας που εξασκούσε η Σελήνη. Το φεγγάρι στοιχειώνει τη φαντασία από τις απαρχές του πολιτισμού, αλλά με την έκρηξη της εικόνας τον 19ο αιώνα έγινε κομμάτι του εκλαϊκευμένου πολιτισμού. Η επέτειος των 50 χρόνων από την προσσελήνωση έχει προκαλέσει πλήθος εκδηλώσεων. Το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης τιμά την επέτειο με μια έκθεση που διερευνά την εικονογραφία

της Σελήνης κυρίως μέσα από την τέχνη της φωτογραφίας αλλά όχι μόνο, καθώς υπάρχει υλικό από σχέδια, εκτυπώσεις, ζωγραφικά, ταινίες, βίντεο αρτ, αστρονομικά εργαλεία και φωτογραφικές μηχανές που είχαν χρησιμοποιήσει οι αστροναύτες του «Αpollo». Με χορηγό την Omega, η έκθεση έχει τίτλο «Η Μούσα του Απόλλωνα: η Σελήνη στην εποχή της φωτογραφίας» και παρακολουθεί την εξέλιξη της αστρονομικής φωτογραφίας και τις προσπάθειες για ολοένα και καλύτερες απεικονίσεις

της Σελήνης. Η έκθεση εστιάζει στην περίοδο μετά την εφεύρεση της φωτογραφίας το 1839 και κορυφώνεται το 1969 ως την κλιμάκωση μιας διαρκούς πορείας προόδου και τεχνολογικής εξέλιξης. Διακεροτυπίες της δεκαετίας του 1840 θεωρούνται οι αρχαιότερες φωτογραφικές απεικονίσεις της σελήνης και ο επισκέπτης μπορεί να τις δει μαζί με τις φωτογραφίες των σκαπανέων της φωτογράφισης της, όπως του Warren De La Rue (1815-1889) και του Λούις Μόρις Ράδερφορντ (1816-1892).

Εντυπωσιακό έκθεμα είναι ο φωτογραφικός άτλας της Σελήνης που κυκλοφόρησε από το Αστεροσκοπείο των Παρισίων ανάμεσα στο 1894 και το 1907 και εκτίθεται για πρώτη φορά στην ολόκληρή του. Εκτός από τις φωτογραφίες, η έκθεση παρακολουθεί τις πρώτες απόπειρες κινηματογραφικών λήψεων όπως την κλασική μικρής διάρκειας ταινία από το 1902 του Ζορζ Μελιέ. Μαζί με αυτούς τους σκαπανείς της επιστήμης αλλά και τις ερμηνείες του συμβολισμού της σελήνης, παρατίθενται και φωτογραφίες

με τα «χάρτινα φεγγάρια» που ήταν σταθερός διάκοσμος στα φωτογραφικά στούντιο στις αρχές του εικοστού αιώνα. Ειδικό ενδιαφέρον έχει η πλαίσισωση της έκθεσης από απόκοσμες επιδράσεις του σελινόφωτος από τα ρομαντικά έργα του Κάσπαρ Νταβίντ Φρίντριχ και του Αμερικανού φωτογράφου Εντουαρντ Στάιχεν. Ξεχωριστή ενότητα, φυσικά, αποτελεί η περίοδος του Ψυχρού Πολέμου με τα σοβιετικά και αμερικανικά διαστημικά προγράμματα και την τέχνη που πυροδότησαν.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

«Νύχτα ιδανική για φεγγαροχορό, με τα άστρα ψηλά μες στα μάτια σου»

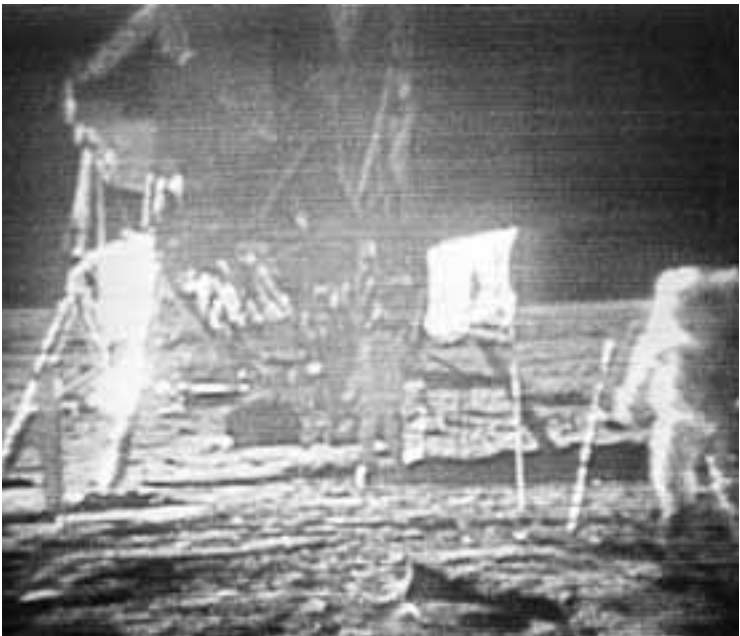
Λόγω της ημέρας, ο κύριος Γκρι απ αριθμεί μερικές από τις αγαπημένες του μουσικές και τραγούδια που εμπνέονται από τη Σελήνη και τα άστρα:

- «Space Oddity» & «Ashes to Ashes»: η «διαστημική παραδοξότητα» του αιγνιματικού αστροναύτη επισημναγού Τομ που το 1969 χάνεται στο Διάστημα (μα τον ξαναβρίσκουμε το 1980) κυριαρχεί στη μεγαλειώδη μουσική πορεία του Ντέιβιντ Μπόουι. Χάσιμο στην τρέλα; «Πτήση» χάριν ναρκωτικών; Αιώνια φυγή και αιώνια επιστροφή; Ο καθένας διαλέγει αυτό που του πηγαίνει καλύτερα. Ο Μπόουι αγαπούσε το Διάστημα γενικώς: από το «Starman» έως το «Life on Mars?» και την όλη μυθολογία του Ζίγκι Στάρνταστ, υπήρξε πάνω απ' όλα «ο άνθρωπος που έπεσε στη Γη».
- «Moondance»: το 1970, με έναν έντονα τζαζικό ρυθμό και ατόφιο ερωτικό αίσθημα, ο Βαν Μόρισον

Τέσσερα χρόνια προτού το «Απόλλων II» πετάξει στο φεγγάρι, ο Τόνι Μπένετ ηχογραφεί το «Fly me to the Moon».

βρίσκει μια νύχτα «ιδανική για φεγγαροχορό/ με τα άστρα ψηλά μες στα μάτια σου».

- «The Killing Moon»: το 1984 οι Βρετανοί Echo and the Bunnymen σφράγισαν την εφηβεία πολλών νεαρών με ένα άκρως ερωτικό –μα και γι' αυτό «φονικό»– φεγγάρι. Από τα κορυφαία κομμάτια –λοξή, και απολαυστικά εκτενής, μπαλάντα– της δεκαετίας του '80.
- «The Dark Side of the Moon»: ολόκληρο το σπουδαίο αυτό άλμπουμ (1973) των Πινκ Φλόιντ είναι ένα υποβλητικό, αργόσυρτο πέρασμα στη «σκοτεινή πλευρά». Αυτά που

Η προσελήνωση της 20ής Ιουλίου του 1969 όπως καταγράφηκε από τις τηλεοπτικές κάμερες της εποχής.

κρύβεται πάντοτε από όλους, μα που κάποιος βρίσκουν τον τρόπο –και τη δύναμη– να την αντέξουν.

- «Moonlight Serenade»: το 1939, παραμονές του πολέμου, ο Γκλεν Μίλερ ηχογραφεί την πιο διάσημη μπαλάντα «για νύχτες με φεγγάρι». Μελωδία που παραπέμπει σε μια σχεδόν στερεοτυπική εικόνα του τι σήμαινε να είναι κάποιος ερωτευμένος, ή απλώς ρομαντικός, στην Αμερική της δεκαετίας του '40. Εδώ η μαγεία του φεγγαριού επικράτησε της βαρβαρότητας του πολέμου.
- «Blue Moon»: το απόλυτο φεγγαροτραγούδο από την τεράστια παράδοση του American Songbook, σύνθεση των Ρίτσαρντ Ρότζερς και Λόρενς Χαρτ το 1934. Το ερμήνευσαν άπαντες. Ο κύριος Γκρι έχει αδυναμία στην εκτέλεση των Πολ Ντέομοντ-Ντέιβ Μπρούμπεκ του 1953.
- «Moonglow»: ένα μικρό αριστούργημα ρομαντισμού, νοσταλγίας και

λεπτής ειρωνείας – στη μοναδική εκτέλεση του 1937 με τον Μπένι Γκούντιμαν στο κλαρινέτο, τον Τέντι Ουίλσον στο πάνο, τον Τζιν Κρούπα στα κρουστά και τον Λάιονελ Χάμπτον στο βιμπράφωνο.

- «Moonlight in Vermont»: κλασική μελωδία που ερμήνευσε μοναδικά η Μπίλι Χόλιντεϊ το 1957, αργότερα ο Φρανκ Σινάτρα, αλλά και ο Σαμ Κουκ, όχι πολύ καιρό προτού βρεθεί δολοφονημένος.
- «Moon River»: το 1962, ο μεγάλος Χένρι Μαντσίνι θα μας δώσει ακόμα ένα εκπληκτικό τραγούδι, το οποίο θα ερμηνεύσει η Αντι Ουίλιαμς στην ταινία «Πρόγευμα στο Τίφανι».
- «Fly Me to the Moon»: το ιδανικό κλείσιμο για σήμερα, υπό την προϋπόθεση ότι μιλάμε για την ανεπαύλητη ερμηνεία του Τόνι Μπένετ, το 1965, τέσσερα μόλις χρόνια προτού το «Απόλλων 11» μας πετάξει μαζί του στο φεγγάρι...

Γνωρίζοντας τους ποιητές μέσα από τις νότες

Ο συνθέτης Στέφανος Κορκολής έρχεται στην Κύπρο μαζί με τη Σοφία Μανουσάκη για να τραγουδήσουμε αγαπημένους στίχους

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο συνθέτης και πανίστας Στέφανος Κορκολής μαζί με την ερμηνεύτρια Σοφία Μανουσάκη έρχονται στην Κύπρο και μας ταξιδεύουν στον μαγικό κόσμο της μελοποιημένης ποίησης. Ο συνθέτης μίλησε στην «Κ» για τη συναυλία που θα δώσει σε Λάρνακα και Πάφο, καθώς και για την αξία της μελοποιημένης ποίησης.

—Κύριε Κορκολή, πείτε μας τι θα ακουστεί στη μουσική παράσταση που ετοιμάζετε;

—Θα ακουστούν ποιήματα, που έγιναν πασίγνωστα τραγούδια και άνοιξαν και συνεχίζουν να ανοίγουν τις ψυχές και τις σκέψεις μας. Θα ακουστούν συνθέσεις μεγάλων δημιουργών (Θεοδωράκη, Χατζηδάκη, Μικρούτσικου, Λοΐζου, Λάγιου, Σαρχάκου κ.ά.), που έχουν μελοποιησει ποιήματα τεράστιων ποιητών μας, όπως, επίσης, θα μου δοθεί και η ευκαιρία, για πρώτη φορά στην Κύπρο, ν' ακουστούν και κάποιες από τις μελοποιήσεις, που έχω κάνει από την τελευταία μου δισκογραφική δουλειά με τίτλο «Θα 'θελα αυτήν την μνήμη να την πω», σε ποίηση του Κ.Π. Καβάφη. Όλα αυτά ενορχηστρωμένα και διασκευασμένα από εμένα, φυσικά πάντα με την άδεια των συνθετών, σε μία μουσική παράσταση, που ο σκοπός της δεν είναι άλλος παρά να γίνουμε όλοι μία παρέα και να τραγουδάσουμε τον πολιτισμό μας, με μία άκρως ψυχαγωγική διάθεση.

—Οι δικές σας μελοποιήσεις φέρνουν κάτι καινούριο στην απόδοση των ποιημάτων;

—Αυτό δεν είμαι σε θέση να το πω εγώ. Απλώς σας παραπέμπω σε

Ο Μίκης Θεοδωράκης είχε πει στον Στέφανο Κορκολή για τη μελοποίηση: «Ήρθε η σειρά σου να κάνεις αυτό που κάναμε εμείς κάποτε, όταν μέσα από τους ήχους μιας λατέρνας μεταφέραμε και μέσα από μεγάλες φωνές κάναμε τον κόσμο να τραγουδάει ποίηση.».

κυρίως ακούμε σε συναυλίες με ρεπερτόριο Θεοδωράκη, Χατζηδάκη και άλλων. Ως προς τη χρησιμότητα της μελοποίησης, θεωρώ πως ο συνδυασμός των δύο τεχνών, δηλαδή της ποίησης και της μουσικής, λειτουργεί πιο γρήγορα στην οικειοποίηση των ποιημάτων. Άλλωστε, οι λέξεις και τα σημεία στίξης είναι πολύ κοντά με τις νότες, τις παύσεις και τα αντιστοίχα σημεία έμφασης της μουσικής γραφής.

«Μην ξεχνάμε πως τεράστιοι ποιητές και νομπελίστες έγιναν πασίγνωστοι στο ευρύ κοινό μετά από μελοποιήσεις του μέγιστου Μίκη Θεοδωράκη».

Η ποίηση τραγουδιέται

Η δουλειά του Στέφανου Κορκολή «Θα 'θελα αυτήν την μνήμη να την πω», που κυκλοφόρησε το 2018, περιλαμβάνει συνολικά 21 πρωτότυπες συνθέσεις σε ποιήματα του Κωνσταντίνου Π. Καβάφη. Η Σοφία Μανουσάκη ερμηνεύει στον δίσκο δώδεκα ποιήματα του Καβάφη. Ο Γιώργος Μονεμβασίτης κριτικός και ιστορικός μουσικής σημειώνει ότι ο Στέφανος Κορκολής αποφάσισε να αναμετρηθεί με την ποίηση του Αλεξανδρινού με σκοπό να αποδείξει ότι αυτή τραγουδιέται και το απέδειξε, προξενώντας την ποίηση του Καβάφη σε εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες ανυποψίαστους. Από την πλευρά του ο ποιητής Δημήτρης Δασκαλόπουλος γράφει ότι ο Κορκολής επέλεξε και ακολούθησε μια συνεχή ερμηνευτική γραμμή, τα κύρια χαρακτηριστικά της οποίας είναι η ισότιμη εκφορά μουσικής και λόγου και ότι η μουσική του δεν εξαφανίζει τον ποιητικό λόγο και ο ποιητικός λόγος συμπορεύεται επιτυχώς με τη μελωδία της μουσικής. Ο Γιώργος Χρονάς ποιητής σημειώνει χαρακτηριστικά για τη δουλειά του Κορκολή: «Ένα θαύμα. Μας μετέφεραν αλλού. Στις επιθυμίες. Στο χρόνο. Στην τέχνη όταν παντρευτεί τη μουσική. Το ποίημα» και ο Στάματης Κραουνάκης, εξαιρώντας τη φωνή της Σοφίας Μανουσάκη, λέει ότι η μελοποίηση του Καβάφη, τον βρίσκει ενθουσιώδη υποστηρικτή. Ο δημοσιογράφος Κώστας Μπαλαχούτης από το μουσικό site Ogdoo.gr γράφει: «Το στοίχημα του Κορκολή κερδίζεται γιατί κατορθώνει με τη δική του ταυτότητα, να παραδώσει έναν κύκλο τραγουδιών που υπηρετώντας το απαιτητικό μέστωμα του Καβάφη, διεισδύει στο μεδούλι των μηνυμάτων και των εικόνων του, και μεταφέρει την ουσία και αξία της ακριβής απλότητάς του».

Στέφανος Κορκολής
Τραγουδάμε τους Ποιητές μας
Δευτέρα, 29 Ιουλίου, 9:00 μ.μ.
Αρχαίο Κίτιον, Λάρνακα και
30 Ιουλίου στο Αρχαίο Ωδείο Πάφου.

Η μελοποίηση ενός ποιήματος, με σκοπό, όμως, να γίνει τραγούδι κι όχι απλώς ένα δοκίμιο, είναι πολύ σημαντική υπόθεση.

ροπούν με ιδιαίτερη μαεστρία ανάμεσα στις δύο ιδιότητες του ποιητή και στιχουργού.

—Σήμερα οι άνθρωποι καταναλώνουν πολλή μουσική, μπορούν όμως να τη κωνέψουν;

—Το πρόβλημα, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι στην κατανάλωση, αλλά στο είδος της μουσικής, που οι άνθρωποι ακούνε. Αυτό, όμως, είναι κάτι καθαρά υποκειμενικό και έχει να κάνει με τα γούστα του καθενός. Πάντως, είναι τέτοια η πληθώρα και από τη μία και από την άλλη πλευρά, που η «κόννεψη» εξαρτάται από το στομάχι του καθενός από εμάς...

—Είναι η μελοποιημένη ποίηση ένα καλό μέσον μετάδοσης της ποίησης, αλλά και της φωνής ενός ερμηνευτή;

—Όπως ανέφερα και πριν, για τον συνδυασμό των δύο τεχνών, σίγουρα η μελοποιημένη ποίηση είναι ένα όχημα, για να «μπει» η ποίηση πιο εύκολα στα σπίτια του κόσμου. Μην ξεχνάμε πως τεράστιοι ποιητές και νομπελίστες έγιναν πασίγνωστοι στο ευρύ κοινό

μετά από μελοποιήσεις του μέγιστου Μίκη Θεοδωράκη, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει πως χάθηκε κάτι από την πρωταρχική αξία των ποιημάτων.

Εδώ μπορώ να σας αναφέρω και κάτι, που ο ίδιος ο Μίκης Θεοδωράκης, μου έχει πει, όταν με παρότρυνε να μελοποιήσω Καβάφη. «Ήρθε η σειρά σου να κάνεις αυτό που κάναμε εμείς κάποτε, όταν μέσα από τους ήχους μιας λατέρνας μεταφέραμε και μέσα από μεγάλες φωνές κάναμε τον κόσμο να τραγουδάει ποίηση.» Σαφώς, η μελοποίηση ενός ποιήματος, με σκοπό, όμως, να γίνει τραγούδι κι όχι απλώς ένα δοκίμιο, είναι πολύ σημαντική υπόθεση, κάτι που νομίζω ότι όλοι το καταλαβαίνουμε, όταν τραγουδάμε το «Περιγιάλι» (την «Άρνηση» δηλαδή του Γιώργου Σεφέρη) ή τους «Δρόμους παλιούς» του Μανώλη Αναγνωστάκη και πόσα ακόμη ποιήματα. Νομίζω, λοιπόν, πως ο συνδυασμός των δύο τεχνών είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τον πολιτισμό μας.

—Τι σημαίνει καλό τραγούδι και καλή μουσική για τον Στέφανο Κορκολή;

—Αυτό που βγαίνει από το δημιουργό αυθόρμητα, με ειλικρίνεια και όχι με διάθεση κατασκευής, με απώτερο σκοπό το ευκαιριακό σουζέ.

—Έχετε μία αποκλειστική ερμηνεύτρια τη Σοφία Μανουσάκη, τι σας έκανε να την εμπιστευτείτε;

—Πέρα από το μέγεθος του ταλέντου και της πρωτόγνωρα στιβαρής προσωπικότητας της σε σχέση με την ηλικία της, συνέβαλε το γεγονός ότι ο ίδιος ο Θεοδωράκης την αποκάλεξε δημόσια «αποκάλυψη μεγατόνων» και της εμπι-

κάποιες από τις κριτικές, που πολλοί σημαντικοί άνθρωποι έγραψαν για την τελευταία μου δισκογραφική δουλειά, με τίτλο «Θα 'θελα αυτήν την μνήμη να την πω», σε ποίηση του Κ.Π. Καβάφη, το οποίο διπλό cd, χάρη στην αγάπη του κόσμου, έγινε χρυσό σε πωλήσεις. Κι μένα το ζητούμενο ήταν να μπορέσω, μέσα από τη μουσική μου, να συμβάλω στο να ανακαλύψουν οι νέοι άνθρωποι το μεγαλείο του Κ.Π. Καβάφη. Το γεγονός ότι κάποια από αυτά τα ποιήματα παίζουν στα ελληνικά ραδιόφωνα και ο κόσμος τα τραγουδάει σε συναυλίες στην Ελλάδα, σημαίνει πως η απόδοση δεν έγινε ακαδημαϊκά και μόνο, αλλά έγινε με πολύ σεβασμό κι αγάπη.

—Άραγε, σήμερα τραγουδιούνται αρκετά οι ποιητές μας ή για να το πω διαφορετικά, γιατί χρειάζεται να μελοποιούνται;

—Διακρίνω δύο διαφορετικά σκέλη στην ερώτησή σας. Ως προς το πρώτο, αν δηλαδή σήμερα τραγουδιούνται αρκετά οι ποιητές μας, θεωρώ πως σίγουρα τραγουδιούνται λιγότερο απ' ό,τι σε παλαιότερες δεκαετίες. Μελοποιημένη ποίηση

Ένα μικρό παράδειγμα είναι η περίπτωση του Καββαδία, ο οποίος δεν ήταν ευρέως γνωστός ποιητής και μάλιστα αρκετοί τον είχαν λησдорήσει, όμως, μετά τις μελοποιήσεις του Θάνου Μικρούτσικου, η ποίησή του έγινε αναπόσπαστο κομμάτι όλων μας. Υπάρχουν και πολλά άλλα αντιστοίχα παραδείγματα.

Σημαντική η μελοποίηση

—Οι ποιητές σήμερα έχουν το ειδικό βάρος των περασμένων;

—Οι «περασμένοι» έχουν ήδη περάσει μ' επιτυχία τις εξετάσεις του χρόνου. Οι νεότεροι μένουν να δώσουν τις δικές τους εξετάσεις και ν' αποδείξουν στον χρόνο, που είναι ο πιο σκληρός κριτής, αν τα έργα τους είναι αντάξια του βάρους των παλαιότερων. Φυσικά και υπάρχουν νέοι ποιητές με πάρα πολύ ισχυρό λόγο. Ήδη από τη νεότερη γενιά έχουμε περιπτώσεις, όπως αυτή της Κατερίνας Γώγου, αλλά και της Κικής Δημοπούλας, επίσης μιας συγκλονιστικής ποιήτριας, που δεν νομίζω ότι χρειάστηκε να περάσει ιδιαίτερος χρόνος για να αποδείξει την αξία της.

Για μένα το ζητούμενο ήταν να μπορέσω, μέσα από τη μουσική μου, να συμβάλω στο να ανακαλύψουν οι νέοι άνθρωποι το μεγαλείο του Κ.Π. Καβάφη.

—Ποια είναι η λεπτή γραμμή που χωρίζει τον ποιητή από τον στιχουργό, νομίζετε;

—Πολύ ενδιαφέρουσα η ερώτησή σας. Είναι ακριβώς η αντίστοιχη, που διαχωρίζει τον τραγουδοποιό από τον συνθέτη. Θέλω να πω δηλαδή, πως ένας σπουδαίος συνθέτης δεν περιορίζεται στο να μπορεί να είναι κι ένας σπουδαίος τραγουδοποιός. Πολλά τα παραδείγματα. Το ίδιο ισχύει και στον λόγο. Ξεκινώντας από τον Νίκο Γκάτσο και φθάνοντας σε παραδείγματα, όπως αυτά του μεγάλου Μάνου Ελευθερίου, Άλκη Αλκαίου, Λευτέρη Παπαδόπουλου, Λίνας Νικολακοπούλου και πολλών άλλων, που ισορ-

στεύτηκε έργα του, καθώς και το ότι η σπουδαία Μαρία Φαραντούρη τη χαρακτήρισε ως «το τέλειο μουσικό όργανο».

Η Σοφία Μανουσάκη έχει κατορθώσει να ερμηνεύσει σε σημαντικούς χώρους (Ηρώδειο, Μικρό Θέατρο της Αρχαίας Επιδαύρου, Μέγαρο Μουσικής, Ακαδημία Σοπέν της Βαρσοβίας, Θέατρο Alhambra στο Παρίσι, βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, Όπερα του Καΐρου κ.α.), με τεράστια επιτυχία και αποδοχή κι όλα αυτά χωρίς καμία απολύτως επιθυμία για γρήγορη αναγνωρισιμότητα. Νομίζω ότι ο συνδυασμός όλων αυτών τον στοιχειών σίγουρα σε κάνει να εμπιστευτείς και να θέλεις να πορευτείς καλλιτεχνικά μ' έναν νέο άνθρωπο, τέτοιου επιπέδου.

• Ο κ. Κορκολής κλείνοντας τη συνέντευξη μας σημείωσε: «Θα ήθελα να αφιερώσω αυτή τη συναυλία στη μνήμη του αγαπημένου μας φίλου και παραγωγού Πανίκου Σχοινή, που έφυγε από κοντά μας. Είμαι σίγουρος πως από εκεί ψηλά θα μας ακούει και θα σιγοτραγουδάει μαζί μας».

Εν μέση οδῶ τα σώματα μιλούν διάφορες γλώσσες

Η Ελεάνα Αλεξάνδρου από τη Νέα Κίνηση Λεμεσού μάς μιλάει για το 16ο Καλοκαιρινό Φεστιβάλ Χορού Νέας Κίνησης

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η Ελεάνα Αλεξάνδρου από τη Νέα Κίνηση μάς μιλάει για το 16ο Καλοκαιρινό Φεστιβάλ Χορού Νέας Κίνησης, που διεξάγεται και φέτος σε δημόσιους χώρους στο κέντρο της Λεμεσού από τις 21 μέχρι τις 27 Ιουλίου. Το φεστιβάλ είναι θεσμός των Πολιτιστικών Υπηρεσιών και με το συμβούλιο της Νέας Κίνησης προσπαθούν κάθε χρόνο να σπρώξουν τον θεσμό παραπέρα. Στη φετινή διοργάνωση συμμετέχουν πέντε ομάδες χορού/χορογράφων που θα κινηθούν κυρίως σε πολυσύχναστα μέρη της Λεμεσού με έμφαση το παραλιακό μέτωπο και τον Μόλο. Η Ελεάνα λέει ότι τα τελευταία τρία χρόνια είναι ότι όσο πιο εκτεθειμένη είναι η δημιουργική διαδικασία του κάθε έργου, τόσο περισσότερο ενδιαφέρεται ο κόσμος, ο περαστικός να την παρακολουθήσει ως το τέλος, «Με αυτό τον τρόπο θεωρώ ότι κτίζουμε κοινό».

—**Ποιοι είναι οι στόχοι του φεστιβάλ και όλα αυτά τα χρόνια τι έχετε δει να αλλάζει;**
—Το φεστιβάλ ζει μέσα στην πόλη της Λεμεσού και αυτός είναι και ο κύριος στόχος του, να εμφανίζεται στην πόλη, να δίδει μια ευκαιρία να ζήσει κάποιος την ίδια πόλη διαφορετικά, να ανακαλύψει μέρη, να παρατηρήσει αρχιτεκτονικά, μυρωδιές, συνθήσεις που περιγράφουν συγκεκριμένους χώρους και φυσικά να έρθει σε επαφή με τη τέχνη του χορού και της χορογραφίας. Μια έντονη παρατήρηση που είχα τα τελευταία

Είμαστε σε μειονεκτική θέση οικονομικά, το κράτος δεν δίνει αρκετό περιθώριο στις τέχνες γενικά και ειδικά στον χορό και το περφόρμανς.

τρία χρόνια είναι ότι όσο πιο εκτεθειμένη είναι η δημιουργική διαδικασία του κάθε έργου, τόσο περισσότερο ενδιαφέρεται ο κόσμος, ο περαστικός να την παρακολουθήσει ως το τέλος. Με αυτό τον τρόπο θεωρώ ότι κτίζουμε κοινό.

—**Η ιδέα της παρουσίασης χορογραφιών σε εναλλακτικούς χώρους...**

—Από την πλευρά των καλλιτεχνών είναι μια συνθήκη μη ασφαλή, με τη διαδικασία ανά πάσα στιγμή εκτεθειμένη που όμως την ίδια στιγμή προσφέρει μια δυναμική πολύ διαφορετική από τη δημιουργία μέσα στο στούντιο. Για τη Νέα Κίνηση, είναι και ένας τρόπος να διατηρεί τη ρευστότητα όσο αφορά τη δημιουργία και τη σχέση με τον θεατή ζωντανή.

—**Οι συμμετοχές στο φεστιβάλ, εκτός από την παρουσίασή τους σε χώρους εκτός θεάτρου, έχουν άλλα κοινά;**

—Έχουν ένα σημαντικό κοινό. Έχουν συμφωνήσει με τους στόχους του φεστιβάλ και αντιμετωπίζουν τα έργα τους μέσα από αυτό το πρίσμα. Κάθε κάλεσμα, γιατί με ανοικτό κάλεσμα ξεκινά κάθε χρόνο το φεστιβάλ, αναφέρει

Φέτος στο φεστιβάλ συμμετέχουν πέντε ομάδες χορού/χορογράφων, που θα κινηθούν κυρίως σε πολυσύχναστα μέρη της Λεμεσού με έμφαση το παραλιακό μέτωπο και τον Μόλο.

τους στόχους του φεστιβάλ, είτε μακροχρόνιους είτε ειδικά για τη χρονιά, και είναι κάτι που λαμβάνεται υπόψη όταν γίνεται η επιλογή των προτάσεων. Από κει και πέρα, είναι χορογράφοι που είναι όντως διαθέσιμοι να δουλέψουν έξω από το θέατρο και το εννοώ από την καλλιτεχνική πλευρά, αλλά και την πρακτική πλευρά μιας τέτοιας απόφασης. Είμαστε στον Ιούλιο, με έντονη ζέση, υγρασία, σε διάφορες επιφάνειες, υπάρχουν βασικές προκλήσεις.

—**Η γλώσσα του σώματος είναι ενίοτε δύσκολο να ακουστεί, ιδι-**

ήταν κάτι καινούργιο, ενθουσίαζε, είχε μέσα σκέψη και ερωτήματα, μια νέα αισθητική. Και μετά έγινε μια επανάληψη και ο «μη ειδικός» δεν βρίσκει τον ίδιο ενθουσιασμό. Τα χρόνια φέρνουν διάφορα μαζι τους. Σε κάποιο βαθμό το καταλαβαίνω και συμφωνώ. Βλέπω πως ο χορός στην Κύπρο πέρασε μια περίοδο «ανομβρίας».

—**Προτείνεις κάτι;**

—Δεν μπορώ να αποκλείσω ότι χρειάζεται «συζήτηση» μεταξύ έργων και κάποιου είδους ανταγωνισμός για να σπρώξει μια μορφή μπροστά. Τα τελευταία χρόνια ο κόσμος που ασχολείται επαγγελματικά με το χορό έχει πολλαπλασιαστεί. Υπάρχει συζήτηση, υπάρχει διαφορετικότητα και οι δραστηριότητες έχουν ανοίξει σε διάφορες κατευθύνσεις. Θεωρώ ότι είμαστε σε σημείο επανεκκίνησης και θέλω να πιστεύω πως θα υπάρχει νέο κύμα ενθουσιασμού και επαφής με το χορό.

—**Ποιοι είναι οι βασικοί παράγοντες για τη δημιουργία μιας χορογραφίας και μάλιστα σε συγκεκριμένη περιοχή ή χώρο;**

—Η σύνδεση με τον χώρο κατ' αρχάς, είτε αυτό έχει να κάνει θεματικά ή σωματικά. Η χορογραφία χρειάζεται μια απόφαση. Τι με ενδιαφέρει και τι θέλω να επικοινωνήσω ως δημιουργός; Οι απαντήσεις μπορούν να είναι όσο άμεσες ή έμμεσες χρειάζεται το κάθε έργο. Από κει και πέρα, για εμένα η χορογραφία έχει να κάνει με τη διαχείριση του χρόνου και του χώρου μεταξύ έργου και θεατή.

—**Πώς βλέπεις το τοπίο στον σύγχρονο χορό και στην περφόρμανς στην Κύπρο; Εμπνεόμαστε από το εξωτερικό και δημιουργούμε και δικά μας πράγματα;**

—Ο κόσμος που ζει και δουλεύει στην Κύπρο έχει σπουδάσει σε διάφορα μέρη του κόσμου και επιστρέφει εδώ με όσες εμπειρίες και επιρροές μάζεψε. Ήδη ξεκινούμε με μια πολύπλευρη κοινότητα και αυτό είναι πάντα καλό! Η έμπνευση δεν έχει να κάνει με το εξωτερικό ή το ντόπιο, είναι πολύ προσωπική υπόθεση. Αυτό που είναι σημαντικό είναι να αντιλαμβανόμαστε ότι προσφέρουμε με κάθε έργο μας μια εισήγηση είτε σε τοπικό, είτε σε ευρωπαϊκό, είτε σε διεθνές τοπίο.

Η προσπάθεια να κάνουμε πράγματα που κάνουν αλλού, κατά την άποψή μου δεν στέκει και ούτε μπορεί να έχει διάρκεια. Πιστεύω ότι στην Κύπρο έχουμε αρκετούς δημιουργούς με προσωπική γλώσσα και καλλιτεχνική ταυτότητα, ικανούς να σταθούν σε οποιαδήποτε σκηνή. Η διαφορά που έχουμε είναι ότι είμαστε σε μειονεκτική θέση οικονομικά, σε ένα κράτος που δεν δίνει αρκετό περιθώριο στις τέχνες γενικά και ειδικά στον χορό και το περφόρμανς και κάνουμε από την προοπτική για μεγαλύτερα πράγματα ή άλλες συνθήκες εργασίας που θα απέφεραν και μεγαλύτερες καλλιτεχνικές προεκτάσεις.

 16ο Καλοκαιρινό Φεστιβάλ Χορού, 21 -27 Ιουλίου 2019, Λεμεσός. Δείτε το πλήρες πρόγραμμα του φεστιβάλ στο www.neakinisi.com

Its a
deejay €935
summer!

Που θα θέλατε να πάτε διακοπές και με ποιόν μαζί σας;
935 ευρώ είναι δικά σας για να πραγματοποιήσετε την επιθυμία σας!

Follow @deejay935, like & tag
#deejaysummer

DEEJAY 93.5
FEELS GOOD

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΟ
www.mydeejay.com.cy

**ΕΙΔΙΚΕΣ
ΤΙΜΕΣ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΑΓΡΟΤΕΣ**

Το **KANALI 6**,
σε συνεργασία με τη **Salamis Tours**,
ετοιμάζει βαλίτσες!

6ήμερη κρουαζιέρα
27 Αυγούστου - 2 Σεπτεμβρίου
**Σύμη, Ζάκυνθος, Κέρκυρα,
Μήλος & Καστελόριζο**

Πληροφορίες στο **99 396386**

KANALI 6

Η κατάσκοπος που γύρισε από τα '80s

Δυνατό καστ και σεναριακές ανατροπές στη νέα ταινία δράσης του Λικ Μπεσόν

Αννα ★★ ★
ΘΡΙΑΕΡ (2019)
Σκηνοθεσία: Λικ Μπεσόν
Ερμηνείες: Σάσα Λους, Ελεν Μίρεν, Κίλιαν Μέρφι, Λουκ Εβανς

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Ο μαέστρος του ρυθμού και της δράσης Λικ Μπεσόν επιστρέφει αυτή την εβδομάδα, υπογράφοντας το σενάριο και τη σκηνοθεσία ενός κατασκοπικού θρίλερ, που έχει στο κέντρο του μια πανέμορφη όσο και θανάσιμη πρωταγωνίστρια. Η Ρωσίδα Σάσα Λους, επαγγελματίας μοντέλο και πρωτοεμφανιζόμενη στο σινεμά, υποδύεται την Αννα Πολιάτοβα, μια εκθαμβωτική νεαρή γυναίκα, η οποία θα βρεθεί μπλεγμένη στα ψυχροπολεμικά δίκτυα της κατασκοπείας, τη δεκαετία του 1980.

Ο Μπεσόν χτίζει σταδιακά το σασπένς στην ιστορία του, στηρίζοντας το οικοδόμημα στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τον χρόνο. Τα συνεχόμενα φλας μπακ υπηρετούν τις στροφές και τις ανατροπές του σεναρίου, χαρίζοντας συγκινήσεις μέχρι το τέλος, παρόλο που κουράζουν κάπως στην πορεία.

Κατά τα λοιπά, εδώ έχουμε μπόλικά στοιχεία τα οποία έχουμε δει και στο (πρόσφατο) παρελθόν. Η κεντρική ηρωίδα, που θυμίζει τόσο εκείνη του διασκεδαστικού «Atomic Blonde» όσο και του «Red Sparrow», μετατρέπεται από μια απλώς όμορφη κοπέλα σε αδιάτακτη πράκτορα-εκτελέστρια, που χρησιμοποιείται, μετ'αίτιαν, τα θέλγητρά της στην υπηρεσία της εκάστοτε αποστολής. Ο Μπεσόν πλαισιώνει την

Αννα με ακόμα τρεις χαρακτήρες-κλειδιά: έναν πράκτορα της CIA (Κίλιαν Μέρφι), έναν αντίστοιχο της KGB (Λουκ Εβανς), μαζί με την τρομερή προϊσταμένη του στη ρωσική υπηρεσία, την οποία ερμηνεύει ιδανικά η Ελεν Μίρεν. Η δράση έχει προφανώς εδώ τον πρώτο λόγο, όμως το συγκεκριμένο καστ δίνει επιπλέον ταυτότητα και σπιρτάδα στο σύνολο.

Μοναδικό πλάσμα

Φυσικά, τίποτε από όλα αυτά δεν θα ήταν εφικτό δίχως την πετυχημένη παρουσία της Σάσα Λους. Παρά την έλλειψη εμπειρίας, η τελευταία καταφέρνει να δώσει στην Αννα το προφίλ ενός μοναδικού πλάσματος, αδαμάντινου εξωτερικά, όμως παθιασμένου και φλογερού εσωτερικά. Κάπως έτσι η εξέλιξη και οι μεταστροφές του χαρακτήρα, που συμβαίνουν στην πορεία, μοιάζουν στην πλειονότητά τους πιστευτές.

Η ίδια περιγράφει την εμπειρία της ως εξής: «Βρήκα ιδιαίτερο ενδιαφέρον στον χαρακτήρα της Άννας επειδή, ενώ μπορεί να είναι σκληρή και ψυχρή, η ιστορία της είναι πολύ προσωπική και συναισθηματική. Κάτω από την εκπαιδευσιή της σε δολοφόνο, είναι μοναχική, θυμωμένη και παλεύει για ένα είδος ελευθερίας που φαίνεται απίθανο στον κόσμο της. Όσο για τις σκηνές δράσης, ήταν μια σωματική και πνευματική πρόκληση, αλλά μου άρεσε. Και μου άρεσε η χορογραφία. Ήμουν μπαλαρίνα όταν ήμουν μικρή, οπότε ήταν ελκυστικό».

Η άγουρη υποκριτικά Σάσα Λους καταφέρνει να αποδώσει μοναδικά τον χαρακτήρα της Άννας, της αδιάτακτης πράκτορος-εκτελέστριας.

HOME CINEMA

Ο «Ξένοιαστος καβαλάρης» γίνεται πεννηντάρης

Ντένις Χόπερ και Πίτερ Φόντα πρωταγωνιστούν στην κλασική ταινία δρόμου.

Easy Rider ★★ ★½ (1969)
Σκηνοθεσία: Ντένις Χόπερ
Ερμηνείες: Ντένις Χόπερ, Πίτερ Φόντα, Τζακ Νικολσον

Πάνω στην επέτειο για τα 50 χρόνια της πρώτης κυκλοφορίας της, εμφανίστηκε και στο ελληνικό Netflix μια από τις πιο χαρακτηριστικές ταινίες που μεταφέρουν το ελευθεριακό πνεύμα της δεκαετίας του 1960. Με τους εκλεκτούς συντελεστές του να βρίσκονται τότε πάνω στην ακμή της νιότης τους –και με μπόλικη κρηλα στα κεφάλια–, ο «Ξένοιαστος καβαλάρης» είναι μια κλασική ταινία δρόμου, στην οποία μπορεί κανείς να βρει περισσότερα από όσα κρύβει η παλαβή επιφάνεια.

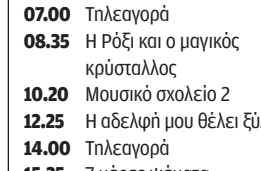
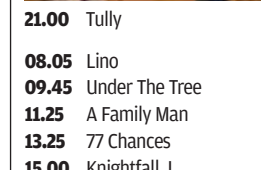
Πρωταγωνιστές του είναι ο

Γουάιιατ (Πίτερ Φόντα) και ο Μπίλι (Ντένις Χόπερ), δυο νεαροί άνδρες με χίπκο στυλ και αδυναμία στις γρήγορες μοτοσικλές. Όταν θα καταφέρουν να εξοικονομήσουν χρήματα ύστερα από μια επικερδή πώληση ναρκωτικών, οι δύο φίλοι θα σκαρώσουν ένα ταξίδι από το Λος Άντζελες στη Νέα Ορλεάνη, ώστε να προλάβουν κάποια τοπική γιορτή. Στον δρόμο θα συναντήσουν καινούργιους ανθρώπους και καταστάσεις, καθώς διασχίζουν την Αμερική με τις αγαπημένες τους (πανέμορφες) Χάρλεϊ.

Αντλώντας έμπνευση τόσο από το magic bus του Κεν Κέσεϊ αλλά και το «The Wild One» με τον Μάρλον Μπράντο, η ταινία ενσωματώνει το φιλελεύθερο πνεύμα των κινημάτων της εποχής και το εκφράζει

με τον πιο στυλάτο τρόπο. Από τον «Κάπτεν Αμερική» του Φόντα μέχρι τον ανεκδιήγτο Τζορτζ Χάνσον του Νίκολσον (τον συναντούν στην πορεία), χαρακτήρες, μπχανές, ακόμα και ο τρόπος κινηματογράφησης αποπνέουν αμφισβήτηση και επαναστατικότητα.

Από την άλλη, το φιλμ δεν σταματά εκεί· η διαρκής αναζήτηση της ελευθερίας από τους πρωταγωνιστές καταλήγει μάταια όταν διαπιστώνουν πως δεν έχουν μάθει να είναι προσωπικά ελεύθεροι, ενώ πολλά από τα χίπκα κλισέ αποδεικνύονται ρηχά και άνευ περιεχομένου. Αυτή είναι άλλωστε και σημεινική αξία μιας ταινίας που μπορεί να γυρίστηκε μισό αιώνα πριν, διαιτηρεί όμως το πνεύμα της ακόμα ζωντανό.

PIK1 THΛ.: 22862000	PIK2 THΛ.: 22862000	OMEGA THΛ.: 22477777	ANT1 THΛ.: 22200200	ΣΙΓΜΑ THΛ.: 22580100	ALPHA THΛ.: 22212400	CAPITAL THΛ.: 25577577	MOVIES BEST
 22.15 Mud 07.30 Θεία λειτουργία 10.10 Καμύσματα τζι αρώματα Κυριακή κωμική σειρά. 11.10 Road Trip - (Ε) Μουσική εκπομπή. 11.40 Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή. 12.10 Χάλκινα χρόνια - (Ε) Κυριακή σειρά εποχής. 13.30 Αιώνισμοι περί πάτρης Με τον Π. Κωνσταντίνου. 13.55 1974, Κυριακή 21 Ιουλίου Ντοκιμαντέρ 14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 14.15 ArtCafe, II - (Ε) Εκπομπή πολιτισμού. 15.15 EU4U - (Ε) Κοινωνική σειρά. 16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε) Γιώργος Μπαμπινιώτης. 17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε) Εκπομπή για περιβάλλον. 1974, Κυριακή 21 Ιουλίου Ντοκιμαντέρ 17.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική) 18.20 Η κόρη της προξενήτρας Κυπριώτικο σκετς. 18.50 Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή. 19.20 Πεταλούδα - (Ε) Κυριακή κωμική σειρά. 1974, Κυριακή 21 Ιουλίου Ντοκιμαντέρ 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 21.05 Τετ-Α-Τετ - (Ε) Χαμπής Τσαγγάρης. 22.15 Mud Αστυνομική ταινία, με τους Μάθιου ΜακΚόνάχι, Ρίς Γουίδερσον, κ.ά. 23.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 23.20 Συνέχεια της ταινίας 00.30 Graham Norton Show 01.30 EU4U - (Ε)	 22.00 Smallville 07.30 Παιδική ζώνη α. Ο ταχυδρόμος Πατ β. Ντετέκτιβ Νόντι γ. Ταχυδρομικό τρενάκι δ. Παρέα με τον Ανδρέα ε. Πιμ και Πίμπα στ. Ντράκο ζ. Μπομπ ο μάστορας η. Οι Σούπερ Γουίνγκς θ. Παπούτσια της Φράνι ι. Η Μάρθα μιλά κ. Ο Σούπερ Γουάι λ. Ο Ροζ Πάνθηρας 11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε) 11.30 Παιδική ζώνη α. Παιχνιδιούπολη β. Ταχυδρομικό τρενάκι γ. Παρέα με τον Ανδρέα δ. Πιμ και Πίμπα ε. Ντράκο στ. Μπομπ ο μάστορας 14.00 FINA Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Υγρού Στίβου Κολύμβηση 16.15 National Geographic: Extreme Weather - (Ε) Ντοκιμαντέρ. 17.30 Road Trip - (Ε) Μουσική εκπομπή με την Ελένη Ξένου. 18.00 The Hundred Foot Journey Χαλκινοί ταινία. 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική) 20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική) 20.20 Classified WW II - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ. 21.00 The Graham Norton Show Chat show. 22.00 Smallville, VIII - (Ε) Νεανική σειρά. 23.30 Οι Σειφ, II (Chefs) Ξένη σειρά. 00.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε) 00.45 ΓΙΟΡΓΟΝΙΟΥΣ	 22.00 Dredd 06.00 OMEGA NEWS - (Ε) 07.00 Όρα Ελλάδας Ενημερωτική εκπομπή. 10.00 Για πάντα παιδιά - (Ε) Κωμική σειρά. 11.00 Celebrity Travel - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή. 11.45 FAKATEΤΟΥΣ - (Best Of) Σατιρική εκπομπή. 12.15 Life is a beach Ταξιδιωτική εκπομπή με τους Χάρη Κιγιαδδάκη, Αλέξανδρο Προκοπάκη, Γιάννη Βαρελά. 12.45 Τροχές της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι, με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Ιωσήφ Τζουζανάκη. 15.00 Πάρτι στο χωριό - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή. 17.00 Για την παρέα... (Best of) Ψυχαγωγική εκπομπή. 18.00 OMEGA NEWS 18.10 Χαρούμενος ταξιδιώτης Ταξιδιωτική εκπομπή Ευτυχισμένοι μαζί - (Ε) Κωμική σειρά, με τους Γιάννη Μπέζο, Κατερίνα Λέκου, κ.ά. 20.10 OMEGA NEWS 21.05 Fars Attack - (Ε) Σατιρική εκπομπή. 22.00 Dredd Περιπέτεια επιστημονικής φαντασίας, με τους Καρλ Ούρμπαν, Λένα Χί-ντς, κ.ά. 00.40 Ευτυχισμένοι μαζί - (Ε) Κωμική σειρά. 01.40 Hannibal - (Ε) Ξένη αστυνομική σειρά. 02.40 DanSing Junior - (Ε) Παιδικός διαγωνισμός 05.00 UNA Fatsa - (Ε)	 21.20 La Pasta Pomiliori 06.10 Πρωινή ενημέρωση 06.40 Πλάκα μου κάνεις - (Ε) Ελληνική σειρά. 07.30 Το έβδομο κλειδί - (Ε) Κυριακή σειρά. 08.30 Santa Γιολάντα - (Ε) Κυριακή σειρά. 09.50 Mamma Mia - (Ε) Κωμική σειρά. 10.20 Άκρωι οικογενειακών Κωμική σειρά 12.00 Υγεία πάνω απ' όλα Εκπομπή για την υγεία. 12.50 Ονειροπαγίδα - (Ε) Κωμική σειρά 14.00 Κωνσταντίνος και Ελένης Κωμική σειρά 14.50 Sreet food Εκπομπή μαγειρικής, με τον Βασίλη Κολλίδη. Την πάτσα - (Ε) Κωμική σειρά 16.30 La Pasta Pomiliori 2 - (Ε) Κωμική σειρά. 17.20 Εσύ... στον κόσμο σου Κωμική σειρά 18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10' 18.10 Συνέχεια της σειράς 18.40 Μην φορώνεις - (Ε) Κωμική σειρά. 20.20 Τα νέα του ANT1 21.20 Συνέχεια της σειράς Κωμική σειρά 22.15 Εσύ... στον κόσμο σου Κωμική σειρά 23.15 Pitch perfect 2 Αισθηματική κωμωδία, με τους Άνα Κέντρικ, Μπρίταν Ντόου, κ.ά. 00.00 Τίτλοι ειδήσεων 00.10 Συνέχεια της ταινίας 01.10 Τρίχες - (Ε) Κωμική σειρά. 02.00 Τα μαχαιρώματα - (Ε)	 21.25 The Hobbit 05.20 Τα χρυσόψαρα - (Ε) Κωμική σειρά. 05.50 Θα γυρίσει ο τροχός - (Ε) Κωμική σειρά. 06.20 Λάθος, κέρδιες! - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τη Γιώτα Δαμιανού. 07.00 Όσο έχω εσένα - (Ε) Κωμική σειρά. 08.20 Κόκκινο ποδήλατο - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής. 09.00 Προορισμός Ευτυχία - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή. 10.00 Στο χωρικό μας - (Ε) Κυριακή κωμική σειρά. 10.40 Παντρεμένοι κι οι δυο (Ε) Κυριακή κωμική σειρά. 11.20 Success story - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή. 12.20 Food n' friends Μαγειρικό show. 13.20 Στην υγεία μας ρε παιδιά Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο. 16.30 Οι Τάκκοι - (Ε) Κωμική σειρά. 17.40 Αλλού ξημερωμένοι - (Ε) Κωμική σειρά. 18.00 Γεγονότα σε συντομία 18.10 Συνέχεια της σειράς 18.30 Βουράτε γεπόνιοι - (Ε) Κωμική σειρά. 20.20 Τομές στα γεγονότα 21.15 Έχεις τη δύναμη Μικρά ντοκιμαντέρ. 21.25 The Hobbit: The Desolation of Smaug Ταινία φαντασίας, με τους Μάρτιν Φρίμαν, Άν Μακ Κέλεν, κ.ά. 01.00 Γεγονότα σε τίτλους 01.10 Mayday - Air Crash 02.00 I survived 03.00 Καταγίδα - (Ε)	 22.15 Two weeks notice 06.15 Deal - (Ε) Τηλεπαιχνίδι. 07.00 60' Ελλάδα - (Ε) Με τον Νίκο Μάνεση. 08.30 Έρωτας με επιδόση ΟΓΑ Κωμική σειρά. 09.15 Έλα στη θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά. 10.45 Αστέρια Ραχούλας - (Ε) Κωμική σειρά. 11.30 Θα σε δω στο πλοίο - (Ε) Ελληνική σειρά. 13.00 Οικογενειακές ιστορίες Ελληνική σειρά. 14.00 Δημήτρη μου (Ε) Ελληνική ταινία. 15.35 Η φαμίλια - (Ε) Κωμική σειρά. 16.15 Μην αρχίζεις Ρομαντική κωμωδία - (Ε) Κωμική σειρά. 17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική) 18.00 Έλα στη θέση μου Κωμική σειρά. 19.30 Το σόι σου (Ε) Κωμική σειρά. 20.15 ALPHA NEWS 21.15 Παράδοση κατ' οίκον (Ε) Εκπομπή με την Βασιλική Χατζηδόμου. 22.15 Two weeks notice Ρομαντική κωμωδία, με τους Χίου Γκραντ, Σάντρα Μπούλοκ, κ.ά. 00.00 Μετά τα μεσάνυχτα - (Ε) Talk show με την Ελεονώρα Μελέτη. 01.30 Ιστορίες του ασυνήθιστου Μπένκα Αστυνομική σειρά. 03.10 World Party - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή. 04.00 Στην υγεία μας ρε παιδιά Ψυχαγωγική εκπομπή	 07.00 Τηλεαγορά 08.35 Η Ρόζι και ο μαγικός κρύσταλλος 10.20 Μουσικό σχολείο 2 12.25 Η αδελφή μου θέλει ξύλο 14.00 Τηλεαγορά 15.25 7 μέρες ψέματα Ελληνική ταινία. 17.00 Τηλεαγορά 19.00 Ξένη ταινία 21.00 Ξένη ταινία 23.00 Ξένη ταινία 01.30 Identity TV PLUS THΛ.: 22259000 06.30 Παιδική ζώνη 09.30 Cook Eat - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής. 11.00 Τηλεαγορά 13.00 Μόνο για σένα - (Ε) 14.00 Express Weekend 16.30 Τηλεαγορά 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 18.45 Ταξίδι γεύσεων 19.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 19.40 ANNITA Airlines 21.30 Το ταξίδι της ζωής 22.30 Battle in Seattle 00.20 Ξένες σειρές 03.05 Video Clips SMILE TV THΛ.: 25715126 12.00 Oggy & The Cockroaches 13.00 Angels Friends 14.00 Glimmies 15.00 Nonty 15.30 Maya The Bee 16.00 Heidi 16.30 Horseland 17.00 Rabbids, II 17.30 Puppy In My Pocket 18.00 Oggy & The Cockroaches 18.30 The Owl 19.00 Popples 19.30 Glitter Force 20.00 Digimon Fusion 21.00 Pacman 22.00 Super Mario 23.00 Extreme Dino	 21.00 Tully 08.05 Lino 09.45 Under The Tree 11.25 A Family Man 13.25 77 Chances 15.00 Knightfall, I 19.15 Radio Days 21.00 Tully 22.45 Interrogation 00.15 The Secret Life Of Marilyn Monroe (Part 1) 02.00 Sweet Virginia 03.35 Deadly Secrets By The Lake 05.00 The Cheerleader Murders GREEK CINEMA 22.00 Οι θαλασιές, οι χάντρες 05.50 Ένα κορίτσι για δύο 07.25 Αστέρω 08.45 Γκόλφω 10.20 Ένας ντελικανής 12.00 Ένας βλάκας με πατέντα 13.20 Οι άσοι του γηπέδου 15.05 Η σιδιρά κυρία 16.55 Τρελοί πολυτελείας 18.35 Όλγα, αγάπη μου 20.15 Μιας πεντάρας νιάτα 22.00 Οι θαλασιές, οι χάντρες 23.45 Οι Γερμανοί ξανάρχονται 01.25 Χαρούμενο ξεκίνημα 02.55 Λατέρνα, φτώχεια και γαριφάλλο 04.20 Ο λουστράκος

Οι αντιθέσεις δείχνουν και τις ομοιότητες

Στο Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος η θεατρική ομάδα Belacqua παρουσιάζει τις «Βάκχες» του Ευριπίδη

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η νεόκοπη θεατρική ομάδα Belacqua φέτος συμμετέχει στο Διεθνές Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος με την ευριπίδεια τραγωδία «Βάκχες» σε σκηνοθεσία της Γιαπωνέζας Izumi Ashizawa. Για την παράσταση και το πώς η ίδια βλέπει αυτή την προσπάθεια μου μίλησε η εμπνεύστρια της Belacqua, Ιωάννα Κορδάτου. Ο Γιώργος Κυριάκου, ο μοναδικός άντρας της παράστασης επίσης μίλησε για τον ρόλο του Πενθέα στην «Κ». Η Νίκη Δραγούμη από την πλευρά της κατέθεσε τη άποψή της για την εμπειρία της από τη συνεργασία με την Izumi Ashizawa.

—**Ιωάννα, πώς ήλθε η ιδέα του Θεάτρου Belacqua;**

—Δημιουργήθηκε το 2017 και ξεκίνησα με τον Σ. Μπέκετ ή καλύτερα για τον Μπέκετ. Εξ ου και το όνομα Belacqua, που είναι ένα όνομα που δανειζόταν ο Μπέκετ. Αυτή είναι η δεύτερή μας παραγωγή, και είναι ένα μεγάλο άλμα από ένα μονόδρομα, με αυτοσκηνοθεσία και άλλα πολλά και τώρα βρισκόμαστε να κάνουμε τις «Βάκχες». Ο στόχος της

Έχω αναπτύξει μία σχέση με το κείμενο, και αναπόφευκτα έχω συνδεθεί με αυτές τις ιδέες και εδώ είναι που μπαίνει ένα προσωπικό στοιχείο, να πάρω, αν θες, διαζύγιο από πολλές ιδέες που μπορεί να είχα αρχικά.

Belacqua είναι απλός, να κάνει θέατρο με τον τρόπο, όμως, που συνήθως δεν είναι εύκολος να γίνει, λόγω υποδομών, συνθηκών οικονομικών και άλλων, αλλά και με κείμενα που δεν είναι ευρέως γνωστά.

—**Αυτή η δεύτερη προσπάθεια και έχοντας ψηλώσει κατά πολύ τον πήχη, σε φόβισε;**

—Βέβαια! Αλλά σύντομα έπρεπε να ανακτήσω τον αυτοέλεγχό μου και να βουτήξω, δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Θέλω, πάντως, να απολαύσω και να βυθιστώ σε αυτή την ιστορία, που είναι ένας πολύ προσωπικός στόχος. Σε σχέση με το Θέατρο Belacqua να ξεκινήσει να βρίσκει τη δική του σκηνική γλώσσα σε σχέση με το κοινό, να του συστηθεί ουσιαστικά, με μία γλώσσα που αφορά αρκετά το σώμα, τον λόγο σε σχέση με το σώμα και πώς δι' αυτού παράγεται λόγος και νόημα. Θέλω να προσγειωθεί η ιστορία στην καρδιά και στο μυαλό του θεατή και να φωλιάσει.

—**Ποια είναι η σκηνοθετική γραμμή που σας δόθηκε από την Izumi Ashizawa;**

—Κοίτα, ως ηθοποιός διαβάζω πολλά επίπεδα στον Διόνυσο ή στους άλλους χαρακτήρες και σαφώς δεν μπορείς να τα χωρέσεις όλα σε σχέση με τη σκηνοθετική γραμμή. Αυτό είναι και το ωραίο, ότι πρέπει να μην παντρεύεσαι πολύ τις ιδέες σου σε σχέση με τη σκηνοθεσία. Έχω αναπτύξει μία σχέση με το κείμενο, και αναπόφευκτα έχω συνδεθεί με αυτές τις ιδέες και εδώ είναι που μπαίνει ένα προσωπικό στοιχείο, να πάρω, αν θες, διαζύγιο από πολλές ιδέες που μπορεί να είχα αρχικά.

—**Ποια είναι, όμως, η νέα σκηνική γλώσσα που θέλετε να προτείνετε;**

—Είναι το πάντρεμα κάποιων κωδικών του ιαπωνικού παραδοσιακού θεάτρου Νο σε σχέση με το αρχαίο δράμα και αυτή τη μορφή λόγου. Θεωρώ πως όλο αυτό είναι ένα μεγάλο στοιχείο για τον ηθοποιό, από όλες τις απόψεις. Να πω εδώ ότι χρησιμοποιούμε αυτούς τους κωδικούς του Θεάτρου Νο, αλλά σε κάποιες σκηνές μπαίνει καθαρά η ψυχολογική υποκριτική προσέγγιση.

Θέλω να απολαύσω και να βυθιστώ σε αυτή την ιστορία, που είναι ένας πολύ προσωπικός στόχος, μου λέει η Ιωάννα Κορδάτου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Ο θεατής θα βγάλει τα δικά του συμπεράσματα

—**Γιώργο, τι νομίζεις ότι συμβολίζει ο Πενθέας σήμερα; Πώς τον είδε η Izumi Ashizawa;**

—Συνήθως ο Πενθέας συμβολίζει την πατριαρχική λογική που ανέκαθεν αντιπαθεί της απότομες υπερβολικές και αλόγιστες αλλαγές. Λειτουργεί ως ο θεσμοφύλακας της τάξης, της ανθρώπινης ηθικής, της λειτουργικότητας του κράτους και όλων αυτών των ίσως όχι και τόσο συμπαθητικών αλλά απαραίτητων στοιχείων μιας κοινωνίας. Στη δική μας παράσταση λοιπόν δεν πρωτοτυπούμε σε αυτό τον τομέα, καθώς και εμείς τον είδαμε έτσι. Υπερασπίζεται το δικαίο της πόλης το δικαίο των ήδη υπάρχοντων θεών και θεσμών, το δικαίο της κανονικότητας.

—**Τι έχουν να δώσουν σήμερα οι «Βάκχες»;**

—Εγώ αντιλαμβάνομαι τις «Βάκχες» ως ένα έργο αρκετά μηδενιστικό. Ένα έργο στο οποίο όλοι βγαίνουν χαμένοι. Όλοι εκτός από τους θεατές. Και ο Διόνυσος και οι «Βάκχες» και ο Πενθέας και η Αγαυή και η πόλη ολόκληρη στο τέλος του έργου βρίσκονται σε μια θέση πολύ χειρότερη από αυτή που είχαν όταν ξεκίνησε το έργο. Τα τελευταία αμήχανα λόγια του χορού μας παροτρύνουν να μείνουμε σιωπηλοί. Ίσως για να σκε-

Εγώ αντιλαμβάνομαι τις «Βάκχες» ως ένα έργο αρκετά μηδενιστικό. Ένα έργο στο οποίο όλοι βγαίνουν χαμένοι.

φτούμε να συνειδητοποιήσουμε που οδηγεί η αποτυχία του διαλόγου. Ένας επίμονος αυταρχικός θεός συγκρούεται με ένα επίμονο και αυταρχικό ηγεμόνα. Κανένας δεν είναι διατεθειμένος να κάνει πίσω ή να προσπαθήσει να βρεθεί μια μέση λύση και η καταστροφή είναι μονόδρομος. Η ομορφιά των Βακχών όμως βρίσκεται στο ότι το ηθικό δίδαγμα δεν δίνεται στο κοινό με το συχνά αποφεγματούχο ύφος άλλων τραγωδιών. Το έργο απλά τελειώνει απότομα και άχαρα και ο θεατής θα βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

—**Πώς νιώθεις, όντας ο μοναδικός άνδρας στην παράσταση;**

—Σαν πριγκίπισσα! Δεν με αφορούν και ιδιαίτερα τα φύλα πόσο μάλλον οι κοινωνικοί ρόλοι. Νιώθω ό,τι θα ένιωθα σε κάθε παραγωγή. Χαρούμενος όταν δουλεύουμε ωραία και προβληματισμένος όταν κάτι δεν λειτουργεί.

Ενα ενδιαφέρον workshop

Η Νίκη Δραγούμη δήλωσε για τη συμμετοχή της στις «Βάκχες» ότι αυτή η συνεργασία ήταν για εκείνη ένα workshop. «Γνωρίζοντας μία εντελώς διαφορετική κουλτούρα και ένα εντελώς διαφορετικό τρόπο σκέψης της σκηνοθεσίας στην πρόβα. Εντατικές σωματικές ασκήσεις, αυτοσχεδιασμοί μέσα σε μία φόρμα συγκεκριμένη, αυστηρές γραμμές και ζωώδη ένστικτα. Αυτά έγιναν και 'τα κουστούμια' που φορέθηκαν στον λόγο του Ευριπίδη. Η λέξη τραγωδία παίρνει διαφορετική μορφή από αυτή που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε, χωρίς αυτό να μας εμποδίζει από το να δούμε τις σχέσεις των ηρώων».

—**Υπάρχει η θέση στην παράσταση της αντίστιξης πραγμάτων, στην έμφαση σε κάποια πράγματα.**

—Ναι, με το να αποκαλυφθούν οι ομοιότητες βλέπουμε έντονα και τις διαφορές. Η σκηνοθέτρια έχει μία γυναικοκεντρική άποψη, στη σύγκρουση κυρίως αρσενικού και θηλυκού και γενικά στη θέση της γυναίκας σε σχέση με τον άντρα, δηλαδή ότι είναι ένα on απογυμνωμένο η γυναίκα, από τα δικαιώματά της, αλλά μέσω της βακχείας της ανοίγεται μια πόρτα, ίσως και περισσότερες. Είναι ουσιαστικά μια ματιά του πώς γίνεται όλο αυτό διαχειρίσιμο και από αυτόν που αντιπροσωπεύει την αντρική εξουσία.

—**Και έχουμε μόνο τον Πενθέα αντρικό ρόλο...**

—Μία φυσικά καθ' όλα συνειδητή επιλογή ότι μόνο ο ρόλος του Πενθέα θα δινόταν σε άντρα, και όλοι οι υπόλοιποι ρόλοι από γυναίκες. Αυτό είναι μία σύγκρουση που έχει σχέση και με το θέατρο Νο, στο οποίο ακόμη και σήμερα, στην Ιαπωνία, οι γυναίκες ρόλοι παίζονται από άντρες. Η σκηνοθέτρια θέλει να κάνει αυτή τη διεκδίκηση.

—**Τι είναι αυτό που σε δυσκόλεψε στο όλο εγχείρημα της παράστασης;**

—Σίγουρα σωματικά κουραστική. Η σκηνοθέτρια κάνει ένα πολύ συγκεκριμένο training στους ηθοποιούς. Είδα πόσο σημαντικό είναι, ωστόσο, το πώς λειτουργεί το σώμα μέσα από την εξάντληση.

—**Το να δουλέψεις το σώμα σου είναι μία καλή συνθήκη για να δουλέψεις τον λόγο;**

—Ναι, θεωρώ ότι είναι. Πρέπει, όμως, να βρεις τη χρυσή τομή. Το ότι είναι σώμα δεν σημαίνει ότι δεν είναι λόγος. Στις «Βάκχες» το κείμενο σε καθοδηγεί, αν θες, στην ανακάλυψη του σώματος, για μένα όχι σεξουαλικά. Νιώθω ότι υπάρχει μία παρεξήγηση για το τι είναι το όργιο. Υπάρχει η ανακάλυψη του σώματος στις «Βάκχες» πέρα από τα οικιακά όρια. Ανακαλύπτουν οι Βάκχες και το μητρικό σώμα, γίνονται τροφοί και πέραν από τα παιδιά τους.

—**Τι είναι αυτό που αναζητείς παίζοντας;**

—Αναζητώ στην αρχαία τραγωδία ισορροπία φόρμας και περιεχομένου. Ειδικά στο αρχαίο δράμα είναι το ζητούμενο για να επιβιώσεις σε αυτό, σωματικά, φωνητικά, νοηματικά. Πολλές φορές η φόρμα μπορεί να σε απομακρύνει αρκετά από το περιεχόμενο. Νομίζω κάθε ηθοποιός που θα κάνει τραγωδία έχει αυτόν τον φόβο. Ουσιαστικά πώς θα επιλέξω υποκριτικά να υπάρχω επάνω στη σκηνή, ποια είναι εν ολίγοις τα υποκριτικά «όπλα» που θα μου ζητηθούν να ανασύρω.

«Βάκχες», του Ευριπίδη, Δευτέρα 22 Ιουλίου, Αρχαίο Ωδείο Πάφου από την ομάδα Belacqua.

NEA
ΣΕΙΡΑ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΣΚΡΟΥΤΖ

Μαθήματα οικονομίας από το πιο πλούσιο παπί του κόσμου

“ Σε έναν κόσμο όπου οι γνώσεις οικονομίας γίνονται όλο και πιο απαραίτητες, το πιο πλούσιο παπί του κόσμου είναι το πλέον κατάλληλο άτομο στο σύμπαν του Disney για να μας δια φωτίσει!

Απολαύστε τις ιστορίες του αγαπημένου μας Σκρουτζ Μακ Ντακ, διαβάστε τα κείμενα με τις συμβουλές του και μάθετε τα πάντα για την οικονομία!

Στον δεύτερο τόμο θα ασχοληθούμε με τις τράπεζες, την αποταμίευση, τα δάνεια και τα τραπεζικά προϊόντα.

”

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εμπροστίς

Την Κυριακή 28 Ιουλίου μαζί με την Καθημερινή